

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

GRIMM MASALLARI

CİLT 2

pinhan

QUR'AN KARIM
Kitab 2

GRIMM KARDEŞLER

GRIMM MASALLARI, Cilt 2

GRIMM KARDEŞLER olarak da bilinen Jacob Ludwig Grimm (1785-1863) ve Wilhelm Karl Grimm (1786-1859) Frankfurt yakınlarındaki Hanau şehrinde dünyaya geldiler. İki kardeş Marburg Üniversitesi'nde hukuk eğitimi gördükleri sırada romantikleri ve *Minnesang*'ları keşfeder. Üniversiteden başarıyla mezun olurlar ve beraber ailelerinin yaşadıkları Kassel'e dönerler. Bir süre sonra Jacob dönemin Vestfalya kralı Jérôme Napoleon'un özel kütüphanesinde çalışmaya başlar. Bu görev ona vaktinin çoğunu araştırmalarına ayırma fırsatı verir. Wilhelm ise 1809'da Berlin'e taşınır. Bu dönemde Goethe de dahil olmak üzere birçok önemli yazar ve sanatçıyla tanışır. 1830'da Göttingen Üniversitesi'nde görev yapan kardeşler 1841'de Berlin'e dönüp hayatlarının sonuna kadar da orada kalırlar. Wilhelm Grimm 1859'da, Jacob Grimm ise 1863'de hayata gözlerini yumar.

1806-1810 yılları arasında Alman halk masallarını ve hikâyelerini derleyip iki cilt halinde *Kinder und Hausmärchen* adıyla yayımlarlar. 1857'de bu eser günümüzde *Grimm Masalları* diye bilinen haliyle yeniden basılır. Wilhelm Grimm'in *Altdänische Heldenlieder* (1811), *Die deutschen Heldensage* (1829), *Rolandslied* (1838) ve *Altdeutsche Gespräche* (1851) adlı eserleri ile Jacob Grimm'in *Über den altdeutschen Meistergesang* (1811), *Deutsche Mythologie* (1835) ve *Geschichte der deutschen Sprache* (1848) adlı eserleri yine Alman halk edebiyatını ve geleneğini konu edinen önemli eserler arasında yer alır.

SAFFET GÜNERSEL 1930 yılında İstanbul'da doğdu. 1948 yılında Per-tevniyal Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirerek doktor oldu. Askerliğinin ardından 1961'de Almanya'ya gitti. Orada 23 yıl kaldı. Bu arada Çocuk Hastalıkları Uzmanı oldu. 9 yıl Alman kliniklerinde 10 yıl da serbest çalıştıktan sonra 1984'te kesin dönüş yaptı. İlk çevirileri (Fransızcadan öyküler ve kısa roman) zamanının *Hafta* dergisinde ve *Son Saat* gazetesinde yayınlandı. Almanca-dan çevirilerine 1992'de başladı. Çevirilerinden bazıları şunlardır: *Egoist olma Sanatı*, J. Kirschner; *Korkusuz Yaşama Sanatı*, J. Kirschner; *Bitmeyecek Öykü*, M. Ende; *Demir Elli Şövalye* (Piyes), Goethe; *Gece Masalcısı*, Rafik Schami; *Arsen Lüpen*, Maurice Leblanc; *Sherlock Holmes Ölüm Döşğinde*, A. C. Doyle.

Grimm Kardeşler

Kinder-und Hausmärchen© | *Grimm Masalları, Cilt 2*
© Pinhan Yayıncılık, 2011
© Türkçe çeviri:
Saffet Günersel, 2011

Yayın Yönetmeni: Mustafa Küpüşoğlu

Kapak Tasarım: Serdar Bal

Teknik Hazırlık: Zeliha Güler

Editör: Mustafa Küpüşoğlu

Birinci Basım: Eylül 2011

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla,
kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin,
gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan
hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

PİNHAN YAYINCILIK

Cihannüma Mah. Akdoğan Sk. No: 15/2 Beşiktaş 34353 İstanbul

Tel: (0212) 259 27 60 Faks: (0212) 259 27 61

www.pinhan yayincilik.com info@pinhan yayincilik.com

Kataloglama Bilgisi

Grimm Kardeşler / *Grimm Masalları, Cilt 2*

1. Çocuk 2. Masal 3. Edebiyat

Pinhan Yayıncılık: 12

Edebiyat Dizisi: 2

ISBN 978-605-87703-8-6 (2. c)

Sertifika No: 20913

Baskı ve cilt: Yaylacık Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. (0212 5678003)

Litros Yolu Fatih San. Sitesi No: 12/197-203 Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 11931

GRIMM MASALLARI

Cilt 2

Grimm Kardeşler

Çeviren
Saffet Günersel

İÇİNDEKİLER

105 Kraliçe Arı.....	9
106 Ölüm Elçileri	13
107 Görücülük	16
108 Bremen Mızıkacıları	17
109 Masadaki Ekmek Kırıntıları	21
110 Üç Tembel Oğlan.....	22
111 Üç Tembel Oğlan.....	25
112 Üç Tüy.....	26
113 Üç Askeri Doktor	30
114 Üç Talihli	34
115 Üç Yeşil Dal	38
116 Üç Zanaatkâr Oğlan.....	42
117 Ormandaki Cüceler.....	47
118 Üç Yaprak.....	55
119 Raprenses.....	60
120 İp Eğiren Kadınlar	63
121 Üç Dil	67
122 Üç Yavru Kuş	72
123 Baykuş.....	78
124 Tembel Kadın	81
125 Kuyu Başındaki Kız.....	84
126 Kaz Güden Kız	96
127 Cücelerin Armağanı	105
128 Altın Kaz	109
129 Altın Çocuklar	116
130 Sıska Liese	122
131 Fındık Ağacı	124

132 İlahi D���n.....	125
133 Tilki Hanımın D���n�.....	127
134 Sır Veren G�ne�.....	132
135 Akıllı Köylü Kızı.....	134
136 Akıllı Else.....	139
137 Akıllı Gretel.....	144
138 Akıllı İnsanlar.....	148
139 Başak.....	153
140 Kristal Küre.....	154
141 Yaşam Süresi.....	158
142 Karanfil.....	160
143 Su Perisi.....	166
144 Karga.....	173
145 G�l.....	181
146 Pancar.....	182
147 Çalışkan Kız.....	186
148 Dilbalı�ı.....	187
149 Soru-Cevap.....	188
150 Altı Kafadar.....	190
151 Altı Ku�u.....	199
152 Yedi Karga.....	206
153 Yedi Kahraman.....	210
154 Yıldız Ya�muru.....	215
155 �izmeli Kardeş.....	217
156 Havva'nın Farklı �ocukları.....	222
157 Dört Sanatkâr Kardeş.....	225
158 Gerçek Gelin.....	232
159 Su Perisi.....	241
160 Beyaz Yılan.....	243

161 Kara Gelinle Beyaz Gelin	245
162 Cüceler.....	251
163 Yırtık Pabuçlar	256
164 İki Kardeş.....	262
165 Oniki Havari	289
166 Oniki Erkek Kardeş.....	291
167 Tembel Yardımcılar.....	298
168 Oniki Avcı.....	302
169 Doktor Çokbilmiş.....	306
170 Dikenli Gül	310
171 Tekgözlü, Çiftgözlü ve Üçgözlü.....	315
172 Sadık Ferdinand ile Nankör Ferdinand.....	325
173 Sihirli Kuş	332
174 Bayan Holle	338
175 Bayan Trude	343
176 Kuş Oğlan	345
177 Tanrı Yemeği.....	348
178 Hansel ile Gretel	349
179 Hans Evleniyor	360
180 Şanslı Hans.....	362
181 Kirpi Hans.....	369
182 Tavşan Gelin.....	376
183 Bay Korbes	378
184 Jorinde ile Joringel	380
185 Bakire Maleen.....	385
186 Kedi-Fare Oyunu	393
187 Knoist ile Üç Oğlu	397
188 Kral Keçisakal	398
189 Bit ile Pire	405

190 Aşkı ve Acıyı Paylaşmak	408
191 Kurbağa Masalı	410
192 Korkmayı Öğrenenin Masalı.....	413
193 Meryem Ana.....	427
194 Pfriem Usta	434
195 Meryem'in Bardağı.....	439
196 Rapunzel.....	440
197 Masal Bilmecesi.....	446
198 Balıkçıl ile İbibik	447
199 Kırmızı Başlıklı Kız	448
200 Kuru Gürültü	455
201 Karbeyazı ile Gülkırmızısı	460
202 Altı Kafadar Dünyayı Dolaşıyor	468
203 Altındağı	475
204 Pamuk Prenses	478
205 Kirmen, Mekik ve İğne	490
206 Saman Çöpü, Kor Ateşi ve Fasulye.....	494
207 Kurul Sofram Kurul!.....	496
208 Akıllı Terzi.....	511
209 Balıkçı ve Karısı.....	515
210 Fare, Kuş ve Sucuk	527
211 Tavuğun Ölümü.....	530

105 | Kraliçe Arı

Kralın oğullarından ikisi macera aramaya çıktı, ama sefahate öyle düşkündüler ki, bir daha eve dönmediler. Üçüncüsü, yani Budala denilen en küçük oğlan ağabeylerini aramak için yola düştü. Sonunda onları buldu.

Ama onlar alay ettiler. “Biz bile dayanamadık, sen bu avanaklığınla bu yaşama ayak uyduramazsın” dediler.

Neyse, üçü birlikte yola koyuldu.

Derken bir karınca yuvası gördüler; onu hemen bozarak karıncaların nasıl kaçışacağını izlemek istediler.

Ama Budala, “Hayvanları rahat bırakın, rahatlarını kaçırmayın” dedi.

Yürümeye devam ettiler.

Derken bir gölde yüzmekte olan bir sürü ördek gördüler. Ağabeyleri onlardan birkaç tanesini yakalayıp yemek istediye de Budala onları engelledi.

“Hayvanları rahat bırakın, onları öldürmenizi istemiyorum” dedi.

Sonunda bir arı yuvasına rastladılar. İçinde o kadar çok bal vardı ki, ağacın gövdesine sızmaıktaydı. İki kardeş ağacın altında ateş yakarak arıları dumana boğmak istedi; böylece balı alıp kaçacaklardı.

Ama Budala onlara yine engel oldu, “Hayvanları rahat bırakın, onların yanmasını istemiyorum” dedi.

Ve bir gün üç kardeş, bir saraya vardı. Sarayın avlusunda bir sürü taşlaşmış at gördüler, ama insandan eser yoktu.

Tüm odaları dolaşıp geçtikten sonra karşılarında bir kapı çıktı. Üzerinde üç tane anahtar asılıydı.

Kapının ortasında ufacık bir pencere vardı; oradan baktığında odanın içi görülüyordu.

İçerde, masa başında oturan bir cüce gördüler. Bir iki kez seslendiler, ama cüce işitmedi. Üçüncü kez seslendiklerinde cüce ayağa kalkarak kapıyı açıp dışarı çıktı. Ama tek kelime etmedi. Onları alarak güzel yemeklerle donanmış yemek masasına oturttu. Oğlanlar yiyip

içtiler; cüce her birine birer yatak verdi.

Ertesi sabah cüce en büyük oğlanın yanına vararak işaretlerle onu taşlaşmış bir kara tahtanın önüne çağırdı. Tahhada, kilidi açmak için üç görevin yerine getirilmesi gerektiği yazılıydı.

İlk ödev şöyleydi: Ormandaki bir ağacın dibindeki yosunların altında prensesin bin tane incisi duruyordu. Onlar gün batana kadar bulunacaktı; ama bir tanesi eksik çıkarsa, onu arayan kişi taşlaşacaktı!

En büyük oğlan yola çıktı; bütün gün incileri aradı, ama ancak yüz tanesini bulabildi ve kara tahtada yazıldığı gibi, taşlaşıverdi.

Ertesi gün ortanca oğlan bu riski göze aldı; ama onun da başına aynı şey geldi. İki yüzden fazla inci bulamayınca o da taşlaştı.

Sıra Budala'ya geldi. O yosunları buldu; ama incileri çıkarması çok zaman alıyordu. Bir taşın üstüne oturup ağlamaya başladı. O orada otururken karşısına bir zamanlar hayatını kurtardığı karıncaların kralı beş bin karıncayla çıkageldi.

Aradan çok geçmeden ufacık hayvanlar incilerin hepsini bulup bir kenara yığdılar.

İkinci görev prensesin yatak odasının anahtarını gölden çıkarmaktı. Budala o göle vardığında hayatını kurtardığı ördekleri gördü.

Ördekler hemen suya dalarak gölün dibindeki anahtarı bulup çıkarıverdiler.

Üçüncü görev en zoruydu. Kralın uyumakta olan üç kızından en gencini ve en sevimlisini bulmak! Kızların üçü de birbirinin aynıydı; onları ayırabilmek çok zordu.

Ama kızlar yatmaya gitmeden önce çeşitli tatlılar yemişti: En yaşlısı bir kesme şeker, ikincisi birkaç kaşık şurup, en küçüğü de bir kaşık bal!

Derken kraliçe arı çıkageldi; bu Budala'nın yanmaktan kurtardığı arıydı. Her bir kızın dudağına konarak kimin bal yediğini anlayıverdi. Ve onun dudağında kaldı. O zaman Budala en genç kızı saptayıverdi.

O anda büyü bozuldu; herkes uykudan uyandı; kim taşlaşmışsa yine canlı insana dönüştü.

Budala, en genç ve en sevimli kızla evlendi; kayınpederinin ölümünden sonra da kral oldu. Ağabeyleri de öbür iki kızla evlendi.

106 | Ölüm Elçileri

aktiyle bir dev ana yoldan giderken tanımadığı bir adam ona, “Dur! Bir adım daha atayım deme” diye seslendi.

“Ne? İki parmağımın arasında ezebileceğim bir cüce benim nasıl yolumu keser! Kimsin sen? Kimsin ki, böyle küstahça konuşuyorsun?” dedi dev.

“Ben Azrail'im” diye cevap verdi adam. “Kimse bana karşı gelemmez. Sen de benim emirlerimi dinlemelisin.”

Dev bunu reddetti ve Azrail'le güreşe başladı. Uzun ve kıran kırana bir mücadeleydi bu; sonunda dev üstün geldi ve bir yumrukta Azrail'i bir taşın yanına devirdi.

Dev yoluna devam etti.

Azrail yenilmişti, dermanı kalmamıştı, bir türlü kendine gelemedi:

“Ben böyle bir köşede kalırsam ne olacak sonra? Dünyada kimse ölmeyecek ve yeryüzünde artık ayakta duracak kadar bile yer kalmayacak” diye kendi kendine söylendi.

Bu sırada sapasağlam ve neşeli bir oğlan şarkı söyleyerek ve de sağa sola bakınarak devin bulunduğu yere geldi. Yerde baygın yatan birini görünce acıyarak onu kaldırdı, şişesinden biraz su içirterek iyice ayılmasını bekledi.

Kendine gelen adam, “Benim kim olduğumu biliyor musun? Kimi ayıltığından haberin var mı?” diye sordu.

“Hayır” diye cevap verdi oğlan, “Seni tanımıyorum.”

“Ben Azrail'im” dedi adam, “Kimseye acımam, sana da bir ayrıcalık yapmam. Yine de sana minnet borcum olduğu için söz veriyorum senin canını tesadüfen almayacağım, gelmeden önce sana elçilerimi göndereceğim.”

“Öyle olsun. Hiç değilse ne zaman geleceğini ve canımı ne zaman alacağını bilmem bile bir kârdır” diyen oğlan neşeyle yola koyuldu; ondan sonra hep gününü gün etti, iyi yaşadı.

Ama işte gençlik ve sağlık uzun sürmez; araya hastalıklar ve acı dolu günler girdi. Oğlan geceleri uyuyamaz oldu.

“Ölmeyeceğim” dedi kendi kendine: “Çünkü Azrail elçilerini gönderecekti ya! Şu hastalıklı günleri bir atlatayım hele!”

Ve iyileşir iyileşmez yine neşe dolu bir hayat sürmeye başladı.

Derken bir gün biri omzuna dokundu. Dönüp baktı, karşısında Azrail'i gördü.

“Peşimden gel, dünyaya veda saatin geldi!”

“Nasıl olur? Verdiğin sözü bozacak mısın yani? Hani sen, gelmeden önce elçilerini gönderecektin? Ben hiç kimseyi görmedim” dedi oğlan.

“Sus!” diye karşılık verdi Azrail. “Başka şeylerle sana haber göndermedim mi? Yükselen ateşin seni sarsıp hırpalamadı mı? Yatağa düşürmedi mi? Baş dönmesinden ayağa kalkmadığını unuttun mu? Mafsallarına ağrı girmedi mi? Kulakların çınlamadı mı? Azı dişin ağrımadı mı? Gözün kararmadı mı? Tüm bunlar benim özbeöz elçilerim işte; tıpkı her akşam beni anımsatan uyku gibi! Geceleri ölü gibi yatmadın mı sanki?”

Oğlan ne cevap vereceğini bilemedi, kaderine razı olarak Azrail'le beraber gitti.

107 | Görücülük

Genç bir çoban vardı, evlenmeyi çok istiyordu; üç tane kız tanıyordu. Üçü de birbirinden güzeldi, bu yüzden hangisini seçeceğini bilemedi. Ve annesine sordu.

Annesi, “Üçünü de davet et ve önlerine kaşar peyniri çıkar, dikkat et bakalım onu nasıl kesecekler?” dedi.

Oğlan öyle yaptı. İlk kız kaşarı kabuğuyla yedi; ikincisi hemen peynirin kabuğunu kesti, ama çok aceleyle kestiği için yenecek kısımlarını da atmıştı; üçüncü kız peynirin kabuğunu öyle bir kesti ki, ne ince ne de çok kalın!

Çoban bunu annesine anlattığında yaşlı kadın, “Sen üçüncüyle evlen” dedi.

Çoban da onun sözünü dinledi; karısıyla birlikte mutlu bir hayat sürdü.

108 | Bremen Mızıkacıları

Bir adamın bir eŖeđi vardı; bu hayvan yıllarca değir-
mene un çuvalı taşıya taşıya yoruldu; gücünü kay-
betti ve işe yaramaz hale geldi. O zaman sahibi
onun yemini kesti; eŖek bunun hiç de hayra alamet olmadı-
đını anlayınca oradan kaçarak Bremen'in yolunu tuttu. Bir
süre böyle gittikten sonra karŖısına bir av köpeği çıktı; o da
yorulmuŖtu ve nefes nefeseydi. "Ne böyle soluyorsun arka-
daŖ?" diye sordu eŖek.

"Ah, sorma" dedi köpek. "Çünkü yaŖlandım; günden gü-
ne kuvvetten düşüyorum; artık ava çıkamıyorum. Efendim
beni öldürmeye kalkınca kiriŖi kırdım. Ama ekmeğimi nasıl
kazanacağımı bilmiyorum."

"Bak ne diyeceğim, ben Bremen'e gidiyorum. Orada Ŗehir
bandosuna katılacağım; sen de gel, belki seni de alırlar. Ben
lavta çalacağım, sen de davul çalarsın" dedi eŖek. Bu öneri
köpeğin hoŖuna gitti. Birlikte yola çıktılar.

Aradan çok geçmedi, karŖılarına bir kedi çıktı. Yüzünden
düşen bin parçaydı. EŖek, "Senin neyin var moruk?" diye
sordu.

"Ölüm kalım söz konusu olunca insanın gülesi mi gelir?"
diye cevap verdi kedi. "Artık dişlerim döküldü; canım fare
yakalamaktansa ocak başında kıvrılıp yatmak istiyor. Baktım
ki evin hanımı beni suda boğacak, hemen kaçtım oradan.
Hepsi iyi de, Ŗimdi nereye gitsem?"

“Bizimle Bremen’e gel; gece müziğinden anlarsın sen, bandoya katılabilirsin” dedi eşek. Kedi bu teklifi beğenerek onlara katıldı.

Böylece üç kafadar bir çiftliğe geldiler. Avluda bir horoz durmadan ötüyordu.

“Dünyayı ayağa kaldıracaksın! Neyin var senin?” diye sordu eşek.

“Havanın iyi olacağını haber veriyorum. Eşim, hanımımın gömleklerini yıkayıp kurutmaya astı. Yarın misafir gelecek; hanımım çorba yapıp onlara ikram edecekmiş. Onun için bu akşam hiç acımadan benim kafamı kesecekmiş; aşçı kadın söyledi. Bu yüzden avazım çıktığı kadar bağıriyorum işte” dedi horoz.

“Aman horoz kardeş, bizimle gel, daha iyi. Biz Bremen’e gidiyoruz; burada kalıp cavlamaktan daha iyi. Senin sesin güzel; biz çalarız sen söylersin” dedi eşek.

Bu teklif horozun hoşuna gitti ve hep birlikte yola çıktılar.

Bremen’e bir günde varamadıkları için geceyi geçirmek üzere bir ormana daldılar. Eşekle köpek kocaman bir ağacın altında durdular; kediyle horoz dala tırmandı; horoz kendisi için en emin yer olarak ağacın tam tepesine tündü. Uyumadan önce etrafına bakındı; ta uzakta ufacık bir ışık gördü.

Yoldaşlarına seslenerek bunun pek uzakta denemeyecek bir ev olabileceğini, çünkü oradan ışık geldiğini söyledi.

Eşek, “Öyleyse hemen oraya gidelim, çünkü burdaki barınağımız kötü” dedi.

Köpek birkaç kemikle birazcık etin hiç de fena olmayacağını savundu. Bunun üzerine ışığın geldiği yere doğru yürüdüler. Işık gitgide büyüdü ve derken karşlarına apaydınlık bir haydut yatağı çıktı. Eşek hepsinden büyük olduğu için evin penceresine yaklaşıp içeri baktı.

Horoz, “Ne görüyorsun aslanım?” diye sordu.

“Ne mi görüyorum?” diye cevap verdi eşek. “Her türlü yiyecek ve içeceğin bulunduğu bir sofra; haydutlar orada oturmuş keyif çatıyor.”

“Tam bize göre” dedi horoz. “Ahh, keşke orada biz olsak!”

Sonra hepsi kafa kafaya vererek haydutları nasıl kaçırta-caklarını düşünmeye başladı. Sonunda bir çözüm buldular. Eşek ön ayaklarını pencerenin pervazına dayadı, köpek onun sırtına bindi; kedi de köpeğin sırtına... horoz da uçarak kedinin başına tündedi. Bunu yapar yapmaz hepsi bir ağızdan başladı şarkı söylemeye: eşek anırdı, köpek havladı, kedi mi-yavladı, horoz da durmadan öttü! Derken hepsi birlikte pencereden odanın içine düşüverdi; cam kırıldı, paramparça oldu. Haydutlar çığlık atarak yerlerinden sıçradı; hortlak geldiğini sanarak korkuyla ormana koşuştular. Bizim dört kafa-dar da sofra başına geçip ne varsa, dört hafta acıkmayacak şekilde yiyip içti.

Yemek bittikten sonra ışığı söndürdüler; her biri kendine uygun yatacak rahat bir yer aradı. Eşek gübrenin üzerine, köpek kapı arkasına, kedi ocak başındaki küllere yerleşti; horoz da kendisine bir tünek buldu. Uzun yoldan geldikleri için yorgundular. Bu yüzden hemen uyudular.

Vakit geceyarısını geçti; haydutlar evde bir ışık göremeyince her şeyin sakın olduğunu sandı.

Reisleri, “Aslında korkup kaçmamalıydık” dedi. Ve birinin gidip eve bakmasını emretti.

Gönderilen adam her yeri sessiz buldu; ışık yakmak üzere mutfığa daldı. Kedinin parlayan gözlerini kömür ateşi sanarak yakmaya kalkıştı. Ne var ki, kedinin hiç şakası yoktu; adamın üzerine sıçrayarak başladı yüzünü gözünü tırmalamaya. Adam bir dehşet çığlığı atarak arka kapıya koştu; ancak bu kez orada çöreklenmiş olan köpek onun bacağına ısırırdı. Adam avluya çıkıp da gübrelerin üstünden atlarken eşekten hatırı sayılır bir çiftte yedi. Gürültüden uyanan horoz da cesaretleterek ö-örö-öö diye ötmeye başladı.

Haydut tabanları yağlayarak reisinin yanına vardı: “Aman Tanrım, içeride bir büyücü cadı var. Upuzun parmaklarıyla yüzümü tırmaladı; kapının arkasına saklanmış bir adam elindeki bıçağı bacağıma soktu; avluda da siyah bir canavar vardı, elindeki lobutla beni öldüresiye dövdü; damdaki yargıç da ‘Getirin şu serseriye buraya’ diye bağırıp duruyordu. Hemen kaçtım oradan” dedi.

O günden sonra haydutlar o eve bir daha ayak atmadı; bizim Bremen mızıkacıları da öyle keyiflendi ki, hep orada kaldılar.

Bunu son anlatanın dilinde tüy bitmiş olmalı.

109 | Masadaki Ekmek Kırıntıları

Bir gün horoz civcivlere, “Çabuk eve gelin, yemek masasında ekmek kırıntıları var. Evin hanımı komşuya gitti” dedi.

“Yoo, yoo, gelmeyiz” dediler. “Neden biliyor musun, o hep bize sataşıyor!”

Bunun üzerine horoz, “Nasılsa haberi olmayacak! Siz gelin! Zaten bize iyi bir şey verdiği yok ki” dedi.

Ama civcivler, “Hayır, hayır, olmaz; biz gelmiyoruz” diye cevap verdi.

Ancak horoz onları rahat bırakmadı. Sonunda hepsi masanın başına geçerek ekmek kırıntılarını çabuk çabuk gaga-ladılar.

Tam o sırada kadın çıkageldi. Eline geçirdiği uzun bir sopayla onları öyle bir kovaladı ki, canları burunlarından geldi sanki.

Daha sonra avluya çıkan civcivler horoza, “Cik, cik, cik, cik, haklı-idik, haklı-idik” diye kafa tuttular.

Bunun üzerine horoz güldü, “Do-do-doğru, do-do-doğru” dedi ve onları salıverdi.

110 | Üç Tembel Oğlan

Bir adamın üç oğlu vardı, tek serveti de oturduğu evdi. Ölümünden sonra üç oğlu da eve sahip olmak istiyordu. Ama babaları her üç evladını da aynı şekilde sevdiği için hiçbirinin hatırını kırmak istemedi. Evi satmak niyetinde de değildi, çünkü anne ve babasından kalmıştı. Parası olsa paylaştıracaktı. Sonunda aklına bir çare geldi. Oğullarını çağırdı:

“Gidin dünyayı dolaşın, birer meslek edinin; döndüğünüzde en usta işi kim yapmışsa ev onun olacak” dedi.

Oğlanlar bu işe sevindi; en büyüğü nalbant, ortancası berber, üçüncüsü de eskrim hocası olmak istiyordu.

Eve kesin dönüş yapacakları zamanı kararlaştırdılar ve sonra yola çıktılar.

Zaman geçti, her biri birer usta buldu ve doğru dürüst iş yapmayı öğrendi.

Nalbant kralın atını nallarken, “Ustaca bir iş çıkardım, evi hak ettim” diye düşündü.

Berber hep soylu bir kişileri tıraş ederken evi kendisinin alacağına emindi.

Eskrim hocası birkaç yara aldıysa da dişini sıkı, hiç canını sıkmadı ve “Kılıç darbesinden korkarsan evi asla kazanamazsın” diye söylendi kendi kendine.

Kararlaştırılan vakitte baba evine döndüler; ama marifetlerini nasıl ve nerede göstereceklerini bilmedikleri için kafa

kafaya verip düşündüler. Onlar öyle oturmuşken tarlada bir tavşan göründü.

“Tam zamanında geldi” diyen berber, eline bir leğenle bir kalıp sabun aldı. Sabunu o denli köpürttü ki, tavşan merakla yaklaştı. Sonra tavşanı adamakıllı sabunlayarak kısa sakalını hemen tıraş etti; bu arada ne yüzünü ne de saçının telini kest!

Babası, “Hoşuma gitti. Öbürküler senden baskın çıkmazsa, ev senin” dedi.

Aradan çok geçmedi, soylu bir bey at arabasıyla avdan geldi.

“Bak bakalım baba, neler yapacağım” diyen nalbant, arabaya sıçradığı gibi atın dizginlerini çıkardı ve bir anda dört nalını sökerek yerine yenilerini çıkıverdi.

“Aşk olsun! Kardeşin gibi sen de iyi iş çıkardın; evi kime versem, bilemiyorum” dedi.

Üçüncü oğlan, “Baba, bırak da ben de marifetimi göstereyim” dedi.

O sırada yağmur yağmaya başladı; oğlan kılıcını çektiği gibi havada bir zikzak yaptı, ondan sonra yere bir tek damla yağmur düşmedi. Derken yağmur şiddetini arttırdı, bardaktan boşanırcasına yağmaya başladı. Bu kez oğlan kılıcını gitgide hızlanarak kullandı ve sanki çatı altındaymışçasına hiç kimse ıslanmadı.

Bunu gören babası, “En ustaca işi sen yaptın, ev senin” dedi.

Ağabeyleri de buna sevindi, çünkü birbirlerini candan seviyorlardı. Her üçü de aynı evde kaldılar ve mesleklerini

sürdürdüler. Hepsi işini hakkıyla öğrendiği için ustaca çalışıp çok para kazandılar.

Üçü de yaşlanıncaya kadar rahat bir hayat sürdü. Derken biri hastalanarak öldü; diğer ikisi de aynı şekilde hastalanıp hayata gözlerini yumdu.

Üçü de usta oldukları ve birbirlerini sevdikleri için yan yana gömüldüler.

111 | Üç Tembel Oğlan

Bir kralın üç oğlu vardı, üçünü de çok seviyordu. Ölümünden sonra kimin kral olacağına karar vermesi gerekiyordu. Nitekim ölüm döşeğindeyken onları yanına çağırarak şöyle dedi: “Sevgili çocuklar! Bu işi düşündüm taşındım, size de açayım. İçinizden en tembeli kimse, o kral olsun!”

Bunun üzerine en büyük oğlan, “Baba, krallık benim olmalı. Çünkü ben yatıp uyumaya başladığımda gözümünden bir damla yaş aksa bile ona hiç dokunmuyorum ki, uykum kaçmasın!”

Ortanca oğlan, “Baba, krallık benim! Çünkü ben o kadar tembelim ki, ayaklarımı ısıtmak için ocak başına geçtiğimde yansa bile geri çekmeye üşenirim.”

Küçük oğlan da şöyle dedi: “Baba, kral ben olmalıyım; çünkü o kadar tembelim ki, beni asmak üzere boynuma ip geçirseler ve de elime keskin bir bıçak verip ipi kesmeme izin verseler, asılıyım da yine o bıçakla ipi kesmeye üşenirim!”

Bunu duyan babası, “En tembel senmişsin, krallık senin olsun” dedi.

112 | Üç Tüy

Bir zamanlar bir kralın üç oğlu vardı; ikisi akıllı uslu-
luydu, ama üçüncüsü çok konuşmadığı gibi biraz
saftı da. Bu yüzden herkes ona Avanak diyordu.

Kral yaşlanıp hastalanınca öleceğini anladı, ama oğulla-
rından hangisini kral yapacağını bilemiyordu. Onları yanına
çağırarak:

“Hadi bakalım, kim bana en güzel ve en ince dokunmuş
halıyı getirirse ölümünden sonra kral o olacak” dedi.

Aralarında hır çıkmasın diye üçünü de sarayın bahçesine
çıkarak havaya üç tane tüy üfledi:

“Şu tüyler havalanır havalanmaz ona göre yola çıkın” de-
di.

Tüylerden biri doğuya, öbürü batıya uçtu; ama üçüncüsü
dosdoğru giderek fazla uçamadan yere düştü.

Bunun üzerine kardeşlerden biri doğuya, öbürü batıya
gitti; yere düşen üçüncü tüy küçük çocuğa kaldığı için, hiç-
bir yere gidemeyen Avanak’la alay ettiler.

Avanak oturduğu yerde kalakaldı; üzgündü. Derken tü-
yün yanında, yerde, açılır kapanır bir kapı gördü; onu yukarı
kaldırınca karşısına çıkan bir merdivenden aşağı indi. Bu kez
ikinci bir kapıyla karşılaştı; kapıyı çaldı, içerden bir ses du-
yuldu:

*Küçük yeşil bacaklı kız
Ve de onun yavru köpeği,
Bakın bakalım kim gelmiş?*

Kapı açıldı, oğlan koskoca ve şişko bir kurbağa gördü; çevresinde bir sürü yavru kurbağa yer almıştı.

Şişko kurbağa ona ne istediğini sordu.

“En güzel ve en ince dokunmuş halıyı arıyorum” diye cevap verdi.

Bunun üzerine şişko kurbağa, yavruardan birine şöyle seslendi:

*Küçük yeşil bacaklı kız
Ve de onun yavru köpeği,
Bakın bakalım kim gelmiş?*

Yavru kurbağa kutuyu getirdi, şişko kurbağa onu açtı ve Avanak’a halıyı verdi: bu o kadar güzel ve o kadar ince dokunmuştu ki, dünyada bir eşi daha yoktu!

Oğlan halıyı alıp teşekkür etti ve merdivenden yukarı çıktı.

Ağabeyleri onu o kadar aptal sanıyorlardı ki, hiçbir şey bulamayacağından emindiler.

“O bir şey bulamayacağına göre biz ne diye uğraşalım ki” diye aralarında konuştuktan sonra ilk rastladıkları bir çoban karısından kaba dokunmuş kilimler alıp saraya taşıttılar.

Aynı anda Avanak da geri döndü ve güzel halısını krala gösterdi. Kral bunu görünce çok şaşırdı ve “Krallık küçük oğlumun olacak, o bunu hak etti” dedi.

Ama öbür oğlanlar krala rahat vermediler; ondan, Avanak’ın kral olacak kadar zeki olmadığını ileri sürüp yeni koşullar sunmasını istediler.

Bunun üzerine kral, “Bana en güzel yüzüğü getiren kral olsun” diyerek üç kardeşi dışarı çıkardı. Havaya üç tane tüy

üfledi; oğlanlar o tüylerin doğrultusunda gidecekti! Oğlanlardan biri doğuya, öbürü batıya yöneldi; Avanak'ın tüyüyse dosdoğru uçup yerdeki kapının yanına düştü. Oğlan o kapıyı açıp yine merdivenden aşağı inerek şişko kurbağanın yanına vardı ve ona dünyadaki en güzel yüzüğü aradığını söyledi.

Şişko kurbağa yine büyük kutuyu getirtti ve içinden çıkardığı yüzüğü oğlana verdi. Bu, kıymetli taşlarla bezenmiş öyle bir altın yüzüktü ki, bir eşini dünyada hiçbir kuyumcu yapamazdı!

Ağabeyleri altın yüzük aramaya giden kardeşleriyle alay ederek hiç zahmete katlanmadılar ve çivilerden bir yüzük yapıp krala verdiler.

Ama Avanak getirdiği altın yüzüğü gösterince babası yine “Krallık senindir” dedi.

Ama öbür kardeşleri kralın başını yedi; ona yeni bir koşul sunması için dayattılar.

Kral da en güzel kızı getiren ülkeyi idare edecektir dedi. Bir kez daha havaya üç tüy üfledi; üç oğlan da geçen seferki gibi yola düştüler.

Avanak hiç vakit kaybetmeden şişko kurbağanın yanına vardı.

“Dünyanın en güzel kızını eve götürmem gerekiyor” dedi.

“Oo, en güzel kız mı? Şu anda elimizde yok. Ama buluruz” diye cevap verdi ve oğlana altı tane fare yavrusunun koşulduğu içi oyulmuş sarı bir şalgam verdi.

Avanak üzgün üzgün:

“Bunu ne yapayım ki?” dedi.

Kurbağa:

“İçine yavrularımdan birini koy” diye cevap verdi.

Avanak işi şansa bırakarak bir yavru seçti, onu sarı arabaya oturttu; kurbağa oturur oturmaz fevkalâde güzel bir kıza, şalgam faytona, altı fare de ata dönüşüverdi.

Oğlan kızı öptükten sonra arabayı dehledi ve doğru krala gitti. Ağabeyleri ondan sonra geldiler; onlar hiç de güzel kız arama zahmetine katlanmamışlar, ilk önlerine çıkan kadın çobanı yanlarında getirmişlerdi.

Kral hepsine baktıktan sonra, “Ölümümden sonra krallık en küçük oğlumundur” dedi.

Ama öbür oğlanlar onu yine rahat bırakmadılar.

“Avanak’ın kral olmasına izin veremeyiz” dediler ve kızın, salonda asılı bir yüzüğün içinden geçmesini istediler. Bunu isterken “Köylü karıları güçlüdür, bu işi başarırlar; ama zayıf kız bunu yaparken düşer, ölür” diye düşündüler. Kral da öyle düşündü.

İki köylü karısı sıçramasına sıçradılar ve yüzüğün içinden geçtiler, ama öyle hantaldılar ki, düşerek kollarını ve bacaklarını kırdılar.

Derken Avanak’ın getirdiği güzel kız ceylan gibi sıçrayarak yüzüğün içinden geçiverdi ve yere düşmedi. Kimse de bir şey diyemedi.

Böylece Avanak taç giydi ve ömrü boyunca bilgece yaşadı.

113 | Üç Askeri Doktor

Üç askeri doktor dünya gezisine çıktılar. Mesleklerinde iyi yetiştikleri kanısındaydılar. Bir gün, gecelemeğe üzere bir hana geldiler. Hancı onlara nereden geldiklerini ve nereye gideceklerini sordu.

“Biz becerimizi herkese göstermek istiyoruz” dediler.

“Neler yapabildiğinizi bana bir gösterin bakalım” dedi hancı.

Birincisi, kendi elini kesip atarak yerine yenisini takabileceğini söyledi. İkincisi, kendi kalbini söküp çıkararak ertesi gün yine yerine yerleştirebileceğini savundu; üçüncüsüyse, kendi gözlerini oyarak çıkardıktan sonra onları yine yerlerine takacağını iddia etti.

“Bunları yapabilirseniz sizlerin uzman olduğuna inanırım” dedi hancı.

Üç doktorun yanında her yarayı iyileştiren bir merhem vardı, onu bir şişe içerisinde saklıyor ve hep yanlarında taşıyorlardı.

Neyse, üç doktor, dedikleri gibi, kendilerine ait olan eli, kalbi ve gözleri kesip çıkardıktan sonra hepsini bir tepsiye koyarak saklaması için hancıya verdiler. Hancı da tepsiyi, dolaba koyması için hizmetçi kıza verdi.

Ama hizmetçi kızın gizli bir aşığı vardı, o da askerdi.

Hancı da tüm müşterileri de uykuya yattıktan sonra bu asker çıkageldi; karnı acıkmıştı. Hizmetçi kız dolabı açarak

yemek için bir şeyler aldıktan sonra sevgilisiyle birlikte sofraya oturdu ve muhabbete daldı. Ama aşk başına vurduğu için dolabı kapamayı unuttu.

Onlar öylece oturmuş konuşurken bir aksilik olacağını hiç düşünmediler. Derken içeriye bir kedi sızdı ve açık dolabı görünce içindeki eli, kalbi ve gözleri alarak dışarı kaçtı.

Asker yemeğini bitirdikten sonra kız bulaşık yıkadı ve dolabı kilitlemek istediğinde kapısının açık kaldığını ve hancının kendisine verdiği tepsinin de bomboş olduğunu gördü.

Çok korktu ve sevgilisine, “N’apıcam ben şimdi! El gitmiş, kalp gitmiş, gözler de gitmiş! Bunun hesabını yarın ben nasıl vereceğim?” dedi.

“Ses çıkarma! Ben sana yardım edeceğim” dedi asker. “Dışarıda bir hırsız asmışlar, onun bir elini keserim. Hangi eldi?”

“Sağ el” diyen kız ona keskin bir bıçak verdi. Adam zavalı mahkumun sağ elini keserek kıza geri getirdi. Ondan sonra kediye yakalayarak onun gözlerini çıkardı. Şimdi sıra kalbe gelmişti

“Siz et kesmediniz mi? Kilerde domuz eti yok mu?” diye sordu.

“Var” dedi kız.

“İyi o zaman” diyen asker kilere indi ve bir domuz kalbi alıp getirdi. Kız hepsini bir tepsiye koyduktan sonra onu dolaba yerleştirdi. Sevgilisiyle vedalaştıktan sonra gidip uyudu.

Ertesi sabah üç asker kıza içinde el, kalp ve gözlerin bulunduğu tepsiyi getirmesini söylediler.

Kız tepsiyi dolaptan alıp getirdi; birinci doktor, hırsıza ait olan eli sabunla sıvazladı ve kendi koluna yerleştirdi; sanki aslı gibiydi!

İkinci doktor kedi gözlerini alarak kendi göz çukurlarına yerleştirip merhemle sıvadı; tıpkı eskisi gibi oldu.

Üçüncü doktor da domuz kalbini kendine taktı.

Hancı bakakaldı; ömründe böyle bir şey görmemişti! Onların adını her yerde duyuracak ve herkese onları önerecekti!

Üç asker ödeme yaptıktan sonra yola çıktılar.

Böyle giderlerken domuz kalbi takılı olan, onlardan ayrılıp tıpkı domuzların yaptığı gibi bir köşede burnuyla orayı burayı koklamaya başladı. Öbürleri onu ceketinin ucundan yakalamak istediler, ama başaramadılar; o her defasında ellerinden kurtularak hep çöplüklere koştu.

İkincisi de bir acayip davrandı; gözlerini ovuşturarak:

“Arkadaşlar, bu ne yahu? Bunlar benim gözlerim değil, hiçbir şey görmüyorum; bana destek olun da düşmeyeyim” dedi.

Zar zor akşamı ettiler ve başka bir hana geldiler. Hep birlikte içeri girdiler. Bir köşede zengin bir adam oturmuş, masada para saymaktaydı. Hırsız eli takılan adam ona yaklaşıp bir eliyle kolunu çekiştirirken öbür eliyle bir avuç para alıp cebine attı.

Müşterilerden biri bunu görünce, “Hey, arkadaş, sen ne yapıyorsun orada? Çalmak çok ayıp, utan” dedi.

“Yahu, ne yapayım! Avucum kaşınıyor, istesem de istemesem de elime mutlaka para geçmeli! Yani benim elimde

değil bu” diye cevap verdi asker.

Ondan sonra yatmaya gittiler, ama yatar yatmaz etraf öyle karardı ki, göz gözü görmez oldu.

Bir ara takma gözlü uyanarak, “Arkadaşlar, şurada gezen beyaz fareyi gördünüz mü?” diye sordu. Diğer ikisi yataklarında doğruldularsa da bir şey göremedi.

Bunun üzerine takma gözlü, “Biz normal değiliz, bu taktıklarımız kendi organlarımız değil! Öbür hancıya gidelim, herif bizi dolandırdı” dedi.

Ve ertesi sabah o hana gittiler ve hancıya asıl organlarını geri alamadıklarını, onların yerine kendilerine bir hırsız eli, kedi gözleri ve domuz kalbi verildiğini anlattılar.

Hancı bunda kızın kabahati olduğunu savundu ve onu çağırmak istedi. Ama kız onların geldiğini görünce arka kapıdan sıvıştı ve bir daha geri dönmedi.

Bunun üzerine üç asker hancıdan tazminat olarak yüklü para istediler. Hancı varını yoğunu verdi. Onlar da çekip gittiler. Ömür boyu yetecek kadar paraları vardı şimdi, ama yine de onlar asıl organlarına kavuşsalar daha iyi olurdu.

114 | Üç Talihli

Bir gün bir baba üç oğlunu çağırdı; en büyüğe bir horoz, ortancaya bir tırpan, en küçüğe de bir kedi hediye etti.

“Ben yaşlandım” dedi. “Ölümüm yaklaştı. Bu dünyadan göçmeden önce sizleri düşündüm. Param yok; size verdiklerim az gibi görünse de, bu onları nasıl kullanacağınıza bağlı. Şimdi sizler bu verdiklerimin tanınmadığı ve bilinmediği bir ülkeye gidin, mutluluğu orada bulacaksınız!”

Babasının ölümünden sonra en büyük oğlan horozu yanına alarak yola çıktı. Ama nereye gitse herkes horozu tanıyor-du; büyük şehirlere girerken yüksek kulelerde rüzgârda dönen horozlar ta uzaktan görünüyordu. Köylerdeyse horoz sesinden geçilmiyordu; yani kendisine şans getirecek olan bu hayvanın dış görünüşüne de kimse şaşmadı ve aldırış etmedi.

Ama sonunda bir adaya geldi ki, burada kimse horozu tanımıyordu, bu yüzden zaman ayarlamayı bile bilmiyorlardı. Sabahla akşamı biliyorlardı, ama gece uyuduklarında vakti tahmin edemiyorlardı.

“Bakin, ne vakur bir hayvan bu! Başında yakut kırmızısı bir tacı, ayaklarında da şövalyelerinki gibi mahmuzları var. Geceleri sizi öterek üç kez belli bir zamanda uyandıracak; son ötüşünde güneş doğacak. Gündüzleri öttüğü zamanda da, göstereceği yöne bağlı olarak havanın nasıl olduğunu

gösterecek” dedi oğlan.

Bu köy halkının çok hoşuna gitti. Herkes bütün gece yatıp uyudu ve horozun saat ikide, dörtte ve altıda öterek zamanı bildirmesi onları sevindirdi. Oğlana horozun satılık olup olmadığını, satılıksa fiyatının ne olduğunu sordular.

“Bir eşek yükü altın” diye cevap verdi oğlan.

“Böyle değerli bir hayvan için bu para az bile” diyerek horozu satın aldılar.

Eve zengin bir kişi olarak döndüğünde kardeşleri ona hayran kaldı.

Ortanca oğlan, “Ben de şansımı deneyeyim, bakalım tırpan bir işe yarayacak mı?” diyerek yola çıktı.

Ama tırpanın görünüşü hiç kimsede bir etki yaratmadı; hemen her köylü omzunda bir tırpan taşıyordu zaten. Sonunda onun da yolu bir adaya düştü; burada yaşayanların tırpan hakkında hiçbir bilgileri yoktu. Orada buğdaylar büyüdüğü zaman tarlaya top arabası getiriyorlar, sonra onu ateşleyip buğdayları deviriyorlardı. Ama bu sağlam bir yöntem değildi; bazen hedefi bulduramıyorlar, bazen başak yerine sapı vuruyorlardı; hem çok zarara giriyorlar hem de çok gürültü çıkarıyorlardı.

Derken ortanca oğlan tırpanıyla ekinleri kısa zamanda bir güzel kesiverdi; görenlerin ağzı açık kaldı. Oğlana karşılığında ne isterse verebileceklerini söylediler. O da, “Bir beygir yükü altın” dedi.

En küçük oğlan da şansını kedisiyle denedi. O da kardeşleri gibi hep karada dolaştı, ama her gittiği yerde bir sürü kedi vardı; o kadar ki, yeni doğmuş yavruları artık suda boğuyorlardı.

Sonunda bir gemiye binerek o da bir adaya vardı. O zamana kadar bu adada hiç kimse kedi görmemişti. Fareler masalarla sıralar üzerinde dolaşüyor ve evlerde insan olsa da olmasa da her yerde dans ediyordu. Bu yüzden halk hep sızlanıp duruyordu. Kral bile sarayında bu hayvanlardan kurtulamıyordu. Fareler her köşede saklanıyor ve ele geçirdiklerini dişleriyle kemiriyordu.

Kedi fareleri avlayarak bir evin birkaç odasını tertemiz hale getirdi. Halk kraldan bu harika hayvanı ülkeleri hesabına satın alması için yalvardı.

Kral istenilen ücreti seve seve verdi ki, bu bir katır yükü altındı!

Üçüncü oğlan da büyük bir servetle eve döndü.

Kedi sarayda farelerle çocukla oynar gibi oynadı. Isırıp öldürdüklerinin sayısı artık belli değildi. Sonunda çok çalışmaktan ötürü terledi ve susadı. Durdu, başını yukarı kaldırarak “miyav! miyav!” diye bağırdı.

Kral adamlarıyla birlikte bu acayip sesi duyunca çok ürkütü; hepsi korkuyla saray dışına çıktılar. Dışarıda kral ne yapmak gerektiğini soruşturdu. Sonunda bir haberci gönderilecek ve bu sesi çıkarana sarayı terk etmesi, aksi halde zorla çıkartılacağı bildirilecekti.

Ama danışmanlar, “Bırakalım fareler ne yaparlarsa yapsınlar; nasılsa onlara alıştık! Böyle bir canavara karşı canımızı tehlikeye atmaktansa farelerle yaşarız, daha iyi” dediler.

Soylu bir delikanlı gidip kediye sarayı kendi rızasıyla terk etmek isteyip istemediğini sordu. Ancak susuzluğu gitgide artan kedi sadece “miyav! miyav!” diye cevap verdi.

Delikanlı bunu “Asla, hiçbir koşulda” diye anladı ve bu

cevabı krala ilette.

Bu kez danışmanlar “Zor kullanacağız” dediler.

Toplar getirilerek ateşe başlandı; sarayda yangın çıktı.

Alevler kedinin bulunduğu salona ulaşınca hayvan, şansı da yaver giderek, pencereden dışarı fırladı. Dışarıdakilerse sarayı yerle bir oluncaya kadar ateşe tuttular.

115 | Üç Yeşil Dal

Bir zamanlar bir keşiş vardı, bir dağın yamacındaki ormanda tek başına yaşıyor, gününü hep dua etmekle ya da iyi sözler söylemekle geçiriyordu. Ve her akşam Tanrı rızası için dağa birkaç kova su taşıyordu. Bazı hayvanlar bunu içiyor, bazı bitkiler de canlanıyordu. Çünkü yükseklerde hep sert bir rüzgâr esmekteydi ve toprak da kuruydu. İnsanlardan ürken yırtıcı kuşlar yükseklerde uçuşuyor, keskin gözleriyle içecek bir damla su arıyorlardı.

Keşiş dinine o kadar bağlıydı ki, Tanrı ona bir melek gönderdi; bu melek onun gözüne gözüküyor, onu adım adım izliyor ve işi bitince yemek getiriyor, tıpkı Tanrı'nın peygamberleri gibi onu da karga etiyle besliyordu.

Böylece keşiş dinine olan bağlılığından ödün vermeksizin uzun yıllar yaşadı.

Derken bir gün uzaktan zavallı bir günahkârın darağacına götürüldüğünü gördü. Kendi kendine “Hak ettiği cezayı çeksin” diye söylendi. O akşam dağa su götürürken melek gözükmedi, yemek falan da getirmedi.

Keşiş çok ürküdü ve “Ne günah işledim ki, Tanrı bana kızdı?” diye düşündü, ama cevabını bulamadı.

Ondan sonra da ne yedi, ne içti; kendini yere atarak gece gündüz dua etti.

Ve bir gün ormanda acı acı ağlarken bir kuş sesi duydu. Küçük bir kuş öyle güzel ötüyordu ki, daha da üzüldü ve

şöyle konuştu:

“Ne kadar da güzel ötüyorsun! Tanrı sana kızmaz; acaba Onu neden gücendirdiğimi bana söyleyebilir misin? Bileyim ki, ona göre tövbe edeyim de içim rahatlasın!”

Bunun üzerine küçük kuş konuşmaya başladı. “Sen haksızlık ettin, çünkü darağacına götürülen zavallı bir günahkârı mahkûm ettin! Bu yüzden Tanrı sana kızgın. Ama tövbe edersen ve işlediğin günaha pişman olduğunu söylersen seni affedecektir.”

Aynı anda melek çıkageldi; elinde kuru bir dal tutmaktaydı. Keşişe:

“Şu kuru dalı hep yanında taşıyacaksın, ta ki ondan üç tane küçük dal çıkıncaya kadar. Ama geceleri, uykuya yattığın zaman bunu başının altına koyacaksın! Ekmeğini kapı kapı dilenerek kazanacaksın; aynı evde bir geceden daha fazla kalmayacaksın. Tanrı’nın sana verdiği ceza işte bu” dedi.

Keşiş kuru dalı alarak uzun zamandır görmediği dünyaya döndü. Dilendiği her kapıdan kendisine verilen su ve yemekten başka hiçbir şey koymadı ağzına. Bazıları ona hiç yüz vermedi, bazı kapılar yüzüne kapandı; tek bir dilim kuru ekmek bile bulamadığı günler oldu.

Bir defasında sabahtan akşama kadar kapı kapı dolaştı; hiç kimse ona ne yiyecek verdi, ne de yatacak yer. Bunun üzerine ormana gitti, sonunda kendine hazır bir mağara buldu. İçinde yaşlı bir kadın oturmaktaydı.

“İyi bayan, beni bu geceliğine evinde barındırır mısın?” diye sordu.

“Hayır, istesem de bunu yapamam! Üç tane oğlum var benim! Üçü de gaddardır; kapkaççılığı bitirip eve döndüklerin-

de seni görürlerse ikimizi de öldürürler” dedi kadın.

Ama keşiş, “N’olur, bırak da kalayım! Ne sana, ne bana bir şey yapmaz onlar” diye diretti.

Kadın ona acıdı ve razı oldu. Adam da merdiven altına yattı, başının altına da yastık niyetine bir odun kütüğü koydu.

Yaşlı kadın ona başına gelenleri sorduğunda keşiş, Tanrı’yı gücendirdiğini, çünkü darağacına götürülmekte olan bir adam için “Hak ettiği cezayı çeksin” dediğini anlattı.

Yaşlı kadın ağlamaya başladı ve “Ah, Tanrı bir yanlış söz için birini bu kadar cezalandırırsa, yarın öbür gün onun huzuruna çıkacak olan oğullarıma neler yapmaz ki” diye sızlandı.

Gece yarısı haydutlar patırtı gürültüyle eve geldiler. Ateş yakınca mağara aydınlandı; merdiven altında yatmakta olan adamı görünce hiddetten küplere bindiler ve analarını çağırarak:

“Kim bu adam? Sana yabancı birini içeri almayı yasaklamadık mı?” diye bağırdılar.

Anaları, “Bırakın onu; o, zavallı bir günahkâr; işlediği suçun cezasını çekiyor” dedi.

Haydutlar, “Ne yapmış ki?” diye sordular. “Anlat bize işlediği suçları!”

Yaşlı kadın onlara, adamın bir tek söz yüzünden Tanrı’yı nasıl gücendirdiğini ve tövbe ederek suçunun bağışlanması için neler yaptığını bir bir anlattı. Onun bu konuşması adamlara o kadar dokundu ki, o güne kadar sürdükleri hayatı düşününce hepsi dehşet içinde kaldı ve tüm yaptıklarına

içtenlikle pişman oldular.

Üç haydut imana geldikten sonra keşiş merdiven altına yatıp uyudu. Ertesi sabah onu ölü buldular. Başının altındaki kuru daldan üç tane yeşil dalcık çıkmıştı!

Yani Tanrı onu bağışlayarak yanına almıştı.

116 | Üç Zanaatkâr Oğlan

Üç tane zanaatkâr oğlan vardı; yola çıktıklarında aralarında kararlaştırdılar. Hep bir arada olacaklar ve hep aynı şehirde iş bulup çalışacaklardı. Ama öyle bir gün geldi ki, artık ustalarının yanında iş bulamadılar; geçinecek paraları da yoktu.

İçlerinden biri, “Ne yapsak?” dedi. “Burada daha fazla kalamayız, yine yola çıkalım. Varacağımız şehirde iş bulamazsak, hep kalabileceğimiz ve haberleşebileceğimiz bir hancıyla anlaşıp orada kalalım, sonra da yollarımızı ayıralım” dedi. Öbür ikisi de bunu uygun buldu.

Ve yola çıktılar. Bir süre sonra karşılarına pahalı giysiler giyinmiş bir adam çıktı. Adam onlara kim olduklarını sordu.

“Bizler zanaatkârlarız, iş arıyoruz; şimdiye kadar hep beraber çalıştık. Ama iş bulamazsak ayrılacağız” dediler.

“Buna gerek yok” dedi adam, “Söylediklerimi yaparsanız paranız da olur, işiniz de. Siz de soylu ve zengin birer kişi olursunuz, altınızdaki fayton eksik olmaz” dedi.

Oğlanlardan biri, “Yaparız, dinimizden imanımızdan olmayalım da” dedi.

“Hayır” dedi adam. “Bununla işim olmaz benim.”

Ama birinci oğlan adamın ayaklarına baktı. Birinin insan ayağı, ötekini at ayağı olduğunu görünce bu işe yanaşmadı.

Ancak Şeytan, “Merak etmeyin, sizlere bir şey yapacak değilim; ben başka birinin ruhunu alacağım” dedi.

Oğlanlar kendilerinden emin oldukları için bu teklifi kabul ettiler ve Şeytan onlardan istediği şeyi açıkladı:

Oğlanlardan biri sorulan her soruya “Üçümüz de” diye karşılık verecekti. İkincisi “Para uğruna” diyecekti; üçüncüsü de “Doğrusu bu” diye cevap verecekti. Ve aralarında kesinlikle konuşmayacaklardı. Bu yasağa uymazlarsa ellerindeki para o anda uçup gidecekti! Ama emre uydukları sürece ceplerinde para eksik olmayacaktı.

Başlangıçta cepleri o kadar çok parayla doldu ki, şehre inip bir hana girdiler.

Hancı onları karşılayarak ne yemek istediklerini sordu.

Birincisi “Üçümüz de” dedi.

“Evet” dedi lokantacı. “Ben de onu demek istedim.”

İkincisi “Para uğruna” dedi.

“Elbette” dedi lokantacı.

Üçüncüsü “Doğrusu bu” diye cevap verdi.

“Elbette doğrusu bu” dedi hancı.

Güzel yemek ve içki geldi; hizmette kusur yoktu.

Yemekten sonra sıra ödemeye geldi. Hancı onlara hesabı getirince, birinci oğlan “Üçümüz de” dedi. İkincisi “Para uğruna” diye karşılık verdi. Üçüncüsü de “Doğrusu bu” diye cevap verdi.

“Elbette doğrusu bu” dedi hancı. “Üçünüz de ödeyeceksiniz, yoksa bedava hiçbir şey vermem.”

Üçü de adamın istediğinden daha fazlasını verdiler.

Diğer müşteriler bunu görünce, “Bunlar kafayı yemiş” dediler. Hancı “Evet öyle, pek basmıyor!”

Üç kafadar böylece bir süre bu handa kaldılar ve “Üçü-

müz de “Para uğruna” ve “Doğrusu bu” dışında hiç laf etmediler. Ama her şeyi görüyorlardı ve olan bitenlerin farkındaydılar.

Derken bir gün zengin bir tüccar çıkageldi; yanında bol parası vardı. Hancıya, “Şu paramı iyi bir yere sakla, baksana şurda deliler gibi eğlenen üç tane zanaatkârvar; onlar paramı çalabilir” dedi.

Hancı istenileni yaptı. Adamın çantasını odaya taşıırken ne kadar ağır çektiğini ve içinin altın dolu olduğunu fark etti.

Bunun üzerine üç zanaatkâra en alt katta yatacak bir yer ayarladı; tüccara da üst katta özel bir oda verdi.

Gece yarısı olunca hancı herkesin uyuduğunu sanarak karısının yanına vardı. İkisi birlikte tüccarı baltayla kafasına vurarak öldürdüler; bu cinayetten sonra da yatıp uyudular.

Ertesi sabah handa bir şamatadır başladı; tüccar yatağında ölü bulundu; kanlar içindeydi! Tüm müşteriler toplandı.

Hancı, “Bunu şu zanaatkârlar yaptı” dedi.

Müşteriler de aynı fikirdeydi. “Başka kim olabilir ki?” dediler.

Hancı onları çağırdı ve “Tüccarı siz mi öldürdünüz?” diye sordu.

Birincisi “Üçümüz de” diye karşılık verdi.

İkincisi “Para uğruna” dedi.

Üçüncüsü “Doğrusu bu” diye cevap verdi.

“Duydunuz mu? İtiraf ettiler” diye haykırdı hancı.

Neyse, üçünü de tutukladılar; mahkemeye çıkacaklardı! İşin şaka götürür yanı olmadığını anlayınca üçü de korktu.

Ama o gece Şeytan çıkageldi:

“Bir gün daha çenenizi tutun! Şansınızı yitirmeyin! Kılınıza bile dokunulmayacak! dedi.

Ertesi sabah üçü de hâkim huzuruna çıkarıldı.

Hâkim, “Katil siz misiniz?” diye sordu.

“Üçümüz de!”

“Tüccarı niye öldürdünüz?”

“Para uğruna!”

“Vay namussuzlar” dedi hâkim, “Günah işlemiş olmaktan korkmadınız mı?”

“Doğrusu bu!”

“Demek suçu üzerinize alıyorsunuz! Ve de inkâr etmiyorsunuz” dedi hâkim, “Asın şunları!”

Bunun üzerine üç oğlanı da dışarı çıkardılar; hancı da seyirciler arasındaydı.

Cellat yamakları üç kafadarı zorla kurulmuş olan iskeleyle çıkarırlarken cellat elindeki keskin kılıcıyla onları bekliyordu. Derken dört tane yağız atın çektiği bir fayton kaldırım taşlarından ateş çıkartarak gelip önlerinde durdu. Faytonun penceresinden biri beyaz bir mendille el salladı.

Cellat, “Af çıkmış” dedi.

Aynı anda faytondan “Af! Af!” sesleri duyuldu.

Ve faytondan, çok güzel giyinmiş bir soylu kılığında Şeytan çıktı:

“Siz üçünüz! Sizler suçsuzsunuz! Şimdi konuşabilirsiniz! Gördüklerinizi ve duyduklarınızı anlatın şimdi” dedi.

En büyük oğlan, “Tüccarı biz öldürmedik, katil aranızda” diyerek hancıyı gösterdi. “Gidin mahzene bakın, orada öl-

dürdükleri daha pek çok kimse asılı” dedi.

Hâkim cellat yamaklarını gönderdi, onlar da o ölüleri buldular ve hâkime gelip durumu anlattılar.

Hâkim hancıyı yakalatarak başını kestirdi.

Şeytan üç kafadara dönerek, “Benim elde etmek istediğim ruh hancının ruhuydu. Sizler artık özgürsünüz; ömür boyu yetecek kadar da paranız oldu” dedi.

117 | Ormandaki Cüceler

Bir zamanlar bir adam vardı, karısı ölmüştü; bir de kocası ölen bir kadın; bu kadının da adamın da bir kızı vardı. Her iki kız tanışıyorlardı, birlikte dolaşıyor ve sonra da bu kadının evine geliyorlardı.

Bir seferinde kadın kızının arkadaşına şöyle dedi: “Dinle bak, babana söyle. Ben onunla evlenmek isterim, ama bunun için sen her sabah süt banyosu yapıp şarap içeceksin, benim kızım da suda yıkanıp su içecek!”

Kız eve dönerek kadının dediğini babasına anlattı.

Adam, “Ne yapsam ki? Evlenmek çok hoş bir şey, ama aynı zamanda da işkence” dedi. Kesin bir karara varamadığı için çizmesini çıkardı ve kızına, “Al şu çizmeyi; dibinde bir delik var. Şimdi çatı katına çık, onu bir kancayla tavana astıktan sonra içini su doldur. Eğer su o delikten akmazsa kadınla evlenirim ben. Ama akıp da çizme boşalırsa evlenmem” diye karar verdi.

Kız kendisine söyleneni yaptı; ancak su akıp gitmedi; çizme ağzına kadar hep suyla dolu kaldı.

Kız bu duruma babasına anlattı. Adam gidip kendi gözleleriyle baktı, kızının doğru söylediğini görünce dul kadının yanına vararak ona evlenme teklif etti.

Ve düğün kararlaştırıldı.

Ertesi sabah her iki kız kalktığında, adamın kızının önünde yıkanmak için süt, içmek için şarap vardı; kadının kızının

önünde de yıkanmak için su, içmek için de su bulunuyordu.

İkinci günün sabahında her iki kızın kapısı önünde hem yıkanmak ve hem içmek için sadece su bulunuyordu.

Üçüncü günün sabahındaysa adamın kızının kapısı önünde hem yıkanmak ve hem içmek için sadece su varken kadının kızının kapısı önünde yıkanmak için süt, içmek için şarap vardı ve bu hep böyle gitti.

Ama kadın üvey kızına gazez besliyordu ve bu günden güne şiddetleniyordu. Ayrıca kıskançtı da, çünkü üvey kızı çok güzel ve çok hoştu, kendi kızıysa çirkin ve iğrençti.

Bir kış günü her taraf buz tuttu, dağlara ve vadiye bol bol kar yağdı.

Kadın kâğıttan bir elbise yaparak üvey kızını çağırdı:

“Giy şu elbiseyi, ormana git ve bana bir sepet çilek topla! Canım çekti” dedi.

“Kışın çilek yetişmez ki” dedi kız. “Toprak buz tutmuş, her taraf karla örtülü! Sonra neden kâğıt elbiseyle gideyim ki? Dışarısı öyle soğuk ki, insanın nefesi daralıyor. Rüzgâr durmadan esiyor, bu giysiyle dikenler hep vücuduma batacak!”

“Bana karşı mı geliyorsun yani? Hadi şimdi hemen git, sepeti çilekle doldurmadan sakın eve dönme” diye çıkıştı üvey anne. “Dışarıda donacak, aç kalacak ve bir daha gözüme gözükmeyecek nasılsa” diye düşünüyordu.

Kızcağız söz dinledi, kâğıt elbiseyi giydi ve sepeti eline alarak dışarı çıktı. Etrafta göz alabildiğince kar var vardı, tek bir yeşil bitki sapı görülüyordu.

Ormana vardığında ufak bir ev gördü, penceresinden üç

tane cüce dışarı bakıyordu.

Kız belki açarlar umuduyla kapıyı çekinerek çaldı. Cüceler “Gir” dedi.

Kız içeri girdi, sobanın yanındaki bir sıraya oturdu; hem ısınmak hem de kahvaltısını yemek istedi. Cüceler “Bize de ver biraz” dediler. “Hay, hay!” diyen kız ekmeğini ikiye bölerek yarısını onlara verdi.

“Bu kış ortasında, böyle incecik bir elbiseyle ne arıyorsun sen?” diye sordular.

“Sormayın” dedi kız. “Şu sepete çilek doldurmalıyım, aksi halde bir daha eve sokmayacaklar!”

Kız kahvaltısını yaptıktan sonra cüceler ona bir süpürge vererek, “Bununla evin ardındaki karları süpürüver” dediler.

Kız dışarı çıkınca cüceler aralarında şöyle konuştular, “Ne iyi kız, ekmeğini bizimle paylaştı! Ona ne dilesek acaba?”

Birinci cüce, “Onun her geçen gün daha da güzelleşmesini dilerim” dedi.

İkincisi, “Ağızından çıkan her kelime altına dönüşün isterim” dedi.

Üçüncüsü, “Dilerim bir kral çıkagelir de onu kendine eş yapar” dedi.

Kız cücelerin dediğini yaptı; süpürgeyle evin ardındaki karları temizlerken ne buldu dersiniz? Bir sürü kıpkırmızı ve olgunlaşmış çilek! Sevinçle hepsini sepete dolduran kız cücelere teşekkür ederek her biriyle tokalaştıktan sonra evin yolunu tuttu; üvey annesine istediği şeyi vermek istiyordu.

Evden içeri girip de “İyi akşamlar” der demez ağzından bir altın düştü. Ardından ormanda başına gelenleri anlattı. Ama ağzından çıkan her kelimenin ardından bir altın düşüyordu yere; öyle ki, kısa zamanda odanın içi altın doldu.

“Şuna bak, paraları nasıl da etrafa saçıyor” dedi üvey kardeşi, ama için için de onu kıskanmaktaydı. Bu yüzden o da ormana gidip çilek toplamak istedi.

Annesi, “Olmaz kızım. Dışarısı çok soğuk, sonra donarsın” dedi.

Ama kız durmadan diretince, annesi sonunda razı olarak ona kalın bir kürk manto giydirdi, yanına da yolluk olarak peynir ekmekle pasta verdi.

Kız doğru ormana giderek ufak evi buldu. Üç cüce yine dışarı bakmaktaydılar. Kız onları selamlamadan paldırkıldır içeri girdi; sobanın başına geçerek peynirekmeğini ve pastasını yemeye başladı.

Cüceler “Bize de biraz ver” dediklerinde kız, “Bu bana bile yetmeyecek, başkalarına nasıl veririm?” diye cevap verdi.

Yemeyi bitirdikten sonra cüceler ona, “Al şu süpürgeyi de, evin arkasındaki karları süpür” deyince kız, “Hadi canım, kendiniz süpürün! Ben sizin hizmetçiniz değilim” diye cevap verdi.

Ve cücelerin kendine hiçbir dilekte bulunmadıklarını gö-

rünce çıkıp gitti.

Cüceler aralarında şöyle konuştular:

“Öyle huysuz, kötü niyetli ve kıskanç bir kız ki, malını herkesten esirgiyor!”

Birinci cüce, “Her geçen gün biraz daha çirkinleşsin” diye dilekte bulundu.

İkincisi, “Ağzından kelime yerine bir kurbağa çıkıp yere düşsün” dedi.

Üçüncüsü de, “Bir kazaya kurban gitsin” diye konuştu.

Kız dışarıda çilek aradı, ama hiçbir şey bulamadı; üzgün üzgün eve döndü.

Ve ormanda başına gelenleri annesine anlatmaya başladı-ğında ağzından çıkan her kelimenin ardından bir kurbağa çıktı. Öyle ki, herkes iğrendi!

Üvey annenin öfkesi ikiye katlandı; üvey kızının günden güne güzelleştiğini görünce ona nasıl bir kötülük yapabileceğini düşündü. Sonunda bir kazan alarak onu ateşe koydu, içini de iplikle doldurdu. Kazan iyice kaynayınca islenmiş iplikleri kızın boynuna astıktan sonra eline bir balta tutuşturdu: bununla donmuş nehirde bir delik açacak ve ipliği yıkayacaktı.

Kız söz dinledi, nehre vardı, orada donmuş su yüzeyinde baltayla bir delik açmaya çalıştı. Tam o sırada görkemli bir fayton gözüktü; içinde kral bulunuyordu.

Araba durdu. Kral, “Kimsin sen kızım? Ne yapıyorsun burada?” diye sordu.

“Ben zavallı bir kızım. Burada iplik yıkıyorum” diye cevap verdi kız.

Kral ona acıdı ve ne kadar güzel olduğunu da görünce, “Benimle gelmek ister misin?” diye sordu.

“Seve seve” dedi kız; üvey annesinden ve üvey kardeşinden uzak kalmış olmasına seviniyordu.

Neyse, arabaya bindi ve kralla birlikte yola çıktı. Saraya gelince de evlendiler. Cücenin dilediği gibi görkemli bir düğün oldu.

Bir yıl sonra kraliçe bir oğlan doğurdu.

Üvey anne üvey kızının başına konan talih kuşundan haberdar olunca, kendi kızını da yanına alarak saraya, sözüm ona üvey kızını ziyarete geldi!

Bir ara kral dışarı çıkmışken ve odaya gelen giden yokken cadı karı kraliçeyi başından, kızı da ayaklarından tuttukları gibi pencereye kadar taşıyıp onu nehrin akan sularına fırlattılar. Onun yatağına çirkin kız yattı, anası da yorgani başını örtecek şekilde yukarı çekti.

Kral geri gelip de karısıyla konuşmak istediğinde cadı karı, “Sakın gürültü etmeyin! Şimdi olmaz! Kendisi çok terledi. Bugün onu rahat bırakın” dedi.

Kralın aklına kötü bir şey gelmedi; ertesi sabah yine çıkageldi. Yataktaki karısıyla(!) konuşmak istediğinde, ona cevap veren kadının ağzından her kelimedden sonra altın yerine bir kurbağa çıktı! Bunun ne demek olduğunu soran krala cadı karı, bunun fazla terlemekten kaynaklandığını ve geçici olduğunu söyledi.

O gece aşçı yamağı oğlan bataklıktan gelen bir ördeğin şöyle konuştuğunu duydu:

Kral sen ne yapıyorsun?

Uyanık değilsin, uyuyorsun!

Ve cevap alamayınca yine sordu:

Misafirlerim ne yapıyor?

Bunun üzerine aşçı yamağı:

Hepsi mışıl mışıl uyuyor!

diye cevap verdi. Ördek bu kez:

Ne yapıyor benim yavrum?

diye sorunca, oğlan cevap verdi:

Beşikte uyuyor, işte böyle durum!

Bunun üzerine ördek kraliçe kılığında çocuğa yaklaşıp ona meme verdi, beşiğini sallarken üzerini yorganla örttü, sonra yine ördeğe dönüşerek suda yüzüp gitti.

İki gece hep aynı şekilde geçti. Üçüncü gece ördek aşçı yamağına:

“Git krala söyle, kılıcını alıp gelsin ve üzerimde üç kez döndürsün” dedi.

Aşçı yamağı krala koşarak durumu anlattı. O da kılıcını ördeğin başı üzerinde üç kez döndürdü. Üçüncü döndürüşünde karşısına karısı çıkıverdi: canlıydı, sapasağlamdı, ay-nen önceden olduğu gibiydi.

Kralın sevincine diyecek yoktu; yine de karısını pazar gününe kadar, yani çocuk vaftiz edilinceye kadar ayrı bir odada tuttu.

Çocuk vaftiz edildikten sonra kral, “Birisini yatağından alıp nehre fırlatana ne yapmalı?” diye sordu.

Cadı karı, “Böyle birini bir fıçıya soktuktan sonra o fıçıyı çivilemeli ve dağdan aşağıya, nehre yuvarlamalı” diye cevap verince kral, “Kendi cezanı kendin verdin” diyerek bir fıçı getirtti. Cadı karıyla kızını o fıçıya sokurttu; sonra da fıçıyı dağdan aşağıya, nehre yuvarlattı.

118 | Üç Yaprak

Vaktiyle fakir bir adam vardı; zamanla biricik oğlunu besleyemez oldu. Bunun üzerine oğlu, “Babacığım, sen artık çalışacak durumda değilsin, ben sana yük oluyorum. Artık buradan gidip kendi ekmeğimi kendim kazanmak istiyorum” dedi ve babasının hayır duasını aldıktan sonra onunla acıklı bir şekilde vedalaştı.

O sırada kral büyük bir savaşa girmişti; oğlan orduya katıldı ve diğer askerlerle birlikte cepheye gitti. Düşmanla karşılaştığında kahramanca çarpıştı. Aslında tehlike büyüktü, her tarafta kurşun yağıyordu, sağda solda arkadaşları hep şehit düşüyordu. Ordu komutanı da ölünce askerler bozguna uğradı. Ama oğlan onları durdurarak hepsine cesaret verdikten sonra, “Vatanımızı düşman eline bırakmayacağız” diye haykırdı. Bunun üzerine ordu onun peşine takılarak düşmanı yendi.

Kral bunu duyunca, yani bu zaferi ona borçlu olduğunu anlayınca, rütbesini yükselterek ve de çok para vererek oğlanı ordunun başına getirdi.

Kralın bir kızı vardı; bu kız çok güzeldi, ama biraz acayipti. Çünkü müstakbel kocası, “Sen ölürsen ben de seninle canlı canlı mezara girerim” diye söz vermediği sürece hiçbir erkekle evlenmeyecekti! “Beni sevmedikten sonra kocam ne diye hayatta kalsın ki” diyordu.

Ve aynı şeyi kendisi de yapacaktı, yani kocası ölürse o da

canlı canlı onun yanına gömülecekti!

Bu tuhaf yemin, o güne kadar evliliğe talip olan tüm erkekleri ürküttü. Ama bizim delikanlı onun güzelliğine o kadar hayran kaldı ki, hiçbir şeye aldırış etmeden onu babasından istedi.

Kral, “Nasıl bir söz vereceğini biliyor musun?” diye sordu.

“Biliyorum, ben de onunla birlikte mezara gireceğim. Kendisini o kadar seviyorum ki, o öldükten sonra hayatta kalmışım, neye yarar” diye cevap verdi.

Kral bu işe razı oldu ve görkemli bir düğün yapıldı.

Karı koca bir süre birlikte mutlu yaşadılar. Derken genç kraliçe ağır bir hastalık geçirerek yatağa düştü, hiçbir doktor ona yardım edemedi. O öyle ölü olarak yatarken genç kral verdiği sözü düşününce, diri diri mezara girme düşüncesi onu ürküttü, ama başka çaresi yoktu! Çünkü kayınpederi kral sarayın tüm kapılarını kapatmış, her birinin başına da nöbetçi koymuştu. Yani oğlan kaderden kaçamazdı!

Derken, kraliçenin saraydaki kabre konulacağı saat geldiğinde kocasını da birlikte aldılar. Kral tüm kapıları kapatıp kilitletti.

Tabutun yanındaki bir masanın üzerine dört tane mum dikilmişti, ayrıca dört somun ekmekle dört şişe şarap konmuştu. Yani oğlan bunları yiyip içtikten sonra ölecekti!

Neyse, böylece bütün bir gün orada kalan oğlan bir yandan derin bir acı ve üzüntü içindeyken, her geçen gün çok az ekmek yedi ve sadece bir yudum şarap içti. Ölümü gitgide yaklaşıyordu.

İşte bu şekilde düşünüp, sağına soluna bakınırken tabutun bulunduğu köşede yavaş yavaş cesede doğru yaklaşan bir yılan gördü. Onun cesedi yiyeceğini düşünen oğlan kılıcını çekerek:

“Hayatta kaldığım sürece seni ona yaklaştırmam” diye haykırdıktan sonra onu üçe doğradı.

Bir süre sonra ikinci bir yılan gözüktü; ama yerde yatmakta olan üçe doğranmış öbür yılanı görünce geri çekildi. Ancak az sonra yine geldi; ağzında üç tane yeşil yaprak vardı. Önce ölü yılanın üç parçasını birbirine birleştirerek kesik yerlere birer yaprak yerleştirdi. Derken yılan kımıldamaya başladı ve canlanıverdi; sonra ikisi birden uzaklaşıp gittiler.

Yapraklar yerde kalmıştı; o anda oğlanın aklına bir şey geldi. Yılanı canlandıran yapraklardaki o güç insanda da etkili olabilir miydi?

Yaprakları alarak birini ölünün ağzına, diğer ikisini de iki gözüne koydu. Aynı anda kan damarlarda akmaya başladı; ölünün bembeyaz yüzü pembe bir renk aldı. Ve kadın nefes alarak gözlerini açtı.

“Aman Tanrım, nerdeyim ben?” dedi.

“Benim yanımdasın karıcığım” diye cevap verdi oğlan ve olanları anlattı. Sonra ona güçlenmesi için biraz şarapla eklemek verdi. Kadın iyice kendine gelince ayağa kalktı. Nöbetçiler duysun da krala haber versin diye ikisi birlikte kapıya vararak yumruklamaya ve bağırmaya başladı.

Kral bizzat geldi ve kapıyı açtı. İkisini de taptaze ve sapa-sağlam görünce çok sevindi. Artık üzüntüler bitmişti!

Ama genç oğlan yılanın getirdiği üç yaprağı hizmetçilerinden birine vererek, “Şunları benim için iyice sakla, yanın-

dan hiç ayırma! Kim bilir, günün birinde lazım olur” dedi.

Yeniden hayata dönen kadında bir değişiklik oldu. Kocasına karşı duyduğu sevgi günden güne azaldı.

Bir süre sonra yaşlı babasını ziyaret amacıyla birlikte bir gemi yolculuğuna çıktıklarında kadın, eşinin göstermiş olduğu büyük aşkı, bağlılığı ve bu uğrunda can vermeye hazır oluşunu falan unutarak geminin kaptanına gönlünü kaptırdı.

Derken kaptanı çağırdı; birlikte, kamarada yatıp uyuyan kocasını başından ve ayaklarından tutup güverteye taşıdılar ve sonra da denize attılar.

Bu cinayetten sonra kadın, “Hadi hemen babamın yanına varalım. Kocam için yolda hastalandı, öldü deriz! Ben seni babama o kadar överim ki, benimle evlenmene ve ilerde kral olmana razı olur” dedi.

Ama tüm bunları işiten genç oğlanın sadık hizmetçisi denize gizlice bir filika indirerek efendisini aramaya koyuldu. Öbür hainler yollarına devam etti.

Sadık hizmetçi ölüyü denizden çıkardı, yanında taşıdığı üç yaprağı onun ağzına ve gözlerine yerleştirerek efendisini canlandırdı.

Tüm güçleriyle gece gündüz demeden kürek çektiler ve sandal o kadar hızlı yol aldı ki, diğerlerinden önce yaşlı kralın yanına vardılar.

Kral onun tek başına geldiğini görünce neler olduğunu sordu. Oğlan karısının ihanetini anlatınca yaşlı kral, “Böyle bir şey yaptığına inanamıyorum, ama yakında gerçek ortaya çıkacak” diyerek damadını ve hizmetçisini gizli bir odaya sakladı.

Çok geçmeden gemi karaya yanaştı ve imansız kadın babasının önüne üzgün bir yüzle çıktı.

Kral, “Niye yalnız geldin? Kocan nerde?” diye sordu.

Kadın, “Ah, babacığım, ne kadar üzgünüm bilemezsin! Kocam yolculuk sırasında birden hastalanıverdi ve öldü. Bu cesur ve iyi kalpli kaptan bana destek vermeseydi, ne yapardım bilmem! Kocam ölürken o da yanımdaydı, kendisi anlatsın” dedi.

Kral, “Şu ölüyü ben canlandırayım bari” diyerek gizli odanın kapısını açtı; damadıyla yardımcısı içeri girdiler.

Kocasını gören kadın, yıldırım çarpmışa döndü ve diz çökerek babasından merhamet diledi.

Ama kral “Ne merhameti” dedi. “O senin için ölmeye hazırды; seni hayata o döndürdü. Sense onu uykusunda öldürdün! Bu yüzden cezayı çekmelisin!”

Ve sonra kadınla kaptanı dibi delik bir sandala bindirterek denize açılmalarını sağladı; çok geçmeden ikisi de dalgalara gömüldü.

119 | Raprenses

Doğu Hindistan düşman tarafından kuşatılmıştı. Ve ordu, altı yüz altın almadan çekilmek niyetinde değildi. Trampetlerle ilan ettiler: Kim bu parayı getirirse belediye başkanı olacaktı!

O sırada fakir bir balıkçı gölde oğluyla birlikte balık avlamaya çıktı. Derken düşman askeri gelerek oğlunu esir aldı, karşılığında da balıkçıya altı yüz altın verdi.

Balıkçı devlet başkanının yanına çıkarak bu parayı ona teslim etti ve böylece belediye başkanı oldu. Ve şöyle ilan edildi: “Kim ona belediye başkanı demezse darağacında asılacaktı!”

Ama bu arada oğlan düşmanın elinden kurtularak yüksek bir dağın eteğindeki koskoca bir ormana geldi. Dağ yarıldı ve oğlanın karşısına kocaman bir saray çıktı. Bu saray büyülyüdü; içindeki sandalyeler, masalar ve sıralar, hepsi siyah boyanmıştı.

Derken siyahlara bürünmüş, sadece yüzleri biraz beyaza çalan üç tane prenses çıkageldi; oğlana korkmamasını, ona bir şey yapmayacaklarını söylediler. Aksine, oğlan onları büyüden kurtarabilirmiş!

“Olur! Seve seve yaparım bunu; ama ne yapmam gerekiyor, onu söyleyin bana” dedi delikanlı.

Koşullar şöyleydi: Bütün bir yıl üç kızla hiç konuşmayacaktı; istese de onların yüzüne bakmayacaktı; bir şey isterse

sadece bunu söylemesi yeterli olacaktı; cevap vermeleri gerektiğinde kararı onlar verecekti.

Oğlan bir süre orada yaşadktan sonra bir gün babasını ziyaret etmek istediğini söyledi. Kızlar izin verdi, ama bir şartla. Yanına bir kese altın alacak, onların vereceğı elbiseyi giyecek ve sekiz gün sonra da geri dönmüş olacaktı!

Delikanlı hemen yola çıktı ve çok geçmeden Doğu Hindistan'a vardı. Ama babasıyla ufak kulübeyi bulamadı ve herkese fakir balıkçının nerede olduğunu sordu. Ona böyle konuşmamasını, aksi halde darağacını boylayacağını söylediler.

Neyse, babasının yanına vardı ve ona "Balıkçı, nasıl oldu da bu makama geldin?" diye sordu.

Babası, "Sakın böyle bir şey söyleme, devlet başkanı duyarsa darağacını boylarsın" dedi.

Ama oğlan vazgeçmemiştii ve sonunda darağacına götürüldü. Oraya gelince, "Efendim, bana izin verin de bir kere olsun şu balıkçı kulübesini göreyim" dedi.

İzin verildi; kulübeye gidince orada eski önlüğünü giyerek askerlere, "Bakın! Fakir balıkçının oğlu değil miyim ben? Babamın ve annemin geçimini bu önlükle sağladım" dedi.

Askerler onu tanıdı, özür diledi; sonra da onu evine götürdüler. Oğlan başına gelenleri herkese anlattı. Bir ormana nasıl vardığını, dağın nasıl yarıldığını ve nasıl içinde her şeyin siyaha boyandığı büyülü bir salona düştüğünü, karalara bürünmüş ve yüzleri biraz beyaz olan üç prensesi ve onların kendisine, "Korkma! Bu büyüyü sen çözebilirsin" dediklerini...

Bunun üzerine oğlanın annesi oraya gitmenin tehlikeli

olduğunu söyleyerek yanına okunmuş bir mum almasını ve onu yakarak kızların yüzüne birer damla damlatmasını önerdi.

Oğlan oraya vararak söyleneni yaptı. Prensesler uyurken yüzlerine birer damla mum damlattı; o zaman suratları biraz daha beyazlandı.

Ve her üçü yataktan fırlayarak, “Lanet olası köpek, yaptığın yanına kalmayacak! Şimdiye kadar bizi kurtaracak adam doğmadı, bundan sonra da doğmayacak! Bizim yedi zincire vurulmuş üç ağabeyimiz var; onlar seni paramparça edecek” dediler.

Derken sarayda bir çığlık koptu ve oğlan pencereden atlayıp kaçtı ve bir bacağını kırdı. Saray yine yer altına gömüldü, yarılmış olan dağ yeniden kapandı ve kimse onun nerede olduğunu bilemedi.

120 | İp Eğiren Kadınlar

Bir zamanlar bir kız vardı; o kadar tembeldi ki, hiç iplik bükme istemiyordu. Annesi ne söylerse söyle sin kız bildiğini okudu. Sonunda annesi çok öfkelendi, sabrı tükendi ve ona dayak attı. Kız sesli sesli ağlamaya başladı. Tam o sırada oradan kraliçe geçmekteydi; onun ağlamasını işitince durdu ve kadına, kızını niye dövdüğünü sordu, çünkü sesi ta sokaktan duyulmuştu!

Kadın anlaşılan kızının tembelliğini söylemekten utandığı için şöyle dedi: “Onu ip eğirmekten bir türlü vazgeçiremiyorum; hiç durmadan iplik bükme istiyor. Oysa onca keteni buraya getiremeyecek kadar fakirim ben!”

Kraliçe, “Ben iplik çekerken çıkan sese bayılırım, hele o tekerleğin tıkırtısına! Kızını bana ver, onu saraya götürüyüm; bende keten bol, istediği kadar iplik çeksın” diye cevap verdi.

Kadın bu işe çok sevindi ve razı oldu. Kraliçe kızı yanına aldı. Saraya varınca ona tavanına kadar keten dolu üç oda gösterdi ve “Hadi bakalım, bunlardan iplik çek; hepsini bitirirsen seni en büyük oğlumla evlendiririm. Sen fakirsin, ama ben buna aldırış etmiyorum; senin zindeliğin ve çalışkanlığın düğün çeyizi yerine geçecek” dedi.

Kız için için çok korkuyordu, çünkü ip eğirmeyi beceremiyordu; ayrıca bu iş üç yüz yıl sabahtan akşama kadar çalışsa yine bitmezdi!

Tek başına kaldığında ağlamaya başladı, böylece elini hiçbir şeye değdirmekten üç gün geçti. Üçüncü gün kraliçe çıkageldi, hiç ip eğirmemiş olduğunu görünce şaşırdı; ama kız annesinden ayrılmış olmanın üzüntüsüyle işe daha başlamadığını söyleyerek özür diledi.

Kraliçe buna göz yumdu, ama giderken, “Yarın işe başla ama” dedi.

Kız yalnız kaldığında ne yapacağını bilemedi, bir çare aramanın üzüntüsü içinde pencerenin önünde durdu. Derken üç cadının gelmekte olduğunu gördü. Birinin sağ ayağı aynen ördeğinki gibiydi ve düztabandı; öbürünün alt dudağı nerdeyse çenesine değiyordu; üçüncüsünün de başparmağı öyle genişti ki, neredeyse yamyassıydı. Üçü de pencerenin önüne gelip durdu; kıza ne derdi olduğunu sordular. O da içine düştüğü durumu anlattı; kadınlar ona yardım etmeye karar verdiler:

“Bizi düğüne davet eder ve bizden utanmazsan, hatta teyzelerin olduğumuzu söylersen, tezgâhının başına geçer ve en kısa zamanda ketenlerin ipliğini çekeriz” dediler.

“Bunu seve seve yaparım! Hadi hemen içeri girin ve işe başlayın” diye cevap veren kız, bu üç acayip cadıyı içeri alarak ilk odaya soktu, onlara oturup iplik çekebilecekleri bir yer ayarladı. Biri ip eğirmeye başlayarak çıkırığın pedalına bastı, öbürü ipliği nemlendirdi, üçüncü de onu parmağıyla bükerek üzerine vurmaya başladı. Ne kadar çok vurursa iplik bir o kadar inceliyordu.

Kız üç kadından kraliçeye hiç bahsetmedi ve zaman zaman gösterdiği iplik yığınları nedeniyle ondan bol bol övgü aldı.

İlk oda boşaldıktan sonra kadınlar ikinciye, oradan da üçüncüye geçerek işlerini bitirdiler. Kızla vedalaşırken de ona, “Bize verdiğin sözü unutma! Bu senin şansın olacak” dediler.

Kraliçe oda dolusu çekilmiş iplikleri görünce düğüne karar verdi. Damat böylesine çalışkan ve becerikli bir eşi olacağı için sevindi ve onu övdü.

“Üç tane teyzem var” dedi kız. “Bana çok iyilikleri dokundu. Böyle mutlu bir günümde onları unutmak istemem. İzin verin onları da davet edeyim, benim masama otursunlar.”

Kraliçeyle oğlu, “Neden izin vermeyelim ki?” dediler.

Ve şenlikler başlayınca üç kız kurusu acayip kıyafetleriyle çıkageldiler.

Gelin, “Hoş geldiniz, sevgili teyzelerim” dedi.

Ama damat, “Bu akrabalık da nerden çıktı?” diyerek ördek ayaklı, düztaban kadının yanına yaklaştı ve “Neden bir ayağın böyle ördek ayağı gibi geniş?” diye sordu.

“Basmaktan” dedi kadın, “Pedal basmaktan.”

Damat bu kez ikinci kadına sordu. “Alt dudağın niye o kadar sarkık?”

“İplik yalamaktan” diye cevap verdi kadın.

Üçüncü kadına, “Başparmağın niye öyle yassı?” diyen damadın aldığı cevap şöyle oldu:

“İplik bükmekten.”

Damat dehşet içinde kalarak, “Bundan böyle benim güzel karım hiç, ama hiç ip eğirmesin” dedi.

Böylece kız iplik çekmekten kurtuldu.

121 | Üç Dil

Bir zamanlar İsviçre’de yaşlı bir kont yaşıyordu. Tek bir oğlu vardı, ama oğlan aptaldı ve hiçbir şey öğrenememişti.

Bir gün babası, “Dinle oğlum, şimdiye kadar ne yaptımsa kafana bir şey sokamadım. Sen buradan git! Seni bir ustanın yanına vereceğim, bir de o denesin” dedi.

Oğlan yabancı bir şehre gönderildi ve bir yıl boyunca bir ustanın yanında kaldı. Bir yıl sonra yine eve döndü.

“Ee, oğlum, neler öğrendin bakalım?” diye sordu babası.

“Köpeklerin havlarken ne söylediklerini öğrendim baba” dedi oğlan.

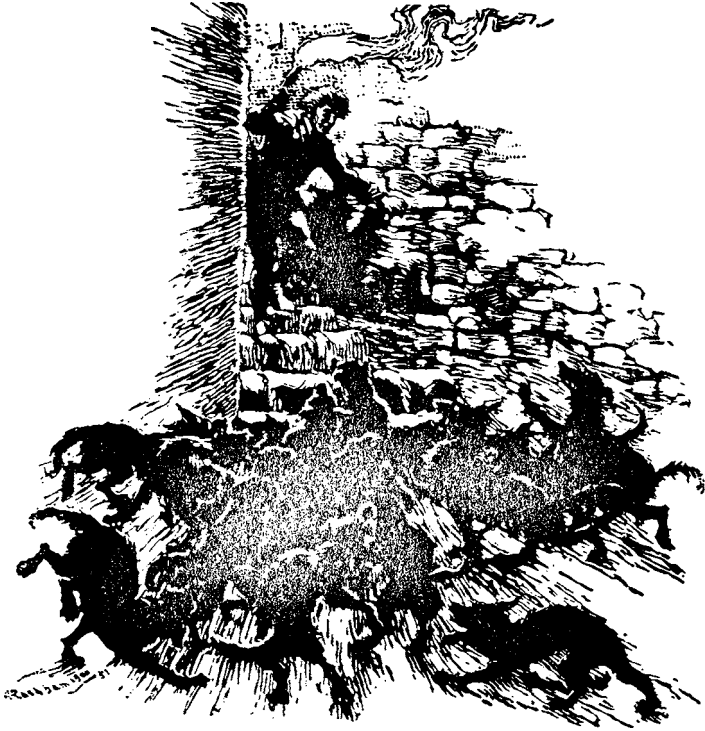
“Hadi canım sen de! Tek öğrendiğin bu mu yani? Ben seni başka bir şehre, başka bir ustanın yanına göndereyim bari” dedi babası.

Oğlan oraya götürüldü ve bu ustanın yanında da bir yıl çalıştı.

Eve döndüğünde babası yine sordu. “Neler öğrendin oğlum?”

“Kuş dili öğrendim baba!”

Babası öfkелendi. “Sen bir hiçsin evlat! Bunca zaman hiçbir şey öğrenemedin! Utanmıyor musun karşıma böyle çıkmaya? Seni üçüncü kez yine bir ustanın yanına göndereceğim. Bu sefer de bir şey öğrenmeden gelersen sana artık babalık etmem!”

Oğlan üçüncü ustanın da yanında bir yıl kaldıktan sonra eve döndü.

Babası yine sordu. “Oğlum, ne öğrendin?”

“Babacığım, bu yıl kurbağaların nasıl vırakladıklarını öğrendim” dedi oğlan.

Babası kızgınlıktan küplere binerek, “Bu adam benim oğlum değil artık! Onu reddediyorum! Götürün bunu ormana, orada da canını alın” diye haykırdı.

Oğlanı ormana götürdüler, ama ona acıdılar ve öldürmediler; serbest bıraktılar. Onun yerine bir ceylan keserek gözleriyle dilini çıkarıp kanıt olarak babasına götürdüler.

Oğlan sağda solda dolaştıktan sonra bir şatoya geldi ve yatacak bir yer istedi.

Derebeyi, “Olur” dedi. “Aşağıdaki eski kulede kalmak istersen git oraya. Ama seni uyarıyorum, çünkü orası çok tehlikeli. Durmadan havlayıp uluyan köpeklerle dolu. Bu hayvanlara belli bir saatte, yemeleri için bir insan sunulur hep.”

O yöredeki tüm insanlar işkenceye katlanır gibi bu köpeklere katlanıyordu ve kimse onlara yardım edemiyordu.

Ama oğlanın gözü yılmadı. “Bırakın beni köpeklerin yanına gideyim. Onlara atacak bir şey de verin. Merak etmeyin, onlar bana bir şey yapmaz” dedi.

Oğlan böyle istediği için ona, köpeklere verilmek üzere biraz yiyecek verdikten sonra onu kuleye götürdüler. Oraya vardığında köpekler ona saldırmadı ve havlamadı. Aksine, sevinçle kuyruk sallayarak onun etrafında döndüler. Sadece kendilerine verilenleri yiyip oğlanın kılına bile dokunmadılar.

Ertesi gün herkesin karşısına sapasağlam çıkan delikanlı, derebeyine, “Köpekler bana neden hep orada kaldıklarını ve bu ülkeye neden zarar verdiklerini anlattılar. Onlar büyüye yakalanmışlar. Kulenin altındaki büyük bir hazinenin koruyuculuğunu üstlenmişler! Bu hazine oradan kaldırılmadıkça rahat edemeyecekler. Ve bunun nasıl olacağını da onların konuşmalarından anladım” dedi.

Bunu duyunca herkes sevindi ve derebeyi, bu işi başardığı takdirde onu manevi evlat edineceğini açıkladı.

Oğlan yine kuleye döndü, çünkü ne yapacağını biliyordu ve bunu gerçekleştirdi. Altın dolu sandığı yukarı taşıttı. Aynı anda köpeklerin uluması kesildi ve hayvanlar bir daha görünmez oldu; ülke de sıkıntıdan kurtuldu.

Bir süre sonra Roma’ya gitmeyi aklına koydu. Yolda giderken içinde kurbağaların oturup vırakladığı bir bataklığın önünden geçti. Onları dinledi ve ne konuştuklarını anlayınca onu bir düşünce aldı; çok üzüntülüydü.

Sonunda Roma’ya vardı; tam o sırada papa ölmüştü! Kardinaler yeni papanın kim olacağı konusunda çaresizdiler. Sonunda karar verdiler, mucize gösterebilen biri papa olacaktı. Ta o sırada bizim genç kont kiliseye geldi. Aynı anda iki beyaz güvercin onun iki omzuna kondu. Ruhaniler bunu Tanrı’nın bir işareti olarak kabul edip, ona papa olmak iste-

yip istemediğini sordular. Oğlan önce kararsız kaldı; buna layık olup olmadığını düşündü, ama güvercinler konuşarak onu ikna ettiler. Sonunda “Evet” dedi. Bunun üzerine törenle kutsandı. Böylece yolda gelirken kurbağadan duydukları gerçekleşti ve papa oldu. Bu nedenle kilisede okuması gereken, ama kendisinin bilmediği ilahinin sözlerini onun kulağına güvercinler fısıldadı.

122 | Üç Yavru Kuş

Bin yıl kadar önce bir ülkede bir sürü kral vardı. Bunlardan biri bir dağın yamacındaki şatosunda kalıyordu. Bu kral ava çok meraklıydı.

Bir gün avcılarını yanına alarak şatodan ayrıldığında, ineklerini otlatmakta olan üç kız gördü. Kralın adamlarıyla birlikte gelmekte olduğunu fark eden kızlardan en büyüğü, öbür iki kardeşine onu göstererek, “Bana bakın! Bu adamı isterim, başkasını istemem” dedi.

Ortanca kız kralın sağındaki adamı işaret etti. “Bana bakın! Benim için ya bu olur ya da hiç kimse” dedi.

Küçük kız da sol taraftaki adamı gösterdikten sonra şöyle konuştu: “Bana bakın! Ben de ya bunu isterim ya da hiç kimseyi!”

Ama son iki adam kral nazırıydı. Bu konuşmaları duyan kral avdan döndükten sonra kızları çağırttı ve onlara dün dağın yamacında ne konuştuklarını sordu. Kızlar söylemek istemedi. Bunun üzerine kral en büyük kıza “Beni koca olarak kabul eder misin yani?” diye sordu. Kız “Evet” dedi. İki nazır da öbür iki kıza aynı soruyu yöneltti; çünkü her üç kız da çok güzeldi; özellikle kraliçenin saçları ipek gibiydi.

Ortanca ve küçük kızların çocukları olmadı. Bir gün kral uzak bir geziye çıktığında kraliçe cesaretlendirmek için kardeşlerini yanına çağırdı, çünkü kendisi bebek bekliyordu. Nitekim bir oğlan doğurdu; oğlan dünyaya yıldız şeklinde

bir benle dünyaya geldi.

Bu kez iki kız kardeş aralarında konuştular, o güzel bebeği suya atacaklardı! Ve attılar da! Galiba bu Weser nehriydi! Tam o sırada bir kuş havalandı ve şöyle ötmeye başladı:

*Çok üzülme sakın,
Kurtuluşun yakın!
Sen kralın oğlusun,
Seni sever ulusun.*

İki kız kardeş bunu duyunca çok korkarak oradan kaçtılar. Ve kral saraya döndüğünde onakraliçenin bir köpek doğurduğunu söylediler.

Bunun üzerine kral, “Ne yapalım, Tanrı böyle istemiş” dedi.

Ancak nehir kenarında bir balıkçı oturmaktaydı. O gün balık avlamaya çıkmışken oltasıyla bebeği sudan çıkarıverdi; küçük oğlan yaşıyordu. O zamana kadar hiç çocuğu olmayan karısı bu bebeği emzirdi.

Bir yıl sonra kral yine uzun bir geziye çıktı ve kraliçe bu kez ikinci çocuğunu doğurdu. Ama kötü kalpli kardeşleri bu bebeği de suya attı. Aynı anda yine bir kuş havaya yükselerek şöyle öttü:

*Çok üzülme sakın,
Kurtuluşun yakın.
Sen kralın oğlusun,
Seni sever ulusun.*

Ve kral saraya döndüğünde ona, “Kraliçe yine bir köpek doğurdu” dediler.

O da yine: “Ne yapalım, Tanrı böyle istemiş” dedi.

Balıkçı bu bebeği de sudan çıkarıp besledi.

Kral bir kez daha uzun bir geziye çıktı ve kraliçe bir kız doğurdu. Kötü yürekli kardeşler onu da nehre atdılar. Aynı anda yine bir kuş havaya yükselerek şöyle öttü:

Çok üzülme sakın,

Kurtuluşun yakın.

Çünkü kral kızısın sen,

Eve dönmek istersen!

Ve kral saraya döndüğünde ona kraliçenin bir kedi doğurduğunu söylediler. Bu kez kral çok öfkeleni ve karısını zindana attırdı; zavallı kadın yıllarca orada kaldı.

Bu arada çocuklar büyüdü; bir gün en büyük oğlan diğer çocuklarla birlikte balık tutmaya gitti. Ama öbür çocuklar onu yanlarında istemedikleri için “Hadi ordan, besleme! Sen kendi yoluna git” dediler. Oğlan buna çok üzüldü ve yaşlı balıkçıya bunun gerçek olup olmadığını sordu. O da onu sudan çıkardığını söyledi. O zaman oğlan evi terk ederek babasını aramak istedi. Balıkçı kalması için ısrar ettiyse de oğlanın duracak hali yoktu. Sonunda balıkçı pes etti.

Ve oğlan yola çıktı; günlerce yürüdü. Sonunda koskoca bir nehre ulaştı. Hemen sahilde yaşlı bir kadın oturmuş balık tutuyordu.

“İyi günler, anacığım” dedi delikanlı.

“Sağ ol” diye cevap verdi kadın.

“Sen bir balık yakalayana kadar daha çok orda oturursun!”

“Sen de babanı bulana kadar daha çok ararsın! Karşıya

nasıl geçeceksin?”

“Gerçekten bilmiyorum!”

Bunun üzerine yaşlı kadın oğlanı sırtına alarak nehrin öbür yakasına taşıdı.

Oğlan uzun bir zaman babasını aradıysa da bulamadı.

Aradan bir yıl geçince ikinci çocuk da kardeşini aramak üzere evden ayrıldı. O da tıpkı ağabeyi gibi aynı nehre geldi.

Böylece evde kala kala sadece kız kaldı; ağabeylerini düşündükçe hep içini bir hüzün kaplıyordu. Daha fazla dayanamadı ve balıkçıya, kardeşlerini aramak üzere evden ayrılacağını söyledi.

O da aynı nehre varınca, balık tutmakta olan yaşlı kadına:

“İyi günler, anacığım” dedi.

“Sağ ol” diye cevap verdi kadın.

“Rastgele!”

Bunu duyan kadın içlendi ve dostça davranarak kızı nehrin öbür yakasına taşıdı ve ona bir değnek verip gideceği yolu tarif ettikten sonra, “Hep bu yoldan git, kızım! Kocaman ve siyah bir köpeğe rastlarsan sakın ol, sakın korkma. Güleyim falan deme, suratına bile bakma, yürü git! O zaman karşına her kapısı açık koskoca bir şato çıkacak. Değneği giriş kapısının eşiğine bırak, içeri gir, arka kapıdan dışarı çık. O zaman eski bir çeşmeden kökünü alarak yükselmiş koskoca bir ağaç ve o ağaca asılı, içinde kuş olan bir kafes göreceksin; onu al! Sonra çeşmeden bir bardak su doldurup onu da yanına alarak yine ön kapıya gel! Eşikte bıraktığın değneği alarak tekrar yola çık; karşına yine o köpek çıkarsa değnekle suratı-

na vur! Ama isabet ettir yani! Daha sonra da bana gel” dedi.

Kız her şeyi kadının dediği gibi yaptı ve dönüş yolunda kardeşlerini buldu. Bu uğurda nerdeyse dünyanın yarısını dolaşmıştı sanki! Hep birlikte siyah köpeğin bulunduğu yere geldiler; hayvan yerde yatıyordu. Kız değneğiyle onun suratına vurur vurmaz o köpek yakışıklı bir prense dönüştü. O da nehre varıncaya kadar üç kardeşe katıldı. Yaşlı kadın oradaydı; çocukların hepsini bir arada görünce çok sevindi. Hepsini nehrin öbür tarafına taşıdıktan sonra oradan ayrıldı; onun da büyüü çözülmüştü.

Daha sonra çocuklar yaşlı balıkçının evine vardılar. Herkes buluşmuş olmaktan ötürü çok sevinçliydi. Kuşu da kafesiyle duvara astılar.

Ancak ortanca çocuk evde rahat edemedi; okunu yayını alarak ava çıktı. Yorulunca kavalını çıkarıp biraz çalmaya başladı. O sırada kral da ava çıkmıştı ve kaval sesini duydu. Oğlanın yanına vardığında, “Kim senin burada avlanmana izin verdi?” diye sordu.

“Hiç kimse” diye cevap verdi oğlan.

“Peki, kimsin sen?”

“Balıkçının oğluyum.”

“Ama onun çocukları yok ki!”

“İnanmıyorsan benimle gel!”

Kral söyleneni yaptı ve balıkçıya sorular yöneltti. O da her şeyi anlattı. Bu sırada kafesteki kuş ötmeye başladı:

Anneniz şimdi yapayalnız,

Kaldığı zindan da çok ıssız.

Ey soylu kral, bu çocukları

Doğuran senin eşin; yani anaları!

Tüm kötülüğü iki baldızın yaptı,

İkisi de eşinin yerini kaptı.

Bu yüzden çocuklar çok çekti,

Babasızlık onlara yetti mi yetti!

Gerçi onları balıkçı bulduysa da,

Asıl anaları şu anda zindanda.

Ve tek başına oturup ağlamakta.

Ey soylu kral, senindir bu çocuklar.

O senin kötü niyetli baldızların

Herkeste yara açtı, derin mi derin.

Sudan çıkarıp çocuklarını,

Hep balıkçı baktı, gitme uzaklara!

Herkes dehşet içinde kaldı. Kral kuşu da, balıkçıyı da ve oğullarını da yanına alarak saraya döndü ve hemen karısını zindandan çıkarttı. Ama kadıncağz çok hastaydı, perişan bir haldeydi. Kızı ona çeşmeden doldurduğu suyu içirdi; kadın o anda sağlığına kavuştu ve iyice kendine geldi.

Kötü kalpli iki baldız ateşte yakıldı.

Genç kız da prensle evlendi.

123 | Baykuş

Birkaç yüz yıl önce, yani insanların bugünkü gibi kurnaz, çakal ve üçkâğıtçı olmadığı zamanlarda, ufak bir kasabada tuhaf bir olay gerçekleşti. Civar-daki ormandan gelen puhu da denilen kocaman baykuşlar-dan biri bir vatandaşın samanlığına girdi. Öbür kuşlar onu gördüğünde hep ciyak ciyak bağıştıkları için baykuş bütün gece saklandığı yerden çıkmaya korktu. Ertesi sabah seyis, yem almak için samanlığa geldiğinde, bir köşede tünemiş olan o heybetli baykuşu görünce oradan kaçarak efendisine, şimdiye kadar hiç rastlamadığı bir canavarın samanlıkta tünediğini haber verdi. Bu canavar gözlerini dört bir yana çevirerek önüne geleni yutacak kadar korkunç bir şeymiş!

Ama efendisi, “Ben seni iyi tanırım! Tarlada karatavuk kovalamaya kovalarsın da, ölü bir tavuk görsen, yanına yaklaşırken eline değnek alırsın! Şu canavar dediğin şeyi ben kendi gözlerimle bir göreyim bakalım” diyerek hiç korkmadan samanlığa girdi ve etrafına bakındı. Ama bu acayip ve korkunç hayvanı görünce en azından seyis kadar o da korktu. Birkaç adımda dışarı fırlayarak komşusuna gitti ve bilin-medik ve korkunç bir hayvana karşı ondan yardım istedi. Güya bu kuş bulunduğu yerden dışarı çıkarsa tüm kasaba tehlike altında kalacaktı!

Tüm sokaklarda halk ayağa kalktı; bağıra çağıra, ellerindeki diren, tırpan ve baltalarla düşmana doğru ilerledi. Baş

belediye başkanı ve belediyede çalışanlar çekmekteydi. Hepsi samanlığın etrafını çevirdi. İçlerinden en yiğidi elindeki kargıyla içeri girdi, ama ölü gibi bembeyaz bir suratla tekrar dışarı fırladı ve ağzından tek laf çıkmadı. İki kişi daha şansını denedi, ama onların da başına aynı şey geldi.

Derken, savaşta gösterdiği kahramanlıklarla ünlü, iri yarı ve güçlü bir adam, “Canavarı lafla kaçıramazsınız! Palavrayı bırakalım! Ama bakıyorum hepiniz korkak fareler gibisiniz, tabansızsınız” dedi. Zırhını, kılıcını ve kargısını getirtti, onları giyinip kuşandırdı. Herkes onun cesaretini övdü, aynı zamanda da canını tehlikeye attığı için endişe duydu.

Samanlığın iki kapısını da açtılar; girişlerden birine tünemiş olan baykuş göründü.

Cesur adam bir merdiven getirtti, sonra onu döşeme kirişlerinden birine dayadı ve çıkmaya hazırlanırken herkes ona cesaret verdi, korkmamasını ve canavarı öldüren kutsal George’u örnek almasını önerdi.

Adam merdivenden tırmanıp ta tepeye varınca baykuşla karşı karşıya geldi. Ona yaklaşmak isterken aşağıdakilerin bağrıışlarından ve sayıca çokluğundan ürken hayvan, nereye kaçacağını bilemedi; gözlerini döndürdü, tüylerini kabarttı, kanatlarını ardına kadar açtı ve gagasını tıkırdattıktan sonra huuu! huuu! diye boğuk bir ses çıkardı.

Herkes “Vur! Vur onu” diye bağıştı.

Adam bir basamak daha çıkmak üzere ayağını kaldırmışken birden titremeye başladı ve yarı baygın şekilde arka üstü yere düştü.

Artık kimse canını tehlikeye atmak istemedi.

“Canavar, en güçlü adamımızı kanatlarıyla, tıslamalarıyla

ve gagasıyla ölümcül yaraladı. Hayatımızı şansa mı bırakalım yani?” diye tartıştılar. Şehrin mahvolmaması için ne yapmak gerektiği konusunda fikir yürüttüler. Uzun bir süre hiçbir şey yapamadılar. Sonunda belediye başkanı bir çare buldu.

“Bana kalırsa zarar etmemeleri için samanlıktaki arpa ve buğday dolu çuvallarla samanların sahiplerine bunların karşılığında para verelim. Sonra da samanlığı, içindeki bu korkunç canavarla birlikte ateşe verelim. Böylece kimsenin hayatını tehlikeye atmamış oluruz! Bu fırsatı kaçırmayalım; cimriliğin sırası değil şimdi” dedi.

Herkes ona hak verdi

Neyse, dört bir yanından ateşe verdikleri samanlık tamamen yanarken baykuş da bağıra bağıra can verdi.

Buna inanmayan varsa, gitsin oraya kendisi sorsun!

124 | Tembel Kadın

Bir köyde bir karı koca yaşıyordu. Kadın öyle tembeldi ki, canı hiç çalışmak istemiyordu. Kocasına iplik çektirmeye kalktığı anda bu işi bir türlü bitiremiyordu. Eğirdiği iplikleri de çile ya da yumak haline getirmeyip yerde karmakarışık bırakıyordu.

Kocasını bu yüzden ona çattığında kadının çenesi durmadı. “Öff, bunları nasıl çileden geçireyim? Elimde bir çıkırcık yok ki! Sen ormana git, bana bir tane çıkırcıklık odun getir” dedi.

“Sorun buyusa mesele yok. Ben hemen gidip bir tane ayarlayayım” dedi adam.

Kadın işkillendi; kocası odunu getirince ondan çıkırcık yapacak ve sonra da ister istemez ip eğiremek zorunda kalacaktı!

Biraz düşündü, sonra aklına bir çare geldi. Kocasının peşinden gizlice ormana gitti. Kocasını bir ağaca tırmanıp uygun bir dal arayıp keserken, kadın bir çalılığın arkasına gizlenerek şöyle seslendi:

Çıkırcıklık odun kesen

Ağacın yaşamını bitirir.

Bu işten vazgeçmeyen

Kendi yaşamını yitirir.

Adam bunu duyunca baltasını bir yana bıraktı ve bunun ne anlama geldiğini düşündü.

Sonunda “Bu da ne böyle! Kulağım cınladı galiba! Hadi, korkma; işine bak sen” diye söylendi kendi kendine. Ve baltasını alarak kesmeye devam edecekti ki, aşağıdan yine aynı ses yükseldi.

*Çıkrıklık odun kesen
Ağacın yaşamını bitirir.
Bu işten vazgeçmeyen
Kendi yaşamını yitirir.*

Adam durdu; korkmuştu; endişeliydi. Bir süre düşündü, sonra yine cesaretini toplayarak baltayı eline aldı. Tam kesmeye hazırlanacaktı ki, bu defa duyduğu ses daha da yüksekti.

*Çıkrıklık odun kesen
Ağacın yaşamını bitirir.
Bu işe devam eden
Kendi yaşamını yitirir.*

Bu kadarı adama yetti; tüm neşesi kaçtı ve hemen ağaçtan inerek evin yolunu tuttu.

Karısı ondan önce eve varabilmek için kestirme yoldan gitti. Adam eve girince kadın hiçbir şey yokmuş gibi davranarak:

“Eee, iyi bir odun buldun mu?” diye sordu.

“Hayır. Aklıma yatmadı, bu çıkrık işi olmayacak” diyen adam, ormanda başına gelenleri anlattıktan sonra onu kendi haline bıraktı.

Aradan çok geçmedi; adam evdeki dağınıklıktan yakındı. “Bak, hanım! Eğirdiğimiz ipliğin yumak halinde kalması yazık” dedi.

Kadın, “Madem ki elimizde çıkırık yok, sen yere yat! Ben seni çıkırık yerine kullanayım. Sana yumağı attıkça sen onu açarak dizlerine sararsın” dedi.

Adam, “Olur” dedi.

Ve de öyle yaptılar. İş bitince adam, “İplik büküldü, şimdi sıra onu kaynatmaya geldi” dedi.

Kadın yine korktu; her ne kadar “yarın yaparız” dediyse de işten kaçmak için yeni bir şey düşündü.

Ertesi sabah erkenden kalkıp ocağı yaktı. Üzerine yerleştirdiği kazanı iplikle değil de üstüğüyle doldurup kaynatmaya başladı. Sonra hâlâ yatakta yatan kocasına:

“Ben dışarı çıkıyorum; ipliği kazana koydum, kaynamaya bıraktım. Sen dikkat et! Horoz öter ötmez gidip bakmazsan ipliğin üstüğüden farkı kalmaz sonra” dedi.

Kocası ilgilendi; işi savsaklamamak için hemen kalkarak mutfığa daldı. Ama kazanın yanına yaklaşp da içine baktığında külçe halinde üstüğüden başka bir şey görmedi.

Ve zavallı adam, kabuğuna çekilerek tek bir laf etmedi; kendini o denli suçlu hissetti ki, o günden sonra ipliğin adını bile ağzına almadı.

Gel de bu kadına cadı deme!

125 | Kuyu Başındaki Kız

Bir zamanlar çok, ama çok yaşlı bir kadın vardı. İki dağ arasındaki ıssız bir vadide kazlarıyla birlikte yaşıyordu. Bu vadi büyük bir ormanla çevriliydi. Kadıncağız her sabah bastonuna dayana dayana ormana gidiyordu. Ama orada hiç boş durduğu yoktu. O yaşına göre kazları için ot kesiyor, elinin yettiği kadarıyla yabani meyve topluyor ve hepsini sırtına yükleyip taşıyordu. Herkes onun bu ağırlığa dayanamayacağını sansa da, o bunları eve götürüyordu. Ne zaman birine rastlasa onu dostça selamlayarak şöyle diyordu:

“Merhaba hemşerim! Bugün hava güzel, değil mi? Sen şimdi şu yükleri nasıl taşıdığımıza şaşıyorsundur! Ama işte, herkes kendi yükünü kendi taşımalı” diyordu

Zamanla herkes onunla karşılaşmaktansa yol değiştirmeyi yeğler oldu. Hatta ne zaman bir babanın yolu oraya düşse, hemen oğlunun kulağına usulca, “Şu kocakarından kork! Numaracının tekidir o, yani bir büyücü” diye fısıldıyordu.

Bir sabah genç ve yakışıklı bir oğlanın yolu ormana düştü. Güneş pırıl pırıldı, kuşlar cıvıldıyordu, hafif bir rüzgâr yaprakları kımıldatıyordu. Oğlanın neşesine diyecek yoktu!

O zamana kadar hiç kimseye rastlamadı, ama birden yere diz çökerek elindeki orakla ot kesen kocakarını gördü. Kadın kestiklerini bir çarşafa yığmıştı; yanında da içi armut ve elma dolu iki sepet vardı.

Oğlan, “Anacığım, bunların hepsini nasıl taşıyacaksın?” diye sordu.

“Taşıyacağım işte, bayım! Zengin çocuğu taşımaz böyle şey. Ama ben fakirim ya! Hep:

*Etrafına fazla bakınma,
Kamburundan yakınma!*

diyorlar. Sen bana yardım eder misin?” diye sordu kocakarı oğlan yanına yaklaştığında. “Sen kambur falan değilsin, bacakların da sağlam. Bu iş senin için çocuk oyuncağı. Zaten evim de pek uzakta değil. Şu dağın ardındaki vadide. Senin için iki adımlık yer!”

Delikanlı kadının haline acıdı. “Benim babam fakir değil, aksine çok zengin bir kont. Görüyorsun işte, sen bu balyayı taşıyamazsın, onu ben taşıyım” dedi.

“Bunu yaparsan sevinirim” diye cevap verdi kadın. “Tabii bir saatlik yolumuz var, ama bu sana vız gelir! Şurdaki armutlarla elmaları da al!”

Genç kont bir saatlik yolu düşününce bir tuhaf oldu. Ama kadın onun yakasını bırakmadı; yük dolu çarşafın ağzını bağlayarak onu oğlanın sırtına yükledi, içi meyve dolu iki sepeti de iki eline tutuşturduktan sonra, “Gördün mü, ne kadar kolay oluyormuş” dedi.

“Hayır. Hiç de öyle değil” diyen oğlan yüzünü buruşturdu. “Bu denk değirmen taşı gibi, çok baskı yapıyor; elmalarla armutlar da kurşun gibi ağır. Nefes alamıyorum!” Tüm yükü sırtından atmak istediye de kocakarı buna izin vermedi.

“Bak hele” dedi alayla, “Benim gibi yaşlı bir kadının her gün taşıdığı şeyi delikanlımız taşıyamıyor. İş lafa gelince

üzerlerine yok. Ama ciddiye binince toz olmaya kalkıyorlar hep” diyerek ekledi. “Ne duruyorsun orda? Yaylan bakalım! Kimse o yükü senin sırtından alamaz.”

Düz yolda yürüdükleri sürece oğlan buna dayanabildi, ama dağa tırmanmaya başlayınca, bastığı yerdeki taşlar sanki canlıymış gibi ayaklarının altından yuvarlanıp gidince daha fazla dayanamadı. Kan ter içinde kalmıştı.

“Anacığım, daha fazla yürüyemeyeceğim. Biraz dinleniyim” dedi.

“Hayır, olmaz! Gideceğimiz yere varınca dinlenirsin. Şimdi yürü bakalım. Bir işe yara” dedi kadın.

“Bana bak kocakarı, edepsizleşme” diyen oğlan yükünü sırtından atmak istedi, ama o denk sanki yapışmış gibiydi. Sağa döndü sola döndü, bir türlü ondan kurtulamadı.

Kocakarı bir kahkaha atarak bastonuna binip oğlanın etrafında dans etmeye başladı.

“Bozulma bayım” dedi. “Suratın horoz ibiği gibi kızardı! Sen şu yükü eve kadar taşı da, sana orada iyi bir bahşış vereyim!”

Oğlan ne yapabilirdi ki? Kaderine boyun eğerek sabırla kocakarının peşinden gitti.

Kocakarı birden çevikleşti, bir sıçrayışta oğlanın taşıdığı dengin üstüne bindi; zayıf gibi görünse de şişko köylülerin ağırlığındaydı.

Delikanlının dizleri titriyor ve yürümek istemiyordu, ama bu kez kocakarı sopayla ve ısırgan demetiyle çıplak bacaklarına vurup duruyordu.

Neyse, oğlan oflaya poflaya dağı tırmandı ve tam yere ka-

paklanacağı sırada kocakarının evine vardı.

Kazlar kocakarıyı görünce kanat çırpı çırpı, ona doğru koşarken: “Yaşlı kız, yaşlı kız! Mızmız da mızmız! Mızmız da mızmız” diye bağıştılar. Onların arkasında elindeki sopasıyla bir kız çıkageldi; uzun boylu ve güçlü biriydi bu, ama çirkin mi çirkindi!

“Hanımanne” dedi kocakarıya, “Başına bir şey mi geldi? Çok geç kaldın da!”

“Yok kızım, başıma bir şey gelmedi! Tam tersine, iyi kalpli bir bey yükümü taşıdı. Hatta yorulduğumda beni de sırtına aldı. Böylece yol bu kez bana hiç de uzun gelmedi; yolculuğum neşeli geçti, çok eğlendik” diyen kocakarı, oğlanın sırtından inerek elindeki sepetleri aldı ve ona dostça sırtarak, “Şu kapı yanındaki sıraya otur, dinlen biraz. Ücretini hak ettin. Unutmadım yani” dedi.

Sonra kazları güden kıza dönerek, “Sen içeri gir kızım. Genç bir beyle bir arada olman yakışık almaz. Ateşe yağ dökmeye gelmez! Sonra bakarsın sana âşık oluverir” dedi.

Kont ağlasam mı gülsem mi diye aklından geçirdi. “Şu kıza bak! Otuz yaş daha genç olsa yine kılım kıpırdamaz!”

Bu sırada kocakarı kazlarını kendi çocuklarıymış gibi okşayıp sıvazladıktan sonra kızıyla birlikte eve girdi.

Oğlan da bir armut ağacının altına uzandı.

Hava ılıktı, her yanı kaplayan yeşil çimenler çuha çiçeği, kekik ve daha bir sürü yabancı çiçekle doluydu. Tüm bunların ortasından suyu billur gibi olan bir kaynak akıyordu. Güneş ışınlarının oynadığı bu suda yabanikazlar dolaşıyor ya da yüzüyordu.

“Burası gerçekten çok güzel” diye mırıldandı delikanlı. “Ama öyle yorgunum ki, canım biraz uyumak istiyor. Yeter ki rüzgâr çıkıp bacaklarımı üşütmesin, çünkü dayak yemekten canları çıktı!”

Henüz uykuya dalmıştı ki, kocakarı çıkageldi ve onu sarsarak, “Hadi kalk! Burada kalamazsın! Elbette sana çok çek-tirdim, ama yine de hayatta kaldığına şükret! Şimdi seni ödüllendireceğim. Paraya ve mala ihtiyacın yok. Al, bu başka bir şey” dedikten sonra onun eline zümrüt işlemeli ufak bir kutu sıkıştırdı.

“Bunu iyi sakla” dedikten sonra ekledi, “Sana şans getirecek!”

Genç kont ayağa fırladı; şimdi kendini zinde ve güçlü hissediyordu. Hediyesini aldıktan sonra kocakarıya teşekkür ederek, güzel kızına bir kere bile dönüp bakmadan yola çıktı. Bir süre böyle gittikten sonra ta uzaktan kazların neşeli seslerini işitti.

Kont yolunu buluncaya kadar vahşi ormanda üç gün boyunca didindi durdu. Derken büyük bir şehre vardı; kimse onu tanımadığı için saraya götürüldü ve tahtlarına oturmuş kral vekraliçenin huzuruna çıkarıldı.

Kont diz çöktü ve cebinden çıkardığı zümrüt işlemeli kutuyu kraliçenin ayaklarının dibine bıraktı.

Kraliçe ona ayağa kalkmasını söyledi; o da kutuyu ona ayakta verdi. Ama kraliçe kutunun kapağını açıp da içine bakar bakmaz ölü gibi yere düştü!

Kralın adamları kontu yakalayıp hapse attılar. Derken kraliçe gözlerini açtı ve onu serbest bırakmalarını emretti. Sonra herkesi dışarı çıkarttı, onunla gizli bir şey konuşmak

istiyordu.

Kraliçe onunla yalnız kalınca acı acı ağlayarak derdini döktü.

“Bunca şan ve şöhrat, bunca zenginlik neye yarar ki! Ben her sabah üzüntü ve sıkıntıyla uyanıyorum. Benim üç tane kızım vardı; bunlardan en küçüğü o kadar güzeldi ki, herkes ona dünya harikası diyordu. Teni kar gibi beyazdı, yanakları elma gibi kırmızıydı, saçları da güneş gibi parlıyordu. Ağladığı zaman gözlerinden yaş değil inci taneleri dökülüyordu. On beş yaşına bastığında kral onu ve diğer iki kardeşini tah-tına çağırdı. En küçük kız salona girdiğinde herkesin gözleri nasıl fal taşı gibi açıldı, anlatamam! Sanki oraya güneş doğmuş gibiydi!

Kral, ‘Kızlarım, ben ne zaman ölürüm bilmem, ama ben-den sonra hepinize ne düşeceğine şimdiden karar vermek istiyorum. Hepiniz beni seviyorsunuz, ama beni en fazla seven en iyi ödülü alacak’ dedi.

Her biri en çok onu sevdiğini söyledi. Ama kral, ‘Bunu kelimelere dökün bakalım’ diye karşılık verdi. Büyük kız, ‘Ben babamı en tatlı şekermiş gibi seviyorum’ dedi. Ortanca kız, ‘Ben babamı en sevdiğim elbise kadar seviyorum’ dedi. Ama küçük kız sustu. Bunun üzerine babası, ‘Ya sen kızım, sen beni ne kadar seviyorsun?’ diye sordu. ‘Bilmiyorum’ dedi kız, ‘Benim sevgimi hiçbir şeyle ölçemezsiniz!’ Ama babası bir şeyler söylemesi için diretti. Sonunda kız, ‘En sevdiğim yemek bile tuzsuz olursa bir işe yaramaz, bu yüzden ben babamı tuz kadar seviyorum’ dedi.

Kral bunu duyunca öfkelen-di. ‘Madem ki beni tuz kadar seviyorsun, o halde ödülün de tuzlu olsun’ diyerek servetini

ikiye bölerek öbür iki kıza bıraktı. Sonra bir torba tuzu küçük kızının sırtına yükletip bağlattıktan sonra onu saraydan kovarak iki uşağın yardımıyla vahşi bir ormana bıraktırdı. Hepimiz onun için yalvarıp yakardık, ama kralı yumuşatamadık. Benim küçük kızım bizi terk ederken nasıl ağladı, bilemezsin! Gittiği yol ağlamaktan gözyaşıyla değil inciyle dolmuştu. Daha sonra kral yumuşadı ve zavallı çocuğumuzu ormanda arattı, ama kimse onu bulamadı. Vahşi hayvanlar tarafından parçalandığını düşündükçe üzüntüden ne yapacağımı bilemiyorum. Bazen hayatta olduğunu düşünüyor ve belki de ona acıyan birinin yanına sığınmıştır diye teselli bulmaya çalışıyorum. Sen o zümrüt işlemeli kutuyu açınca, içinde tek bir inci gördüm; kızımın gözyaşına çok benziyordu. İşte bu beni öyle heyecanlandırdı ki, bilemezsin! Söyle bana, bu inciyi nereden buldun?”

Kontonu ormandaki bir kocakarıdan aldığını, ancak kайдından biraz çekindiğini, çünkü onun bir büyücü olduğunu, kraliçenin kızını da ne gördüğünü ne de onun hakkından bir şey duyduğunu söyledi.

Kral ve kraliçe o kocakarıyı aramaya karar verdiler. İncinin olduğu yerden kızlarından bir haber alabileceklerini düşündüler.

Kocakarıysa vadideki kulübesinde iplik çekmekle uğraşıyordu. Hava çoktan kararmıştı. Derken ocağın altından çıkan bir kıvılcım acayip bir ışık saçtı. Birden dışarıda bir gürültüdür koptu. Kazlar otlaktan dönüyordu, sesleri onlar çıkarıyordu. Çok geçmeden kız da içeri girdi. Ama kocakarı ona teşekkür bile etmedi, sadece hafifçe kafasını salladı.

Kız çıkırığın başına geçerek iplik çekmeye başladı. Bu işi

öyle bir neşeyle yapıyordu ki, küçük bir kız gibiydi.

Böylece iki saat boyunca karşılıklı oturdular, ama tek laf etmediler.

Derken pencerede bir hışırtı duyuldu; ateş gibi yanan bir çift göz içeriye bakmaktaydı.

Bu, üç kez huu! huu! huu! diye bağırان baykuştı.

Kocakarı başını biraz yukarı kaldırarak, “Hadi bakalım kı-zım, dışarı çık ve işini yap” dedi.

Kız ayağa kalkarak dışarı çıktı. “Nereye gitti bu kuş?” diye söylenerek otlağı geçerek vadiye kadar yürüdü. Derken bir kuyu gördü; burada üç tane meşe ağacı bulunuyordu. Bu arada dağların ardından dolunay çıktı! Etraf o kadar aydınlandı ki, yerde bir toplu iğneyi görebilirdin!

Kız yüzünü örten deriyi çekip çıkardı ve sonra kuyuya eğilip yüzünü yıkamaya başladı. Bu iş bittikten sonra maske şeklindeki deriyi de suya sokup, ay batıncaya kadar kuruması için çimenlerin üstüne yaydı. Ama kız nasıl da değişivermişti! Böylesini hiç görmemişsindir! O kır saçlar gitti, yerini güneş ışını gibi parlayan altın sarısı gür saçlara bıraktı ve bu saçlar onun vücudunu manto gibi örttü. Gözleri gökyüzündeki yıldızlar kadar parlaktı, yanakları da elmaçiçeği gibi pembemsiydi.

Ne var ki, bu güzel kız çok üzgündü. Yere çöküp saatlerce ağladı. Gözlerinden akan yaşlar uzun saçlarının arasından yere akıyordu.

Yakınındaki ağaç dallarının hışırtısını duymasa belki daha saatlerce orada kalacaktı.

Derken avcının kurşunundan kaçan bir ceylan gibi yerin-

den sıçradı. Ay tam o sırada bir bulutun arkasına saklanmıştı. Birden genç kızın yüzüne yine eski derisi yapıştı; rüzgâr ışığı söndürmüştü!

Kız tir tir titreyerek eve döndü. Kocakarı kapı önündeydi; kız başına gelenleri anlatmak istediye de o, “Hepsini biliyorum” dedi. Sonra kızı içeri sokup çıkırgın başına oturtarak eline bir çile yün verdi. Ama kendisi oturmadığı gibi eline bir süpürge alarak etrafı süpürmeye başladı. “Her yer tertemiz olmalı” dedi kıza.

“Ama anacığım, neden böyle geç saatte işe başladın? Niyetin ne?” diye sordu kız.

“Saatin kaç olduğunu biliyor musun?” diye sordu kocakarı.

“Daha gece yarısı olmadı. Ama on bire geliyor” diye cevap verdi kız.

“Tam üç yıl önce buraya geldiğini unuttun mu yoksa? Zamanın doldu, artık birlikte kalamayız” dedi kocakarı.

Kız dehşete kapılarak, “Ah, anacığım, beni evden mi atıyorsun? Nereye gideyim peki? Başka evim barkım ya da bir arkadaşım yok ki! Şimdiye kadar senin bir dediğini iki ettirmedim; beni gönderme” dedi.

Kocakarı kızının başına daha neler geleceğini söylemedi. “Ben de burada fazla kalmayacağım” dedi. “Buradan ayrılmadan önce evin tertemiz olması lazım; onun için beni işimden alıkoyma. Sana gelince, merak etme! Nasılsa başını sokacak bir yer bulursun; sana vereceğim para da her ihtiyacını giderir.”

Kız yine sordu, “Ama söyle bana, neler oluyor?”

“Beni işimden alıkoyma dedim ya sana! Kapa çeneni de odana geç! Yüzündeki deriyi çıkar, bana geldiğin gündeki ipek elbiseni giy, sonra da seni çağırınca kadar odanda bekle” dedi kocakarı.

Ama gelemli kontla birlikte vadideki kocakarıyı aramaya çıkan kral ile kraliçeye!

Hep birlikte ormana varınca kont gece yarısı onlardan ayrılarak tek kaldı. Ama ertesi sabah doğru yolda yürüdüğünden emindi. O gün akşama kadar yürüdü; derken hava karardı. Yolunu şaşırmamak için bir ağaca tırmandı; geceyi burda geçirecekti! Ay çıkıp da etrafı aydınlattığında dağdan aşağı inmekte olan bir karaltı gördü; elinde değneği olmasa da bunun daha önce kocakarının evinde kazları güden kız olduğunu anladı.

“Bir büyücüden kurtuldum, şimdi öteki çıktı başıma” diye söylendi. Ama kız kuyu başına gelip yüzündeki deriyi sıyırdıktan sonra yıkanıp altın saçlarını da yere dökünce kont, ömründe görmediği güzellikte biriyle karşılaştı. Adeta soluğu kesildi. Boynunu yapraklar arasından uzatabildiği kadar uzattıktan sonra hiç gözünü kırpmadan ona baktı. Ancak öne fazla mı eğildi nedir? Yoksa başka bir nedenle mi? Dal gürültüyle çatırdadı. Aynı anda kız yine derisine bürünerek bir ceylan gibi sıçrayarak oradan kaçtı gitti. Tam o sırada ay bulutların arkasına girmişti! Öyle ki, kont kızı bir daha görmedi.

Kız gittikten sonra kont ağaçtan indi ve hızlı adımlarla onun peşine düştü. Çok gitmedi; alacakaranlıkta, çimler üzerinde yürüyen iki karaltı gördü. Bunlar kral ve kraliçeydi!

Ta uzaktan kocakarının evinden sızan ışığı görüp oraya

doğru gitmekteydiler.

Kont onlara kuyu başında tanık olduğu mucizeyi anlattı. Onlar bu kızın kendi kızları olduğundan emindiler.

Sevinçle yola koyuldular ve az sonra kulübeye vardılar. Her taraf kaz doluydu; hepsi başlarını kanatlarının altına sokmuş uyuyordu; nitekim hiçbiri kıpırdamadı.

Kulübenin penceresinden içeri baktılar. Kocakarı hiç ses çıkarmadan iplik çekmekteydi; başını öne eğmişti ve etrafa bakındığı yoktu. Bulunduğu oda da, yan oda da tertemizdi; toz göremezdiniz! Ama kızı meydanda yoktu! Bir süre öylece bakakaldılar. Sonunda cesareti ele alarak hafifçe camı tıkırdattılar.

Kocakarı onları bekliyor gibiydi; ayağa kalkarak dostça selamladı. “Buyrun, buyrun, ben sizleri tanıyorum” dedi.

İçeri girdiklerinde kocakarı, “Bu uzun yolu boşu boşuna geldiniz. Sizin kızınız o kadar iyi ve cana yakın ki, üç yıl dayandı ve büyüyü bozmadı! Kendisine bir şey olmadı, üç yıl boyunca kaz gütmesi gerekiyordu. Kötü bir şey öğrenmedi, tertemiz bir kalbi var! Ama onu kokuttuğunuz için siz de yeterince cezalandırıldınız” dedi ve yandaki odaya giderek, “Gel bakalım, kızım” diye seslendi.

Kapı açıldı, kralın kızı gözüktü. İpek elbisesi içinde altın sarısı saçlarıyla, pırıl pırıl gözleriyle karşılarındaydı. Sanki gökten bir melek inmişti.

Anne ve babasının kucağına atılarak onları öptü kız. Sanki hiçbir şey olmamıştı.

Hepsi sevinçten ağladı.

Kont onların yanında duruyordu. Genç kız onu görünce

kıpkırmızı kesildi, neden böyle olduğunu kendisi de anlamadı.

Kral, “Sevgili çocuğum, krallığımı sana bırakıyorum” dedi.

“Buna ihtiyacı yok” dedi kocakarı. “Ben ona gözyaşları hediye ettim; döküleceği her damla gözyaşı denizlerdekilere ve sizin sarayınızdakilere kat kat güzel birer inci tanesine dönüşecek çünkü! Yaptığı hizmetlere karşılık da ona evimi veriyorum.”

Bu sözleri söyler söylemez kocakarı göz önünden kaybolup gitti.

Derken duvarlar çatırdamaya başladı ve küçücük ev koskoca bir saraya dönüştü. Krallara layık bir sofraya kuruldu; hizmetçiler seferber oldu; mükemmel bir servis sunuldu.

Bu masal daha sürecekti, ama bunu bana anlatan büyükanem hafızası zayıfladığı için gerisini unuttu.

Ama bana kalırsa kralın kızı kontla evlendi; ikisi de yeni sarayda kalarak ömürlerinin yettiğince mutlu yaşadılar.

O kulübedeki bembeyaz kazlar da herhalde kocakarı tarafından güzel kızlara dönüştürüldü...dersen sakın alınmayın; onlar belki de şimdi genç kraliçenin nedimesi oldular; bilmiyorum, ama bana öyle geliyor işte!

Kesin olan şu ki, o kocakarı büyücü falan değildi; büyüye yakalanmış bir bilge kadındı ve iyi niyetliydi!

Herhalde genç kraliçeye de gözyaşı yerine inci akıtma yeteneğini o verdi. Bugün böyle bir şey olmaz artık; olsaydı tüm fakirler zengin olurdu!

126 | Kaz Güden Kız

Vaktiyle yaşlı bir kraliçe vardı; kocası çoktan ölmüş-tü. Kraliçenin güzel bir kızı vardı; buluş çağına gelince annesi onu başka bir ülkenin prensine sözledi. Derken düğün zamanı geldi çattı; kız başka bir ülkeye gideceği için annesi onun sandığını nelerle doldurmadı ki. Yemek takımları, altın gümüş bardaklar...yani bir prensese yakışacak ne varsa ve bir de muska! Çünkü kraliçe kızını gerçekten çok seviyordu.

Yanına bir de nedime verdi; bu nedime kıza gezide refakat edecek ve onu damada kendi eliyle teslim edecekti. Her ikisine birer at verildi. Prensesin atının ismi Falada'ydı ve konuşabiliyordu!

Neyse, vedalaşma zamanı geldiğinde yaşlı anne yatak odasına çekilerek, eline aldığı bir çakıyla parmağını kesip ka-nattı. Akan kanın üç damlasını beyaz bir mendile damlattıktan sonra onu kızına verdi:

“Bunu iyi sakla kızım, yolculukta lazım olacak” dedi.

Ve ağlaşıarak birbirlerinden ayrıldılar. Prenses annesinin verdiği mendili göğsüne soktuktan sonra atına binerek yola çıktı. Üç saat böyle gittikten sonra susadı ve nedimesine:

“Atından in ve benim için yanına aldığın maşrapayla şu kaynaktan biraz su al da içeyim” dedi.

“Susadınsa attan kendin inip iç, ben senin hizmetçin değilim” diye cevap verdi nedime.

Çok susayan prenses attan indi ve kaynaktan su içti, altın bardağı kullanamadı. O zaman “Yarabbi” dedi ve aynı anda üç damla kan şöyle konuştu:

*Annen bunu bilmiş olsa,
Yüreği sızlar nasıl olsa!*

Ancak prensesin cesareti kırılmıştı, hiçbir şey söylemeden atına bindi. Böyle millerce yol aldılar; hava sıcaktı, güneş çok yakıyordu ve kız yeniden susadı. O sırada bir dere kenarına vardılar. Prenses nedimesine seslenerek:

“Atından in, altın maşrapamla bana su ver” dedi. Kadının daha önce söylediği küstahça sözleri unutmuştu bile.

Ama nedime daha da küstahlaşmıştı. “Sen kendin iç, ben senin hizmetçin değilim” dedi.

Çok susayan genç kız atından inerek akarsudan içerken ağlıyordu; ağzından Yarabbi!” sözü çıkar çıkmaz kan damlaları yine:

*Annen bunu bilmiş olsa,
Yüreği sızlar geç de olsa!*

diye cevap verdi. Kız su içerken fazla eğilince, üç damla kanlı mendilini düşürüverdi ve mendil suya kapılarak onun korkulu bakışları altında gözden kayboldu. Kızcağız kendini o kadar zayıf ve güçsüz hissetti ki!

Falada adındaki atına binecekken nedimesi, “Falada benim artık, sen şu katıra bin” dedi. Kız ister istemez buna da göz yumdu.

Bu kez nedime sert bir sesle ona elbiselerini çıkartıp yerine kendi eski elbiselerini giymesini emretti. O kadar ileri gitti ki, şu açık havada, kralın sarayında hiç kimseye bu olanlardan bahsetmeyeceğine dair ona yemin ettirdi; yoksa onu öldürecekti!

Ama Falada bunları duydu ve ayağını denk tuttu. Neyse, nedime Falada'ya bindi, gerçek gelin de katıra ve yola koyuldular, sonunda kralın sarayına vardılar. Sevinçle karşılandılar; prens onlara doğru gelerek önce nedimeyi attan indirdi, çünkü onu prenses sanmıştı. Gerçek prenses ise orada öylece kalıverdi. Bu sırada yaşlı kral pencereden bakıyordu; avludaki kızı gördü: ne kadar zarif ve ne kadar güzeldi! Sonra tahtına geçti ve nedimeye avludaki kızın kim olduğunu sordu.

“Onu yolda gelirken yanıma aldım, canım sıkılmasın diye. Ona bir iş verin de boş durmasın bari” dedi nedime.

Ama ona göre bir iş aklına gelmediği içinyaşlı kral, “Bizim kazları güden bir oğlan var, ona yardım edebilir” dedi. Oğla-

nın adı Konrad'dı; gerçek gelin şimdi onun yardımcısı olacaktı!

Bir ara yabancı gelin prense, "Rica etsem, bana bir iyilikte bulunur musunuz?" diye sordu.

"Buyurun" dedi oğlan.

"Celladı çağırın da, buraya gelirken bindiğim atın kafasını uçursun, çünkü beni çok kızdırdı."

Aslında prensesle at arasındaki ilişkiyi fark etmişti ve bu yüzden hayvanın konuşmasından korkuyordu.

Neyse, infaz günü geldi. Sadık Falada ölecekti! Kız celladın eline para sıkıştırarak ondan bir ricada bulundu. Şöyle ki, şehrin koskocaman ve kapkara bir kapısı vardı. Sadece sabahları ve akşamları açılır ve kız kazları hep bu kapıdan geçirirdi. Falada'nın başını bu kapıya çakacaktı! Böylelikle kız onu sık sık görebilecekti.

Cellat sözünü tuttu ve hayvanın başını kestikten sonra onu kara kapıya çiviledi.

Ertesi sabah kız kapıdan geçerken ona şöyle seslendi:

Ah, Falada, şimdi orada asılısın.

At kafası hemen cevap verdi:

Ey prensesim, sen nasılsın?

Annen bunu bilmiş olsa,

Yüreği sızlar geç de olsa!

Kız hiçbir şey demeden kazları güderek şehir dışına çıkarttı. Sonra Konrad'la birlikte otlağa vardığında yere çökerek saçlarını açtı; bunlar altın gibiydi! Konrad bunu görünce hayran kaldı ve bir iki tel koparmak istedi. Ama kız şöyle söylendi:

*Püfür püfür esen rüzgâr,
Uçur Konrad'ın şapkasını
Ver bana saçlarımı örüp
Başıma çelenk yapma şansını!*

Derken şiddetli bir rüzgâr çıktı ve Konrad'ın şapkasını şehre doğru uçurdu; oğlan da arkasından koştu. Geri döndüğünde kız saçlarını tarayıp toplayıp başında bağlamıştı. Yani artık kimse onun saçının tek teline bile dokunamazdı.

Konrad öfkeleni ve onunla konuşmadı. Böylece kazları akşama kadar güttükten sonra eve döndüler.

Ertesi sabah kara kapıdan geçerken kız şöyle seslendi:

Ah, Falada, şimdi orada asılısın.

Falada cevap verdi:

*Ey prensesim, sen nasılsın?
Annen bunu bilmiş olsa,
Yüreği sızlar geç de olsa!*

Kız otlığa vardığında yine yere oturarak saçlarını taramaya başladı. Konrad yine birkaç tel saç koparmaya çalıştıysa da kız hemen şöyle dedi:

*Püfür püfür esen rüzgâr,
Uçur Konrad'ın şapkasını,
Ver bana saçlarımı örüp
Başıma çelenk yapma şansını!*

Aynı anda şiddetlenen rüzgâr oğlanın şapkasını uçurdu, o da peşinden koşmak zorunda kaldı. Geri döndüğünde kız saçlarını çoktan tarayıp toplamıştı. Yani oğlan yine tek bir

tel saç koparamadı. Akşama kadar kaz gütmeyi sürdürdüler.

O akşam eve döner dönmez Konrad yaşlı kralın huzuruna çıkarak:

“Ben bu kızla kaz gütmek istemiyorum artık” dedi.

“Niye ki?” diye sordu kral.

“Her gün beni kızdırıyor da ondan!”

Kral ona kızla aralarında neler geçtiğini iyice anlatmasını emretti.

O zaman Konrad da şunları anlattı:

Sabahları kara kapının altından geçerken oraya çivilenmiş bir at kafasınabakan kız,

Ah, Falada şimdi orada asılısın.

diyor.

At da şöyle cevap veriyor:

Ey prensesim, sen nasılsın?

Annen bunu bilmiş olsa,

Yüreği sizler geç de olsa!”

Ve sonra Konrad otlakta olanları, şapkasının nasıl uçtuğunu falan anlattı.

Kral ona ertesi gün yine kızla birlikte kazları gütmesini emretti ve kendisi gizlenerek kızın at kafasıyla olan konuşmasını izledi. Sonra tarlaya geçerek bir çalılık arkasına gizlendi ve kızın oğlanla birlikte nasıl kaz güttüğünü gördü. Bir süre sonra kız yere çökerek saçlarını açtı; bunlar altın sarısı gibiydi. Ve kız şöyle seslendi:

Püfür püfür esen rüzgâr,

Uçur Konrad'ın şapkasını!

Ver bana saçlarımı örüp

Başıma çelenk yapma şansını!

Aynı anda rüzgâr şiddetli eserek Konrad'ın şapkasını uçurdu, oğlan onun peşinceye kadar çok zaman geçti; kız da bu arada rahat rahat saçlarını tarayıp tepesinde toplayabildi. Kraltüm bunları kendi gözleriyle gördü. Sonra da belli etmeden saraya döndü. Akşam olup da kız da dönünce onu yanına çağırarak neden böyle davrandığını sordu.

Kız, “Bunu size söyleyemem; kimseye de açıkça şikâyetle bulunamıyorum, çünkü bunun için yemin ettim. Yeminimi tutmazsam hayatımdan olacağım” dedi.

Kral iyice sordu, soruşturdu ve kıza baskı yaptıysa da onu konuşturamadı. Bunun üzerine, “Madem ki bana anlatamıyorsun, o zaman şu demir sobaya anlat derdini” diyerek oradan ayrıldı.

Kız sobanın başına geçerek derdini anlatmaya başladı, ağlaya ağlaya içini döktü.

“Burada tek başına, terk edilmiş durumdayım. O kötü kalpli nedime beni buraya zorla getirdi. Ve benim yerime geçerek evleneceğim adamı aldattı. Bana kaz güdücülük gibi pis bir iş yüklediler. Annem bunu bilmiş olsa, yüreği sızlar geç de olsa!”

O sırada kral kapının dışında duruyordu, ama kızın yakarışını dinlemişti.

Hemen prenseslere yakışacak giysiler getirterek kıza giyirtti; o anda sanki bir mucize gerçekleşti. Kız o kadar güzeldi ki!

Yaşlı kral oğlunu çağırarak ona yanlıs gelini seçtiğini an-

lattı. Onun seçtiği kız sadece bir nedimeydi; asıl gelin şu gördüğü kaz güdücü kızdı!

Oğlan buna aslında çok sevindi, çünkü onun güzelliğinden çok etkilenmişti.

En yakın eş dost, akraba ve tüm saray halkının davet edildiği büyük bir şenlik düzenlendi.

Tahtın bir yanında prens genç kızla nedimesinin arasında yer aldı. Nedimenin gözü kıızı görmedi bile; onun akıllı fikri muhteşem takılardaydı hep.

Güzelce yenilip içildikten sonra, herkes neşelenmişken yaşlı kral nedimeye bir bilmece sordu. Tüm olanları içeren bir hikâye uydurduktan sonra, “Böyle birini ne ceza verirdiniz?” diye sordu.

Sahte gelin, “Böylesini cırlıçıplak ıgneli fıçıya koyduktan sonra iki ata onu çektirerek, canı çıkıncaya kadar sokak sokak dolaştırmak gerekir” diye cevap verdi.

Bunun üzerine kral, “Bu, sen olacaksın! Kendi cezanı kendin vermiş oldun” dedi.

Hüküm uygulandıktan sonra prens gerçek eşine kavuştu ve her ikisi yıllar boyunca ülkelerini barış ve mutluluk içinde yaşattılar.

127 | Cücelerin Armağanı

Bir terziyle bir kuyumcu birlikte yola çıktılar. Bir akşam güneş batarken uzaktan bir müzik duyuldu. Bu ses gitgide yükseldi; öyle sıradışı ve hoştu ki, tüm yorgunluklarını unutarak adımlarını hızlandırdılar.

Bir tepeye vardıklarında ay doğmuş ve yükselmişti; bu tepede el ele vererek bir çember oluşturan kadınlı erkekli cüceler coşkuyla oynayıp şarkı söylemekteydi. En tatlı şarkıları söylüyorlardı. İki ahbabın kulağına gelen müzik buradan kaynaklanıyordu.

Dans edenlerin ortasında, onlardan biraz daha iri, renkli bir ceket giymiş, ağarmış sakalı göğsüne kadar inen yaşlı bir erkek oturmuştu.

İki ahbab hayranlıkla onların dansını izlediler.

Yaşlı adam onlara gelmelerini söyledi, cüceler onlara yol açtı.

Kuyumcu kamburdu ve tüm kamburlar gibi o da biraz atılgandı; öne doğru yürüdü.

Terzi önce biraz çekindi ve geride kaldı; ama herkesin çok neşeli olduğunu görünce cesareti ele alarak o da arkadaşının yanına geldi. Sonra dans eden çember gitgide daraldı.

Derken yaşlı adam ayağa kalkarak belindeki kemerden geniş uçlu bir bıçak çıkardıktan sonra onu boydan boya bile-di ve yabancılara doğru döndü. İki ahbab korktu, ama daha düşünmeyebile vakit bulamadan yaşlı adam kuyumcunun

saçını ve sakalını çarçabuk kesiverdi. Aynı şey terzinin de başına geldi. Ama sonra korkuları geçti. Yaşlı adam her ikisinin de omuzlarını dostça sıvazladı. Bu, her ikisini de kıllarını bile kıpırdatmadan bu işe razı oldukları için tebrik ettiği anlamına geliyordu. Sonra yan tarafta yığılı kömürleri parmağıyla işaret ederek bunları ceplerine doldurmalarını istedi.

İki ahbap bu kömürlerin ne işe yarayacağını bilemeseler de ceplerini doldurduktan sonra kendilerine yatacak bir yer aradılar.

Vadiye geldiklerinde civardaki kilisenin saati on ikiyi çaldı. O anda müzik sustu ve her şey ortadan yok oldu. Ay hâlâ tepeyi aydınlatmaktaydı.

İki ahbap kendilerine bir barınak bulup saman yataklara elbiseleriyle yattılar. O kadar yorulmuşlardı ki, ceplerindeki kömürleri unutuverdiler.

Bacaklarına bir şeyler battığı için vaktinden önce uyandılar. Ceplerine baktıklarında gözlerine inanamadılar; cepleri kömür değil, altın doluydu! Saçlarıyla sakalları da eskisi gibi gürdü!

Artık zengindiler. Kuyumcu mesleğinden kaynaklanan alışkanlıkla ceplerini tika basa kömürle doldurmuştu, yani terziye oranla bir misli zengindi!

İnsan aç gözlü oldu mudaha fazlasını ister hep! Nitekim kuyumcu terziye şöyle bir teklifte bulundu: Bir gün daha oyalandıktan sonra akşam olunca, buradan çıkıp cücelerin yanına vararak yaşlı adamdan daha fazla mücevher istemek!

Terzi bu işe yanaşmadı. “Bende yeterince altın var, bununla yetineceğim ve ben memnunum. Önce mesleğimde ustalaşacağım, sonra akli başında bir hatun da bulursam bun-

dan iyisi can sağlığı” dedi. Yine de arkadaşının hatırını kırmamak için bir gün daha kaldı.

Akşam olunca kuyumcu iyice doldurmak üzere yanına bir iki torba alarak tepeye doğru yollandı. Aynen geçen geceki gibi orada cücelerle karşılaştı; dans edildi, yenildi içildi. Yaşlı adam yine onun saçını tamamen kestikten sonra kömür almasını işaret etti.

Adam hiç çekinmedi; ceplerini alabildiğine doldurdu ve sevinçle geri döndü. Yatağa yattıktan sonra ceketini üstüne çekti.

“Ne kadar batsa da sabaha kadar bu ceremeyi çekerim ben” diye söylendi. Ertesi sabah çok, ama çok zengin olacağını hayal ederek uyudu.

Gözlerini açar açmaz hemen kalktı ve ceplerine baktı. Ama kömürden başka bir şey çıkmadığını görünce çok şaşır-
dı. Ne kadar el attıysa da hep kömür çıktı.

“Neyse ki, dün gece kazandığım altınım hâlâ duruyor” diye düşündü, ama sonra o altınların da kömüre dönüşmüş olduğunu görünce dehşet içinde kaldı. Kömüre bulaşmış eliyle alnına vurduğunda başının kel olduğunu fark etti; ne saçı kalmıştı ne de sakalı!

Ama talihsizliği bunla kalmadı. Sırtındaki kamburu göğsündekinin iki katına çıkmıştı! Doymazlığının ve arsızlığının cezasını çekmişti. Bunun üzerine yüksek sesle ağlamaya başladı.

Onun ağlamasına uyanan iyi kalpli terzi elinden geldiğince arkadaşını teselli etti. “Ne de olsa sen benim yol arkadaşısın; benimle kal! Bu servet ikimize de yeter” dedi.

Ve sözünü tuttu; ama zavallı kuyumcu her iki kamburunu da taşımak zorunda kaldı ve dazlak kafasını örtmek için de hep bere giydi.

128 | Altın Kaz

Bir adamın üç erkek çocuğu vardı, en küçüğünün adı Salak Oğlan'dı. Bu çocuk hep hor görülüyor, alay ediliyor ve her işte ikinci plana atılıyordu.

Bir gün büyük oğlan odun kesmek için ormana gitmeye kalkıştı; annesi onun yanına acıkıp susamasın diye nefis bir omletle bir şişe şarap verdi.

Oğlan ormana vardığında karşısına bir cüce çıktı. “Bana biraz omletle şarap versene, çok açım ve çok susadım” dedi. Ama akıllı oğlan, “Sana verirsem bana bir şey kalmaz. Yıkıl karşımdan” diye cevap verdi ve ağaç kesmeye başladı. Bir süre sonra baltayla kolunu yaraladı, hemen eve dönüp kolunu sardırmak zorunda kaldı. Cücenin ahı tutmuştu!

Bunun üzerine ortanca oğlan yola çıktı; annesi onun da yanına omletle bir şişe şarap verdi. O da aynı cüceyle karşılaştı. Cüce ondan da biraz omletle bir yudum şarap istedi. Ama bu oğlan da, “Sana verirsem bana bir şey kalmaz” diye-

rek çekip gitti. Ancak cezasını buluverdi. Birkaç ağaç kesmişti ki, baltayı bacağına kaçırdı. Öyle ki, eve kadar sırtta götürülmek zorunda kaldı.

Bu kez Salak Oğlan, “Baba, bırak da ben gidip odun keseyim” deyince babası, “Ağabeylerinin başına geleni gördün, sen bu işten anlamazsın, olmaz” dedi.

Ama Salak Oğlan o kadar yalvardı ki, adam sonunda dayanamadı. “Hadi git bakalım, bir nasihat bin musibetten berterdir” dedi.

Annesi onun yanına külde pişmiş bazlamayla, ekşimiş birra verdi. Oğlan ormana vardığında aynı şekilde cüceyle karşılaştı.

Cüce onu selamlayarak, “Bana biraz omletle içeceğinden bir yudum versene! Çok açım ve çok susadım” dedi.

Oğlan, “Yanımda sadece kuru bir bazlamayla ekşimiş bira var. İstersen birlikte oturur yeriz” diye cevap verdi.

Oturdular. Salak Oğlanın çıkınından çıkardığı bazlama o anda nefis bir omlete; ekşi bira da kaliteli bir şaraba dönüştü. Birlikte yiyip içtiler.

Derken cüce, “Sen iyi kalplisin, yemeğini benimle paylaştın. Ben de seni ödüllendireceğim. Şurda yaşlı bir ağaç duruyor; onu kes. Onun kökünde bir şey bulacaksın” dedikten sonra vedalaşarak ayrıldı.

Salak Oğlan gidip o ağacı kesti, ağaç yıkıldı. Ama kökünde bir kaz oturmaktaydı; tüyleri saf altındandı! Oğlan onu yanına alarak bir hana gitti; niyeti orada gecelemekti. Hancının üç kızı vardı. Onlar kazı görünce çok merak ettiler; bu harika bir hayvandı! En büyük kız, “İlk fırsatta şunun kanadından bir tüy alsam yeter” diye düşündü.

Ve Salak Oğlan bir ara dışarı çıktığında kız kazı kanadından yakaladı; ama eliyle parmakları oraya yapıştı kaldı. Az sonra ortanca kız çıkageldi; onun da aklında kazın kanadını yolmaktan başka bir şey yoktu. Ama ablasına dokunur dokunmaz o da yapıştı. Derken aynı niyetle en küçük kız geldi. Öbürküler, “Sakın ha, yanaşma! Sakın yanaşma!” diye bağırdılar.

Ama kız bunun nedenini anlamadı ve “Onlar kaza ortak olmuş, ben niye olmayayım ki” diye düşünerek ileri atıldı. Kardeşlerine dokunduğu anda o da onlara yapıştı. Böylece geceyi kazla birlikte geçirdiler.

Ertesi sabah Salak Oğlan kazı koltuğunun altına sıkıştırarak yola çıktı. Üç kızla hiç ilgilenmedi. Onlar sağa sola, hep oğlanın peşinden yürümek zorunda kaldı.

Derken tarlada kilisenin rahibiyle karşılaştılar. Adam onları görünce, “Utanın, terbiyesiz kızlar; ne diye oğlanın peşini bırakmıyorsunuz?” diye azarladı. En küçüğünü elinden yakalayıp çekmek istediye de aynı anda kendisi de onlara yapıştı. Aradan çok geçmeden zangoç çıkagelip de efendisini bu halde görünce şaşırarak haykırdı:

“Aaa, rahip efendi! Nereye böyle çabuk çabuk? Unutmayın, bugün bir çocuğu vaftiz edeceğiz” dedi. Sonra koşarak onu kolundan yakaladı, ama o da yapıştı kaldı. Beş kişi böyle yapışık olarak yürürken tarladan kazmalarıyla birlikte gelen iki köylü gözüktü. Rahip onlara seslenerek kendisini ve zangoçu kurtarmalarını istedi.

Ama onlar da zangoça dokunur dokunmaz yapışıp kaldı; böylece Salak Oğlan’ın peşine takılanların sayısı yediyi buldu.

Salak Oğlan şehre vardı, burası krala aitti. Bu kralın bir kızı vardı; bu kız o kadar ciddiye ki, kimse onu güldüremiyordu.

Bu yüzden kral bir yasa çıkarmıştı. Kim kızını güldürürse onunla evlenmeye hak kazanacaktı!

Bunu duyan Salak Oğlan altın kaz ve kendisine yapışık yedi kişiyle birlikte kralın kızının huzuruna çıktı.

Kız onları böyle görünce kasıklarını tuta tuta gülmeye başladı. Öyle ki, gülmesi bitmek bilmedi. Ve Salak Oğlan'ı damat olarak kabul etti. Ama kral bu damattan hoşlanmadı ve zorluk çıkardı. Ona göre kızına damat olacak kişinin bir mahzen dolusu şarabı tek başına içmesi şarttı!

Salak Oğlan'ın hatırına cüce geldi. Belki o kendisine yardım edebilirdi.

Ormana giderek ağacı kestiği yere vardı; ama orada birini gördü; adamın yüzünden düşen bin parçaydı. Salak Oğlan ona niye bu kadar sıkıldığını sordu.

Adam, “Çok susadım. Susuzluğumu bir türlü gideremiyorum. Soğuk suyu midem kaldırmıyor; bir fıçı şarap içtim, ama kızgın taşa düşen bir damla sudan farkı yok ki bunun !” dedi.

“Sana yardım edebilirim. Benimle gel, susuzluğun geçer” dedi Salak Oğlan ve onu kralın şarap mahzenine götürdü.

Adam içi şarap dolu koskoca fıçılara saldırarak içebildiği kadar içti. O kadar ki, ayakta duramaz hale geldi. Gün batar-ken mahzendeki tüm şarabı bitirmişti.

Salak Oğlan bir kez daha gelini istedi. Ama kral çok öfkelendi; herkesin salak dediği biri nasıl kızını isteyebilirdi ki!

Bir şart daha koştu. Buna göre Salak Oğlan bir dağ büyüklüğündeki ekmeği bir oturuşta yiyecek bir adam bulacaktı!

Salak Oğlan fazla düşünmedi; hemen ormana gitti. Aynı yerde bir adam gördü. Bu adam karnını bir kemerle iyice sıkmaktaydı; suratı da öyle asıktı ki! “Bir fırın bayat ekmek yedim, karnım hâlâ aç. Midem bomboş; açlıktan ölmek için hep kemer sıkıyorum” diye yakındı.

Bunu duymak Salak Oğlan’ın hoşuna gitti. “Hadi kalk, benimle gel. Doyuncaya kadar ekmek yersin” dedi.

Ve onu kralın sarayına götürdü. Kral ülkesindeki tüm ekmekleri toplatmış ve onları sarayın avlusuna yığdirtarak bir dağ oluşturmuştu. Ormandan gelen adam hemen yemeye başladı ve bir gün içinde ekmeklerin hepsini bitirdi.

Salak Oğlan üçüncü kez kızı istedi, ama kral yine bir bahane buldu: ondan, karada yüzen bir yelkenli bulup getirmesini istedi.

Salak Oğlan hemen ormana gitti; bazlamasını paylaştığı cüce aynı yerde oturmaktaydı.

“Senin sayende yedim, içtim. Sana o yelkenliyi vereceğim, çünkü bana karşı çok merhametli davrandın” dedi cüce ve ona karada yüzebilen bir yelkenli verdi.

Kral bunu görünce ister istemez kızını Salak Oğlan’a verdi. O da karısıyla ömür boyu mutlu bir hayat yaşadı.

129 | Altın Çocuklar

Bir zamanlar fakir bir karı koca vardı; ufacık bir kulübeden başka şeyleri yoktu. İkisi de balıkçılıkla geçiniyordu; paraları yoktu.

Adam bir gün ağını savurduktan sonra altın bir balık yakaladı. Balıkçı şaşkınlıkla bakarken balık konuşmaya başladı. “Dinle, balıkçı! Beni tekrar suya salarsan senin kulübeni görkemli bir saray yaparım” dedi.

Balıkçı, “Yiyeceğim olmadıktan sonra sarayı ne yapayım?” diye cevap verdi.

Altın balık, “Merak etme sen! O sarayda bir dolap göreceksin. Onu açarsan içinde dilediğin her türlü yemeği bulursun” dedi.

Adam, “Hadi, senin dediğin olsun” diye karşılık verdi.

“Güzel” dedi balık. “Ama bu kısmetin senin başına nasıl konduğunu, kim olursa olsun hiç kimseye söylemeyeceksin! Tek kelime söyledin mi her şey bozulur.”

Adam o şahane balığı suya atarak kulübesine döndü. Ama kulübenin olduğu yerde şimdi görkemli bir saray vardı. Gözleri fal taşı gibi açıldı. Hemen içeri daldı; karısını en güzel giysiler içinde ve çok güzel bir tahta oturmuş buldu. Kadının keyfine diyecek yoktu.

“Vay canına, bu nasıl oldu ki? Ama çok hoşuma gitti” dedi.

Adam, “Evet, benim de hoşuma gitti, amakarnım zil çalı-

yor. Bana yiyecek bir şeyler ver” diye karşılık verdi.

Kadın, “Hiç yemeğim yok. Bu sarayda da hiçbir şey bulamıyorum” deyince adam, “Gerek yok; şurada kocaman bir dolap görüyorum, onu aç bakalım” dedi.

Kadın dolabı açınca içinden pastalar, et yemekleri, meyve ve şarap çıktı. Hepsi de iştah kabartıcıydı.

Kadın, “Bundan iyisi can sağlığı” diye sevinçle haykırdı. Birlikte oturdular, yiyip içtiler. Karınları doyunca kadın, “Bu zenginlik nerden geldi yahu?” diye sordu.

Adam, “Ahh, sorma daha iyi! Sana söyleyemem! Birine söyleyecek olursam kismetimiz bozulur” dedi.

“Öyle olsun; demek ki bilmemem gerekiyor” diye cevap verdi kadın, ama aslında içi içini yiyordu. Gece gündüz rahat edemedi, durmadan adamın başının etini yedi.

Sonunda sabrı tükenen kocası tüm bu zenginliğin o harika altın balıktan kaynaklandığını, karşılığında da onu tekrar suya salıverdiğini anlattı.

Ama aynı anda saray içindeki dolapla birlikte yok oluverdi ve karı koca yine ufacık kulübelerinde kaldı.

Adam tekrar balığa çıktı; ağını atarak avlanmaya başladı. Şansı yaver giderek o balığı yine yakaladı.

Balık, “Dinle! Beni yine suya salarsan sana sarayını içindeki dolapla birlikte geri veririm! Dolabın içi pişmiş ve kızarmış yiyeceklerle dolu. Ama ağzını açma, sırrımızı ele verme, yoksa yine her şeyi kaybedersin” dedi.

“Hiç merak etme” diyen balıkçı balığı yine suya attı.

Eve döndüğünde her şey yine harikaydı; karısının mutluluğuna diyecek yoktu.

Ama kadının yine merakı tuttu; birkaç gün sonra yine bu işin nasıl başladığını ve nasıl olduğunu sordu.

Adam bir süre konuşmadan sustu. Ama karısı onu o kadar kızdırdı ki, sonunda dayanamadı ve sırrını ele verdi. Aynı anda saray toz oldu; yine ufak kulübede kalakaldılar.

“Gördün mü yaptığını! Yine aç kaldık işte” diye söylendi adam.

“Ah!” diye cevap verdi kadın, “Nereden geldiğini bilmediğim bir zenginliği ne yapayım ben. İçim rahat etmedikten sonra!”

Adam yine balığa çıktı. Yine eskisi gibi oldu, yani üçüncü kez aynı balığı yakaladı.

Balık, “Dinle” dedi, “Ben hep sana yakalanıyorum, bu belli! Al beni eve götür, bıçakla altı parçaya böl; iki parçasını karına ver, yesin; iki parçasını atına ver; son iki parçayı da toprağa göm ki, bereketini alasın.”

Adam balığı evine götürdü ve söyleneni yaptı. Yere gömdüğü parçalardan iki tane altın leylak filizlendi; atın iki tane altın bacağı oldu; karısı da iki altın çocuk doğurdu.

Çocuklar büyüdü, yakışıklı birer delikanlı oldu. Leylaklarla at da onlarla birlikte büyüdü. Bir gün, “Baba, biz altın ata atlayıp dünyayı dolaşmak istiyoruz” dediler.

Ama adam, “Buradan çekip giderseniz ben buna nasıl dayanırım; yaşayıp yaşamadığınızdan bile haberim olmayacak” dedi.

“İki leylak burada kalacak. Ona bakarak bizim ne halde olduğumuzu anlarsın. Çiçekler solmazsa bil ki, sağlığımız yerinde; buruşup solarsa, anla ki hastayız. Eğer saplarından ko-

parak yere düşmüşse, o zaman ölmüşüz demektir” dediler.

Böyle dedikten sonra yola çıktılar ve bir hana geldiler. Handa bir sürü insan vardı; hepsi altın çocukları görünce gülüp alay etmeye başladı. Oğlanlardan biri bu alayı duyunca öyle utandı ki, dünyayı dolaşmaktan vazgeçerek eve, babasının yanına döndü.

Öbürü yoluna devam etti; derken büyük bir ormana geldi. Oradan geçmeye kalkınca, “Orman haydut dolu; senin ve atının altından olduğunu görürlerse öldürürler seni” diye uyardılar onu.

Ama oğlan yılmadı. “Oradan geçmem gerek ve geçeceğim de” dedi. Atıyla birlikte ayı postuna büründü; artık altın falan gözükmüyordu. Ormana daldı. Biraz gittikten sonra fundalıkların ardında hışırtılar ve insan sesleri duydu.

Birisi, “Bir tane geliyor” dedi. Öbürü, “Bırak geçsin, bunlar ayıderili; bunlarda paramara olmaz; işimize yaramaz” diye karşılık verdi.

Böylece altın çocuk rahat rahat yoluna devam etti; başına da başka bir şey gelmedi.

Bir gün yolu bir köye düştü; orada bir kız gördü. Kız inanılmaz güzeldi; dünyada ondan daha güzeli olamazdı. Oğlan hemen âşık oldu ve onun yanına vararak, “Seni çok sevdim, karım olmak ister misin?” diye sordu.

Kız da ondan hoşlanmıştı; cevap olarak, “Evet, isterim, ömrüm boyunca da sana sadık kalırım” dedi.

Neyse; evlenmeye karar verdiler. İki de mutluydu. Tam düğün günü gelinin babası çıkageldi. Kızının evlenmekte olduğunu görünce çok şaşırdı ve çok kızdı.

“Ben ayıderiliye asla kız vermem” diyerek damadı öldür-

meye kalktı. Kızı araya girerek yalvardı. “Ama o benim kocam ve ben onu seviyorum” diyerek babasını sakinleştirdi.

Ancak adam kafayı takmıştı bir kere! Ertesi sabah erkenden kalkarak damadının serseri bir dilenci olup olmadığını öğrenmek istedi. Gizlice yatak odasına baktığında yatakta çok yakışıklı, ama tamamen altından oluşmuş bir adam gördü; ayı postu da yere atılmıştı.

Hemen oradan ayrılarak, “İyi ki öfkeme yenik düşmedim, yoksa işleri berbat ederdim” diye düşündü.

Bu arada altın çocuk rüya görmekteydi. Koca bir geyiğin peşine düşmüştü! O sabah uyandığında bunu karısına anlattı. “Ben ava çıkıyorum” dedi.

Karısı korktu ve evde kalmasını rica etti. “Başına bir bela gelebilir” dediyse de oğlan, “Gideceğim, gitmem gerek” diye cevap verdi.

O gün avlanmak için ormana daldı. Çok gitmemiştir ki, karşısına koskoca bir geyik çıktı; tıpkı rüyasındaki gibi. Oğlan silahını doğrultarak vurmak istedi; ama geyik yana sıçradı ve oradan kaçtı. Oğlan onun peşinden gitti; mezarlar ve çalılıklar arasından koştu, yürüdü ve bütün gün yorulmak nedir bilmedi. Akşama doğru geyik gözden kayboldu. Altın çocuk etrafına bakındığında küçük bir ev gördü; bu evde bir büyücü kadın oturuyordu.

Oğlan kapıyı çaldı. Yaşlı bir kadıncağız çıkarak, “Bu geç vakitte ormanda ne arıyorsun?” diye sordu.

Oğlan, “Hiç geyik görmedin mi?” dedi.

Kadın, “Evet, o geyiği biliyorum” diye cevap verdi.

O sırada kapının önünde ufacık bir köpek belirerek oğlana durmadan havlamaya başladı.

Oğlan, “Sus, yoksa vururum ha!” deyince büyücü öfkelendi. “Vay, demek benim köpeğimi öldüreceksin, ha!” diyerek delikanlıyı hemen taşlaştırdı. Oğlan orada taşlaşmış olarak kaldı.

Karısı bir süre onun yoluna baktıktan sonra, “Korktuğum başıma geldi” diye üzgün üzgün söylendi.

Baba evindeki öbür kardeş, leylaklardan birinin solduğunu görünce, “Eyvah! Kardeşimin başına bir şey geldi. Hemen gitmeliyim. Belki onu kurtarırım” dedi.

Babası, “Burada kal. Seni de kaybedersem ne yaparım ben?” diye sızlandı.

Ama o, “Gideceğim, gitmem gerek” dedi ve altın atına atlayarak yola çıktı. Derken kardeşinin taşlaştığı o koskoca ormana geldi.

Büyücü kadın evinden dışarı çıkarak ona seslendi; onu büyülemek istedi, ama oğlanın umurunda olmadı.

“Kardeşimi canlandırmazsan seni vururum” dedi.

Kadın istemeye istemeye parmağıyla taşla dokundu; az sonra canlı bir insan ortaya çıktı.

İki altın çocuk birbirlerine kavuştukları için sevinçle kucaklaştı ve birlikte ormandan uzaklaştılar. Biri karısına, öbürü de babasına döndü.

Babası, “Kardeşini kurtardığını anlamıştım” dedi. “Çünkü boynu bükük leylak tekrar canlandı ve çiçek açtı.”

Böylece ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşadılar.

130 | Siska Liese

embellikten yerinden bile kıpırdamayan Heinz'la şişko Trine gibi düşünmüyordu Siska Liese. Sabah-tan akşama kadar yan gelip yatıyor ve üç çuval taşıyan eşeğin yapabileceği işi kocasına yüklüyordu. Ama bu da bir işe yaramıyordu. Elllerinde hiçbir şey yoktu; hiçbir şey de kazanamadılar.

O akşam yatağa yattığında, yorgunluktan elini ayağını oynatamazken uyuyamadı: aklına bir şey takılmıştı!

Kocasına bir dirsek atarak, “Dinle, Uzun Lenz” dedi. “Ne düşündüm, biliyor musun? Sokakta 1 gulden bulursam, 1 gulden de biri bana hediye ederse, 1 gulden de ben borçlanırım ve sen de 1 gulden verdin mi, eder 4 gulden; bununla bir inek satın alırım.”

Bu fikir adamın çok hoşuna gitti. “Sana hediye etmemi istediğin 1 guldeni nerden bulurum bilmiyorum, ama 4 guldeni bir araya getirip bir inek satın alırsan, niyetin ne, bilmiyorum” dedi kocası. “Ama buna sevindim. İnek bir dana doğurursa, ara sıra susadığımda ben de sütünden içerim” diye ekledi.

“O süt senin için değil” dedi karısı. “Danayı sağdırırız ki, büyüsün ve yağlansın; sonra da sütünü iyi paraya satarız.”

“Elbette” diye cevap verdi kocası. “Ama kendimize de birazcık süt alırız, bunun bir zararı olmaz.”

“Sen inekten ne anlarsın ki? Zararı olsa da, olmasa da ben

istemiyorum işte! Yer yerinden oynasa, bir damla bile süt vermem sana. Bana bak Uzun Lenz! Senin karnın doymak bilmez zaten. Ben o kadar çalışacağım, sen hepsini yiyip içeceksin! Yok öyle!”

“Hanım! Kapa çenenin yoksa bir tane çıkarım ha” dedi adam.

“Nee? Beni tehdit mi ediyorsun yani? Hadi ordan asma sı-
rığı” diye bağırarak kadın, kocasının saçlarına saldırdı, ama adam yatağında doğrularak bir eliyle Siska Liese’nin kolunu yakalarken öbür eliyle başını yastığa bastırdı ve kadını bağır-
maya bıraktı, ta ki Liese yorgunluktan bitkin düşüp uyuyun-
caya kadar.

Kadın ertesi sabah tartışmayı sürdürdü mü, sokağa çıkıp gulden aradı mı, aradıysa buldu mu.... bilmiyorum!

131 | Fındık Ağacı

Bir öğleüstü Çocuk İsa beşiğinde yatarken uyuyakaldı. Derken Meryem Ana odaya girdi ve ona sevgiyle bakarak, “Uyudun mu çocuğum? Uyu bakalım; ben ormana gidip sana biraz çilek toplayayım. Uyanınca buna sevineceğini biliyorum” dedi.

Dışarı çıktı; ormanda en güzel çileklerin yetiştiği yeri buldu. Bir ufak dal koparmak üzere eğilince bir karayılan otlar arasından dikiliverdi.

Meryem Ana irkildi ve çileği bırakarak hızlı adımlarla eve döndü. Yılan onun peşinden gitti, amatahmin edeceğiniz gibi Meryem Ana buna karşı bir çare buldu. Bir fındık ağaçcığının arkasına gizlenerek yılan gidene kadar orada kaldı.

Sonra çilek topladı ve eve giderken, “Bu fındık ağaçcığı beni koruduğu gibi ilerde tüm insanları da korusun” dedi.

İşte ta o zamandan beri yeşermiş bir fındık ağaçcığı karayılanlara ve diğer sürüngenlere karşı en iyi korunak olmuştur.

132 | İlahi Dügün

Fakir bir köylü çocuğu bir gün kilisede papazın şöyle konuştuğuna tanık oldu. “Cennete gitmek isteyen hep doğru yolda gitmelidir!”

Bunun üzerine oğlan yola çıktı, ama hep dosdoğru yürüdü, hiçbir yere sapmadan; dere tepe hep dümdüz gitti. Sonunda yolu büyük bir şehre düştü; oradaki bir kilisede bir ayin gerçekleştiriliyordu. Bu kutsallıktan o denli etkilendi ki, kendini cennette sandı. Sıraya oturdu, kalbi huşuyla doldu.

Ayin bittikten sonra kilisenin zangocu onu dışarı çıkarmak istedi. Ama oğlan, “Hayır, ben dışarı çıkmam. Sonunda cennete geldiğim için öyle seviniyorum ki” dedi.

Zangoç papazın yanına vararak ona, bir oğlanın kiliseden dışarı çıkmak istemediğini, çünkü burasını cennet sandığını anlattı.

Papaz, “Öyle sanıyorsa, bırakalım kilisede kalsın” dedikten sonra oğlanın yanına vararak, “Çalışmak da ister misin?” diye sordu.

“Evet” diye cevap verdi çocuk; çünkü çalışmaya alışkındı, ama cennetten çıkmak istemiyordu!

Böylece kilisede kaldı ve cemaatin ahşaptan oyulmuş Hz. İsa ve Meryem Ana heykelinin önüne vararak diz çöküp nasıl ibadet ettiklerini gördükten sonra “Bu, Ulu Tanrım olmalı” diye düşündü ve “Dinle, Ulu Tanrım, sen ne kadar da za-

yıfmışsın! Herhalde herkes seni aç bırakıyor! Ama ben sana her gün yemeğimin yarısını getireceğim” dedi.

Ve o günden sonra her gün o heykele yemeğinin yarısını getirdi ve heykel de bu yemeği yemeye başladı. Birkaç hafta geçtikten sonra herkes heykelin şişmanlamaya başladığını görünce çok şaşırdı.

Papazın da bu işe akli yatmadı; bir süre kilisede kaldı ve oğlanın, ekmeğini heykelle nasıl paylaştığını ve heykelin de bu ekmeği nasıl yediğine gözleriyle tanık oldu.

Bir süre sonra oğlan hastalandı, sekiz gün boyunca yataktan kalkamadı. Ama ayaklanır ayaklanmaz ilk işi, yemeğini Meryem Ana’ya götürmek oldu. Papaz onun peşinden gitti, oğlanın şöyle konuştuğunu işitti:

“Ulu Tanrım, uzun zamandır hiçbir şey getiremediğim için kusuruma bakma! Çünkü hastaydım, ayağa kalkamıyordum.”

Heykel ona şöyle cevap verdi: “Ben senin iyi niyetini gördüm; önümüzdeki pazar benimle birlikte düğüne gelersen sevinirim.”

Oğlan buna sevindi ve papaza anlattı; o da heykeli işaret ederek oğlana, “Git sor bakalım, bende gelebilirmiymişim bakalım?” dedi.

Heykel, “Olmaz! Sen yalnız geleceksin” diye cevap verdi.

Papaz oğlanı bu yolculuğa hazırlamak ve kutsamak istiyordu; bu, çocuğu çok rahatlattı.

Ve pazar günü gelip çıktığında papaz tam kutsarken oğlan düşüp öldü. İlahi düğüne gitmişti!

133 | Tilki Hanımın Dügünü

İlk Masal

Bir zamanlar dokuz kuyruklu bir tilki vardı; karısının kendisini aldattığını sanıyordu, bu yüzden onu denemek istedi. Sıranın altına uzandıktan sonra kuyruğunu bile kıpırdatmadı, ölmüş gibi yaptı.

Tilki hanım odasına kapandı; hizmetçisi dişi kedi ocak başına geçerek yemek pişirdi.

Yaşlı tilkinin öldüğü haberi etrafa yayılınca kadına talip-ler çıktı. Bunlardan biri kapıyı çalınca hizmetçi açtı; karşısında genç bir tilki duruyordu. Bu tilki:

Hizmetçi kedi, ne yapıyorsun?

Kalktın mı? Galiba uyuyorsun?

diye sordu. Kedi:

Uyumuyorum, nöbetteyim,

Neden bilmek istiyorsun?

Bira ısıtıyorum kazanda,

İçine biraz yağ koydum da.

Buyurmaz mısın? Yemek vereyim?

“Teşekkür ederim, dişi kedi! Hanımın ne yapıyor?” diye sordu tilki.

Hizmetçi cevap verdi:

Odasına çekildi yatırıyor,

Acısı yüreğine batıyor.
Gözleri kan çanağına döndü,
Çünkü kocasının nuru söndü.

“Sen ona, dışarıda genç bir tilki bekliyor, sizinle evlenmek istiyor diyiver!”

“Baş üstüne efendim!”

Tıpış tıpış merdiven çıktı kedi,
Kapıyı tıklatıp şöyle dedi:

Orada mısınız hanımım?

Evet, buradayım, canım.

Bir damat adayı geldi, bekliyor.

Öyle mi, yoksa o da mı tekliyor?

“Rahmetlininki gibi dokuz kuyruğu var mı?”

“Yoo” diye cevap verdi kedi. “Sadece bir kuyruğu var.”

“O zaman onu istemem.”

Hizmetçi kız aşağı inerek genç tilkiyi başından savdı.

Çok geçmeden kapı yine çalındı. Bu kez bir başka tilki çıkagelmişti; o da tilki hanımla evlenmek istiyordu. İki kuyruğu vardı. Ama onun da başına aynı şey geldi; isteği reddedildi!

Daha sonra başkaları geldi, her gelenin kuyruğu bir öncekinden fazlaydı.

Son gelen, tıpkı ölen tilki gibi dokuz kuyrukluysa. Dul tilki bunu duyunca çok sevindi ve kediye şöyle dedi:

Aç artık tüm kapıları ölü efendini at dışarı!

Tam düğün başlamışken yaşlı tilki yattığı yerden kalktığı gibi düğüne katılanların hepsini patakladı; karısı da dahil herkesi evden kovdu.

İkinci Masal

Yaşlı tilki ölünce kurt, tilki hanıma talip oldu; evin kapısını çaldı, tilki hanıma hizmetçilik yapan dişi kedi kapıyı açtı.

Kedi hanım, merhaba!

Yalnız mısın acaba?

Hanımın ne yapıyor, ha?

Kedi cevap verdi:

Sütle ekme getirdiniz,

Misafirlğe mi geldiniz?

“Teşekkür ederim, kedi hanım” diye cevap verdi kurt, “Tilki hanım evde yok mu?”

Kedi şöyle dedi:

Odasına çekildi, yatıyor,

Acısı yüreğine batıyor.

Gözleri kan çanağına döndü,

Çünkü kocasının nuru söndü.

Kurt şöyle cevap verdi:

*Başka koca istiyorsa eğer,
Aşağı inmesine değer!
Kedi merdivenden yukarı koştu,
Kapıyı çalarken yüreği bir hoştu.
Tilki hanım gelene kadar
Çok zaman geçti aradan.*

Kedi beş yüzüklü parmağıyla kapıyı çaldı:

*Tilki hanım, içerdeyseniz,
Bir beyle evlenmek isterseniz,
İyi olur o zaman aşağıya gelseniz.*

Tilki hanım, “O beyin pantolonu kırmızı mı? Ağzı çarpık mı?” diye sordu.

“Hayır” diye cevap verdi Kedi.

“O zaman yaramaz.”

Kurt gittikten sonra önce bir köpek, bir geyik, bir tavşan, bir ayı, bir aslan ve peş peşe tüm ormandaki hayvanlar çıkageldi. Ama hiçbiri yaşlı tilkinin özelliğine sahip değildi. Öyle ki, kedi her geleni geri göndermek zorunda kaldı. En sonunda genç bir tilki geldi.

Tilki hanım, “Pantolonu kırmızı mı, ağzı çarpık mı?” diye sordu.

“Evet” diye cevap verdi kedi.

“O zaman yukarı gelsin” diyen hanımı, düğün hazırlıklarına başlamasını emretti.

*Kedi yukarıdaki odaya çıktı
Yaşlı tilkiyi pencereden attı.
Tuttuğu tüm şişko fareleri
Oturup tek başına yedi.
Bana da hiç vermedi!*

Düğün yapıldı; hanımı genç tilkiyle evlendi; yenildi içildi, dans edildi; yorulmadılarsa belki bugün de hâlâ dans ediyorlardır.

134 | Sır Veren Güneş

Bir terzi kalfasının iş aramak için dolaşmadığı yer kalmadı, yine de iş bulamadı. O kadar fakir düştü ki, yiyecek için meteliği dahi yoktu. Böyle dolaşırken bir gün bir Yahudiyle karşılaştı.

Tanrı bilir ya, bu adamda para çoktur diye düşünerek adama yaklaştı ve “Ya paranı ya canını!” dedi.

Yahudi, “Canımı bağışla, param yok benim; sadece sekiz meteliğim var” diye cevap verdi.

Terzi, “Sende para vardır, hadi sökül bakalım hepsini” diyerek işi zorbalığa vurdurdu; adamı öldüresiye dövdü.

Artık ölmeye razı olan Yahudinin ağzından şu sözler dö-küldü: “Güneş her şeyi açıklayacak!”

Ve öldü.

Terzi kalfası hemen onun ceplerini karıştırarak para aradı, ama Yahudinin söylediği gibi sekiz metelikten başka bir şey bulamadı. Sonra cesedi bir çalılığın arkasına attı ve daha sonra kendi işine baktı.

Uzun süre yol aldıktan sonra bir şehre geldi; orada bir terzi ustasının yanına çırak olarak girdi. Daha sonra ustasının güzel kızına âşık oldu ve onunla evlenerek mutlu bir hayat sürdü.

Daha sonraları iki çocuğu oldu; kayınpederiyle kayınvalidesi öldü; evin idaresi genç çifte kaldı.

Bir sabah adam pencerenin önündeki masada otururken

karısı ona kahvesini getirdi.

Adam tam fincan tabağına taşıyarak kahveyi içmeye kalkışmıştı ki güneş üzerine vurdu ve ışınları duvara yansıtarak ileri geri oynayan bir daire oluşturdu.

Terzi bunu görünce, “Evet, her şeyi açıklamak istiyor, ama yapamıyor işte” dedi.

Karısı, “Sen ne söylüyorsun, kocacığım? Ne demek istiyorsun?” diye sordu.

Adam cevap verdi. “Bunu sana söyleyemem.”

Karısı tatlı dil dökerek kimseye bir şey söylemeyeceğine söz vererek onu konuşturdu. Bunun üzerine kocası, yıllar önce nasıl parasız pulsuz yollara döküldüğünü ve nasıl bir Yahudiyi öldürdüğünü ve o Yahudinin, son anda nasıl “Güneş her şeyi açıklayacak” dediğini anlattı.

İşte şimdi güneş açıklamak istemiş, ışınlarını duvara yansıtmış ve tavanda daireler çizmişti, ama yine de bir şey açıklayamamıştı!

Bunun üzerine adam karısına hiç kimseye bir şey söylememesini rica etti, aksi takdirde canından olacaktı! Kadın da söz verdi, ağzını açmaycağı.

Ama adam yine işinin başına geçtiğinde dayanamadı, her şeyi gidip komşusuna anlattı ve kimseye bir şey söylememesini tembihledi.

Ne var ki, aradan üç gün geçtikten sonra bu sırrı şehirde bilmeyen kalmadı. Terzi mahkemeye çıkarıldı ve ölüm cezasına çarptı.

Yani güneş yine de her şeyi açıklamıştı!

135 | Akıllı Köylü Kızı

Bir zamanlar hiç toprağı olmayan bir köylü vardı; adamcağızın sadece bir evceğızi ve bir de kızı vardı. Bir gün kızı, “Krala gidelim de biraz toprak isteyelim” dedi.

Kral yoksulluklarını duyunca onlara bir dönüm arazi verdi. Kız babasıyla birlikte toprağı işleyerek hububat ekti. İşleri tam bitmişti ki, tarlanın ortasındaki toprağın altında saf altından yapılmış bir havan buldular. Adam, “Dinle” dedi kızına. “Kral bize acıdı da bu toprağı verdi; o yüzden bu havanı ona vermeliyiz.”

Ama kızı buna razı olmadı: “Baba, biz havanı verirsek, bu sefer tokmağını isteyecek. Onun için önce havanın elini bulalım; sen hiç ses etme” dedi.

Ancak köylü onu dinlemedi ve havanı aldığı gibi kralın huzuruna çıkarak onu tarlada bulduğunu ve saygınlığını kanıtlamak amacıyla kendisine vermek istediğini söyledi.

Kral havanı aldıktan sonra ona daha başka bir şey bulup bulmadığını sordu. “Hayır” diye cevap verdi köylü. Bunun üzerine kral ona hemen bu havanın tokmağını bulmasını emretti.

Köylü aradıklarını, ama bulamadıklarını söyledi. Ama bunun bir yararı olmadı; sanki havaya konuşmuştu.

Köylüyü hapse attılar; havan eli bulununcaya kadar orada kalacaktı. Alışlageldiğı gibi, gardiyanlar ona her gün ek-

mekle su getiriyordu. Ancak her seferinde adamın, “Ahh, keşke kızımı dinleseydim! Ah, ahh, keşke kızımı dinleseydim” diye bağıra bağıra yakındığını duyunca krala giderek onun artık yemeden içmeden kesildiğini bildirdiler.

Kral adamı getirmelerini emretti. Ve ona neden “Ahh, keşke kızımı dinleseydim” diye bağırıp durduğunu sordu.

“Kızın sana ne söyledi ki?”

“O bana havanı vermememi, yoksa tokmağını da bulup size getirmek zorunda kalacağımı söyledi.”

“Madem ki, bu kadar akıllı bir kızın varmış; getir şunu da, bir görelim” dedi kral.

Kız kralın huzuruna çıkarıldı. Kral ona, bu kadar zeki olduğuna göre, bir bilmece soracağını, eğer bunu çözerse kendisiyle evleneceğini söyledi. Kız evet diyerek bu bilmeceyi çözebileceğini savundu.

Bunun üzerine kral, “Benim huzuruma öyle çık ki, üzerinde giysi olmasın; çırlıçıplak da olmayasın! Öyle gel ki, ne ata binmiş olasın, ne de arabaya! Geleceğin yola da ayağını basmayacaksın! Ne o yolun dışına çık, ne de o yolda kal” dedi. “Bunu başarabilirsen seninle evlenirim” diye de ekledi.

Kız gidip soyundu ve çırlıçıplak kaldı; yani üzerinde hiç bir giysi yoktu. Kocaman bir balıkçı ağı bulup içine girdi ve onu vücuduna doladı. Yani artık çırlıçıplak sayılmazdı. Sonra bir eşek satın aldı, balık ağını onun kuyruğuna bağladı; hayvan kızı sürüklemeye başladı; böylece kız ne ata ne de eşeğe binmiş oldu; öte yandan eşek onu öylesine sürükledi ki, kızın sadece ayak başparmağı yere değiyordu; böylece ne yola ayak bastı, ne de yoldan dışarı çıktı.

Ve kralın huzuruna çıktığında bilmeceyi çözmüştü. Bu-

nun üzerine kral yaşlı köylüyü hapisten çıkardıktan sonra onun kızıyla evlendi ve servetini ona bağışladı.

Aradan yıllar geçti. Bir gün kral bir geçit töreni düzenledi. Derken köylüler arabalarıyla sarayın önünde durdu; odun satmaktaydılar. Bir kısmında öküz arabası, bir kısmında da beygir arabası vardı. İçlerinden biri de üç beygirle gelmişti; onlardan birinin yanında da bir tay bulunuyordu. Bu tay birden kaçıp arabaya koşulu iki öküzün arasına girdi. Derken köylüler birbirine girdi; kavgaya başladılar. Öküz arabası güden taya sahip çıkmak isteyerek, onun öküzün yavrusu olduğunu savundu. Bu tartışma krala kadar geldi. “Tay nerede kalmışsa oraya aittir” diye ahkâm kesti. Yani tay hiç de hakkı olmayan, o öküz arabası güden adamda kaldı.

Tayın asıl sahibi oradan ayrılarak ağlayıp sızlanmaya başladı; hep tayını istiyordu. Öte yandan kraliçenin çok haksever biri olduğunu duymuştu, ne de olsa o da köyden geliyordu. Huzuruna vararak ona, tayına kavuşabilmek için kendisine yardım edip edemeyeceğini sordu.

Kraliçe, “Evet, beni ele vermeyeceğine dair söz verersen, bu işi nasıl yapacağını sana söylerim” dedi. “Yarın sabah geçit töreni var; kral gelirken sen onun yolunu kes. Eline kocaman bir ağ alarak balık tutuyormuş gibi yap; sonra ağı silkele, sanki bir sürü balık tutmuş gibi davran.” Kral soracak olursa ona ne cevap vereceğini de söyledi.

Ertesi gün köylü yolun ortasına dikilerek kupkuru toprakta balık tutmaya başladı. Kral gelip de bunu görünce askerini göndererek bu deli herifin neler yaptığını sordurdu. Aldığı cevap “Balık tutuyorum!” oldu.

Asker ona su olmayan yerde nasıl balık tuttuğunu sorunca köylü, “İki öküz bir tay doğurabiliyorsa ben de pekâlâ kuru toprakta balık tutabilirim” diye cevap verdi.

Asker bunu krala aktarınca, köylüyü yanına çağırttı ve ona bu yanıtı kimden öğrendiğini sordu.

Köylü buna yanaşmayarak, “Vallahi bu cevabı ben kendim buldum” dedi.

Bunun üzerine onu samanlığa atarak dövmeye başladılar. O kadar dövdüler ki, sonunda adam o cevabı kraliçeden öğrendiğini itiraf etti.

Kral saraya döndüğünde karısına, “Niye bana oyun oynadın? Artık boşanmış sayılırsın. Git buradan, geldiğin köylü evine dön” dedi.

Ama ayrılmadan önce en sevdiği ve en kıymet verdiği şeyi beraberinde götürmesine izin verdi; sonra da vedalaşacaktı!

Kraliçe, “Madem ki öyle emrediyorsun, sevgili kocacığım, öyle olsun” diyerek onu öptü ve vedalaşmak istediğini söyledi.

Sonra sert bir içki getirtti kralla içerek vedalaşacaktı. Kral adamakıllı içti, kraliçeyse sadece bir yudum aldı. Kral kısa zaman sonra sızıverdi. Kraliçe bunu görünce bir askerin yardımıyla kocasını beyaz ve güzel bir çarşafa sardı; sonra onu kapı önündeki bir arabaya taşıttı ve köyüne götürttü.

Onu kendi yatağına yatırttı. Kral bütün gün ve gece uyudu; uyandığında etrafına bakınarak, “Aman Tanrım, neredeyim ben?” diyerek askere seslendi. Ama ortalıkta kimse yoktu. Derken karısı yatağa yaklaşarak:

“Sevgili kralım, sen bana gitmeden önce saraydan en sevdiğim ve en değer verdiğim şeyi alıp gitmemi emretmiştin ya! Benim senden başka sevdiğim ve değer verdiğim bir şey yok ki! Onun için seni alıp getirdim” diyince kralın gözleri yaşardı ve “Sevgili karıcığım; sen benimsin, ben de senin” diyerek onu yine saraya aldı. Yeniden bir düğün yapıldı.

Ve bugüne dek mutlu yaşadılar.

136 | Akıllı Else

Bir adamın bir kızı vardı, herkes ona Akıllı Else diyordu. Kız büyüüp olgunlaşınca babası, “Şunu evlendirelim” dedi. Karısı, “Olur” dedi. “Keşke bir kısmeti çıksa.”

Çok geçmeden Hans adında biri kıza talip oldu. Ama bir şart koştu. Akıllı Else gerçekten akıllı olduğunu kanıtlamalıydı.

“İyi de” dedi babası, “Onun kafası pek çalışmaz.”

Annesi de, “Uçan sineğin öksürdüğünü bile duyar o” diye ekledi.

“Ama kafası pek çalışmıyorsa almam onu” dedi Hans.

Neyse, hep birlikte sofraya oturduktan ve yiyip içtikten sonra annesi, “Else, bodruma in de, bize bira getir” dedi.

Akıllı Else duvarda asılı maşrapayı aldıktan sonra bodruma gitti. Merdivenden inerken can sıkıntısından maşrapanın kapağını açıp kapıyordu. Aşağıya vardığında altına bir iskemle çekerek bira fıçısının önüne oturdu. Böylece eğilmesine gerek kalmayacak, sırt ağrıları da azmayacaktı!

Maşrapayı öne sürerek fıçının musluğunu açtı; bira akar-ken bakışlarını etrafta dolaştırdı. Birden yukarıda, duvara saplanmış bir kazma gördü; duvarcı unutmuş olmalıydı.

Akıllı Else ağlamaya başladı ve “Hans’la evlenirsem, bir çocuğumuz olursa, bu çocuk büyürse ve biz onu bira almak için bodruma yollarsak, şu kazma kafasına düşerse, hemen

ölür” diye söylendi. İleride başına gelecek bu felaket için oturup hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Yukarıda bira bekleyedursunlar, Else bir türlü gelmedi. Bunun üzerine evin hanımı hizmetçiye, “Bodruma git bak bakalım, Else nerede kaldı?” dedi.

Kız bodruma indi ve Else’yi orada ağlar vaziyette buldu. “Else, niye ağlıyorsun?” diye sordu.

“Ben ağlamayayım da kim ağlasın” diye cevap verdi Else. “Hans’la evlenirsem, bir çocuğumuz olursa, bu çocuk büyürse ve biz onu bira almak için bodruma yollarsak, şu kazma kafasına düşerse hemen ölür!”

Hizmetçi, “Ne kadar da akıllıymış, bizim Else” dedikten sonra o da yere oturdu ve bu kazayı düşünerek ağlamaya başladı.

Hizmetçi kız bir türlü geri gelmeyince yukarıdakilerin susuzluğu daha da arttı. Bu kez evin beyi uşağa, “Git bak bakalım bodruma, Else’yle hizmetçi kız nerde kaldı?”

Uşak aşağı indi, Else’yle hizmetçi kızı ağlarken buldu. “Niye ağlıyorsunuz böyle?” diye sordu.

Else, “Sorma” dedi. “Niye ağlamayayım ki? Hans’la evlenirsem, bir çocuğumuz olursa, bu çocuk büyürse ve biz de onu bira almak için bodruma gönderirsek, şu kazma kafasına düşerse hemen ölür!”

Bunun üzerine uşak, “Ne kadar da akıllıymış, bizim Else” dedi ve o da yere oturarak ağlamaya başladı.

Yukarıda uşağı beklediler, ama o bir türlü geri gelmedi. Bunun üzerine evin beyi karısına, “Sen git bak bakalım, Else nerde kaldı?” dedi.

Karısı gitti, üçünü de orada ağlayıp sızlanır halde bulunca bunun nedenini sordu. Else ona, bir çocuğu olursa, büyüdüğü zaman bodrumdan bira almaya kalkıştığında başına kazma düşerek öleceğini anlattı. Annesi de aynı şekilde, “Ne kadar da akıllıymış, bizim Else” diyerek yere oturup ağlamaya başladı.

Adam yukarda bir süre bekledi; karısı bir türlü dönmeyince, susuzluğu da arttıkça kendi kendine, “Bodruma gidip bakayım, Else ne yapıyor?” diye söylendi.

Aşağı indiğinde hepsini ağlar görünce ve bunun nedeninin Else’nin çocuğundan kaynaklandığını duyunca, bu çocuk büyüdüğünde bira almak için buraya gelip de başına düşecek kazma yüzünden öleceğini öğrenince, “Ne kadar da akıllıymış, bizim Else” diyerek o da ağlamaya koyuldu.

Damat uzun süre yukarıda yalnız kaldı. Bodruma inenlerin bir türlü geri gelmediklerini görünce kendi kendine, “Aşağıda hepsi seni bekliyordur. Git bak bakalım, niyetleri ne?” diye söylendi.

Aşağı indiğinde beşinin de çığlıklar atarak ağlayıp sızlandıklarını gördü.

“Burada ne oldu yahu?” diye sordu.

“Ah, sevgili Hans’cığım” dedi Else. “Evlendiğimiz zaman bir çocuğumuz olacak, büyüyünce onu belki buraya göndereceğiz, bize bira getirsin diye; o zaman belki şu kazma oradan başına düşecek ve onu öldürecek; durum böyle olunca biz ağlamayalım da kim ağlasın!”

“Eee, sen gerçekten de Akıllı Else’ymişsin! Seninle evlenirim ben” diyen Hans onu elinden tutarak kaldırdı.

Derken evlendiler.

Bir süre birlikte yaşadıktan sonra Hans, “Hanım, ben çalışmaya gideceğim, para kazanmam lazım. Bu arada sen tarlaya git, buğday kes ki, ekmek yapalım” dedi.

“Olur Hans’cığım, öyle yapayım” diyen kadın, Hans gittikten sonra kendine muhallebi yaparak tarlaya gitti. Harman yerine varınca kendi kendine şöyle konuştu: “Ne yap-sam? Önce kessem mi? Yoksa yemek mi yesem? Hadi önce yemek yiyeyim!”

Neyse, güzelce bir yemek yedikten sonra, “Şimdi ne yap-sam? Önce kessem mi, yoksa uyusam mı? Hadi, uyuyayım daha iyi” diyerek buğday yığınlarının üzerine uzandı ve uyudu.

Hans çoktan eve varmıştı, ama Else hâlâ gelmeyince, “Ne akıllı bir Else’m varmış! O kadar çalışkan ki, eve gelip yemek bile yemedi” diye söylendi.

Ama akşam olup da kadın hâlâ eve gelmeyince Hans gidip baktı, ne kadar ekin kesmiş diye! Ama ortada kesilen hiçbir şey yoktu ve kadın mışıl mışıl uyumaktaydı.

Hans hemen eve koştu ve bir çile ufak kelepçeli ve çingı-

raklı ip alarak onu karısının vücuduna doladı; bu sırada kadın hâlâ uyuyordu. Daha sonra Hans yine eve döndü, sandalyesine oturarak çalışmaya koyuldu.

Hava iyice kararınca Else uyanıverdi; ayağa kalkınca attığı her adımda çingirak sesi işitince öyle korktu ki! Sanki aklını kaçırdı ve kendi kendine, “Bu ben miyim? Yoksa ben değil miyim?” diye söylendi. Ama kendi de bilmiyordu, tereddüde düştü. “Gidip eve Hans’a sorayım, bu ben miyim değil miyim diye!”

Hemen eve koştu; kapı kapalıydı. Pencereye vurarak seslendi:

“Hans, Else içerde mi?”

Hans, “Evet, burada” diye cevap verdi.

Kadın bunun üzerine, “Aman Tanrım! Öyleyse ben, ben değilim” diyerek bir başka kapıya gitti. Ama çingirak seslerini duyanlar ona hiç kapı açmadılar.

Bunun üzerine kadın o köyü terk etti ve bir daha kendisini gören olmadı.

137 | Akıllı Gretel

Bir zamanlar Gretel adında bir aşçı kadın vardı. Yüksek topuklu pabuç giyerdi hep ve onunla sallana sallana yürürken “Sen güzel bir kızsın” diye mırıldanırdı. Eve neşeli geldiğinde de bir yudum şarap içerdi. O şarap iştahını açtığı için o gün ne pişirmişse karnı doyana kadar atıştırdıktan sonra, “Bir aşçı daima yemeğin tadına bakmalı” derdi.

Bir gün efendisi ona şöyle dedi: “Gretel, bu akşam misafir gelecek, iki tavuk hazırla sen!”

“Baş üstüne, beyefendi” diye cevap verdi Gretel.

Tavukları kesti, haşladı, ayıkladı, sonra şişe dizdi ve akşam doğru onları kızartmaya başladı. Tavuklar kızarmaya başladı, ama misafir bir türlü gelmedi.

Bunun üzerine Gretel efendisine: “Misafir gelmeyecekse tavukları ateşten alayım. Hemen yenmezse yazık olacak, şimdi tam kıvamında çünkü” dedi.

Efendisi, “En iyisi, misafiri ben gidip alayım” dedi.

Adam gittikten sonra Gretel tavukları ateşten aldı. “Bunca zaman ateşin başında durunca insan terliyor ve susuyor. Onlar kim bilir ne zaman gelir? Hemen mahzene ineyim de bir yudum şarap içeyim” diye mırıldandı.

Maşrapayı şarapla doldurduktan sonra, “Yarasın Gretel” diyerek koca bir yudum aldı.

“Kalanını bardakta bırakmak günah olur” diye mırıldanarak hepsini içti.

Neyse, tavukların yanına vararak üzerlerine tereyağı sürdükten sonra onları kızarmaya bıraktı. Ancak tavuk o kadar güzel koktu ki, “Belki bir şeyi eksiktir, denemek lazım” diye düşündü. Parmağıyla tadına baktıktan sonra, “Çok güzel olmuş! Hemen yenmezse yazık olacak” diye söylendi. Pencereye giderek efendisiyle misafirinin gelip gelmediğine baktı, ama kimseyi göremedi. Tekrar tavukların başına geçerek, “Bir kanadı yanmış, en iyisi alıp yiyeyim” diye düşündüve onu kesip yedi. Lezzeti hoşuna gidince, “Öbür kanadını da keseyim bari, yoksa efendim eksikliğin farkına varır” diye söylendi.

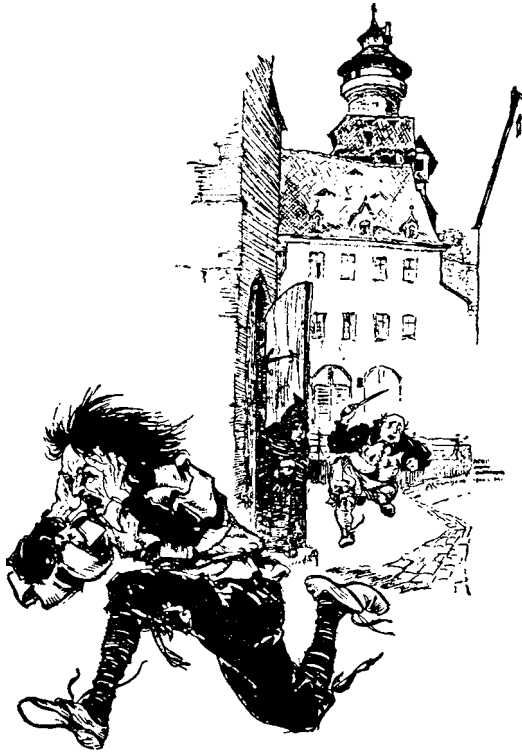
İki kanadı da yedikten sonra pencereye gidip baktı, efendisini göremedi. Belki de vazgeçip geri döndüler diye düşünerek, “Hey, Gretel, oldu olacak şarabını yenile, kalan tavuğu da ye ki, için rahat etsin! Afiyet şeker olsun” dedi kendi kendine.

Ve mahzene indi, maşrapayı şarapla doldurdu, tavuklardan birini afiyetle yedi. Efendisi bir türlü gelmeyince Gretel öbür tavuğa baktı. “Biri gidince öbürü ağlamasın, onları birbirinden ayırmamak lazım. Bunun yanında bir bardak daha şarap bana iyi gelir herhalde” dedikten sonra şaraptan okkalı bir yudum alıp ikinci tavuğu da birincinin yanına gönderdi.

Yemeğin tam yarısında efendisi çıkagelerek seslendi. “Çabuk ol, Gretel, misafir biraz sonra gelecek” dedi.

“Hemen, efendim” diye cevap verdi Gretel.

Efendisi sofraya kurulmuş mu diye baktı ve tavukları kesmek üzere eline büyük bir bıçak alarak yemek odasına geçti.

O sırada misafir geldi ve nazıkçe kapıyı çaldı. Gretel kim geldi diye koşup baktı ve misafiri görünce, işaret parmağını dudağına götürerek, “Şşşt! Şşşt! Hemen buradan kaçıp gidin. Efendim sizi ele geçirirse kulaklarınızı kesecek, haberi-niz olsun! Sizi akşam yemeğine davet etti, ama aklında kulaklarınızı kesmekten başka bir şey yok! Dinleyin bakın, bıçağı nasıl da bilemekte” dedi.

Misafir bıçak bileme sözünü iştir iştirmez geldiği gibi geri döndü.

Gretel bununla yetinmedi, hemen efendisinin yanına koştu. “Ne de bir misafir çağırmışsınız ama” dedi.

“Ne oldu ki, Gretel? Ne demek istiyorsun?” diye sordu adam.

“Az önce kızarttığım tavukları aldığı gibi kaçtı” dedi Gretel.

“Vay namussuz” diye mırıldanan adam, giden tavuklara yanıyordu. “Bari bir tanesini bıraksaydı” dedikten sonra misafirin peşinden koşup, durması için seslendiyse de misafir bunu duymamazlıktan geldi. Bunun üzerine elindeki bıçakla adamın peşinden koşarken şöyle bağırdı:

“Birini bırak bari! Hiç olmazsa birini!”

Yani misafir tavuklardan birini bıraksaydı bari! İkisini birden almasaydı!

Misafir de aslında onun gibi düşündü: kulaklarından birini bırakmış olmamak için tabanları yağlamıştı!

138 | Akıllı İnsanlar

Bir gün bir köylü, gürgen ağacından yapılmış bastonunu bir köşeden alarak karısına şöyle dedi: “Hanım, ben şehre iniyorum, üç gün sonra dönerim. Bu arada hayvan taciri gelebilir, kendisi bizden üç tane inek satın alacaktı. İnekleri verebilirsin, ama karşılığında iki yüz lira alacaksın, ona göre! Anladın mı?”

“Sen git! Merak etme, ben hallederim” diye cevap verdi karısı.

“Sen mi halledeceksin! Ufakken başının üstüne düşmüşsün, kafan bugün bile çalışmıyor” dedi kocası. “Sakın bir enayilikte bulunma: Sonra sana öyle bir sopa çekerim ki, izi bir yıl kalır; bilmiş olasin” dedi kocası ve sonra yola çıktı.

Ertesi sabah hayvan tüccarı çıkageldi; kadın onunla fazla konuşmadı.

Adam ineklere baktı; kadın fiyatını söyledi.

Adam, “Kabul” dedi. “Kardeşler arasında paranın lafı mı olur? Hayvanları alıp götürüyorum şimdi.”

Kadın hayvanları çözerek ahırdan dışarı çıkardı. Adam onları alıp gitmeye hazırlanırken kadın kolundan tutarak, “Önce iki yüz lira ver bakalım! Yoksa hayvanları bırakmam” dedi.

“Doğru” diye cevap verdi adam, “Para kesemi yanıma almayı unutmuşum. Ama merak etme; emin ol ödeyeceğim. İki ineği şimdi alayım, üçüncüsünü kaparo olarsana bira-

kayım.”

Kadının akıllı bu işe yattı ve iki ineği adama verirken, “Nasıl akıllı davrandığımı görünce Hans kim bilir ne sevinecek” diye düşündü.

Ve kocası, dediği gibi, üçüncü gün eve geldi ve hayvanların satılıp satılmadığını sordu.

“Elbette satıldı, Hanscığım” diye cevap verdi kadın. “Senin dediğin gibi, iki yüz liraya! Aslında o kadar etmez, ama adam pazarlık bile yapmadı.”

“Para nerde?” diye sordu köylü.

“Para bende değil” diye cevap verdi kadın. “O para kesesini evinde unutmuş, ama yakında parayı getirecek; hatta karşılığında kaparo bıraktı.”

“Ne kaparosu?” diye sordu adam.

“Üç inekten birini bıraktı. Parayı ödemedi onu vermeziz! Akıllı davrandım da en küçük hayvanı alıkoydum, az yem yer nasılsa!”

Adam öyle öfkелendi ki, karısına hak ettiği cezayı vermeye kalktı. Ama sonra vazgeçti ve “Dünyada senden daha aptal bir kadın yoktur! Ama beni üzüyorsun hep! Şimdi şehre ineceğim ve üç gün bekleyeceğim; bu süre içinde senden daha budala birini bulursam seni cezalandırmayacağım, ama bulamazsam hak ettiğin cezayı çekeceksin” dedi.

Şehrin caddelerinden birinin kaldırımına oturdu ve olacakları bekledi. Derken parmaklıklılı bir öküz arabası geçti önünden. Bir kadın bağlanmış saman balyasının üstüne oturacağı ya da öküzün yanı sıra yürüyeceği yerde arabanın içinde ve ayakta durmaktaydı.

Adam tam aradığım kişi diye aklından geçirdi. Ve arabanın önüne geçerek bir sağa bir sola oynayıp zıplamaya başladı.

Kadın ona, “Ne istiyorsunuz? Seni tanımıyorum. Nerden geliyorsun böyle?” diye sordu.

“Ben buraya cennetten düştüm; bir daha nasıl yukarı çıkarım, bilmiyorum; beni arabanla oraya götürür müsün?”

“Hayır, çünkü yolu bilmiyorum. Ama cennetten düştüğüne göre, bana kocamın nasıl olduğunu söyler misin? Kendisini üç yıl önce kaybettim de! Onu muhakkak görmüşsündür?”

“Gördüm tabii. Ama orada herkesin durumu pek iyi değil. Senin kocan koyun güdüyor, ama hayvanlar onu çok yoruyor, durmadan dağa ya da ormana kaçıyorlar. O da onları toplayıncaya kadar hep peşlerinden koşuyor. Bu yüzden giysileri paramparça oldu. Orada terzi de yok. Masallardan bilirsın Aziz Petrus’u, işte o içeri hiç kimseyi sokmuyor”

“Bak sen şu işe” dedi kadın. “Ne diyeceğim, biliyor musun? Sana onun dolaptaki bayramlık elbiselerini vereyim, zahmet olmazsa götür ona ver!”

“Olmaz” dedi köylü. “Elbiseleri cennete ben sokamam. Kapı önüne biri gelir alır.”

“Dinle” dedi kadın, “Dün çok buğday sattım, karşılığında da çok para aldım. Sen para kesesini cebine sokarsan kimse fark etmez.”

“Hatırın için yapayım bunu bari” diye cevap verdi köylü.

“Sen dur burda bekle, ben eve gidip para kesesini alayım, hemen gelirim. Ben saman balyasının üzerine oturmuyorum,

hayvana ağırlık olmasın diye hep ayakta duruyorum” dedi kadın.

Ve öküzleri dehledi. Köylü, “Kadın aklını kaçırmış galiba. Parayı gerçekten getirirse karım şansına dua etsin” diye düşündü.

Aradan çok geçmedi; kadın koş a koş a parayı getirip onu kendi eliyle adamın cebine soktu. Gitmeden önce de, katlanacağı zahmet için adama hep teşekkür yağdırdı.

Daha sonra eve gelince tarladan dönmüş olan oğluyla karşılaştı. Ona başına gelenleri anlattıktan sonra şöyle dedi: “Kocama bir şey gönderme fırsatını bulduğum için çok seviyorum. Cennette bir şeye ihtiyacı olduğu kimin aklına gelirdi ki!”

Oğlu çok şaşırdı. “Anacığım, cennetten kolay kolay biri çıkıp gelmez. Ben hemen gidip o adamı bulayım; bana cenneti anlatsın, oradaki çalışma koşullarını falan” dedi.

Atını hazırladıktan sonra hemen yola çıktı. Adamı buldu; söğüt ağacının altına oturmuştu; kesedeki paraları saymakla meşguldü.

“Cennetten gelen adamı gördün mü?” diye sordu oğlan.

“Evet” diye cevap verdi adam, “Tekrar yola çıktı, dağ yolunu tuttu; o yol kestirmeymiş. Atını hızlı sürersen ona yetişebilirsiniz.”

“Öff” dedi oğlan, “Bütün gün at üstünde olmak beni mahvetti, yorgunluktan ölüyorum. Sen o adamı tanıyorsun, benim atıma bin, söyle ona buraya gelsin!”

“Hoppala! Bu da fitili eksik lambalardan biri” diye düşündü. Sonra “Senin hatırını kıracak değilim ya” diyerek

atına atladığı gibi yola çıktı.

Oğlan gece yarısına kadar beklediysen de adam geri dönmedi. “Mutlaka cennetteki adamın acele yapacak işi vardı ki, hâlâ geri dönemedi. Babama verilmek üzere atı teslim etmiş olmalı” diye düşündü.

Eve dönerek olan bitenleri annesine anlattı; babası hep yayan yürümesini diye ona at gönderdiğini söyledi.

“İyi yapmışsın” diye cevap verdi kadın. “Sen nasılsa gençsin, yürüyebilirsin.”

Köylü eve dönünce atı, beleştan elde ettiğinin yanına bağladı. Sonra karısına, “Hanım, şanslıymışsın, senden daha budala iki kişi buldum. Bu kez dayak yemekten kurtuldun, yani şimdilik erteliyorum” dedi.

Sonra piposunu yaktı ve emektar koltuğuna kurularak, “İyi bir iş çıkardım” dedi ve “İki inek karşılığında bir at ve bir kese dolusu para kazandım. Budalalık hep böyle şeyler kazandıracaksa, eyvallah” diye düşündü.

O böyle düşündü, ama sen insanlık açısından yine de o budalaları tercih edersin!

139 | Başak

Gook önceleri, Tanrı'nın yeryüzünde dolaştığı günlerde toprak şimdikinden çok daha verimliydi. Başaklar şimdikinin elli altmış değil de dört beş yüz katı fazlaydı. Sapından tepesine kadar hep buğday doluydu. Ama insanoğluna yaranılmaz işte! Tanrı'nın verdiği bu bereketin kadrini ve kıymetini bilemeden onları bol bol harcadılar.

Bir gün bir kadın buğday tarlasına daldı; yanındaki ufak çocuğu oraya buraya sıçrarken bir su birikintisine düşerek elbisesini kirletti.

Annesi o güzel başaklardan bir avuç kopararak çocuğun elbisesini temizledi.

O sırada oradan geçmekte olan Tanrı bunu görünce öfkelendi ve “Bundan böyle başak artık buğday taşımasın! İnsanoğlu kendisine sunulan bereketin kıymetini bilmiyor” dedi.

Orada bulunup da bu sözleri duyanlar dehşet içinde kaldılar; hemen diz çökerek az da olsa başakta biraz buğday kalması için yalvarmaya başladılar. Kendileri hak etmemiş olsalar bile, hiç değilse suçsuz tavuklar aç kalmasınlar diye!

Bu sefaleti gören Tanrı onlara acıdı ve ricalarını kabul etti.

Sonuçta insanlara buğday bugünkü haliyle kaldı.

140 | Kristal Küre

Bir zamanlar bir büyücü kadının üç erkek çocuğu vardı; oğlanlar birbirine çok düşküdü. Ama kadının onlara pek güveni yoktu; günün birinde gücümü elinden alırlar diye korkuyordu.

Bu yüzden en büyük oğlunu kartala dönüştürdü. Artık onun yuvası kayalık dağların tepesindeydi; ara sıra geniş daireler çizerek aşağılara doğru süzölüyordu.

Ortanca çocuğunu balinaya dönüştürdü. O da denizin derinliklerinde yaşıyor, ara sıra su yüzüne çıkıp ta yükseklerle kadar su fıskırtıyordu. Her ikisi de günde iki saatliğine yine insan kılığına bürünüyordu.

Üçüncü oğlan bir ayya ya da kurda dönüştürölmekten korkarak gizlice evden kaçtı. Bu arada Altın Güneş şatosunda büyüye uğramış bir prensesin bu büyüden kurtulmak için beklemekte olduğunu duydu. Ancak bu büyüü bozmaya çalışanlar başarısız kalarak işkence içinde hayatlarını kaybetmişti. Bu uğurda ölenlerin sayısı yirmi üçü bulmuştu.

Bundan böyle büyüü çözmesi için tek bir kişiyeye izin verilmişti; daha başkası kabul edilmeyecekti!

Korku nedir bilmeyen genç oğlan Altın Güneş şatosuna gitmeye karar verdi.

Uzun bir süre yol almasına karşın şatoyu bulamayarak büyük bir ormana dalıverdi ve bu ormandan çıkış yolunu da bir türlü bulamadı.

Derken uzakta iki tane dev gördü; devler işaret yaparak onu çağırdı. Delikanlı onların yanına vardı.

Devler, “Bir şapka yüzünden tartışıyoruz. Kime ait olduğuna karar veremedik. İkimiz de aynı güçteyiz, birimiz diğerini yenemiyor yani! Ufak adamların kafası bizimkinden daha iyi çalışır. Onun için kararı sana bırakıyoruz” dediler.

“Eski bir şapka yüzünden neden dalaşıyorsunuz ki?” diye sordu oğlan.

“Sen bilmezsin, bu şapkanın bir özelliği vardır; bu bir dilek şapkasıdır. Bu şapkayı kafasına geçiren, nereye gitmek isterse anında orada olur” diye cevap verdi devlerden biri.

“Ver bakayım şu şapkayı” dedi oğlan. “Ben buradan biraz uzaklaşacağım; size seslendiğim zaman koşmaya başlarsınız. Kim önce benim yanıma varırsa şapka onun olur.”

Böyle diyen oğlan şapkayı kafasına geçirerek oradan ayrıldı, ama bu arada prensesi aklından geçirerek devleri tamamen unuttu. Bir keresinde derin derin iç çekerek, “Aah, keşke şu anda Altın Güneş şatosunda olmuş olsaydım” diye söylendi.

Bu sözcükler dudaklarından dökülür dökülmez kendisini dağın tepesindeki şatonun kapısı önünde buluverdi.

Kapıdan içeri girdi, tüm odaları dolaştı; en son odada prensesi buldu. Ama onu görür görmez dehşet içinde kaldı. Kızın suratı bumburuşuktu, gözleri bulanıktı, saçları kızıldı.

“Güzelliği dünyaya ün salan prenses sen misin?” diye haykırdı oğlan.

“Aah, bu benim gerçek yüzüm değil! İnsan gözüyle bakıldığında böyle çirkin görünüyorum. Aslında nasıl biri oldu-

ğumu görmek istiyorsan şu aynaya bak! Bu ayna yanıltmaz! O benim gerçek suratımı yansıtacaktır” diyen genç kız aynayı oğlanın eline verdi.

Delikanlı aynaya bakınca dünyanın en güzel kızını gördü ve onun üzüntüden nasıl gözyaşı döktüğüne tanık oldu.

“Büyüyü nasıl bozabilirim? Ben bunda korkulacak bir taraf göremiyorum” dedi oğlan.

“Kristal küreyi bulup onu büyücü kadının yüzüne yaklaştırabilirsen büyü bozulur, ben de gerçek yüzüme kavuşurum” dedi genç kız. “Ahh! Başkaları bunu denedi, ama başaramayıp öldüler. Bak, delikanlı! Bana acıdığın için kendini tehlikeye atıyorsun.”

“Beni kimse durduramaz. Ama söyle bana, ne yapmam gerekiyor?”

“Peki, söyleyeyim” dedi prenses. “Şatonun bulunduğu dağdan aşağı inersen bir su kaynağının başında yabani bir boğa göreceksin; onunla savaşacaksın! Onu öldürebilirsen bu hayvandan vahşi bir kuş türeyecek. Bu kuş karnında ateşten bir yumurta taşımakta; o yumurtanın sarısının içinde kristal bir küre gizlidir. Ama o yumurtayı düşürmeyecektir; sen onu düşürtmeye çalışırsan yere düşer. Düşer düşmez alev alır ve yanındaki her şeyi ateşe boğar. Yumurta eriyip gider; kristal küre de onunla birlikte yok olur; işte o zaman tüm gayretler boşa gider!”

Delikanlı su kaynağının olduğu yere vardı; yabani boğa burnundan soluyarak böğürdü. Uzun bir çatışmadan sonra oğlan kılıcını hayvanın karnına sapladı; boğa yere düştü. Aynı anda bu hayvandan önce bir kuş türedi; uçup kaçmak istedi. Ama oğlanın ağabeyi kartal hemen onu kovalayarak

üzerine saldırdı ve gagalamaya başladı; bu arada kuş yumurtayı düşürdü. Ama yumurta denize değil de sahildeki bir balıkçı kulübesinin damına düştü ve başladı alev alarak yanmaya. Aynı anda öbür kardeş, yani balina su yüzüne çıkarak fışkırttığı suyla ateşi söndürdü.

Ateş sönünce küçük oğlan yumurtayı aradı ve buldu da. Erimemişti, ama önce ateş sonra da soğuk su değdiği için kabuğu çatlamıştı.

Böylece kristal küreyi bulup alması zor olmadı. Delikanlı bu küreyi eline alıp büyücünün yüzüne yaklaştırdı; kristal küre şöyle dedi: “Bundan böyle benim kudretim kalmadı; artık sen Altın Güneş şatosunun kralısın! Kardeşlerini de yine insan kılığına sokabilirsin.”

Delikanlı hemen prensesin yanına vardı, onun bulunduğu odaya girince, karşısında dillere destan olmuş güzelliğiyle genç kız durmaktaydı.

İkisi de büyük bir neşe içinde karşılıklı yüzük taktılar.

141 | Yaşam Süresi

Tanrı dünyayı yarattığında her yaratığa bir ömür biçmek istedi. Huzuruna önce eşek çıktı. “Efendimiz, ben ne kadar yaşayacağım?” diye sordu. “Otuz yıl” diye cevap verdi Tanrı, “Yeter mi?”

“Ama efendim” diye karşılık verdi eşek, “Bu çok uzun bir zaman. Benim işimi bir düşünsenize. Sabahtan gece yarılarna kadar ağır yük taşımak; başkaları ekmek yerken buğday çuvallarını değirmene götürmek; canlanayım diye yok yere dayak ve tekme yemek! Bana daha az bir zaman tanıyın!”

Tanrı ona acıyarak on sekiz yıllık bir ömür verdi; eşek teselli bularak çekti gitti. Derken köpek çıkageldi.

“Sen ne kadar yaşamak istersin?” diye sordu ona Tanrı ve “Eşek otuz yılı çok gördü, ama sen razı gelirsin herhalde” dedi.

“Efendim” diye cevap verdi köpek, “Bu mu senin isteğin? Düşünsene, ne kadar yürüyeceğim ben! Buna ayaklarım dayanmaz; onca zaman havlayınca önce ses tellerim bozulur; ağzımda ısırarak diş kalmaz ve bana bir köşeye çekilip ona buna hırlamaktan başka bir iş düşmez!”

Tanrı ona hak verdi ve yaşam süresini on iki yıl olarak saptadı.

Derken maymun çıkageldi. “Sen herhalde otuz yıl yaşamak istersin, değil mi?” diye sordu Tanrı. “Senin eşek ve köpek gibi çalışmaya ihtiyacın yok nasılsa.”

“Ah, efendim” diye cevap verdi maymun. “Öyle gözüküyorsa da durum bambaşka. Gökten darı yağsa kaşığım yok! Hep komik şeyler yapmak zorundayım. İnsanlar gülsün diye hep suratımı çarpıtmam gerek. Bana bir elma atsalar, ısırıyorum, ama ekşi! O oyunlarımın arkasında ne üzüntüler saklı halbuki! Buna otuz yıl dayanamam ben.”

Tanrı ona acıdı ve on yıllık bir ömür biçti.

En sonunda insanoğlu geldi: sevinçliydi, sapasağlamdı, taptazeydi; ömür süresi biçmesi için Tanrı'ya rica etti.

“Sen otuz yıl yaşa” dedi Tanrı, “Yetmez mi?”

“Bu çok kısa bir zaman” diye haykırdı insanoğlu. “Bir ev yapıncaya kadar ve içine girip kendi sobamla ısınıncaya kadar, ağaç dikip onların meyvesini toplayıncaya kadar ve tüm bunlara sevinirken... bu zaman yetmez ki! N'olur Tanrım, benim yaşam süremi biraz uzat!”

“Sana eşeğin on sekiz yılını vereyim” dedi Tanrı. “Buna köpeğin on iki yılını da katayım.”

“Yine yetmez!”

“Peki, maymunun on yılını da bunlara ekleyeyim” dedi Tanrı.

İnsanoğlu çekip gitti, ama memnun kalmamıştı. Sonuçta ona yetmiş yıllık bir ömür biçildi. İlk otuz yılı tam yaşanacak çağdı, ama çabuk geçti. O süre içinde sapasağlamdı, neşeliydi, şevkle çalıştı ve yaşamaktan zevk aldı. Onu takip eden on sekiz yıl –ki eşeğin yıllarıydı bu– ona zor geldi; dert derdi kovaladı. Eşek gibi çalıştı, başkalarını besledi; onca çalışmasına karşın dayak yediği oldu. Daha sonra köpekler gibi bir köşeye çekilip homurdandı durdu; ağzında ısırarak dişleri bile kalmadı. O günler de geçtikten sonra maymunun zamanını üstlendi ve çocukların maskarası oldu.

142 | Karanfil

Bir zamanlar bir kraliçe vardı; ama ne hikmetse hiç çocuğu olmuyordu. Her sabah bahçeye inip kendisine bir erkek veya kız çocuk ihsan etmesi için Tanrı'ya yalvarıyordu.

Derken gökten bir melek inerek, “Sevin artık, çünkü bir erkek çocuğun olacak. Bu çocuğun aklından geçirdiği herhangi bir dilek, anında gerçekleşecek” dedi.

Kraliçe hemen bu mutlu haberi krala yetiştirdi. Zamanı gelince de bir erkek çocuğu doğurdu; kralın sevincine diyecek yoktu.

Kraliçe artık her sabah hayvanların bulunduğu bahçeye gidiyor ve billur gibi suyu olan çeşmede yıkanıyordu.

Bir keresinde çeşme başında uyuyakaldı; biraz büyümüş olan çocuğu kucağındaydı. Derken yaşlı aşçı çıkageldi; çocuğun yeteneğini bildiği için onu kaçırdı.

Sonra bir tavuk keserek onun kanını kraliçenin giysisine damlattı; çocuğu da gizli bir yere götürerek, emzirilmesi için bir sütnineye teslim etti.

Daha sonra da kralın huzuruna çıkarak kraliçeyi çocuğunu vahşi hayvanlara yedirmekle suçladı.

Kral kanlı giysileri görünce adamın anlattıklarına inandı ve öyle bir öfkeye kapıldı ki, kocaman bir kule yaptırttı, etrafına da duvar çekti. Karısını bu ne güneş ne de ay ışığı giren kuleye kapattı.

Zavallı kadın burada aç ve susuz olarak yedi yıl kalacaktı. Ve tabii ölecekti!

Ama Tanrı gökten beyaz güvercin şeklinde iki melek gönderdi; bunlar günde iki kez uçarak kadına yemek getirdi ve bu iş yedi yıl sürdü.

Bu arada aşçı, “Madem çocuk dilediğini gerçekleştiriyor, burada kalmam tehlikeli olabilir” diye düşündü.

Hemen saraydan ayrılarak oğlanın yanına vardı. Çocuk artık konuşabilecek kadar büyümüştü.

Ona, “Kendine bahçe içinde güzel bir saray ve bu saraya gerekli şeyleri dilesene” dedi.

Çocuğun ağzından aynı sözcükler çıkar çıkmaz hepsi gerçekleşti.

Gel zaman, git zaman, bir gün aşçı ona dedi ki: “Böyle yapayalnız yaşamam doğru değil, oyalanmam için kendine güzel bir kız iste!”

Kralın oğlu söyleneni yaptı. Karşısına hemen bir kız çıkıverdi. Hiçbir ressamın çizemeyeceği güzellikteydi bu kız!

O günden sonra iki çocuk hep birlikte oynayıp zıpladı ve birbirlerine yürekten bağlanıverdi.

Aşçıya gelince, o her gün soylu kişiler gibi ava çıkıyordu. Ama bir gün çocuğun babasını özleyebileceğini düşündü. O zaman kendi hayatı tehlikeye girebilirdi. Hemen kızı yanına çağırarak ona şöyle dedi: “Bu gece, oğlan uyuyunca sen onun yatağına git ve şu bıçağı kalbine sapla. Sonra da kalbini ve dilini bana getir! Bunu yapmazsan sen kendi hayatını kaybedersin, ona göre!” Ve oradan uzaklaştı.

Ertesi gün geri geldiğinde kızın hiçbir şey yapmadığını gördü.

Kızcağız, “Nasıl masum bir kişinin kanına girerim! O şimdiye kadar kimseyi kırmadı ki” dedi. Adam bu kez de, “Bunu yapmazsan, sen ölürsün” diye tehdit etti.

Aşçı oradan ayrılır ayrılmaz genç kız hemen bir ceylan buldurdu. Onu kesip yüreğiyle dilini bir tabağa koydu. Aşçının geri geldiğini görünce de oğlana, “Hemen yatağa yat, yorganı da üstüne çek” dedi.

Kötü niyetli aşçı içeri girer girmez, “Oğlanın kalbiyle dili nerde?” diye sordu. Kız ona tabağı uzattı.

Aynı anda kralın oğlu yorganı bir yana savurduğu gibi yataktan fırladı. “Seni gidi namussuz! Beni niye öldürmek istedin ki? Dur da, hakkında bir karar vereyim! Sen şimdi simsiyah, uzun ve kıvrıkcık tüylü bir köpek olacaksın; boynunda altın bir tasma bulunacak. Hep mangal ateşi yiyeceksin ki, her lokmada alevler boğazından fışkırsın!”

Bu sözcükler ağzından çıkar çıkmaz adam altın tasmalı bir köpeğe dönüşüverdi; diğer aşçıların getirdiği mangal kömürünü yemek zorunda kaldı ve her lokmada boğazından alev fışkırdı.

Kralın oğlu kısa bir zaman için orada kaldı, sonra annesini düşündü. Acaba hayatta mıydı? Sonunda kıza şöyle dedi: “Ben babamın evine dönmek istiyorum, benimle gelir misin? Ben sana bakarım.”

Kız, “İyi, ama yol çok uzun. Hiç tanımadığım yabancı bir ülkede ben ne yaparım?” dedi.

Dilediği şey kızın pek hoşuna gitmeyince bu kez oğlan yalnız bırakmak istemediği arkadaşını güzel bir karanfile dö-

nüştürdü; sonra da yakasına iliştirdi.

Ve oradan ayrıldı; siyah köpeği de yanına alarak kendi ülkesine yollandı.

Oraya varınca annesinin hapsedildiği kuleyi buldu. Ama kule çok yüksek olduğundan oraya çıkmak için bir merdiven gerekti.

Yukarı çıktıktan sonra kulenin içine bakarak, “Anneciğim, kraliçem, hayatta mısın, yoksa öldün mü?” diye seslendi.

Kadın, “Ben demin yemek yedim, karnım tok” diye cevap verdi; meleklerin geldiğini sanmıştı.

“Ben senin oğlunum! Hani vahşi hayvanların şatodan kaçırdıkları oğlun! Ben yaşıyorum ve seni kurtarmaya geldim” diye seslendi çocuk. Sonra kuleden inerek kralın huzuruna çıktı; kendisini yabancı bir avcı olarak tanıttı ve hizmete alınması dileğinde bulundu.

Kral vahşi hayvan eti getirirse onu işe alabileceğini söyledi. Ne var ki, o yörede asla vahşi hayvana rastlanmamıştı. Avcı ona istediği kadar et getirebileceğini bildirdi.

Oğlan yanına üç avcı daha istedi, ormana hep birlikte gideceklerdi. Üç avcı ona katıldı, dışarıda bir ucu açık olan büyük bir çember oluşturdular. Oğlan bu açık ucun olduğu yerde durarak dilekte bulunmaya başladı. Derken iki yüz tane vahşi hayvan çıkagelip o çember doğrultusunda koştu. Avcılar teker teker hepsini vurdu. Hepsini altmış arabaya yükleyip saraya getirdiler.

Kral da yıllardan beri özlediği vahşi hayvan etine böylece kavuşmuş oldu. Doğal olarak çok sevindi, ertesi gün tüm saray erkânına büyük bir ziyafet verdi.

Hep birlikte yemeğe oturduklarında genç avcıya dönerek, “Çok marifetli olduğun için sen benim yanımda otur” dedi.

Oğlan, “Ama ben acemi bir avcıyım kral hazretleri” diye cevap verdi.

Kral dayattı. “Yanımda oturacaksın, o kadar” dedi. Çocuk oturdu. Ama oturur oturmaz aklına anneciği geldi ve içinden, kralın mareşalinin kuledeki kraliçenin hatırını, daha doğrusu onun hayatta olup olmadığını sormasını diledi.

Tam bunu dilemişti ki, mareşal, “Kral hazretleri, kuledeki kraliçemiz ne alemde acaba? Hâlâ yaşıyor mu, yoksa öldü mü?” diye sordu.

Kral, “O benim oğlumu vahşi hayvanlara yedirdi, bu yüzden adını bile anmak istemiyorum” diye cevap verdi.

Aynı anda genç avcı yerinden kalkarak, “Sevgili babacığım, o hayatta. Ben de onun oğluyum. O kötü niyetli yaşlı aşçı annem uyurken beni onun kucağından alıp kaçırdı, sonra da onun giysisini bir tavuğun kanıyla boyadı” dedi ve altın tasmalı köpeği göstererek, “İşte o kötü kalpli aşçı! Mangal kömürü getirin de, herkesin gözü önünde yesin! Bakın boğazından nasıl alevler fışkıracak” diye ekledi.

Ve krala dönerek aşçıyı yine gerçek kimliğinde görmek isteyip istemediğini sordu. Sonra da bu dilekte bulundu; adam kanlı önlüğüyle ve elindeki bıçakla görünüyordu.

Kral bunu görünce öfkesinden küplere bindi ve aşçısını hemen zindana attırdı.

Genç avcı, “Babacığım, beni şefkatle büyüten ve hayata bağlanmamı sağlayan kızı görmek ister misiniz? Kendi hayatını tehlikeye atmak pahasına aşcının isteklerini yerine getirmedi o” dedi.

Kral, “Elbette çok görmek isterim” diye cevap verdi.

Oğlu, “Babacığım, onu size güzel bir karanfil şeklinde tanıştırayım öyleyse” diyerek cebinden çıkardığı karanfili kralın önüne koydu.

Kral böyle güzel bir karanfili ömründe görmemişti.

Oğlu, “Onu şimdi gerçek kimliğiyle göstereyim size” diye dilekte bulundu.

Aynı anda hiçbir ressamın çizemeyeceği güzellikte genç kız ortaya çıktı.

Kral kuleye hemen iki hizmetçi kadın göndererek eski eşini kraliyet sofrasına getirtti. Kraliçe sofa başına geldiğinde artık bir şey yiyemedi.

“Beni bunca yıl kulede koruyan Tanrım yakında beni her türlü eziyetten kurtaracaktır” dedi. Kadıncağız üç gün yaşadıktan sonra huzur içinde öldü.

Gömüldükten sonra kendisini kulede besleyen iki melek, daha doğrusu iki beyaz güvercin onun mezarı başında nöbet tuttu.

Aradan çok geçmeden kral da öldü. Oğlu, cebinde karanfil şeklinde getirdiği genç kızla evlendi.

Hâlâ hayatta olup olmadıklarını Tanrı bilir!

143 | Su Perisi

Bir zamanlar bir değirmenci vardı, karısıyla birlikte rahat bir hayat sürmekteydi. Paraları ve malları vardı; yıldan yıla daha da zenginleştiler. Ama birden başlarına bir uğursuzluk çöktü: gitgide varlıkları azaldı. Öyle ki değirmencinin eline mal olarak sadece değirmen kaldı.

Adamcağız çok üzüntülüydü; işi bittikten sonra bir türlü huzura kavuşamıyor, can sıkıntısından yatağında bir o yana bir bu yana dönüp duruyordu.

Bir sabah gün ağarırken kalkıp dışarı çıktı; biraz hava alarak rahatlamak istiyordu. Değirmene doğru yürüdü, güneş ilk ışıklarını saçarken bente yaklaştı; derken suda bir hışırtı duydu. Dönüp bakınca orada, suların içinden yavaş yavaş yükselen güzel bir kadın gördü. Omuzlarının üzerine düşen, elleriyle tuttuğu uzun ve siyah saçları bembeyaz vücudunu örtmekteydi. Adam onun bir su perisi olduğunu fark etti. Önce korktu; gitse miydi, kalsa mıydı, bilemedi. Ama peri, tatlı bir sesle ona adını ve niye bu kadar üzgün olduğunu sordu. Değirmenci önce suskun kaldı, ama sonra onun dostça konuşmasından cesaret alarak, bir zamanlar nasıl zenginlik ve ferah içinde yaşadığını, şimdiyse nasıl fakir düştüğünü, buna nasıl bir çare bulacağını da bilemediğini anlattı. “Merak etme” diye söze başladı peri. “Ben seni eskisinden daha fazla zengin ve mutlu kılarım. Yalnız bana söz ver. Buna karşılık evinde ilk doğacak olan canlıyı bana vereceksin.”

Değirmenci “Evimde doğsa doğsa ya köpek doğurur ya da kedi” diye düşünerek perinin teklifini kabul etti.

Peri yine suya daldı. Adam da rahatlamış olarak cesaretle değirmenine döndü. Tam eve varmıştı ki, hizmetçi kız ona doğru koşarak sevinmesi gerektiğini haykırdı: çünkü karısı bir erkek çocuğu doğurmuştu!

Değirmenciği sanki yıldırım çarptı; o kötü perinin bunu bile bile bir oyun oynadığını anladı. Başı öne eğik olarak karısının yatağına yaklaştı.

Karısı, “Yeni doğan güzel çocuğumuza niye sevinmiyosun ki?” diye sordu.

Değirmenci ona başından geçeni ve su perisine vermiş olduğu sözü anlattı.

“Çocuğumu kaybedecek olduktan sonra zenginlik ve refahı ne yapayım ben! Ama ne yapsam ki?” diye yakındı.

Kendisini tebrike gelen akrabaları da buna bir çare bulamadı.

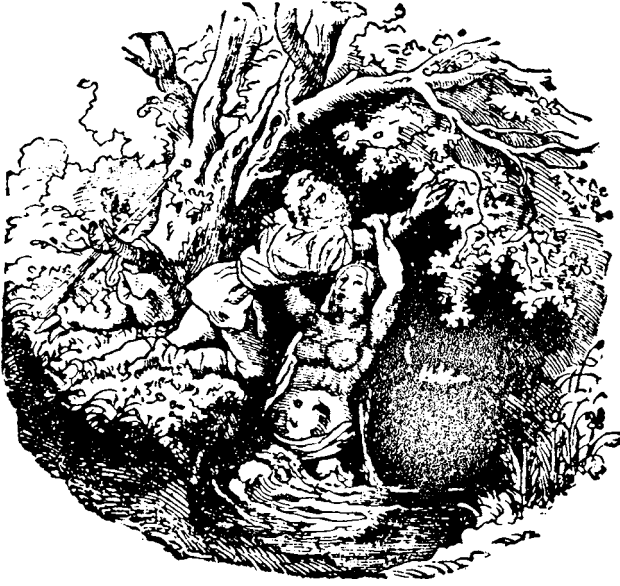
Derken değirmencinin şansı dönüverdi. Ne iş yaptıysa başardı; bir gecede tüm kasaları ve sandıkları para doluverdi.

Ama adam bir türlü sevinemiyordu. Su perisine vermiş olduğu söz yüreğini kemiriyordu.

Ne zaman bentten geçse karşısına çıkarak sözünü hatırlatmasından korkuyordu. Oğlanı asla suya yaklaştırmıyordu.

Derken çocuk büyüdü, delikanlı oldu ve bir avcının yanında eğitim aldı. Daha sonra usta bir avcı olup derebeyinin hizmetine geçti.

O köyde güzel ve namuslu bir kız vardı; delikanlı ondan çok hoşlandı.

Efendisi bunu fark edince ona ufak bir ev verdi. İki genç evlenerek sakin ve mutlu bir hayat sürmeye başladı; birbirlerini çok seviyorlardı.

Bir gün oğlan bir ceylanın peşine düştü. Hayvan ormandan çıkıp da tarlalara doğru seyredince o da arkasından gitti ve sonunda onu bir kurşunla öldürdü.

Bu arada bente yakınlaştığını fark etmedi.

Hayvanı kestikten sonra kanlı ellerini yıkamak için su kenarına geldi. Ellerini tam suya sokmuştu ki, su perisi ortaya çıkıverdi ve gülerek ıslak kollarıyla onu hemen suyun dibine çekiverdi. Dalgalar delikanlının üzerini örttü.

Avcının karısı akşam olup da kocası eve dönmeyince korktu.

Onu aramak üzere evden dışarı çıktı; kocası sık sık su pe-

risinden bahsettiği için kadın onun başına ne geldiğini tahmin edebildi. Hemen bente koştu; su kenarında avcı çantasını bulunca artık şüphesi kalmadı.

Ah vah ederek, çaresizlik içinde sevgilisine ne kadar seslendiyse de bir yanıt alamadı. Bu kez suyun öte tarafına geçerek seslendi, ama nafile! Su perisine bağırarak lanet yağdırdı; yine cevap alamadı. Suyun yüzeyi durgundu, sadece yarımaya suya yansımıştı.

Zavallı kadın oradan ayrılmadı. Günlerce çabuk adımlarla suyun etrafında dönendi durdu. Bazen sessiz kaldı, bazen çığlık attı, bazen de usul usul sızlandı. Sonunda gücü tüken-di; yere düşüp kaldı ve derin bir uykuya daldı.

Derken şu rüyayı gördü: İki kayalık dağın arasından korka korka yürümekteydi; ağaçların filizleri ve çalılar ayaklarına dolanıp batıyordu. Yağmur yüzünü kamçılıyor, rüzgâr uzun saçlarını savuruyordu. Tepeye vardığında bambaşka bir manzarayla karşılaşmıştı. Gökyüzü masmaviydi; hava ılıktı. Yokuş aşağı yürümeye başlayınca renk renk çiçeklerin doldurduğu yemyeşil çimenlikte karşısına tertemiz bir kulübe çıktı. Oraya varıp da kapısını açtığında kendisine dostça el sallayan yaşlı bir kadın gördü.

Tam o sırada uyandı. Sabah olmak üzereydi.

Zavallı kadın, rüyada gördüklerini gerçekte yaşamaya karar verdi. Bunun için o dağı bularak zar zor yukarı tırmandı; hepsi rüyasında gördüğü gibiydi.

Yaşlı kadın onu candan karşıladı ve bir sandalye göstererek oturmasını söyledi.

“Beni ziyarete geldiğine göre, başından bir uğursuzluk geçmiş olmalı” dedi.

Genç kadın gözyaşları içinde, olan bitenleri anlattı.

“Merak etme” dedi yaşlı kadın, “Sana yardım edeceğim. Al şu altın tarağı, dolunay gökte yükselinceye kadar bekle. Sonra bente giderek su başında otur; uzun ve siyah saçlarını bu tarakla tara! Sonra onları suya sarkıt. Bu iş bitince tarağı suyun üzerine bırak ve bekle bakalım, ne olacak?”

Kadın geri döndü, ama dolunay yükselinceye kadar uzun zaman geçti.

Derken ay gökte yükseldi; kadın su başına vardı; yere oturarak uzun ve siyah saçlarını taramaya başladı. Bu iş bitince onları suya sarkıttı ve tarağı da suyun üzerine bıraktı.

Aradan çok geçmedi; suda bir hışırtı oldu, bir dalga yükseldi. Bu dalga kıyıya vurarak oradaki tarağı aldı, tarak dibe batmaya başladı. Bu sırada suyun yüzeyi yarılarak avcının başı yükseliverdi.

Bu baş konuşmadı, sadece karısına üzüntüyle baktı. Aynı anda büyük bir hışırtıyla ikinci dalga gelerek adamın başını örttü.

Sonra hepsi kayboldu ve su eski haline döndü. Ayın yüzü hâlâ suyun yüzeyine aksetmekteydi.

Kadın çaresizce eve döndü. Rüyasında yine yaşlı kadının kulübesini gördü. Ertesi gün yine aynı yoldan giderek ona derdini anlattı.

Kadın bu kez altın bir flüt vererek şöyle dedi: “Dolunay gökte yükselince şu flütü al, su başına otur ve güzel bir şarkı çal. Ondan sonra flütü kumun üzerine koy; göreceksin bak neler olacak!”

Kadın onun dediğini yaptı. Tam flütü kumun üzerine bı-

rakırken suyun derinliğinden bir hışırtı duyuldu; bir dalga yükseldi ve bu dalga flütü alıp gitti. Az sonra su yarıldı ve bu kez avcının yalnız başı değil, vücudunun yarısı da meydana çıktı. Kollarını karısına doğru uzattı, ama ikinci bir dalga gelerek onu, önce üzerini örttükten sonra aşağıya, suyun dibine çekiverdi.

Zavallı kadın, “Ahh, bunun ne yararı var ki! Sevgilimi bir an görüyor, sonra kaybediyorum” diye sızlandı.

Yeniden üzüntüye boğuldu. Ama rüyasında üçüncü kez yaşlı kadının kulübesini gördü. Tekrar yola çıktı.

Bilge kadın, bu kez altından bir çıkırık vererek onu avuttu: “Daha her şey bitmedi. Bekle! Dolunayı görünce al şu çıkırığı, su başına otur ve iplik çekmeye başla. İşin bitince çıkırığı su kenarına koy, bekle bakalım ne olacak” dedi.

Kadın tüm söylenenleri yaptı. Dolunay gözüktür gözüktür altın çıkırığı su başına taşıdı ve yünü bitinceye kadar oradaıplik çekti. Sonra çıkırığı suya yaklaştırdığında eskilerinden çok daha büyük bir dalga gelerek çıkırığı aldığı gibi geri gitti. Az sonra da avcının başıyla tüm vücudu sudan havaya fışkırtıverdi! Adam hemen karaya sıçrayarak karısının elinden tuttu; ikisi birlikte kaçtılar. Ama henüz uzaklaşmadan su öylesine fokurdayarak taşıtı ki, ikinci bir dalga önüne gelen her şeyi yıkarak peşlerine takıldı. Ölüm çok yaklaşmıştı! Kadın o kadar korktu ki, kocasından yardım istedi. Aynı anda ikisi de değişiverdi. Kadın kaplumbağa oldu, adam da kurbağa! Dev dalga onları öldürmedi, ama birbirlerinden ta uzaklara attı.

Su tekrar sakinleştikten ve ayakları kuru toprağa bastıktan sonra her iki hayvan yine insana dönüşüverdi.

Ama biri, ötekinin nerede olduğunu bilemedi. Kendilerini yabancı insanlar arasında ve tanımadıkları bir ülkede buldular. Aralarında koca koca dağlar ve derin vadiler vardı. Hayatta kalabilmek için ikisi de koyun göttü.

Yıllarca bu hayvanları hep kırlarda ve ormanlarda güdüp durdular. İkisi de üzgündü; ikisi de memleket özlemi çekiyordu.

Derken ilkbahar geldi çattı; ikisi de sürülerini gütmeyi sürdürdü.

Ama birden karşılaşıverdiler.

Adam uzaktan gelen bir koyun sürüsü görünce kendi sürüsünü o tarafa göttü. Bir vadide karşılaştılar. Ama birbirlerini tanımadılar.

Yine de en azından yalnız kalmayacakları için sevindiler.

O günden sonra her gün sürüleri birlikte göttüler. Çok konuşmadılar, ama birbirlerini avuttular işte!

Bir akşam dolunay gökte yükseldiğinde, koyunlar dinlenip uyurken erkek cebinden flütünü çıkararak güzel, ama hüznü bir şarkı çaldı. Şarkı bittiğinde kadının acı acı ağladığını fark etti.

“Niye ağlıyorsun?” diye sordu.

Kadın, “Ahh, ben bu şarkıyı son kez dinlediğimde yine dolunay vardı, o sırada sevgilimin başı sudan çıkmıştı” deyince adam ona iyice baktı ve gözleri yaşardı.

Sevgili karısını tanımıştı. Karısı da ona baktı, o da ay ışığında kocasını tanıyıverdi. Kucaklaşıp öpüştüler.

Ne denli mutlu olduklarını artık kimse sormasın!

144 | Karga

Bir zamanlar bir kraliçe vardı; biricik kızı henüz çok ufaktı, hep kucakta taşınyordu. Ancak çocuk çok huysuzdu; annesi ne derse desin söz dinlemiyordu. Sonunda kadın bıktı ve sarayın etrafında uçmakta olan kargaları görünce pencereyi açtı ve buarada çocuğuna, “Keşke sen de bir karga olup uçsan da, ben de kurtulsam” diye söylendi. Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz kız çocuğu kargaya dönüşüverdi ve annesinin kollarından sıyrılarak pencereden uçtu gitti. Karanlık bir ormana ulaştı ve orada çok uzun zaman kaldı; ailesi ondan hiçbir haber alamadı.

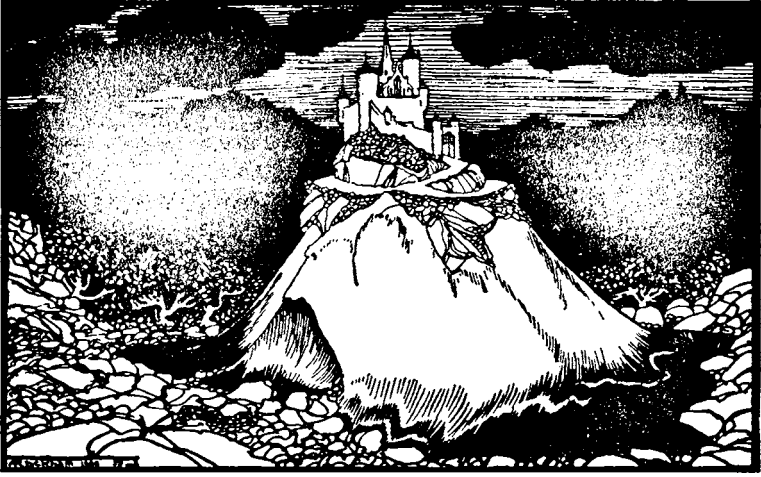
Derken bir adamın yolu bu ormana düştü. Karganın öttüğünü işitince sesin geldiği yöne doğru gitti.

Oraya varınca karga, “Ben doğuştan bir kral kızıyım; ailem beni reddetti. Bu büyüyü sen bozabilirsin ama” dedi.

“Peki, ne yapmam gerekiyor?” diye sordu adam.

“Ormana dal, bir ev göreceksin; içinde yaşlı bir kadın oturmakta. Sana yiyecek içecek verecektir, ama sakın alma! Yoksa derin bir uykuya dalarsın ve büyüyü bozamazsın” dedi karga ve ekledi: “Evin arka bahçesinde büyük bir tümsek var. Orada durup beni bekle! Üç gün arka arkaya dört atlı bir arabayla saat tam ikide geleceğim; ilk günkü atların rengi beyaz, ikinci günküler kırmızı, sonuncular da siyah olacak. Ama uyanık kalmayıp da uyursan büyüyü bozamayız!”

Adam söylediklerini yerine getireceğine dair söz verdi.

Ama karga, “Ben yine de biliyorum ki, sen sözünü tutmayacaksın ve kadından mutlaka bir şeyler alacaksın; o zaman da bu büyü bozulmaz elbet” dedi.

Bu kez adam kadından kesinlikle ne yiyecek ne içecek, hiçbir şey almayacağına tekrar söz verdi. Ama eve girer girmez yaşlı kadın peşinden geldi ve “Zavallı adam, ne kadar da yorulmuşsun! Gel şöyle otur da bir şeyler ye, iç” dedi.

Adam, “Hayır” dedi. “Canım ne yemek istiyor, ne de içmek” diye cevap verdi.

Ama kadın onu rahat bırakmadı. “Madem ki yemiyorsun, hiç olmazsa şu bardaktan bir yudum iç” diye dayattı. Adam da onun sözüne uyarak içti. Öğleden sonra saat ikiye doğru dışarı çıkarak arka bahçedeki tümsekte beklemek istedi. Ama ayağa kalkar kalkmaz kendini çok yorgun hissetti, dayanamadı yere uzanıverdi. Aslında uyumak istemiyordu, ama yatar yatmaz gözleri kendiliğinden kapanıverdi ve uyudu. O kadar derin uyudu ki, hiçbir şey onu uyandıramazdı.

Saat ikide dört beyaz atlı arabasıyla karga çıkageldi; çok, ama çok üzüldü. “Uyuduğunu biliyorum” diye söylendi. Arka bahçeye vardığında onu tümseğin üzerinde uyur buldu. Arabadan inerek yanına yaklaştı; sarstı sarsaladı, ama adam uyanmadı.

Ertesi gün öğlene doğru yaşlı kadın yine çıkageldi ve adama yiyecek içecek getirdi. Adam almak istemedi. Ama kadın ona rahat vermedi ve yine bardaktan bir yudum su içirtene kadar konuştu durdu.

Adam saat ikiye doğru tümseğe gitti; kargayı beklemek niyetindeydi. Ama yine kendisini öyle yorgun hissetti ki, bacakları tutmaz oldu; yere oturmak zorunda kaldı. Derken derin bir uykuya daldı.

Karga bu kez dört kırmızı atla gelip de durumu görünce çok üzüldü ve “Uyuduğunu biliyorum” diye yakındı.

Üçüncü gün yaşlı kadın yine çıkagelince ne görsün? Adam yemiyor, içmiyordu. Yoksa ölmek mi istiyordu? Ona bunu sorduğunda adam, “Yemek ve içmek istemiyorum. Yi-yemem, içemem” diye diretti. Yaşlı kadın bir kâse yemekle bir şişe şarabı adamın yanına koydu; burnuna yemek kokusu gelince adam dayanamadı ve bir lokma aldı. Vakit gelince yerinden kalkarak bahçedeki tümseğe giderek kralın kızını bekledi. Ama aynen kendini geçen günlerdeki gibi yorgun hissetti, yere uzandı ve başladı uyumaya! O kadar derin uyudu ki, sanki taş kesildi.

Saat ikide karga çıkageldi; bu kez siyah atlarla. Ama yine büyük bir üzüntüye kapıldı.

“Uyuduğunu biliyorum! Beni büyüden kurtaramayacak” diye söylendi. Adama yaklaştı; derin bir uykuya dalmıştı.

Sarstı, seslendi, ama bir türlü onu uyandıramadı. Yanına biraz ekmekle et koydu; bir şişe de şarap. Şimdi adam istediği kadar yiyip içebilirdi. Sonra kendi isminin yazılı olduğu parmağındaki yüzüğü çıkararak adamın parmağına taktı. Bir de mektup bıraktı; bu mektupta ona verdiği şeyden ve daha başka şeyler de vereceğinden bahsederek şöyle yazıyordu: “Görüyorum ki, beni burada büyüden kurtaramayacaksın! Eğer hâlâ yardım etmek istiyorsan Stromberg Şatosu’na gel! Büyüyü bozmak senin elinde, bunu biliyorum!”

Ve karga, bunları bıraktıktan sonra arabasına atladığı gibi altın Stromberg Şatosu’nun yolunu tuttu.

Adam uyandığında uyuyakalmış olduğunu fark etti ve gerçekten çok üzüldü. “Yazık! Beklemedi, gitti. Ve ben onu büyüden kurtaramadım” diye söylendi. Derken mektup gözüne çarptı; alıp okudu.

Hemen yola koyuldu. Niyeti altın şatoya varmaktı, ama nerede olduğunu bilmiyordu.

Uzun zaman yollarda oyalandıktan sonra karanlık bir ormana vardı; on dört gün boyunca bu ormanı aradı taradıysa da hiçbir şey bulamadı.

Derken yine akşam oldu; o kadar yorgundu ki, bir fundalığın altına uzandı ve uyuyakaldı.

Ertesi gün yoluna devam etti; akşam olunca yine bir fundalığın altına uzanmak isterken kulaklarına bir ağlamasızlama sesi geldi. Öyle ki, uyku tutmadı. Evlerdeki ışıklar yanar yanmaz yerinden kalktı. Pırıl pırıl ışılan ufacık bir eve yaklaştı; kapı önünde koskoca bir dev durmaktaydı. Kendi kendine, “İçeri gireceksin, ama dev fark ederse hapı yuttun” diye söylendi.

Sonunda cesaretini toplayarak içeri daldı. Ama dev onu görünce, “İyi ki geldin” dedi. “Bana iyi bir akşam yemeği olursun!”

“Boşversene sen! Ben kendimi öyle kolay kolay yutturmam! İlle de bir şey yemek istiyorsan, yanımda seni doyuracak kadar yemek var” diye cevap verdi adam.

“O zaman burda kalabilirsin! Başka yemeğim olmadığı için seni yutmak istemiştim” dedi dev.

Sonra birlikte sofraya oturdular; adam beraberinde getirdiği ekmeği, şarabı, eti ve işte daha ne varsa hepsini çıkardı.

“Bu hoşuma gitti” diyen dev hepsini silip süpürdü.

Daha sonra adam ona, “Altın Stromberg Şatosu nerede, biliyor musun?” diye sordu.

Dev, “Haritama bakayım; orada bütün şehirler, köyler ve evler çizili” diyerek odasından haritayı alıp getirdi; şatoyu aradı, ama bulamadı. “Bunda yok! Ama yukarıdaki dolapta daha büyük bir haritam var, ona bakalım” dedi. Ama onda da bulamadılar.

Adam yoluna devam etmek istedi; ancak dev, yiyecek aramaya giden ağabeyi dönünceye kadar birkaç gün daha kalmasını rica etti.

Ağabeyi geldiğinde altın Stromberg Şatosunun nerede olduğunu ona sordular. “Önce yemek yiyip karnımı doyurayım; ondan sonra haritada ararım” diye cevap verdi. Ve daha sonra kendi odasına çıkarak kendi haritasını getirdi.

Hep birlikte aradıkları halde şatonun yerini bulamadılar. Bu kez bir başka harita getirdi; sonunda şatoyu buldular, ama bulundukları yerden binlerce kilometre uzaktaydı.

“Oraya nasıl varacağım?” diye sordu adam.

Dev, “İki saat boş vaktim var; seni iki saatte o şatonun yakınında bir yere götürür bırakırım; ama benim hemen eve dönmem lazım çünkü çocuğumu emzireceğim” dedi.

Sonra da adamı şatoya yüz saatlik mesafede bir yere götürüp bıraktıktan sonra, “Bundan sonrasını kendin bulursun” diyerek geri döndü.

Adam gece gündüz yürüdü, yürüdü, sonunda altın Stromberg Şatosu’na geldi.

Şato camdan bir dağın üzerine kurulmuştu. Ve büyüünün etkisindeki kız arabasıyla bu şatonun etrafında dönüp durmaktaydı.

Adam şatoya girdi, kızı görünce çok sevindi. Yanına yak-

laşmak istedi, ama bayır yukarı çıkayım derken camda ayağı kayarak yine aşağı yuvarlandı. Ona ulaşamayacağını anlayınca bu kez çok üzüldü ve kendi kendine, ben burda kalır, onu beklerim diye söylendi.

Kendisine bir kulübe yaptı ve bütün bir yıl orada kaldı. Her gün kral kızının arabasıyla bir aşağı bir yukarı dolaştığını görse de bir türlü ona ulaşamadı.

Derken bir gün kulübesinden dışarı çıktı; gözünün önünde üç haydut kavga etmekteydi. Onlara “Tanrı yardımcınız olsun” diye seslendi. Bu sesleniş karşısında herifler kavgayı kesti, ama kimseyi göremedilerve tekrar boğuşmaya başladılar; hem de kıran kırana!

Adam yine “Tanrı yardımcınız olsun” diye bağırdı. Haydutlar yine bakındı, ama kimseyi göremeyince dalaşmayı sürdürdü. Adam üçüncü kez “Tanrı yardımcınız olsun” diye seslendikten sonra, “Git bak bakalım, niye kavga ediyorlar?” diye kendi kendine söylendi. Ve yanlarına vararak niye kavga ettiklerini sordu. Biri, bir değnek bulduğunu ve bunu bir kapıya karşı tuttuğunda kapının kendiliğinden açıldığını söyledi; ikincisi bir pelerin bulduğunu, ona sarıyan kişinin bir anda görünmez olduğunu anlattı; üçüncüsü de bir at yakaladığını, onunla her yere gidilebileceğini, hatta cam dağın bile aşılabileceğini bildirdi. Ancak tüm bunları birlikte mi, yoksa ayrı ayrı mı kullanalım diye fikir ayrılığına düşmüşlerdi.

Adam, “Bu üç şeye karşı size para değil de başka şeyler veririm. Ama daha önce onları bir kere denemek isterim; bakalım doğru mu söylüyorsunuz?” dedi.

Bunun üzerine onu ata bindirdiler, pelerini sırtına attılar,

değneği de eline tutuşturdular. Adam bunları alır almaz görünmez hale geliverdi. Onlara güzel bir sopa attıktan sonra, “Bunu hak ettiniz, haydut herifler” diye bağırdı ve daha sonra atıyla cam dağa doğru yola çıktı. Şatoya vardığında kapılar kapalıydı; bastonunu değdirir değdirmez ana kapı açılıverdi.

Adam içeri girip merdivenlerden çıkarak genç kızın bulunduğu salona daldı; kız önündeki altın kadehten şarap içmekteydi; ancak pelerinli olduğu için adamı göremedi.

Adam onun önüne gelerek kendisine verilen yüzüğü parmağından çıkarıp kadehin içine attı; kadeh çınladı.

O zaman genç kız, “Bu benim yüzüğüm” diye haykırdı. “Öyleyse büyüyü bozacak kişi de burada olmalı!”

Tüm şatoyu aradığı halde onu bulamadı; oysa adam dışarı çıkmıştı. Atına atlayıp gitmeden pelerinini yere attı. Tam çıkış kapısındaiken genç kız onu görünce bir sevinç çığlığı attı. Bunun üzerine adam atından inerek kral kızını kolları arasına aldı.

Genç kız onu öptükten sonra, “Beni büyüden kurtardın; yarın düğünümüzü yapalım” dedi.

Bir zamanlar fakir bir kadının iki oğlu vardı; küçük olanı her gün ormana gidip odun kesmek zorundaydı.

Bir gün çok uzaklara gittiğinde karşısına küçük bir çocuk çıktı. Eli çok hızlıydı; topladığı odunları oğlanın evinin önüne götürüp yığıdı ve kendisi o anda kayboldu.

Oğlan bunu annesine anlattı, ama kadın inanmak istemedi.

Bunun üzerine oğlan eve bir tek gül getirdi ve bunu o güzel ve küçük çocuğun verdiğini söyledi, gül açtığı zaman o çocuk yine gelecekmiş!

Annesi gülü içi su dolu vazoya koydu.

Bir sabah oğlan yatağından hiç kalkmadı. Annesi gidip ona baktı ve çocuğunu ölü buldu; yüzünde şirin bir ifade vardı.

Ve o sabah gül açıverdi.

146 | Pancar

Vaktiyle iki erkek kardeş vardı. İkisi de askerd; biri zengindi, diğeri fakir. Fakir olanı hayatını kazanmak için üniformasını çıkararak çiftçi oldu. Kendine ait olan tarlayı sürdükten sonra oraya pancar ekti. Tohumlar tuttu, pancar çıktı ve öyle büyük oldu ki, pancarlar kralı adını aldı. Böylesi şimdiye kadar görülmemiştir, bundan sonra da görüleceğ; yoktu! Daha sonra bu pancar iki öküzün çektiğ; bir arabayı doldurabilecek kadar büyüdü. Çiftçi bununla ne yapacağını bilemedi, yani bu bir şans mıydı, yoksa şanssızlık mıydı? Sonunda şöyle düşündü: “Satsan fazla bir şey getirmeyecek, kendin yesen, az bir şey sana yeter! En iyisi sen bunu krala ver. Hiç değilse ona olan saygını göstermiş olursun!”

Uzatmayalım, pancarı arabaya yükledi; iki öküzü koştı ve götürüp krala hediye etti.

Kral, “Bu ne acayip şey! Şimdiye kadar çok mucize gördüm, ama böylesine hiç rastlamadım. Nasıl bir tohum kullandın sen böyle? Yoksa bunu sen mi icat ettin? Şanslı adam-sın vesselam” dedi.

“Hayır, efendim” dedi çiftçi, “Şanslı falan değilim; fakir bir askerim ben; yiyecek bir şeyim kalmadığı için üniformamı çıkardım ve çiftçiliğ; başladım. Bir erkek kardeşim var; kendisi zengindir, siz onu tanırırsınız efendim. Benimse hiçbir şeyim olmadığı için terk edilmiş bir adamım!”

Kral ona acıyarak şöyle dedi: “Artık fakirlikten kurtulacaksın, sana öyle hediyeler vereceğim ki, kardeşin kadar zengin olacaksın!” Ve bir sürü altın, arazi, otlak ve koyun sürüsü vererek onu zengin yaptı.

Kardeşi tek bir pancar yetiştirerek bu hale geldiğini düşünce onu kıskandı. Aynı şekilde şanslı olabilmek için ne yapması gerektiğini uzun boylu düşündü. Sonra daha akıllıca davranmak istedi. Krala altın ve bir sürü at hediye etti. Karşılığında da kraldan daha büyük bir hediye bekliyordu; kardeşi bir pancar karşılığında onca hediyeyi almışsa, kendisi şimdi kim bilir neler alacaktı!

Kral hediyeyi kabul etti, ama karşılığında ona ne vereceğini bilemedi; en iyisi o koca pancarı vermektir!

Neyse; zengin oğlan kardeşinin pancarını arabasına yükledikten sonra evin yolunu tuttu. Eve varınca kızgınlığını kimden alacağını bilemedi. Derken aklına kötü bir fikir geldi, kardeşini öldürmeye karar verdi.

Paralı katiller tuttu, onlar bir tuzak hazırlayacaktı. Kendisi de kardeşinin yanına vararak, “Bak kardeşim, ben gizli bir hazine keşfettim; gel birlikte kazalım, sonra da onu paylaşırız” dedi.

İyi niyetli kardeşin aklına kötü bir şey gelmediği için, kızılgınlığa da kapılmadan onunla birlikte gitti. Kazı yerine vardıklarında katiller saldırdı, onu yakalayıp bağladılar ve bir ağaca asmaya çalıştılar. Tam o sırada uzaktan bir şarkı ve nal sesleri duyuldu. Adamlar çiftçiyi bir çuvala sokarak ağaca astılar sonra da çok korkarak tabanları yağladılar. Çiftçi çuvalın ağzını açarak başını dışarı çıkarabildi.

Ancak atla gelen, bir öğrenciden başkası değildi; keyifli

keyifli şarkı söyleyerek ormandan gelmekteydi. Ağaca asılı kişiyi görmeden yoluna devam ederken çiftçi, “Uğurlar ola” diye seslendi.

Öğrenci etrafına bakındı, sesin nereden geldiğini bilemedi. “Kim konuşuyor?” diye söylendi.

Yukarıdaki çiftçi, “Kafanı yukarı kaldır, görürsün! Ben ‘bilgelik çuvalı’nın içindeyim. Kısa zamanda çok şeyler öğrendim ben burada; öbür okulları unut gitsin! Az sonra aşağı ineceğim ve tüm insanlardan daha akıllı olacağım! Artık yıldızları okumayı, rüzgârın uğultusunu, denizlerdeki kumu, hastalıkların tedavisini, şifalı otların gücünü, kuşları, taşları...hepsini öğrendim ben! Sen de bir kere şu çuvalın içine girsen onun ne kadar çok bilgiyle dolu olduğunu hisseder sin!”

Öğrenci tüm bunları duyunca çok şaşırdı ve “Tanrıya şükür ki seni buldum! Ben de biraz çuvala girebilir miyim?” diye sordu.

Yukarıdaki, buna pek razı olmamış gibi davrandı. “Hadi seni ödüllendireyim, ama bir saat kadar beklemelisin. Daha öğrenmem gereken ufak bir kısım daha var” dedikten sonra nazlana nazlana, “Bilgelik Evi’nden çıkabilmem için ipi aşağı çekmelisin! Ondan sonra da çuvala sen girersin” diye ekledi.

Neyse, öğrenci çuvalı aşağıya çekti, sonra ağzını açarak çiftçinin çıkmasına yardım etti. Sonra kendisi çuvalın içine girip çiftçiye, “Sen şimdi beni hemen yukarı çek! Ben içinde dik durumda olmalıyım” dedi.

Çiftçi, “Dur” dedi. “Böyle olmaz” diyerek oğlanın kafasını tutarak onu çuvala baş aşağı soktu. Çuvalın ağzına bir düğüm attıktan sonra onu yukarı çekerek havada sallandırdı ve

şöyle dedi: “Ee, ne haber delikanlı? Bak, şimdi aklın başına geldi. İşte deneyim dediğin şey böyle kazanılır! Senin öğreneceğin daha çok şey var. Sakin sakin otur oturduğun yerde; o zaman kafan çalışmaya başlayacak!”

Çiftçi bunları söyledikten sonra öğrencinin atına atlayarak oradan uzaklaştı.

Ama bir saat sonra öğrenciyi kurtarması için birini gönderdi.

147 | Çalışkan Kız

Bir zamanlar bir kız vardı; güzeldi, ama tembeldi, düzensizdi. İplik çekerken öyle hırçınlaşırdı ki, ketende ufacık bir düğüme rastlarsa onları yere saçar, kumaşı da fırlatır atardı.

Neyse, bu kızın çok çalışkan bir hizmetçisi vardı.

Bu kız bir gün yere atılmış düğümleri toplayarak kendine güzel bir elbise dikti.

Tembel kıza genç bir adam talip oldu. Düğün günü kararlaştırıldı.

O akşam çalışkan kız o güzel elbisesini giyerek neşe içerisinde dans etti. Gelin:

Ah, ne güzel dans ediyor bu kız

Güzel elbisesiyle ve de bu ne hız!

Damat bunu işitince ona ne demek istediğini sordu. Bunun üzerine gelin ona, yerlere fırlatıp saçtığı düğümleri toplayan kızın bunlardan nasıl elbise yaptığını anlattı.

Damat bunu duyunca ve evlenmek üzere olduğu kızın nasıl tembel; fakir kızınsa ne kadar çalışkan olduğunu anlayınca düğünü bozdu. Zengin kızla değil de, fakir kızla evlendi.

148 | Dilbalığı

Bulundukları ortamda huzur kalmadığı için balıklar hiç de memnun değildiler. Hiçbiri diğerleriyle buluşmuyor, keyifleri nasıl isterse biri sağa, öbürü sola gidiyordu. Bir araya gelmek isteyenlerin önü kesiliyordu; güçlü olan kuyruğuyla zayıf olanı dövüp kaçırıyor ya da yutmaya çalışıyordu.

“Bir kralımız olsa ne iyi olurdu; hak ve hukukumuzu sağ-lardı” diyerek toplandılar ve aralarında, denizin kabarması halinde en iyi ve en hızlı yüzüp zorda kalanlara yardım edecek olanı seçmeye karar verdiler.

Sahilde sıralandılar. Turna balığı kuyruğuyla bir işaret verdi, hepsi aynı anda yüzmeye başladı.

Turna balığı ok gibi ileri atıldı; onunla birlikte zargana, uskumru, levrek, sazan balığı ve daha ne varsa! Dilbalığı da hedefe ulaşma umudu içinde onlarla birlikte yüzdü.

Derken bir ses duyuldu: “Turna balığı önde! Turna balığı önde!” diye.

Bu işe canı sıkılan kötü kalpli kara ve fesat dilbalığı, “Kimmiş önde?” diye bağırdı.

“Levrek! Levrek!” şeklinde geldi cevap.

“Çıplak levrek mi?” diye seslendi kıskanç balık, “Çıplak levrek mi?”

İşte o günden beri çenesini tutması için dilbalığına bir ceza verildi. O günden beri dilbalığının ağzı hep çarpıktır.

149 | Soru-Cevap

erhaba ördek baba.” “Sağ olasın Kurugürültü.”
“Kızınla evlenebilir miyim?” “Tabii, tabii, ama
anası sağmal ineğe, ağabeyi burnubüyüğe, ablası peynirciye sor bir kere; güzel Katrin de razı
gelirse bu iş olur.”

Sağmal inek nerde kalıyor?

Samanlıkta; süt sağıyor.

“Merhaba inek ana!”

“Sağ olasın kurugürültü.”

“Kızınla evlenebilir miyim?”

“Elbette; ördek baba, ağabeyi burnubüyük, ablası peynirci ve de güzel Katrin razıysa, bu iş olur.”

Nerede şu burnubüyük birader?

Odun kesiyor, çünkü para eder.

“Merhaba burnubüyük!”

“Sağ olasın kurugürültü.”

“Kız kardeşinle evlenebilir miyim?”

“Elbette, ördek baba, inek ana, burnubüyük ve de güzel Katrin razı gelirse, neden olmasın?”

Güzel Katrin nerde kalıyor?

Odasında; para sayıyor.

“Merhaba güzel Katrin.

“Sağ olasın kurugürültü.”

“Benim yavuklum olur musun?”

“Elbette. Eğer ördek baba, inek ana, ağabeyim burnubüyük ve ablam peynirci razı gelirse, olur bu iş.”

“Çok iyi, Katrin. Drahoma olarak ne vereceksin?”

“On dört fenik nakit, üç buçuk kuruşluk senet, yüz yirmi beş gram yemişli ekmek, bir avuç dolusu leblebi.

Bu kadardır benim drahomam,

O da canın isterse, başka anlamam!

“Kurugürültü, senin mesleğin ne ki? Sen terzi misin yoksa?”

“Ondan daha iyi.”

“Kunduracı mı?”

“Ondan daha iyi.”

“Çiftçi mi?”

“Ondan daha iyi.”

“Marangoz mu?”

“Ondan daha iyi.”

“Değirmenci mi?”

“Ondan daha iyi.”

“Yoksa süpürgeci mi?”

“Üstüne bastın; bundan daha iyi meslek mi olur?”

150 | Altı Kafadar

Bir zamanlar yaşlı bir kraliçe vardı; bu kadın bir büyücüydü; kızı da inanılmaz güzeldi. Ancak büyücü kadının, insanları mahvetmekten başka yaptığı bir şey yoktu. Ne zaman kızı için bir damat adayı çıkagelse bir bilmece çözmesi şart koşuluyordu; çözemezse de ölmesi gerekiyordu.

Genç kızın güzelliği pek çok erkeğin gözünü kamaştırmıştı. Hepsi onunla evlenmek için kendilerine verilen ödevi yerine getirmeye çalıştıysa da hiçbiri başaramadı. Sonunda hepsinin kellesi kesildi.

Genç kızın güzelliğini duyan bir prens babasına, “Bırak gideyim, ben de şansımı deneyeyim” dedi.

Babası, “Asla olmaz! Oraya gidersen, kendi ölümüne gidiyorsun demektir” diye karşı çıktı.

Oğlan ister istemez söz dinledi. Ama üzüntüsünden, ölümcül bir hastalığa yakalanarak yatağa düştü.

Yedi yıl hasta yattı. Hiçbir doktor derdine deva bulamadı. Babası başka çare kalmadığını görünce çok üzülerək, “Git bakalım, şansını dene” dedi.

Oğlu bu sözleri duyar duymaz hemen ayağa kalktı; sağlığına kavuşuvermişti. Neşe içinde yola koyuldu.

Atıyla bir çalılığın üzerinden atlarken az ötede, yerde saman yığını gibi bir şey gördü. Oraya yaklaştığında bunun sırtüstü yatmış bir insanın karnı olduğunu gördü.

Ama bu karın ufak bir tepeden farksızdı. Şişko geleni görünce yerinde doğrularak, “Birine ihtiyacın varsa beni yanına al” dedi.

Prens, “Koskoca adamı ben ne yapayım ki?” diye cevap verdi.

Şişko, “Öyle deme! Ben kendimi yaydım mı üç bin kez büyür ve genişlerim” dedi.

Prens, “Gel öyleyse benimle, belki sana ihtiyacım olur” diye karşılık verdi.

Şişko prene katıldı. Bir süre yol aldıktan sonra, yere yatarak kulağını çimenlere dayamış birine rastladılar.

Prens sordu: “Ne yapıyorsun orada?”

“Dinliyorum.”

“Neyi dinliyorsun?”

“Dünyada neler olup bitiyor diye dinliyorum, çünkü benim kulaklarım her şeyi işitir. Çimlerin büyürken çıkardığı sesi bile duyarım.”

Prens sordu: “Söyle o zaman bakalım, çok güzel bir kızı olan yaşlı kraliçenin sarayında neler oluyor?”

Adam cevap verdi: “Kılıç sesi duyuyorum, bir damat adayının kellesini uçuruyorlar.”

Prens, “Sana ihtiyacım olacak, benimle gel” dedi.

Tekrar yola koyuldular. Derken bir çift ayak gördüler ve bu ayakların ait olduğu bacakların da bir kısmını... ama sonuna kadar göremediler.

Uzun süre gittikten sonra önce vücudu, sonra da başı buldular.

Prens, “Sen ne uzun adamsın yahu!” dedi.

Adam, “O-hoo, bu daha hiçbir şey! Ben şöyle bir gerindim mi üç bin kez daha uzarım; boyum da dünyadaki en yüksek dağdan daha uzun hale gelir. Beni yanınıza alırsanız size seve seve hizmet ederim” diye cevap verdi.

“Gel öyleyse” dedi prens, “Sana ihtiyacım olacak.”

Ve yine yola çıktılar. Derken yere oturmuş bir adam gör-düler. Adam gözlerini bağlamıştı.

Prens, “Ne diye gözlerini bağladın böyle? Işığa bakamıyor musun?” diye sordu.

“Hayır” diye cevap verdi adam, “Bu bezi çözemem. Benim bakışım o kadar güçlüdür ki, her şeyi darmadağın eder. Bunun size bir yararı olacaksa, bırakın da sizinle geleyim.”

Onu da yanlarına alarak yollarına devam ettiler. Derken güneş altında zangır zangır titreyen bir adama rastladılar.

Prens, “Niye böyle üşüyorsun? Güneş o kadar kızgın ki” dedi.

Adam, “Ah, benim tabiatım bambaşkadır. Hava ne kadar sıcak olursa, ben bir o kadar üşürüm. Buz içime işlese, ne kadar soğuksa, ben o kadar terlerim. Yani buzda ateş gibi olurum, ateşte de buz gibi.”

“Sen acayip bir adamsın, ama istiyorsan bizimle gel” dedi prens.

Hep birlikte yürümeye devam ettiler. Derken boynunu ileri uzatmış, dağların arkasını görmeye çalışan bir adamla karşılaştılar.

Prens, “Nereye bakıyorsun böyle?” diye sordu.

Adam, “Öyle keskin gözlerim vardır ki, tüm ormanları, dağları, arazileri, yani bütün dünyayı görebilirim” diye cevap verdi.

Prens, “İstersen bizimle gel; senin gibi biri bize lazım” dedi.

Prens altı yandaşıyla birlikte yaşlı kraliçenin yaşadığı şehre geldi.

Kimliğini söylemeden kraliçeye şöyle dedi: “Kızınızı bana vermek ister misiniz, karşılığında dilediğiniz her şeyi yaparım.” Büyücü kraliçe yakışıklı bir delikanlıyı tuzağa düşürmüş olmaktan keyif duyarak, “Sana üç ödev vereceğim. Bunları yerine getirirsen kızımınla evlenebilirsin; saray da senin olur” dedi.

Oğlan, “Birincisi neymiş?” diye sordu.

“Kızıldeniz’de düşürdüğüm yüzüğü bul getir bana” dedi kadın.

Prens yandaşlarının yanına vararak, “İlk ödevim Kızıldeniz’e düşmüş bir yüzüğü bulmak. Bana bir akıl verin” dedi.

Gözleri her yeri gören yandaşı, “Bir bakayım, neredeymiş o yüzük” diyerek aynı anda Kızıldeniz’e baktı. “Nerede olduğunu görüyorum; orada, sivri bir kayaya takılmış” dedi.

Uzun adam, “Gözlerim görebilse ben oraya ulaşırım” diye lafa karıştı.

“Tüm sorun buysa, mesele yok” diyen Şişko yere uzanarak ağzını denize açtı; dalgalar şelale gibi boğazına aktı.

Ve şişko tüm denizi yuttu. Denizin bulunduğu yer kupkuru kaldı. Uzun adam eğilerek eliyle yüzüğü aldı.

Yüzüğü bulmuş olan prens sevinçle kraliçenin yanına vardı.

Kadın hayretle bakarak, “Tamam, kaybettiğim yüzük bu. Şansın yaver gitti ve ilk ödevi yerine getirdin. Şimdi sıra

ikincisinde: Sarayın önündeki şu üç yüz tane besili öküzü görüyor musun? Onları keseceksin, derisini, kollarını, kemiklerini ve boynuzlarını yiyeceksin; aşağıdaki mahzende üç yüz fıçı şarap var, hepsini içeceksin. Eğer öküzlerden tek bir kıl, şaraptan da tek bir damla geriye kalırsa, öldün gitti” dedi.

Prens, “Yemeğe misafir davet edebilir miyim? Tek başına yemek zevk vermez de” diye sordu.

Kraliçe pis pis gülerek, “Tek bir kişi davet edebilirsin, başka olmaz” diye cevap verdi.

Prens yandaşlarının yanına vararak şişkoya, “Bugün davetlimsin, doyuncaya kadar ye” dedi.

Şişko tek bir kıl kalmayınca kadar hepsini yedikten sonra, “Bu bitti; kahvaltılık başka bir şey yok mu?” diye sordu.

Şarabı da bardağa gerek kalmadan tek bir damla kalmayınca kadar fıçıdan içti!

Bu iş bittikten sonra prenskraliçeye ikinci ödevini de başardığını söyledi.

Kadın şaşırdı. “Tamam, kimse bu aşamaya gelememişti. Ama şimdi bir ödevin daha var. Başaramazsan kellen gider” dedi ve ekledi: “Bu akşam odana kızımı getireceğim; bir kolunu onun boynuna atacaksın. Öylece birlikte kalırken dikkat et, uyuya kalmayasın! Yoksa davayı kaybedersin!”

Prens “Bu ödev kolay, gözümü açık tutarım” diye düşündü ve yandaşlarını çağırarak kraliçenin söylediklerini aktardıktan sonra, “Kadın kim bilir ne kurnazlık düşündü. Dikkatli olmak iyidir. Siz nöbet tutun ve genç hanımın odadan çıkmasını önleyin” dedi.

Gece olunca yaşlı kadın kızını getirip prensin kollarına bıraktı. Uzun adam kollarıyla genç çifti bir daire içine aldı; Şişko da hiç kimsenin içeri girmemesi için kapıda nöbet tuttu. İki sevgili yalnız kalınca genç kız hiç konuşmadı, ama pencereden giren ay ışığı yüzünü aydınlattı. Oğlan onun güzelliğini görünce hayran kaldı ve hiçbir şey yapmadı. Sadece coşkuyla ve sevinçle ona bakmaktan gözüne uyku girmedi. Bu saat on bire kadar böyle devam etti. Saat on birde kraliçe büyü yaparak orada bulunanları uyuttu; genç kızı da kaçır-verdi.

Hepsi on ikiye çeyrek kalaya kadar derin bir uyku çekti. O zaman büyü'nün gücü azaldı ve uyandılar.

“Eyvaah, amma şanssızlık! Mahvoldum” diye yakındı prens.

Yandaşları da sızlandı. Ama sadık her şeyi duyan, “Susun, dinleyeceğim” dedi.

Bir süre kulak kabarttıktan sonra, “Genç kız buradan üç yüz saat uzaktaki bir kayalıkta oturmuş, derdine yanıyor. Uzun adam, bu işi sen başarabilirsin! Şöyle bir doğrulsan birkaç adımda oraya varırsın” dedi.

“Evet” diye cevap verdi uzun adam. “Ama kayalıklara takılmamak için keskin gözlere ihtiyacım var” deyince gözübağlı, oralara şöyle bir bakınca istenmeyen kayalıklar ortadan kalkıverdi.

O zaman uzun adam genç kızı bulunduğu yerden alıverdi. Öbür yandaşlarını da taşıyarak saat on iki olmadan onları eski yerine getirdi. Hepsi yerlerini alıp bekledi.

Saat on ikiyi vurunca büyücü karı gizlice geldi ve artık benimsin dercesine alaylı bir yüzle sırıttı.

Kızının üç yüz saat ötedeki bir kayalıkta olduğunu sanıyordu. Ama onu prensin kolları arasında görünce dehşete düşerek, “Burada bir büyücü var, benden de güçlü” diye söylendi. Ama yapacak bir şeyi yoktu. Ancak kızının kulağına eğilerek, “Başkasının sözünü dinlediğin için utan; kocanı bile kendin seçmedin” dedi.

Bu sözler genç kızı çok kızdırdı ve kibrine yenik düşerek öç almaya karar verdi. On araba odun getirttikten sonra prensi çağırarak ona, üç ödevi yerine getirdiyse de, şu odunları tutuşturduktan sonra onların üstünde oturarak ateşe dayanamazsa asla karısı olmayacağını bildirdi. Bunu söylerken onun yandaşlarından hiçbirinin kendisini ateşe atmayacağını düşünmüştü. Oğlan aşkından dolayı bu ateşin üzerine oturursa kızın kendisi kurtulmuş olacaktı.

Yandaşlar, “Biz her şeyi yaptık, ama üşüyen adam hiçbir şey yapmadı” diyerek onu odun yığınının tam ortasına oturttukten sonra odunları ateşe verdiler. Üç gün süreyle odunlar yandı ve hepsi kömüre dönüştü; alevler sönünce üşüyen adam küllerin ortasında yaprak gibi titreyerek, “Ömrümde bu kadar soğuk görmedim, biraz daha devam etseydi kaskatı kesilecektim” dedi.

Güzel kız başka çare kalmadığını görünce prensle evlendi. Ama kiliseye giderlerken büyücü karı, yani yaşlı kraliçe, “Bu utanca daha fazla dayanamayacağım” diyerek askerlerini oraya gönderdi. Her tarafı yakıp yıkacaklar ve kızını geri getireceklerdi!

Ama bu arada her şeyi duyan kulak kabartmış ve yaşlı kadının gizlice konuşmalarını duymuştu. Şişko’ya dönerek, “Nasıl yapalım?” diye sordu.

O ne yapmak gerektiğini biliyordu. Arabanın arkasına daha önce içtiği deniz suyunun bir kısmını kusuverdi; orada koskoca bir deniz oluştu; askerlerin hepsi bu denizde boğulup öldü.

Büyücü bunu görünce zırhlı askerlerini gönderdi; ama her şeyi duyan onların zırhlı giysilerinin çıkardığı gıcırıltıları duyuyordu.

Gözübağının gözlerindeki bezi çekip aldı; Gözübağlı gelen askerlere şöyle bir bakınca hepsi tuz buz oldu.

Böylece başka hiçbir engel çıkmadan kiliseye gittiler; nikâh kıyıldı.

Altı kafadar efendileriyle vedalaşırken: “Dilekleriniz yerine geldi; artık bize ihtiyacınız yok. Biz gidiyoruz, şansımızı başka yerde arayacağız” dediler.

Genç karı koca yola çıktı. Saraydan yarım saatlik yolda bir köy vardı. Orada bir çoban domuzlarını gütmekteydi.

Oraya vardıklarında oğlan karısına, “Benim gerçekten kim olduğumu biliyor musun? Prens falan değilim; çobanım ben. Şu domuz güden adam da benim babam. Onunla birlikte yaşayıp kendisine yardım etmemiz gerekecek” dedi.

Sonra birlikte bir hana gittiler. Oğlan gizlice hancıya genç kızın kraliyet giysilerini gece almasını söyledi.

Genç kız ertesi sabah uyandığında giysilerini bulamadı; hancının karısı ona eski bir eteklikle bir çift yün çorap verdi. Kız onları büyük bir hediyeymiş gibi kabullenerek giyiverdi.

Hancı kadın, “Kocanın yerinde olsaydım sana hiçbir şey vermezdim” dedi.

Genç kız kocasının gerçekten çoban olduğunu anlayınca

sürüyü onunla birlikte göttü. “Burnu büyük olmamın ve kibirliliğimin cezasını çekiyorum” diye düşündü.

Bu iş sekiz gün sürdü; kız daha fazla dayanamıyordu, ayakları yara olmuştu.

Derken birkaç kişi çıkageldi. Kız onlara kocasının kim olduğunu bilip bilmediklerini sordu.

“Biliyoruz” dediler, “O çobandır; az önce domuz sürüsünü güdüyordu. Elindeki tasmalar ve bağcıklarla pazara gidiyordu herhalde.” Ve eklediler. “Bizimle gel de seni onun yanına götürelim.”

Böyle diyerek kızı bir saraya götürdüler. Kız içeri girer girmez orada kral giysileri giymiş kocasını gördü. Önce onu tanımadı; ama delikanlı onu kollarının arasına alarak öptü ve “Senin yüzünden çok acı çektim” dedi. “Senin de aynı acıyı çekmeni istedim!”

Ve asıl düğün işte o zaman başladı.

Bu öyküyü anlatan da herhalde oradaydı!

151 | Altı Kuğu

Bir zamanlar bir kral ormanda avlanıyordu. Derken vahşi bir hayvanın öyle bir peşine düştü ki, adamları onu takip edemedi. Akşam olunca kral durup bekledi, çevresine bakındı, yolunu kaybetmiş olduğunu anlayıverdi. Bir çıkış yeri aradıysa da bulamadı. Derken kafasını sallaya sallaya kendine doğru gelen yaşlı bir kadın gördü.

Bu bir büyücüydü! Kral ona, “Anacığım, bu ormandan çıkacak yolu bana gösterebilir misin?” diye sordu.

“Gösteririm, ama bir şartla; bu şartı yerine getiremezsen bu ormandan asla çıkamazsın ve açlıktan ölüp gidersin” dedi.

“Neymiş o şart?” diye sordu kral.

“Benin bir kızım var” dedi cadı karı. “Dünya güzeli; senin karın olabilir. Onu kraliçe yaparsan ormandan çıkacak olan yolu sana gösteririm.”

Kral korkudan bu şartı kabul etti. Büyücü kadın onu kulübesine götürdü. Kızı ocak başında oturmaktaydı, kralı sanki onu bekliyormuşçasına karşıladı.

Kral çok güzel olduğunu gördüyse de kızdan hoşlanmadı; ona her bakışında içine bir korku giriyordu. Neyse, kral onu atına aldı; büyücü kadın da ona yolu gösterdi.

Kral sarayına vardı. Düğün yapıldı.

Kral daha önce bir kez evlenmişti. İlk eşinden yedi çocu-

ğu olmuştu: altı oğlan, bir kız! Özellikle kızını dünyadaki her şeyden çok seviyordu. Ama üvey anne onlara belki iyi davranmaz diye çocuklarını ormanın tam orta yerindeki ıssız bir şatoya kapadı.

Şato virandı. Oraya gidecek yol o kadar karmaşıktı ki, bilge bir kadın kendisine bir yumak yün vermemiş olsaydı, bu yolu kendi de bulamazdı. Bu yumağı önüne attığı zaman yumak kendiliğinden sarılıyor ve böylece yolu gösteriyordu. Kral kraliçenin yokluğunda sık sık çocuklarını görmeye gitti.

Ama kraliçe merak etmekteydi; kocasının bütün gün ormanda ne yaptığını bilmek istedi. Onun hizmetçilerine çok para verdi; onlar da sırrı açıklayıp tek başına yolunu bulan yün yumağı anlattılar.

Yumağın nerede saklı olduğunu bilene kadar kraliçenin içi rahat etmedi. İpekten beyaz gömlekler dikti; annesinden büyücülüğü öğrenmişti, gömleklerin içine birer muska dikti. Ve kral yine ava çıkmışken kadın bu gömleği alarak ormana gitti; yumak ona yolu göstermişti.

Uzaktan birinin geldiğini gören çocuklar, onu babaları sanarak sevinçle ona doğru koştu. Büyücü kadın her birinin üstüne birer gömlek attı; kumaş onların vücuduna değer değmez her biri, birer kuğuya dönüşerek ormana doğru uçtu. Kraliçe keyifle saraya döndü. Üvey evlatlarından kurtulduğunu sandı; ancak kız diğer kardeşleriyle birlikte ona doğru koşmamıştı. Ve kraliçenin ondan haberi yoktu.

Ertesi gün kral çocuklarını ziyaret etmek istedi; ama kızdan başkasını bulamadı. “Kardeşlerin nerede?” diye sordu.

“Ahh, babacığım” dedi kız. “Onlar gitti, beni yalnız bıraktılar.”

Ve pencereden gördüklerini, yani kardeşlerinin nasıl kuğu olarak ormana uçtuklarını anlattı; tüyleri de gösterdi; bunları kuşlar bırakmış, o da toplamıştı.

Kral üzüldü, ama kraliçenin böyle kötü bir şey yapmış olabileceğini düşünmedi; öte yandan kızının da kaçırılmasından korkuyordu. Bu yüzden onu yanına almak istedi. Ama kız üvey annesinden korktuğu için bir gece daha ormandaki şatoda kalabilmek için babasından izin istedi.

Zavallı kız, burada uzun kalamam, gidip kardeşlerimi arsam iyi olacak diye düşündü. Gece olunca şatodan kaçarak ormana daldı. Bütün gece ve de ertesi gün hiç durmadan yürüdü; ama o kadar yoruldu ki, daha fazla yürüyemedi.

Derken bir korucu çardağı gördü; merdiveninden tırmandı; çardağın tek bir odası vardı; bu odada altı tane yatak bulunuyordu; hiç birine yatmaya cesaret edemedi, ama bir tanesinin altına kıvrılarak yattı; zemin sert de olsa, geceyi burada geçirmek istedi.

Güneş batır batmaz bir hışırtı işitti; derken altı tane kuğunun uçarak pencereye tünediğini gördü.

Daha sonra bunlar yere kondu ve karşılıklı olarak birbirlerinin tüylerini üfledi. Kuğu derisi bir gömlek gibi vücutlarından sıyrıldı.

İşte kız o zaman kardeşlerini tanıdı; çok sevinerek yatağın altından çıktı. Kardeşlerinin de sevinci onunkinden az değildi; ancak bu çok uzun sürmedi.

“Burada kalamazsın; burası bir haydut yatağı. Geri döndüklerinde seni bulurlarsa öldürürler” diye uyardılar onu.

“Beni koruyamaz mısınız?” diye soran kız şu cevabı aldı: “Hayır, biz kuğu derimizi her akşam sadece on beş dakikalığına üzerimizden atabiliriz; o sürede insan oluruz, ama daha sonra yine kuğuya dönüşürüz.”

Genç kız ağlayarak, “Peki siz bu büyüden kurtulamaz mısınız?” diye sordu.

“Ahh, hayır; bunun koşulları çok ağır” dediler. “Şöyle ki: altı yıl boyunca hiç konuşmayacaksın, hiç gülmeyeceksin ve bu süre içinde bize yıldız çiçeğinden altı tane gömlek dikeceksin. Ağzından tek bir sözcük çıkacak olursa her şey boşa gider!”

Oğlanlar bunu söylerken on beş dakika doluverdi; yine kuğuya dönüşerek pencereden uçup gittiler.

Kız hayatı pahasına da olsa bu büyüü bozmaya karar verdi. Kulübeden ayrılarak ormanın ortasına daldı. Bir ağaca çıkarak geceyi orada geçirdi. Ertesi sabah hemen yıldız çiçeği toplayarak gömlek dikmeye başladı.

Kimseyle konuşmadı; gülmeye de hiç niyeti yoktu. Orada

oturup hep işini gördü.

Aradan uzun zaman geçti. Günün birinde ülkenin kralı ormanda ava çıktı; avcıları, ağaçta oturmakta olan kızı görünce ona seslenip, “Sen kimsin?” diye sordular. Kız cevap vermedi.

“İn aşağı, sana kötülük yapmayacağız” dediler.

Kız sadece başını iki yana sallamakla yetindi. Soru sormaya devam ettiklerinde de, onlara altın bir gerdanlık fırlattı; bunu alınca onların sakınleseyceğini sandı. Ama onlar ısrar etti; bu kez kız kuşağını attı, ama o da bir işe yaramadı. Daha sonra jartiyerini, ardında üstünde ne varsa çıkarıp attı ve tek bir gömlekle kaldı.

Avcılar bununla yetinmeyip ağaca tırmandı; kızı aşağıya indirerek kralın huzuruna çıkardı.

Kral, “Kimsin sen? Ağaçta ne arıyorsun?” diye sordu.

Kız cevap vermedi. Kral bildiği tüm yabancı dillerde aynı soruyu sorduysa da, kız hiç sesini çıkarmadı. Ama o kadar güzeldi ki, kral ona gönlünü kaptırıverdi.

Onu pelerinine sararak atına bindirdi ve sarayına götürdü. Orada ona en güzel giysileri verdi; kız her zamankinden daha da güzelleşti; ancak ağzından tek kelime almak mümkün olmadı.

Kral sofrada onun yanına oturdu; kızın alçakgönüllülüğü ve terbiyesi o kadar hoşuna gitti ki, “Ben bu kızla evleneceğim; başka kimseyle değil” dedi ve birkaç gün sonra düğünleri oldu.

Ama kralın kötü kalpli bir anası vardı; bu düğünden hoşlanmamıştı; gelin hakkında hep kötü şeyler söylüyordu.

“Nereden çıktı ki bu kız? Konuşmaz, etmez; krala hiç de layık değil” diyordu.

Bir yıl sonra kraliçe ilk çocuğunu doğurdu; kaynanası çocuğu ondan aldı ve uykudayken çocuğun ağzına kan bulaştırdı. Sonra kralın yanına vararak gelininin insan eti yediğini söyledi.

Kral inanmak istemedi; ama daha fazla dayanamadı; çocuğun başına bir şey gelmesini istemiyordu. Oysa karısı durmadan oturup gömlek dikiyordu.

İkinci çocuk dünyaya geldiğinde kaynana aynı numarayı yaptı; kral bu kez de ona inanmak istemedi.

“Çok namuslu ve iyi bir kadın; dilsiz olmasaydı belki kendini savunurdu, o zaman suçsuz olduğu ortaya çıkardı” dedi.

Ama kaynana, üçüncü çocuğu da kaçırıp kraliçeyi suçlayınca ve genç kadın da kendini savunmak için tek bir kelime bile söylemeyince krala onu mahkemeye vermekten başka bir iş kalmadı. Mahkeme onu ölüme mahkûm etti; buna göre kraliçe yakılacaktı!

Hüküm günü geldiğinde, kuğuya dönüşen kardeşlerin altıncı yılı dolmuştu. Yani bu zaman zarfında konuşmayan ve gülmeyen genç kadın kardeşlerini büyüden kurtarmıştı! Bu arada altı gömlek hazırdı; sadece bir tanesinin sol kolu eksikti.

Kraliçeyi odun yığınının olduğu yere getirdiler; ateş tam yakılmak üzereyken genç kadın etrafına bakındı; o sırada altı tane kuğu onun yanına konuverdi.

Kraliçe gömlekleri kuşların üstüne atar atmaz kardeşleri canlı ve sapasağlam olarak karşısına dikildi; ancak içlerinden

birinin sol kolu eksikti; buna karşın sırtında bir kuğu kanadı vardı. Kardeşler sarılıp öpüştüler.

Kraliçe hemen kralın yanına vararak konuşmaya başladı:

“Sevgili kocacığım, artık konuşabilirim ve her şeyi anlatabilirim. Ben suçsuzum. Beni yanlış yargıladılar” diyerek kaynanasının nasıl üç çocuğunu kaçırıp sakladığını anlattı.

Çocuklar bulunarak krala getirildi. Kral çok sevindi. Kötü kalpli kaynana ülkeden uzaklaştırıldı.

Kral, kraliçe ve onun altı kardeşi ömür boyu barış ve mutluluk içinde yaşadılar.

152 | Yedi Karga

Bir adamın yedi oğlu vardı, ama ne kadar istediye de kızı olmadı. Sonunda karısı gebe kalarak onu umutlandırdı; derken çocuk doğdu: bu bir kızdı! Herkes çok sevindi. Ancak kız çok çelimsizdi ve çok ufaktı; bu yüzden acilen kutsanması gerekiyordu.

Babası hemen oğullarından birini vaftiz suyu getirmesi için kaynağa gönderdi; öbür altısı da ona eşlik ettiler. Her biri suyu önce ben alayım derken maşrapayı kuyuya düşürdüler. Orada kalakaldılar; ne yapacaklarını bilemediler; hiçbiri eve dönmeye cesaret edemedi.

Onlar gelmeyince babaları sabırsızlandı. “Herhalde yine oyuna daldılar, keratahar” diye söylendi. Kızı vaftiz edilmeden ölecek diye düşünüyordu. O kızgınlıkla, “Keşke hepsi kargaya dönüşse” diye beddua etti. Bunu söyler söylemez başının üzerinde, havada uçmakta olan yedi tane simsiyah karga gördü.

Ana baba bu bedduayı geçersiz kılamadı; yedi çocuğu birden kaybetmenin verdiği üzüntü karşısında yeni doğan kızlarıyla teselli buldular.

Bu sevimli kız her geçen gün daha güçlendi ve güzelleşti. Yedi tane kardeşi olduğu uzun zaman ondan saklandı. Derken başkalarından, “Kız güzel, amayedi kardeşinin ölmesine o neden oldu!” şeklinde konuşmalar işitince anne ve babasına bunun gerçek olup olmadığını sordu. Onlar bu sırrı daha

fazla sakla-
madı; Tanrı'nın takdiri böyleymiş
diyerek bunda kızın bir suçu olma-
dığını söylediler.

Ne var ki, kız vicdan azabı çeki-
yordu; kardeşlerini bu büyüden kurtarabileceğine inanıyor-
du.

Huzuru kaçtı ve bir gün gizlice evi terk ederek yollara
düştü. Her ne pahasına olursa olsun, kardeşlerini bulacak ve
onları kurtaracaktı!

Hatıra olarak yanına, anne ve babasının verdiği ufacak bir
yüzükten başka bir somun ekmek, bir maşrapa su ve yorul-
duğu zaman oturmak için alçak bir tabure aldı.

Az gitti, uz gitti, dere tepe düz gitti, derken güneşe vardı;
ama orası çok sıcaktı, hem de korkunçtu, küçük çocukları
yutuveriyordu.

Hemen oradan kaçtı ve aya gitti. Ama orası da buz gibi
soğuktu, korkunçtu, ürkütücüydü. Ve çocuğu fark edince,

“İnsan eti kokluyorum” diye söylendi ay.

Kız hemen oradan da kaçarak yıldızlara geldi; onlar dostça ve iyi davrandı ve her biri özel iskemlesinde oturmaktaydı.

Ama Çobanyıldızı ayağa kalktı, ona ufacık bir tavşan ayağı vererek şöyle dedi: “Bu olmadan Camdağı’nın kapısını açamazsın. Senin kardeşlerin Camdağı’nda!”

Kız o ayağı alıp mendiliyle sardı ve oradan ayrıldı. Derken Camdağı’na geldi. Kapıyı açmak için cebinden mendilini çıkardı, ama tavşan ayağı yoktu! Çobanyıldızı’nın verdiği hediyeye kaybolmuştu! Ne yapsaydı şimdi?

Kardeşlerini kurtarmak istiyordu, ama Camdağı’nın kapısını açacak anahtarı yoktu! Bunun üzerine çakısını çıkararak ufacık parmaklarından birini keserek kilide soktu, kapı açılıverdi.

İçeri girdiğinde karşısına bir cüce çıktı. “Sen ne arıyorsun burada, çocuğum?” diye sordu cüce.

“Kardeşlerimi arıyorum, yani yedi kargayı” diye cevap verdi kız.

“Karga efendiler evde yoklar, onlar gelinceye kadar beklemek istersen gir içeri” diyen cüce daha sonra kuşların yiyeceğini hazırladı; yedi küçük tabak, yedi küçük bardak! Kızcağz her bir tabaktan bir lokma ve her bir bardaktan bir yu-

dum aldı, ama sonuncu bardağın içine yanında getirdiği ufak yüzüğü attı.

Derken havada bir kanat çırpıntısı ve sesler duyuldu.

Cüce, “Karga efendiler eve dönüyor” dedi.

Ve kuşlar geldi; karınları acıkmıştı. Tabaklarını ve bardaklarını aradılar.

“Kim benim tabağımdan yedi? Kim benim bardağımdan içti? Buna bir insan dudağı değmiş” diye karşılıklı tartışılar. Ve yedinci karga bardağının dibindeki yüzüğü görünce, bunun anne ve babasının vermiş olduğu yüzük olduğunu anladı ve “Tanrıya şükürler olsun! Kız kardeşimiz gelmiş! Öyleyse kurtulduk” dedi.

Kapının arkasında durup onları dinleyen kız onların bu dileğini duyunca yanlarına geldi.

Yedi karga da yeniden insana dönüştü. Birbirleriyle sarılıp öpüştüler ve ölünceye kadar mutlu yaşadılar.

153 | Yedi Kahraman

Bir zamanlar yedi kafadar vardı; birincisinin adı Bay Schulz'du; ikincinin Jackli, üçüncünün Marli, dördüncünün Jergli, beşincinin Michael, altıncının Hans ve yedincinin Veitli'di.

Bunlar hep birlikte dünyayı dolaşmaya, macera yaşamaya ve büyük işler başarmaya karar verdiler.

Başlarına bir şey gelmemesi için silahlandılar. Ne var ki, yegâne silahları çok sağlam, çok uzun bir mızraktı!

Bu mızrağı yedisi birden yakaladı; en önde en soğukkanlısı, en delikanlısı –ki, bu Bay Schulz olmalıydı– yürüyor ve diğerleri onun peşinden geliyordu; en arkadan da Veitli.

Uzun bir yol kat ettikten sonra harman zamanı bir köye vardılar. Orada geceleme zorunda kaldılar. Çünkü hava kararmıştı ve çimlerin üzerinde koskoca bir bok böceği vardı, ayrıca az ilerde çalılıkların arkasında bir eşek arısı düşmanca vızıldamaktaydı.

Bay Schulz çok korktu ve mızrağı elinden bıraktı. Ecel terleri dökmeye başladı ve arkadaşlarına, “Davul sesi duyuyorum” diye seslendi.

Onun arkasında, mızrağı tutmakta olan Jackli–burnuna ne kokusu geldiyse bilmem–şöyle söylendi: “Ben barut ve çakmaktaşı kokusu alıyorum; kalıbımı basarım.”

Bunun üzerine Bay Schulz kaçmaya yeltendi ve çalılıkların üstünden atlayıverdi. Ama o sırada harman biçmekte

olan köylünün yere bıraktığı bir tırmığın dişlerine ayaklarıyla düşünce tırmığın sapı yüzüne çarptı. Bu, hatırı sayılır bir darbeydi!

“Aman! Aman!” diye bağırdı Bay Schulz. “Beni esir alın, teslim oluyorum, teslim oluyorum!”

Altı kafadar da, “Sen teslim olursan ben de olurum, sen teslim olursan ben de olurum” diye bağışmaya başladılar.

Ancak kendilerini bağlayıp götürecek bir düşman falan olmadığını görünce tongaya düştüklerini anladılar. Bu olayı başkalarının duyup kendileriyle alay etmemeleri için aralarında yemin ettiler. Bu konuda hiç kimseye hiçbir şey söylemeyeceklerdi; yeter ki birinin çenesi açılmasın!

Böylece yollarına devam ettiler. Başlarına gelecek ikinci felaket ilkiyle ölçülemezdi doğrusu.

Nitekim günlerce yürüdükten sonra nadasa bırakılmış bir tarlaya geldiler. Burada bir tavşan güneşleniyordu ve uyuyakalmıştı. Kulaklarını dikmişti, camlaşmış gözleri gökyüzüne bakıyordu. Vahşi hayvanın bu görünüşü hepsini korkuttu; bu tehlikeden nasıl kurtulsak diye kafa kafaya verdiler. Kaçmaya kalksalar olmazdı! Canavar peşlerine düşebilir ve onları yutabilirdi!

Sonunda şu karara vardılar: “Büyük ve tehlikeli bir savaş başlamalıyız. İlk hücumu başlattık mı kazandık demektir” diyerek hepsi birden mızrağa sarıldı.

Bay Schulz en başta olmak istedi; Veitli’ye cesaret geldi ve şöyle seslendi:

*Sapla şu mızrağı kafadarlar adına,
Kır düşmanın gücünü, rezil olma ona buna.*

Hans da onu destekledi:

*Haklısın dostum, yakala düşmanı,
İsterse yansın canı.*

Michael da seslendi:

*Korkma, için korkuyla da dolsa,
Karşındaki Şeytan bile olsa!*

Sıra Jergli’ye geldi, o şöyle dedi:

*Bu Şeytan değilse, anasıdır,
Anası değilse babasıdır.*

Marli'nin aklına bir şey geldi ve Veitli'ye dönerek şöyle dedi:

*Hadi Veitli, kalk hücumla,
Ben arkandayım, hiç gıcunma!*

Ama Veitli kulak asmadı; bunun üzerine Jackli şöyle dedi:

*Bay Schulz saldırısın önce;
Bu şeref ona ait bence!*

Derken Bay Schulz cesareti ele alarak şişindi:

*Tartışmayı bırakın artık,
Boş laflardan hep bıktık.*

Derken hep birlikte canavarın üzerine yürüdüler. Bay Schulz haç çıkardıktan sonra "Tanrı bizi korusun!" diye haykırdı. Ama tüm bunların bir faydası olmayınca, düşmana gitgide yaklaştı ve korku içinde "kış! kış! kışış!" diye bağırdı.

Tavşan uykusundan uyandı ve çok korktu; sıçrayarak oradan kaçtı.

Bay Schulz onun kaçtığını görünce sevinçle haykırdı:

*Dostum Veitli, bir tavşana kandık,
Hepimiz onu canavar sandık.*

Ve yedi kafadar başka macera aramaya çıktı. Derken yolları bir bataklığa düştü.

Çamurlu, derin, üzerinde köprü bulunmayan, ıssız bir ba-

taklıktı bu ve o yörede bu bataklığı hep gemilerle aşıyorlardı.

Yedi kafadarın bundan haberi olmadığı için, bataklığın öbür yakasında çalışmakta olan bir adama karşıya nasıl geçeceklerini sordular.

Adam uzaktan ne onları doğru dürüst duyabildi, ne de konuştukları dili anladı; kendi dilinde “Vat? Vat?” diye sordu ki, bu “Ne? Ne?” anlamındaydı.

Bay Schulz, “Anladım, geliyorum. Vat-vat!” diye cevap verdi. Öncülüğü ele alarak adama doğru ilerledi. Ama çok geçmeden çamura saplandı, derindeki dalgaların etkisine kapılarak sürüklendi, ama rüzgâr, onun şapkasını karşı sahile doğru uçurdu; şapkanın üstüne bir kurbağa sıçradı ve “vat! vat!” diye bağırınca altı kafadar, “Bay Schulz bizi çağırıyor, o karşı sahile ‘vat’ yaptı; biz niye yapmayalım?” dediler. Ve hep birlikte suya daldılar...ve doğal olarak boğuldular. Yani bir kurbağa yüzünden altısı da öldü.

Yedi kafadardan eve dönen olmadı.

154 | Yıldız Yağmuru

Bir zamanlar küçük bir kız vardı; annesi, babası ölmüştü. Kızcağız o kadar fakirdi ki, başını sokacak bir kulübesi bile yoktu. Ne bir yatağı vardı, ne de giyecek elbisesi. Ona acıyan birinin vermiş olduğu bir dilim ekmekten başka hiçbir şeyi yoktu.

Her şeye rağmen neşeli ve iyi kalpli bir kızdı. Dünyada kimsesi olmadığı için bir gün Tanrı'ya olan inancını yitirmeksizin ormana gitti. Orada fakir bir adama rastladı.

Adam, “Ah, bana yiyecek bir şey versene, karnım öyle aç ki” dedi.

Kız elindeki ekmeği ona verip, “Tanrı yardımcın olsun” diyerek oradan uzaklaştı.

Derken karşısına bir çocuk çıktı; sızlanıp durmaktaydı. “Başım çok üşüyor, bana bir şey ver ki, onunla başımı örteyim” dedi.

Kız başlığını çıkarıp ona verdi. Bir süre yürüyüp gittikten sonra yine bir çocukla karşılaştı.

Çocuk üşüyordu ve ceketini yoktu. Kız kendininkini verdi. Bir başka çocuk ondan etekliğini istedi; kızcağız onu da verdi. Derken bir ormana geldi; hava kararmıştı. Karşısına bir çocuk daha çıkarak ondan gömleğini istedi.

Kız “Nasıl olsa her yer kapkaranlık, kimse seni görmez, gömleğini verebilirsin” diye aklından geçirdi ve gömleğini çıkararak ona verdi.

Bu hep böyle sürüp gitti, ta ki üzerinde hiçbir şey kalmayınca kadar. İşte orada çırlıçıplak kalmışken gökten yıldız yağmaya başladı; bunların her biri madeni paraya dönüştü. Gömleğini vermişti ya! Hemen yeni bir gömleği oluverdi; hem de en iyi ketenden!

Küçük kız tüm paraları topladı ve ömrünün sonuna kadar zengin yaşadı.

155 | Çizmeli Kardeş

Biçbir şeyden korkmayan bir asker hiçbir şeyi de umursamıyordu. Ordudan ayrıldıktan sonra, hiçbir meslek öğrenmediği için para kazanamadı; orada burada dolaşıp işi dilencilığe kadar vardırıdı.

Üzerine eski bir yağmurluk çekti; manda derisinden yapılmış çizmelerini giydi.

Bu şekilde dağ taş demeden yollara düştü; tarlalardan geçti, patikalardan yürüdü, derken bir ormana vardı. Önce nerede olduğunu anlamadı, ama kesilmiş bir ağacın kütüğünde oturan iyi giyimli bir adam gördü. Adam yeşil renkte bir avcı ceketi giymişti.

Asker onunla tokalaşarak yanına, çimenler üzerine oturdu ve bacaklarını uzattı.

“Bakıyorum, çizmelerin çok güzel! Pırıl pırıl parlıyor” dedi avcıya. “Ama benim gibi çok yol yürürsen dayanmaz onlar. Benimkilere bak, manda derisinden; yıllardır kullanıyorum dağ taş demeden!”

Bir süre sonra asker ayağa kalkarak şöyle dedi: “Burada daha fazla kalamam. Karnım acıktı! Söylesene Çizmeli Kardeş, bu yol nereye gider?”

“Ben de bilmiyorum” diye cevap verdi avcı. “Ormanda yolumu kaybettim.”

“Benim başıma gelen senin başına da gelmiş” dedi asker. “Aynı kaderi paylaşıyoruz demektir. İstersen birlikte yola çıkalım.”

Avcı hafifçe güldü; sonra beraber yola koyuldular. Gittiler, gittiler, derken karanlık bastırdı.

“Bu ormandan çıkamayacağız” dedi asker. “Ama uzakta bir ışık görüyorum, orada yemek de buluruz belki.”

Taştan yapılma bir eve vardılar ve kapıyı çaldılar. Bir kocakarı kapıyı açtı.

“Yatacak bir yer arıyoruz” dedi asker. “Biraz da yiyecek bir şey, çünkü karnım zil çalıyor!”

“Burada kalamazsınız” diye cevap verdi kocakarı: “Burası haydut yatağıdır; aklınız varsa, onlar dönmeden kaçarsınız; yoksa sizi bulurlarsa hapı yutarsınız!”

“Boş versene sen! İki günden beri mideme bir şey girmediydi; ha burada ölmüşüm, ha ormanda, ne fark eder ki! Ben içeri giriyorum” dedi asker.

Avcı girmek istemedi, ama asker onu kolundan çekerek, “Gel, arkadaş, postu kolay deldirtmeyiz” dedi.

Kocakarı onlara acıdı. “Şu sobanın arkasına saklanın; onlar yemek yiyip uyuduktan sonra size bir şeyler verebilirim” dedi.

Tam o köşeye çekilmişlerdi ki, on iki haydut içeri daldı; hazır sofraya oturdular, arsız arsız yemek istediler.

Kocakarı onlara bir tepsi içinde kızarmış et getirdi; haydutlar yemeğe saldırdı.

Asker et kokusu burnuna gelince avcıya, “Daha fazla dayanamayacağım, kalkıp ben de onlarla yiyeceğim” dedi.

“Canımızı tehlikeye atıyorsun” diyen avcı onu kolundan tuttu. Ama asker yüksek sesle öksürmeye başladı.

Bunu duyan haydutlar çatalı bıçağı bir yana bırakarak

yerlerinden fırladı ve sobanın arkasında saklanana buldular.

“Ooo, beylere de bakın hele! Ne arıyorsunuz burada? Casusluğa mı çıktınız yoksa? Bekleyin de, size ağaçta sallanmayı öğretelim” dediler.

“Ağır olun bakalım” diye karşılık verdi asker. “Benim karnım aç, önce yemek verin, sonra ne isterseniz onu yapın.”

Haydutlar şaşırıldı. Şefleri, “Bakıyorum korkmuyorsun! Güzel! Yemek verelim, ama sonra öleceksin!”

“Görürüz” diyen asker masaya oturdu ve hiç korkmadan kızartmaya el attı. Avcıya dönerek, “Gel, çizmeli kardeş, sen de ye! Benim kadar acıkmışsındır, kendi evinde bile bundan daha iyisini bulamazsın” dedi.

Haydutlar askere şaşkınlıkla baktılar ve “Herif hiç tınlamıyor be” dediler.

Sonra asker, “Yemek iyiymiş. Şimdi içecek bir şey getirin” dedi.

Haydut şefi keyiflendi, bu küstahlığı da sineye çekerek kocakarıya seslendi: “Mahzenden bir şişe şarap getir, en iyisinden” dedi.

Asker şişenin mantarını ses çıkartacak şekilde çıkarırken, “Bak, çizmeli kardeş, buna bayılacaksın! Buradaki eşdostun şerefine içiyorum” dedi ve şişeyi haydutların başı üzerinde gezdirerek: “Hepiniz çok yaşayın, ama şimdi ağzınızı açıp sağ elinizi havaya kaldırın” diye ekledi. Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz haydutların hepsi hareketsiz kaldı. Hepsi taşlaşmıştı; ağızları açıldı ve sağ elleri havaya kalkmıştı.

Avcı askere, “Bakıyorum, çok marifetlisin! Hadi eve gidelim” dedi.

“Ohoo, acele ediyorsun be çizmeli kardeş! O kadar erken gitmeyelim. Düşmanı yendik, şimdi ganimete bakalım. Herifler ağızları açık, bize bakıyor, ama ben izin vermedikçe kılmıdayamazlar. Gel, ye, iç” diye karşılık verdi asker.

Kocakarı bir şişe şarap daha getirdi ve asker üç günlük yiyeceği bir oturuşta bitirdikten sonra sofradan ancak kalktı.

“Hadi artık kirişi kıralım. Kestirmeden gitmeden önce kocakarıya şehrin yolunu soralım” dedi.

Şehre vardıklarında asker eski arkadaşlarıyla buluştu:

“Ormanda bir haydut yuvası buldum, gelin de şunları kodese tıkalım” dedi. Sonra arkadaşlarını oraya götürdü. Bu arada avcıya, “Sen de gel bak, onları ayaklarından bağlarken nasıl debelenecekler, görürsün” dedi. Arkadaşları haydutları çember içine aldıktan sonra asker şarap şişesini eline alarak bir yudum içti. Sonra şişesini onların başları üzerinde gezdirirken, “Hepinizin şerefine!” diye seslendi. Aynı anda hepsi hareket etmeye başladı, ama muhafızlar hemen onları birer çuvala koyarak bir arabaya yükledi.

Asker, “Doğru hapishaneye götürün bunları” diye ekledi.

Ama avcı adamlardan birini yanına çağırarak ona bir şey söyledi.

“Çizmeli kardeş” dedi asker, “Düşmanın hakkından geldik, karnımızı doyurduk. Hadi şimdi rahat rahat yola koyulalım.”

Şehre yaklaşırken asker, şehir surlarına bir sürü insanın toplandığını, hepsinin sevinç naraları attığını ve havalarda zeytin dalları salladıklarını gördü. Derken üzerlerine doğru bir muhafız alayı geldi.

“Ne oluyor yahu?” diye şaşırarak avcıya sordu.

“Uzun zamandan beri kral bu yöreden uzaktaydı; bilmiyor musun? Bugün geri dönüyor; herkes de onu karşılamaya çıkmış” diye cevap verdi avcı.

“İyi de, kral nerde peki?” diye sordu asker: “Ben görmüyorum.”

“Burada” diye cevap veren avcı ceketini çıkardı; kraliyet elbisesi göründü. “Kral benim; gelişimi bildirmiştim” dedi.

Asker dehşet içinde kaldı, hemen yere diz çöktü ve ona sıradan bir insanmış gibi davrandığı için özür diledi.

Kral ona elini uzatarak şöyle dedi: “Sen cesur bir askersin; benim hayatımı kurtardın! Artık sıkıntı çekmeyeceksin, ben gerekeni yapacağım. Bir gün canın haydut yatağındaki gibi bir kızartma isterse saraya gel. Ama birinin şerefine içmeden önce benden izin almalısın!”

156 | Havva'nın Farklı Çocukları

Adem'le Havva cennetten kovulduktan sonra dünyada verimsiz bir arazide ev yapmak ve geçinmek zorunda kaldılar. Âdem tarlayı sürdü, Havva da iplik çekti. Havva her yıl bir çocuk doğuruyordu ve bu çocuklar çok farklıydı; bazıları güzeldi, bazıları çirkin.

Uzun bir zaman geçtikten sonra Tanrı nasıl geçindiklerini öğrenmek üzere onlara Cebrail'i göndereceğini bildirdi.

Havva Tanrı'nın bu lütfü karşısında çok sevindi, evi iyice temizledi, çiçeklerle süsledi, yerlere hasır döşedi. Sonra çocuklarını yanına çağırdı, amasadece güzel olanları. Onları tepeden tırnağa yıkadı, saçlarını taradı, yeni yıkanmış gömleklerini giydirdi ve onları Cebrail'e karşı saygılı ve terbiyeli davranmaları için uyardı. Kendilerine sorulacak sorulara akıllıca cevap vermelerini istedi. Ancak çirkin çocuklar hiç gözükmeyecekti! Onlardan birini samanlığa, öbürünü tavan arasına, üçüncüsünü buğday ambarına, dördüncüsünü sobaya, beşincisini kilere, altıncısını bir küfeye, yedincisini şarap fıçısının arkasına, sekizincisini eski bir kürkün altına, dokuzuncu ve onuncuyu giysilerin üzerini örten bir çarşafın altına, on bir ve on ikinciyi de ayakkabılık derinin altına sakladı. Tam bu işler bitmişti ki, kapı çalındı.

Âdem kapı aralığından baktı ve gelenin Cebrail olduğunu

nu gördü. Kapıyı açarak onu buyur etti.

Derken güzel çocuklar sıralandı, onun önünde önce eğilip sonra diz çöktüler. Cebrail onları kutsadı, sonra elini ilk çocuğun omzuna koyarak:

“Sen kudretli bir kral olacaksın” dedi. Aynı şekilde ikinciye “Sen bir düğ,” üçüncüye “Sen bir kont,” dördüncüye “Sen bir şövalye,” beşinciye “Sen bir soylu kişi,” altıncıya “Sen bir burjuva,” yedinciye “Sen bir tüccar” ve sekizinciye “Sen bir bilgin olacaksın” dedi ve hepsini esenlikler diledi.

Havva, Cebrail’in ne kadar lütuflâ olduğunu görünce: “Ben öbür çocukları da getireyim, onlara da inayet eder belki” diye düşündü. Ve hemen gitti, samanlıktan, ambardan, sobadan, ne bileyim nerde saklandılarsa tüm çocukları alıp getirdi. Hepsinin üstü başı dökülüyordu; kimi keldi, kimi kuruma bulanmıştı.

Cebrail onları görünce güldü, hepsine teker teker baktıktan sonra, “Onlara da bir paye vereceğim” dedi. Ve elini ilk çocuğun omzuna koyarak “Sen çiftçi olacaksın,” ikinciye “Sen balıkçı,” üçüncüye “Sen demirci,” dördüncüye “Sen deri tabaklayıcı,” beşinciye “Sen dokumacı,” altıncıya “Sen kunduracı,” yedinciye “Sen terzi,” sekizinciye “Sen çömlekçi,” dokuzuncuya “Sen arabacı,” onuncuya “Sen gemici,” on birinciye “Sen postacı” ve on ikinciye “Sen ömrün boyunca seyyis olacaksın” dedi.

Havva bunları duyduktan sonra, “Efendim, haksız lütufta bulundun ama. Onların hepsi benim çocuklarım, hepsine eşit inayette bulunmalıydın” dedi.

Cebrail şöyle cevap verdi: “Havva, sen bunu anlamıyorsun. Senin çocuklarını dünyaya yararlı kılma görevi verildi

bana. Onların hepsi dük ya da kont olmuş olsaydı, ekinleri kim kesecek, kim harmanlayacak, buğdayı kim öğütecek ve ekmeği kim yapacak? Kim demir dövecek, kim kumaş dokuyacak, kim duvar örecektir, kim toprak kazacak, kim giysi diktirecek? Her biri bir iş yapacak yani! Birinin diğerine ihtiyacı olacak hep. Ve hepsi geçimini şöyle veya böyle sağlayacak.”

Bunun üzerine Havva, “Ah, efendim, kusura bakma. Düşünmeden konuştum; çocuklarım konusunda Tanrı nasıl isterse öyle yapsın” dedi.

157 | Dört Sanatkâr Kardeş

Bir adamın dört oğlu vardı; bu çocuklar büyüyünce onlara, “Sevgili çocuklar, artık başınızın çaresine bakma zamanı geldi, bundan sonra size verebileceğim bir şey yok; dünyaya açılın, bir meslek öğrenin ve geçinmenin yoluna bakın” dedi.

Dört kardeş, babalarıyla vedalaştıktan sonra bastonlarını alarak yola çıktılar. Bir süre gittikten sonra bir dört yol ağzına geldiler. Buradan her bir yol ayrı bir yöne gidiyordu.

En büyük oğlan, “Burada ayrılmamız lazım, ama tam dört yıl sonra yine burada buluşalım, o zamana kadar bakalım kader bize ne gösterecek” dedi.

Bunun üzerine her biri bir yol tuttu. En büyüğü bir adamla karşılaştı. Adam ona nereye gitmek istediğini ve niyetinin ne olduğunu sordu.

Oğlan, “Ben bir meslek öğrenmek istiyorum” diye cevap verdi.

“Benimle gel ve bir hırsız ol!”

“Olmaz! Bu namuslu bir meslek değil ki! Sonunda iptesallanmak da var!”

“Aah, asılmaktan korkma! Ben sana sadece başka hiç kimsenin ulaşamadığı bir şeyi aşirmayı öğreteceğim.”

Oğlan sonunda razı oldu ve usta bir hırsız oldu; öyle maharetliydi ki, artık kimsenin malı güvencede sayılmazdı.

İkinci oğlan da bir adamla karşılaştı. O adam da aynı şeyi sordu, yani ne öğrenmek istediğini.

“Bilmiyorum” diye cevap verdi oğlan.

“Benimle gelirsen seni gökbilimci yaparım, hiçbir şey gözünden kaçmaz” dedi adam.

Oğlan razı geldi ve gökbilimci oldu. Ayrılıp giderken ustası ona bir dürbün vererek, “Bununla yerde gökte ne varsa görebilirsin, hiçbir şey senden gizli kalmaz” dedi.

Üçüncü kardeş bir avcının yanında çalışmaya başladı ve öyle bir ders aldı ki, sonunda usta bir avcı olup çıktı. Ustasıyla vedalaşırken adam ona bir filinta vererek, “Bu tüfeğin hiçbir kusuru yok, iyi nişan aldın mı hedefi yüzde yüz vurursun” dedi.

En küçük oğlan da bir adama rastladı. O adam da niyetini sorduktan sonra, “Terzi olmak ister miydin?” diye sordu.

“Bilmem ki! Sabahtan akşama kadar kamburum çıkarak iğne iplikle kumaş dikmek, ütölemek pek cazip gelmiyor bana” dedi oğlan.

“Sanki bir şeyden anlarmışsın gibi konuşuyorsun. Benim yanımda terzilik sanatının bir başka yönünü öğreneceksin! Bu çok saygın bir sanat aslında” diye konuşan adam sonunda karşısındakini razı etti.

Oğlan onun yanında bu mesleği temelinden öğrendi. Yanından ayrılırken ustası ona bir iğne vererek şöyle dedi: “Bununla önüne gelen her şeyi dikebilirsin; isterse yumurta kadar yumuşak ya da çelik kadar sert olsun! Ve öyle bir dikersin ki, dikiş izi kalmaz!”

Aradan dört yıl geçtikten sonra kararlaştırılan saatte kardeşler o dört yol ağzında buluştu; sarılıp kucaklaştılar ve babalarının yanına döndüler.

Yaşlı adam, “Oo, hangi rüzgâr attı sizleri” diye onları neşyle karşıladı.

Her biri başından geçeni anlattı. Sonra da evin önündeki koskocaman bir ağacın altında oturdular.

Babaları “Şimdi sizi deneyeceğim, bakalım neler yapabileceksiniz?” dedikten sonra ikinci oğlana bakarak:

“Şu ağacın tepesinde, iki dal arasında bir ispinoz yuvası var. O yuvanın içinde kaç yumurta olduğunu söyleyebilir misin?” dedi.

Gökbilimci dürbününü çıkarıp baktı, “Beş tane” dedi.

Babası en büyük oğluna, “Sen ağaca çık, kuşu hiç ürkütmeden ve hissettirmeden o yumurtaları al getir” dedi.

Usta hırsız ağaca tırmandı ve kuşu hiç ürkütmeden yumurtaları aldı, sonra da babasına verdi. Babası onları alıp masanın her bir köşesine bir yumurta koydu; bir yumurta da masanın tam ortasına! Sonra avcı oğluna dönerek:

“Şimdi bir atışta beş yumurtayı ortasından vurarak ikiye ayır bakalım” dedi.

Avcı silahını omuzladı ve babasının istediği gibi beş yumurtayı, her birini ikiye bölecek şekilde vurdu. Hem de tek kurşunla. Herhalde özel bir barut kullanmıştı!

“Şimdi sıra sende” dedi babası dördüncü çocuğuna. “O ikiye bölünmüş yumurtaları ve de içinden çıkan yavruları hiç zarar vermeden dikeceksin!”

Terzi cebinden iğnesini çıkararak hepsini babasının istediği gibi dikti. İşini bitirdikten sonra hırsız kuşa hiç belli etmeden yumurtaları yine yuvaya taşıdı!

Kuş kuluçkaya yattıktan sonra yavrular doğdu; ama terzi onları daha önce diktığı için hepsinin boynunda kırmızı birer ip vardı.

“Valla, hepinizi övmem gerek; zamanınızı boşa harcamayıp birer marifet öğrenmişsiniz. Yeri gelince de bunu kanıtlarsınız herhalde” dedi babaları.

Nitekim günün birinde ülkede kızıl kıyamet koptu. Kralın kızı bir canavar tarafından kaçırılmıştı! Kral gecegündüz üzülp durdu ve kızını bulup getireni damat yapacağını ilan etti.

Dört kardeş aralarında konuştular. “Marifetimizi göstermenin tam sırası” dediler. Ve prensesi bulmak üzere birlikte yola çıktılar.

Gökbilimci, “Ben şimdi onun nerede olduğunu bulurum” diyerek dürbününü çıkarıp baktı. “Onu görüyorum; ta uzakta, denizin ortasındaki bir kayalıkta, kendisine göz kulak olan bir canavarın yanında.”

Bunun üzerine kralın yanına vararak ondan kendisi ve kardeşleri için bir gemi istedi, sonra hep beraber denizdeki kayalığa ulaştılar. Prenses oradaydı, ama canavar onun kucağına yatmış uyuyordu.

Avcı, “Ateş edemem, yoksa aynı zamanda prensesi vurur öldürürüm” dedi.

“O zaman ben marifetimi göstereyim” diyen hırsız gizlice oraya yanaşarak canavarın altından kızı çekip alıverdi. Hayvan hiçbir şeyin farkına varmadı ve horlamasını sürdürdü.

Ama canavar uyandığı zaman prensesin orada olmadığını görünce onların peşine takıldı; çok kızgındı, ağzından ateşler çıkıyordu. Tam gemiye yaklaşıp onu devirmeye kalktığı anda avcı tüfeğini omuzladı ve onu tam kalbinden vurdu. Yaratık düşüp öldü; ama o kadar cüsseliydi ki, düşerken gemiyi parçaladı. Neyse ki, yüzmekte olan birkaç kalasa tutunarak denizin ortasında çabalamaya başladılar. Hayatları tehlikedeydi.

Ama terzi boş durmadı; cebinden çıkardığı o harika iğneyle kalasalara hemen birkaç dikiş attı; sonra onun üzerine oturarak geminin bütün parçalarını topladı. Sonra onları da dikmeyi becererek bir gemi yaptı. O gemiyle eve döndüler.

Kral kızını görünce çok sevindi. Dört kardeşe şöyle dedi:

“İçinizden biri kızımı evlenebilir, ama bunun kim olacağına kendiniz karar verin.”

Bu kez dört oğlan arasında tartışma çıktı.

Gökbilimci, “Ben prensesi görmemiş olsaydım, sizin tüm becerileriniz boşa gidecekti. Bu yüzden kızı ben hak ettim” dedi.

Hırsız şöyle konuştu: “Görmüşsün ne fayda! Ya ben prensesi canavarın elinden çalmamış olsaydım? Onu ben hak ettim!”

Bu kez avcı, “Sizler prensesi canavardan kurtardınız, ama benim kurşunum olmasaydı hepiniz ölmüştünüz. Onun için kız benim!” dedi.

Terzi, “Dikiş sanatımı göstermemiş olsaydım hepiniz boğulup gitmiştiniz. Yani kızı ben hak ettim” diye karşı çıktı.

Bunun üzerine kral, “Her biriniz aynı hakka sahipsiniz, ama hiçbiriniz kızımı alamayacağına göre sizlere krallığının yarısını ödül olarak veriyorum” dedi.

Bu karar dördünün de hoşuna gitti. “En iyisi aramızda anlaşalım” dediler.

Her birine krallığın yarısı düştü ve Tanrı’nın izniyle hepsi babalarıyla birlikte mutlu yaşadı.

158 | Gerçek Gelin

Bir zamanlar bir kız vardı; gençti, güzeldi, ama annesi çoktan ölmüştü. Üvey annesinin eline kalmıştı ve kadın ona çok zalim davranmaktaydı. Verdiği iş ne kadar ağır da olsa kızcağız hiç yorulmadan tüm gücüyle çalışıyor ve bunun altından kalkabiliyordu.

Ancak kötü kadının buna aldırış ettiği yoktu. Kızın yaptığı hiçbir işi beğenmiyordu ve hep az buluyordu. Kız ne kadar çalıştıysa kadın ona bir o kadar fazla iş veriyordu.

İşte bu kötü kadın kıza hayatı zehir etmeye karar verdi. Bir gün ona şöyle dedi: “Al sana altı kilo kuştüyü! Bunları birer birer temizleyeceksin; akşama kadar bitiremezsen bir araba dayak yersin, ona göre! Bütün gün tembel tembel oturacağını mı sandın yoksa!”

Zavallı kız işe başladı, ama aynı zamanda iki gözü iki çeşme ağlıyordu; çünkü bu işi bir günde bitirmesine imkân yoktu. Bir ufak yığın tüyü temizledim derken dinlenmek için bir nefes alsa ya da gözyaşlarını silmek için elini kaldırsa, hepsi dağılıveriyordu. Bu kez hepsini tek tek ayırıp işe yeniden başlıyordu.

Bir keresinde dirseklerini masaya dayayarak yüzünü iki eli arasına aldı ve “Kimse acımayacak mı bana bu dünyada?” diye sızlandı.

Aynı anda tatlı ve ince bir ses duyuldu: “Merak etme, çocuğum; ben sana yardıma geldim.”

Kız baktı, yanında bir kocakarı durmaktaydı. Kadın onun elini dostça tutarak, “Bana güvenebilirsin; derdin ne?” diye sordu.

Kadın dostça konuşunca kız dertli yaşamından bahsetti. Kendisine iş üstüne iş yüklediklerini ve bunların altından kalkamayacağını anlattı.

“Şu tüyleri akşama kadar temizleyemezsem üvey annem beni dövmele tehdit etti; biliyorum, sözünü tutar o” diyen kız gözyaşlarını tutamadı, ama iyi kalpli yaşlı kadın, “Merak etme, çocuğum, dinlen biraz. Ben senin işini yaparım” dedi.

Kız yatağına yattı ve hemen uyudu.

Kocakarı masa başına geçti, tüylerin arasına bir daldı ki! Sıska elleriyle dokunur dokunmaz tüyler teleklerine varıncaya kadar ayrılmaya başladı. Çok geçmeden altı kiloluk tüy temizleniverdi.

Kız uyandığında bütün tüyler kar beyazlığında bir yığın oluşturmuştu; hepsi odanın belirli yerlerine özenle yerleştirilmişti; kocakarı meydanda yoktu.

Kız Tanrı’ya şükretti ve akşama kadar sessizce oturdu.

Akşam olup da üvey anne odaya girince ve tüm işlerin yapılmış olduğunu görünce çok şaşırdı.

“Gördün mü, tembel kız? Çalışınca oluyormuş demek! Daha başka şeyler yapamaz mıydın sanki? Orada ellerini kavuşturmuş, oturuyorsun” diye çattı. Odadan çıkarken de, “Bunun yediğini burnundan getirmeliyim” diye mırıldandı.

Ertesi sabah kızı çağırarak şöyle dedi: “Al bakalım şu kaşığı, bununla havuzun suyunu boşaltacaksın. Akşama kadar bitiremezsen başına neler geleceğini biliyorsun!”

Kız aldı, ama kaşık delikliydi. Zaten delikli olmasa da bununla bir havuzun suyunu boşaltmak imkânsızdı. Hemen işe koyuldu, gözyaşlarının aktığı havuzun başına diz çöktü ve suyunu boşaltmaya başladı.

Onun bu sıkıntısını fark eden iyi kalpli kocakarı yine ortaya çıktı. “Üzülme kızım, sen git şu çalılığın arkasına yat, uyu; ben senin işini yaparım” dedi. Ve yalnız kaldığı zaman elini havuzun üzerine hafifçe değdirdi. Aynı anda havuzun suyu bir duman gibi havaya yükselerek göklere kavuştu. Havuz gitgide boşaldı.

Güneş batarken kız uyanıp da havuzun tamamen boşaldığını ve dibindeki çamur içinde balıkların çırpındığını gördü. Daha sonra üvey annesine bunu göstererek işini bitirdiğini söyledi.

“Daha önce bitirmeliydin” diyen kadının suratı öfkeden bembeyaz kesildi, ama başka bir şey düşünmeye başladı.

Üçüncü sabah kıza şöyle dedi: “Şu karşiki ovada bana bir saray yap! Akşama kadar bitmiş olsun!”

Kız dehşet içinde kaldı. “Bu kadar büyük bir yapıyı nasıl bitiririm?” dedi.

“İtiraz istemem! Delikli kaşıkla havuzun suyunu boşalttığını göre bunu haydi haydi yaparsın! Bugün oraya taşınmak istiyorum. Mutfakta ya da kilerde en ufak bir şey eksik olursa, başına ne geleceğini biliyorsun” diye haykıran üvey anne, daha sonra onu başından savdı.

Kız ovaya vardı. Orada koca koca taşlar üst üste yığılmıştı. Tüm gücünü sarf ettiği halde en küçük taşı bile yerinden oynatamadı. Oturup ağlamaya başladı. Kocakarı gelse diye içinden geçirdi.

Çok geçmedi, iyi kalpli kocakarı gelerek onu teselli etti. “Gölgeye çekil, yat ve uyu. Ben sana güzel bir saray yapayım, hoşuna giderse orada sen oturursun” dedi.

Kız gider gitmez kocakarı taşlardan birine elini değdirdi. Birden koskoca duvarlar kendiliğinden dikildi; sayısız görünmez el kısa zaman içinde bir saray oluşturmaya başladı.

Zemin sarsıldı, sütunlar yan yana havaya doğru yükseldi. Çatıda kiremitler dizildi; öğlen olduğunda yapıtın en tepesinde, rüzgârın etkisiyle bir fırıldak dönüyordu.

Sarayın iç düzenlemesi akşama kadar tamamlandı. Kocakarı tüm bunları nasıl yaptı bilmem, ama odaların duvarları ipek ve kadife kumaşlarla kaplıydı; her yerde goblen sandalyeler, mermer masaların etrafında zengin işlemeli koltuklar vardı; her tarafta altın şamdanlardan çıkan ışık döşemeye yansıyor; altın kafesler içinde yeşil papağanlar ve adı bilinmeyen ötücü kuşlar yer almıştı; sanki buraya bir kral taşınacaktı!

Kız uyandığında güneş batmaktaydı; ama binlerce ışık, gözlerini kamaştırdı. Hızlı adımlarla saraya gitti ve açık kapı-

dan içeri girdi. Merdivenler kırmızı yolluklarla kaplıydı; altın korkuluklara yemyeşil ağaççıklar dizilmişti. Görkemli odaları görünce kızcağız sanki taş kesildi. Kim bilir daha ne kadar zaman böyle bakakalacaktı, ama birden aklına üvey annesi geldi. “Ah” diye söylendi kendi kendine, “İnşallah hoşuna gider de bana artık eziyet etmez!”

Ve kız üvey annesinin yanına vararak ona sarayın tamamlanmış olduğunu söyledi.

Kadın, “Az sonra gidip bakarım” dedi. Saraya girdiğinde eliyle gözlerini kapamak zorunda kaldı, çünkü bu görkem gözlerini kamaştırmıştı.

Kız dönerek, “Gördün mü, ne kadar kolaymış bunu yapmak! Aslında sana daha zor bir iş vermeliydim” dedi.

Tüm odaları gezdi, bir eksiklik var mı diye bakmadığı köşe kalmadı, ama hiçbir kusur bulamadı.

“Şimdi yukarı çıkalım” derken kıza pis pis baktı. “Mutfak ve kilere iyice bakmak lazım. Bir şey eksikse cezalandırılacaksın, ona göre!”

Ancak ocak yanıyor, tencerelerde yemek kaynıyordu; maşalar, kepçeler asılıydı; duvarlardaki raflara dizili mutfak eşyası hep pirinçtendi. Eksik hiçbir şey yoktu; kömür tenekesi ile su kovası bile vardı.

“Kilerin kapısı nerede? Şarap fıçıları ağzına kadar dolu değilse yandın” diye bağırdı kadın. Ve kapaklı kapıyı kendisi yukarı kaldırdı. Aşağı inmek üzere iki adım atmıştı ki, duvara dayalı ağır kapak düşerek kapanıverdi.

Kız bir haykırış işitti; üvey annesine yardım etmek için hemen kapağı kaldırdı, ama kadın yere düşüp ölmüştü.

Böylece görkemli saray kıza kaldı. İlk zamanlarda bu şansı neye yoracağını bilemedi. Artık dolaplarında en güzel giysiler asılıydı; sandıkları altın ve gümüş takımlarla ya da inci boncukla doluydu. Yani her isteği yerine getiriliyordu.

Bu arada güzelliği de dillere destan oldu. Evlenmek için pek çok kişi ona talip olduysa da kız hiçbirini beğenmedi. Sonunda saraya bir prens çıkageldi; kız ona gönlünü kaptırdı; nişanlandılar.

Sarayın bahçesinde bir ıhlamur ağacı vardı. Bir gün onun altında samimi konuşurlarken oğlan, “Ben eve dönüp babamdan evlenme izni alayım; senden bir ricam var. Şu ağacın altında beni bekle, bir iki saate kadar dönerim” dedi.

Kız onu sol yanağından öperek, “Bana sadık kal, kimseye bu yanağını öptürme. Sen dönünceye kadar burada oturup bekleyeceğim” dedi.

Ve kız güneş batıncaya kadar ağacın altında oturdu, ama oğlan bir daha dönmedi. Kız üç gün boyunca sabahtan akşama kadar onu bekledi, ama nafi!e!

Oğlan dördüncü gün de gelmeyince kız, “Herhalde başına bir şey geldi; gidip onu arayayım. Bulmadan da geri dönmem” diye söylendi.

En güzel giysilerinden üçünü yanına aldı: bir tanesi parlak yıldızlarla bezenmişti; ikincisi gümüş ayla, üçüncüsü de altın güneşle! Bir mendile de bir avuç kıymetli taş doldurarak yola çıktı.

Gittiği her yerde nişanlısını sordu, ama kimse onu görmemişti ve kimse onu tanıımıyordu.

Az gitti, uz gitti, bütün dünyayı dolaştı, ama onu bulamadı. En sonunda bir çiftçinin yanına çoban olarak girdi. Giy-

sileriyle kıymetli taşlarını bir taşın altındaki toprağa gömdü.

Böylece günlerini hayvan gütmekle geçirdi. Üzgündü, nişanlısını çok özlemişti. Çok alıştığı ve sevdiği bir danası vardı, onu kendi eliyle beslerken hep şöyle diyordu:

*Danacığım, yemini kurutma,
Sakın ola çobanını unutma;
Ağaç altında bekleyen
Nişanlısını unutan prens gibi*

Dana de öne doğru eğiliyor ve kendisini okşatıyordu.

Birkaç yıl böyle yalnız ve üzgün yaşadıktan sonra yörede bir dedikodu çalkalandı. Kralın kızı evlenecekti!

Şehre giden yol kızın bulunduğu köyden geçiyordu. Kız bir gün sürüsünü güderken nişanlısının yoluna çıktı. Oğlan ata binmişti; kibirliydi; kıza bakmadı bile. Ama kız sevgilisini tanıdı; kalbine bir bıçak saplanır gibi oldu.

“Yazık, bana sadık kalır sanmıştım! Ama beni unutmuş anlaşılan” diye mırıldandı. Ertesi gün kız aynı yola çıktı ve oğlan yaklaşıırken danaya şunları söyledi:

*Danacığım, yemini kurutma
Sakın ola çobanını unutma
Ağaç altında bekleyen
Nişanlısını unutan prens gibi.*

Oğlan bu sesi duyunca baktı, atını durdurdu. Çoban kızının yüzüne baktı. Sonra bir şeyi hatırlamak istercesine elini gözlerinin önüne getirdi, ama sonra hızla atını sürdü, az sonra gözden kayboldu.

Derken sarayda üç gün boyunca bir şenlik düzenlendi ve

bu şenliğe herkes davet edildi.

Son kez şansımı deneyeceğim diye düşünen kız akşam olunca taşın altına sakladığı servetini aldı. Altın güneşli elbisesini kıymetli taşlarla süsledi. Yemeniyle sardığı başını açtı, saçları bukleler halinde aşağı salıverdi. Bu şekilde şehre indi. Karanlıkta kimse onu fark etmedi.

Ama aydınlık salona girince bütün gözler hayranlıkla ona dikildi, kimse onun kim olduğunu çıkaramadı.

Prens onu karşıladıysa da tanımadı; ama güzelliğinden o kadar etkilenmişti ki, öbür nişanlısını düşünmedi bile.

Eğlence sona erdiğinde kız o kalabalık arasından sıvışıp gitti ve gün doğarken tekrar köye vardı, çoban elbisesini giydi.

İkinci akşam gümüş aylı elbisesini giydi; saçlarının arasına kıymetli taşlarla bezenmiş yarım ay şeklinde bir toka iliş-tirdi.

Şölenin yapıldığı salona girince yine bütün gözler ona dikildi. Prens hemen onu karşıladı; gönlünü öylesine kaptırmıştı ki, bütün gece sadece onunla dans etti, başka kıza bakmadı. Kız oradan ayrılmadan üçüncü akşam da geleceğine dair ona söz vermek zorunda kaldı.

Ve üçüncü akşam yıldızlı elbisesini giydi; her adım atışında pırıl pırıl yanıp sönüyordu; saç tokası ve bel kayışı hep kıymetli taşlarla donanmıştı.

Prens onu hanidir bekliyordu; yanına iyice yaklaşarak, "Söylesene bana, kimsin sen?" dedi. "Sanki seni daha önceden tanıyormuşum gibi geliyor bana."

"Benim yanımdan ayrılırken ne yaptığımı hatırlamıyor

musun?” diye cevap veren kız onu sol yanağından öptü. Aynı anda oğlanın gözü açıldı ve gerçek nişanlısını tanıdı.

“Gel, burada daha fazla kalmanın bir anlamı yok artık” diyerek onu elinden tuttu ve arabasına bindirdi.

Atlar rüzgâr gibi saraya uçtu. Ta uzaktan mucize sarayın aydınlanmış pencereleri gözüksü.

Ihlamur ağacının önünden geçerlerken yüzlerce ateş böceği yanıp sönererek havada uçuşarak yapraklara dokununca etrafa nefis bir koku yayıldı.

Sarayın merdivenlerine çiçekler döşendi, kuş sesleri salonda çınladı.

Herkes avluda toplandı ve prensle gerçek nişanlısının nikâhını kıyacak rahibi beklemeye başladılar.

159 | Su Perisi

Biri erkek, öbürü kız iki kardeş kuyu başında oynamaktaydı. Ama kuyunun dibinde bir su perisi vardı. “Şimdi sizi ele geçirdim. Bundan sonra benim için çalışacaksınız” dedi ve onları yanına alarak oradan uzaklaştı.

Daha sonra kızlara darmadağınık ipler vererek onları çile haline getirip dokuttu; kıza fıçıyla su taşıttırdı, oğlana kör bir baltayla ağaç kestirtti. Tüm bunların karşılığında iki kardeşe yiyecek olarak taş gibi hamur ekmekten başka bir şey vermedi.

Çocukların önce sabrı taşı, sonra beklediler ve bir pazar günü su perisi kiliseye gidince oradan kaçtılar.

Kilisedeki ayın bittikten sonra su perisi eve döndüğünde kuşların yuvadan kaçtığını görünce kocaman sıçrayışlarla onların peşine düştü.

Çocuklar onun gelişini ta uzaktan fark ettiler; kız ardına bir fırça fırlattı. O fırçadan koskoca bir fırça dağı oluştu ki, üzeri binlerce, ama binlerce dikenle doluydu. Su perisi bu dağı tırmanıp aşmak için çok uğraştı, ama sonunda öte tarafa vardı.

Çocuklar bunu görünce, bu kez oğlan tarağını fırlattı. Bu taraktan koskoca bir tarak dağı oluştu ki, on binlerce dişi vardı. Ama su perisi bu dağı da aşmayı bildi.

Bu kez kız arkaya bir ayna attı, bundan bir ayna dağı oluş-

tu. O kadar kaygandı ki, üzerinde yürümek imkânsızdı. Su perisi hemen eve dönüp baltamı alayım da şu aynayı param-parça edeyim diye düşündü.

Geri dönüp de Camdağı'nı kırmaya kalktığında çocuklar çoktan gitmişti.

Su perisi oradan defolup kuyusuna döndü.

160 | Beyaz Yılan

Bir oğlanla kız kardeşi kuyu başında oynuyordu, derken ikisi de kuyuya düşüverdi. Aşağıda bir su perisi vardı. “Sizi ele geçirdim, şimdi benim için eşek gibi çalışacaksınız” diyerek onları alıp götürdü.

Kıza berbat bir keten verdi; bunun ipliğini çıkartacaktı; aynı zamanda da boş bir fıçıya su dolduracaktı. Oğlan da kör bir baltayla ağaç kesecekti. İkisine de yemek olarak taş gibi iki parça ekmekten başka bir şey vermedi. Çocukların sabrı tükendi; su perisinin kiliseye gittiği bir pazar günü kaçırverdiler.

Kilise dönüşü peri kuşların kafesten uçmuş olduğunu gördü ve hemen peşlerine düştü. Ama çocuklar onu ta uzaktan gördü. Kız arkasına bir fırça fırlattı. Bu fırça bir anda her tarafı binlerce, ama binlerce diken dolu bir fırça dağına dönüştü. Peri bu dağı zar zor ancak aşabildi.

Çocuklar bunu görünce bu kez oğlan arkasına bir tarak fırlattı. Bu tarak, üzerinde binlerce dişi olan bir tarak dağına dönüştü. Ama peri bunlara tutuna tutuna o dağı da aşmasını bildi.

Bu kez kız arkasına bir ayna fırlattı. Bu aynadan bir ayna dağı oluştu; ama bu dağ o kadar kaygandı ki, perinin bunu aşmasına imkân yoktu.

Bunun üzerine peri, “Hemen eve dönüp baltamı alayım, onunla aynayı parçalarım” diye düşündü.

Ama geri dönüp de ayna dağını parçaladığında çocuklar çoktaaan kaçıp gitmişti. Peri de defolup kuyusuna gitti.

161 | Kara Gelinle Beyaz Gelin

Bir kadın kızıyla ekin kesmek üzere tarlaya gitti; üvey kızını da yanına aldı. Bu sırada ulu Tanrı fakir bir adam kılığında onun karşısına çıktı ve “Köye giden yol hangisi?” diye sordu.

“Bulmak istiyorsan onu kendin ara” diye cevap verdi kadın. Kızı da, “Bulamam dersen yanına bir kılavuz al” diye dalga geçti.

Ama üvey kız, “Zavallı adam, ben sana göstereyim, gel benimle” dedi.

Ulu Tanrı kadınla kızına çok içerledi, onlara sırt çevirerek bela okudu. Şöyle ki, ikisinin de yüzü gece gibi kapkara, günahları gibi çirkin olacaktı! Ama zavallı üvey kıza karşı merhametli davrandı. Onunla köye yaklaştıklarında kızı kutsadıktan sonra, “Benden üç şey dile, yerine getireyim” dedi.

Bunun üzerine kız, “Güneş kadar saf ve temiz olmak isterim” dedi. Hemen o anda gündüz kadar berrak ve beyaz oluverdi. “Sonra öyle bir para çıkınım olsun ki, hiç boşalmasın” dedi. Yüce Tanrı ona bunu da vererek, “En iyisini unutma” dedi.

Kız, “Üçüncü olarak, öldükten sonra cennete gitmek isterim” diye cevap verdi.

Üvey anne, kızıyla eve döndüğünde ikisinin de yüzü kömür karasına bulanmış gibi simsiyahtı ve çirkindi. Oysa üvey kızı bembeyazdı ve çok güzeldi. Ana kız onu çok kıskandılar ve kadının içindeki kötülük dışa vurdu ve ona fenalık yapmaktan başka bir şey düşünemez oldu.

Üvey kızın Reginer adında bir erkek kardeşi vardı; kız bu kardeşini çok seviyordu; ona her şeyi anlattı.

Bir keresinde Reginer ona, “Bak kardeşim, senin bir resmini çizmek istiyorum ki, hep gözümün önünde olasın” dedi.

Kız şöyle cevap verdi: “Çiz, ama lütfen resmi kimse görmesin!”

Oğlan kız kardeşinin resmini yaptıktan sonra onu odasının duvarına astı. Kendisi kralın sarayında kalıyordu, çünkü onun arabacısıydı.

Her gün resmin karşısına geçiyor ve kardeşinin mutlu olması için Tanrı’ya dua ediyordu.

Derken kralın karısı öldü, ama kadın o kadar güzeldi ki, o zamana kadar ondan daha güzel bir kadın görülmemiştir. İşte bu yüzden kral çok üzgündü.

Ancak saraydaki hizmetçiler arabacının her gün resmin önünde durduğunu fark ettiler ve bunu ona çok görerek krala bildirdiler.

Kral resmi getirtti; bu resmin karısına çok benzediğini, hatta ondan da güzel olduğunu görünce kıza ölesiye âşık oldu. Hemen arabacıyı çağırarak ona bu resimdeki kim olduğunu sordu. Arabacı kendi kız kardeşi olduğunu söyledi. Bunun üzerine kral onunla evlenmeye karar verdi. Hemen atları ve arabayı hazırlattı, içine de çok güzel giysiler koyarak

gelini almaya gönderdi. Reginer bu arabayla onun yanına varınca kız kardeşi çok sevindi.

Ama kara kız bunu görünce kızgınlıktan küplere binerek anasına, “Sen ne biçim büyücüsün? Neden benim de başıma talih kuşu dönmüyor?” diye çıkıştı.

“Kapa çeneni” dedi cadı karı. “Seni onunla değiştireceğim” dedi ve bir büyü yaparak önce arabacının gözlerini yarı kör etti, sonra beyaz kızı yarı sağır etti.

Sonra arabaya önce görkemli giysisiyle üvey kız, sonra üvey anneyle kızı bindi; Reginer de sürücü mahalline geçtikten sonra yola çıktılar.

Bir süre yol aldıktan sonra arabacı şöyle seslendi:

*Ört üstünü kardeşim,
Yağmurdan ıslanma,
Saçlarını da dağıtma,
Kral beğenmez sonra.*

Müstakbel gelin, “Ağabeyim ne dedi?” diye sordu.

Kocakarı, “Şey, altın elbiseni çıkarıp kız kardeşine vereymişsin” dedi.

Bunun üzerine kız üzerindikileri çıkarıp üvey kardeşine verdi. Böylece yollarına devam ettiler.

Az bir yol gittikten sonra güzel kızın ağabeyi şöyle seslendi:

*Ört üstünü kardeşim,
Yağmurdan ıslanma,
Saçlarını da dağıtma,
Kral beğenmez sonra.*

Gelin sordu, “Ağabeyim ne dedi?”

“Şey, başındaki tacı çıkarıp kız kardeşine vereymişsin.”

Kız başındaki tacı kız kardeşine verdi, böylece başı açık kaldı.

Yine yollarına devam ettiler. Bir ara Reginer yine seslendi:

*Ört üstünü kardeşim,
Yağmurdan ıslanma,
Saçlarını da dağıtma,
Kral beğenmez sonra.*

Gelin yine sordu, “Ağabeyim ne dedi?”

“Şey, arabadan dışarı bakaymışsın.”

Tam o sırada bir köprüden geçiyorlardı. Altlarında derin bir nehir akıyordu. Gelin ayağa kalkıp da pencereden dışarı bakmak isteyince, ana kız ikisi birden onu suya ittiler. Ve kız suyun dibine indiği anda kar beyazlığında bir ördek belirerek yüzmeye başladı. Reginer hiçbir şeyin farkına varmadı ve arabayı sarayın avlusuna kadar sürdü.

Sonra krala kara gelini kız kardeşi olarak tanıttı. Yarı kör olduğu için, altın işlemeli giysiyi görünce onu kardeşi sanmıştı.

Kral kendisine sunulan gelinin ne kadar çirkin olduğunu görünce küplere bindi ve hemen arabacının yılanlı kuyuya atılması için emir verdi. Ama cadı karı kralı da büyüledi; öyle ki kendisiyle kızını saraya aldı kral. Ve cadının kızını gerçek gelin sanarak onunla evlendi.

Bir akşam kara gelin kralın kucağında otururken beyaz bir ördek mutfağın önüne kadar yüzdükten sonra genç aşçı-

ya şöyle seslendi:

*Bak çocuğum, ateş yaksana,
Tüylerim ne kadar ıslak, baksana.*

Aşçı söyleneni yaptı, ocağı ateşledi. O zaman ördek içeri girerek ocak başına geçti, silkindi ve gagasıyla tüylerini temizledi. Sonra oturup ısınırken şöyle sordu:

Ağabeyim Reginer ne yapıyor?

Aşçı şöyle cevap verdi:

*Onu yakalayıp kuyuya attılar,
Zehirli yılanları yanına kattılar.*

Ördek yine sordu:

Evdeki kara cadı ne yapıyor?

Aşçı cevap verdi:

Kralın kollarında keyif çatıyor.

O zaman ördek dedi ki:

Tanrı bize yardım etsin!

Ertesi akşam yine geldi ve yine aynı soruları sordu. Üçüncü akşam da hepsini yineledi.

Aşçı oğlan dayanamadı ve krala giderek her şeyi anlattı. Ama kral bunu kendi gözleriyle görmek istedi ve ertesi akşam oraya gitti. Ördek kafasını pencereden uzatır uzatmaz kral kılıcıyla bir vuruşta onun boynunu kesti. İşte o anda ortaya dünyanın en güzel kızı çıkıverdi. Bu Reginer'in odasında asılı resimdeki kızdı!

Kral sevinçten çılgına döndü; çünkü kız ıslak vaziyette

karşısında duruyordu. Hemen onun giysilerini getirtti ve giyinmesini bekledi.

Bunun üzerine kız nasıl aldatıldığını ve nasıl nehre fırlatıldığını anlattı. İlk işi de yılanlı kuyuya atılan ağabeysinin kurtarılmasını istemek oldu.

Kral onun bu isteğini yerine getirdikten sonra büyücü cadının odasına giderek ona şöyle sordu: “Sen olsaydın, böyle birine ne yapardın?” diye sorarak tüm olan bitenleri anlattı.

Kadının gözü öylesine dönmüştü ki, hiçbir şeyin farkında olmadan, “Çırçıplak soyup iğneli fıçıya sokar, sonra o fıçıyı bir ata bağlatarak dünyanın öbür ucuna gönderirdim” diye cevap verdi. Bu söyledikleri elbette onun ve kara gelinin başına geldi.

Kral beyaz gelinle evlendi, onun vefakâr ağabeyini zengin ve soylu bir kişi yaptı.

Birinci Masal

Bir zamanlar bir kunduracı vardı, elinde olmayan sebeplerle fakir düştü; bir çift pabuçluk deriden başka hiçbir şeyi kalmadı.

O akşam bir çift pabuçluk deriyi kesti, ertesi gün işleyecekti. İçi rahat olduğu için sakın sakın yatağa yattı, duasını yaptıktan sonra uyudu.

Ertesi sabah yine duasını yapıp işe başlayacağı sırada tezgâhın üzerinde bir çift pabucun hazır olduğunu gördü. Çok şaşırdı ve ne diyeceğini bilemedi. Pabuçları eline alarak inceledi. O kadar güzel çalışılmıştı ki, tek bir hatalı dikişe bile rastlamadı; sanki usta elinden çıkmıştı.

Derken bir müşteri çıkageldi, pabuçları çok beğendi ve hemen karşılığını parayla ödedi. Kunduracı bu parayla iki çift pabuçluk deri satın aldı. Akşamından onları kesti, ertesi sabah şevkle işe başlayacaktı. Ancak buna gerek kalmadı; yaktan kalktığı anda yine tezgâhın üzerinde iki çift pabuç hazırıldı. Bunların da müşterisi çıktı ve kunduracı bu kez kazandığı parayla dört çift pabuçluk deri satın aldı.

Ertesi sabah tamamlanmış dört çift pabuç buldu. Bu iş hep böyle sürüp gitti: akşamdan hazırladığı deriler, ertesi sabah pabuca dönüşüyordu. Kısa zamanda zengin oluverdi.

Noele yaklaştıkları bir akşam adam yine deri kesti ve yat-

madan önce karısına şöyle dedi: “Bu gece uyanık kalsak da, bize kim böyle yardım ediyor, bir görsek; olmaz mı?”

Karısı razı oldu; odanın bir köşesinde asılı giysilerin arkasına saklandılar ve dikkat kesildiler.

Tam gece yarısı iki tane çıplak ve sevimli cüce göründü; ikisi de tezgâhın başına geçerek çalışmaya başladı; ufacık parmaklarıyla öyle çabuk köseleyi delmeye, dikmeye, çekiçle inceltmeye başladılar ki, kunduracı hayretler içinde kaldı ve gözlerini onlardan ayıramadı.

Cüceler işleri bitene kadar hiç durmadan çalıştılar; sonra pabuçları tezgâhın üzerine bırakarak hemen ortadan yok oldular.

Ertesi sabah kadın şöyle dedi: “Cüceler bizi zengin etti, biz de onlara teşekkür etmeliyiz. Baksana, onlar hep çıplak dolaşıyor! Üzerlerine giyecek bir şeyleri yok; herhalde üşüyorlardır. Ne dersin? Ben onlara gömlek, ceket, pantolon dikeyim; yün çorap öreyim. Sen de her birine birer çift pabuç yap!”

Adam, “Seve, seve” dedi.

Söylediklerini yaptılar, sonra giysileri ve pabuçları tezgâh üstüne koyduktan sonra, cücelerin nasıl davranacaklarını görmek üzere saklandılar.

Gece yarısı cüceler hoplaya zıplaya çıkageldi; hemen tezgâhın başına geçip çalışmak istediler. Orada kesilmiş deri yerine hazır elbiseler bulunca çok şaşırdılar, ama sonra çok sevindiler. Hemen o güzel elbiseleri giydiler, üzerlerine tam geldi. Bu kez bir şarkı tutturdular:

Yakışıklı delikanlı olup çıktık,

Kunduracılıkta iş yok artık.

Hopladılar, zıpladılar, iskemlelerin ve sıraların üstünden atladılar ve dans ederek kapıdan çıkıp gittiler. O günden sonra bir daha gelmediler.

Ama kunduracının işleri yolunda gitti hep; neye el attıysa hep üstesinden gelebildi.

İkinci Masal

Bir zamanlar bir hizmetçi kız vardı; çok çalışkandı, çok temiz ve titizdi. Her gün evi temizler, süprüntüleri kapının önüne koyardı.

Bir sabah yine işe başlayacağı sırada bir mektup buldu; okuma yazması olmadığı için efendilerine gösterdi. Bu bir davetiyeydi; cücelerden geliyordu. Bir çocuğun vaftiz edilmesinde hizmetçi kızın yardımını istiyorlardı!

Hizmetçi kız ne yapacağını bilemedi. Herkes böyle bir teklifi reddetmemesi gerektiğini söyleyince sonunda bu işe razı oldu.

Bunun üzerine üç cüce çıkageldi, genç kızı yaşadıkları bir dağ oyuğuna götürdüler. Orada her şey ufacıktı, sevimliydi ve görkemliydi, yani söylenecek laf yoktu!

Çocuk siyah abanozdan yapılma, düğmeleri inciden bir yatakta yatıyordu; çarşaf lar altın işlemeliydi, terazi fildişinden, küvet de altından!

Neyse, kız çocuğun vaftiz teyzeliğini üstlendikten sonra eve dönmek istedi. Ama cüceler üç gün daha kalması için çok ısrar ettiler.

Kız üç gün daha orada kaldı; neşeli vakit geçirdi, ne istediye cüceler onu yaptı. Sonunda eve dönme zamanı geldi; cüceler onun ceplerini altınla doldurduktan sonra yolunu göstererek uğurladılar.

Kız eve döner dönmez işe başlamak istedi; bir köşede duran süpürgeyi eline aldı. Ama tam bu sırada evden iki kişi çıkarak ona kim olduğunu sordu.

Aslında kız cücelerin yanında üç gün değil, yedi yıl kalmıştı. Bu zaman içinde de eski efendileri ölmüştü.

Üçüncü Masal

Bir kadının çocuğu beşiğindeyken cüceler tarafından kaçırıldı. Onun yerine çirkin, biçimsiz, koca kafalı, patlak gözlü, bir çocuk bırakıldı. Bu çocuk ne yiyordu ne de içiyordu.

Ne yapacağını bilemeyen kadın komşusuna giderek onun fikrini aldı.

Komşusu ona, bu çocuğu mutfağa götürüp ocağa oturtmasını, sonra ocağı yakmasını ve onu iki yumurta kabuğu kadar suda kaynatmasını önerdi. Bu çocuğu güldürecek ve eğer gülerse yok olacaktı.

Kadın komşusunun söylediklerini aynen uyguladı. İçi su dolu iki yumurta kabuğunu ateşe oturtunca oğlan şöyle konuştu:

Bunca yaşıma bastım,

Bu işe doğrusu şaştım.

İnsan nasıl pişer yumurta kabuğunda?

İnan, amabir bit yeniği var bunda.

Ve gülmeye başladı. O gülerken birden bir sürü cüce çıkageldi. Daha önce kaçırdıkları çocuğu ocağa oturtular, çirkin oğlanı da yanlarına alıp gittiler.

163 | Yırtık Pabuçlar

Bir zamanlar bir kralın on iki kızı vardı, kızların hepsi birbirinden güzeldi. Hepsi bir salonda uyuyordu, yatakları yan yanaydı ve akşam olup da yattıktan sonra kral salonun kapısını dışardan sürgülüyordu.

Bir sabah kral bu kapıyı açtığı zaman kızlarının pabuçlarının dans etmekten paramparça olduğunu gördü ve bunun nasıl olduğunu kimse anlayamadı.

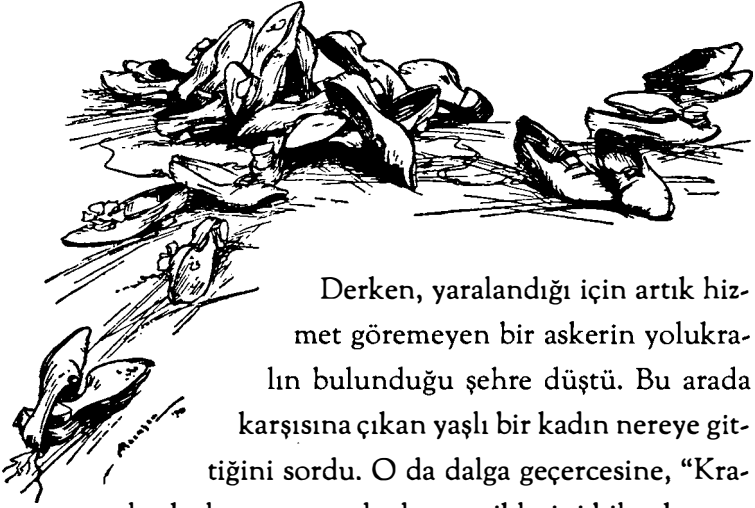
Kral şöyle ilan etti: Dün gece kimlerin dans ettiğini meydana çıkaracak olan erkek, kızlarından biriyle evlenecek ve kendisinin ölümünden sonra da kral olacaktı! Ama talipli, üç gün üç gece geçtikten sonra bu meseleyi açıklığa kavuşturamazsa canından olacaktı.

Derken ortaya bir prens çıktı. Bu işi halledecekti! Ona yatak salonunun yanında bir oda verdiler; yatağını hazırladılar. Kızların nereye gittiğini ve nerede dans ettiklerini saptayacaktı! Kızlar bu işi gizlice yapmasın ya da başka bir yere kaçmasın diye salon kapıları da açık tutuldu.

Ama prensin üzerine bir ağırlık çöktü ve uyuyakaldı. Ertesi sabah uyandığında on iki kız da dansa gitmiş olmalıydı, çünkü pabuçlarının tabanında delikler açılmıştı.

İkinci ve üçüncü akşam da aynı şey oldu; bunun üzerine hiç acımadan prensin kafasını kestiler.

Ondan sonra bu meseleyi çözmek üzere pek çok kişi başvurduysa da hepsi canlarından oldu.

Derken, yaralandığı için artık hizmet göremeyen bir askerin yolukralın bulunduğu şehre düştü. Bu arada karşısına çıkan yaşlı bir kadın nereye gittiğini sordu. O da dalga geçercesine, “Kralın kızlarının nerede dans ettiklerini bilmek, sonra da kral olmak isterdim” dedi.

“Bu o kadar zor değil. Sana gece sunulacak şarabı içmezsin, uyku taklidi yaparsın” diyen kadın, ona bir pelerin vererek, “Buna sarındın mı görünmez olursun, sonra da kızların peşine takılırsın” diye ekledi.

Asker bu öneriyi benimsedi, cesareti ele alarak kralın huzuruna çıktı ve işe talip oldu. Onu da diğerleri gibi iyi ağırladılar ve kendisine kral elbiseleri giydirdiler. Yatma zamanı geldiğinde onu odasına götürdüler. Yatağa gitmek istediğinde en büyük kız ona bir bardak şarap ikram etti. Ama asker, çenesinin altına bir sünger bağlamıştı; şarabı onun içine akıtarak bir damla bile ağzına koymadı. Sonra yatağına uzanıp yattı, kısa bir süre sonra derin bir uykuya dalmışçasına horlamaya başladı. Derken on iki kızın gülüşmeye başladığını duydu.

En büyükleri, “Bu da canından olacak” dedi.

Sonra hepsi ayağa kalktı; dolapları, sandıkları, kutuları

açarak en güzel giysileri çıkarıp ayna karşısına geçtiler, güle oynaya dansa hazırlandılar.

Ama içlerinden en genci, “Bilmiyorum, siz seviniyorsunuz, ama benim içimden gelmiyor. Mutlaka başımıza bir felaket gelecek” dedi.

En büyükleri, “Sen oldum olası nanemollasın zaten; hep korkarsın. Şimdiye kadar kaç prensin hakkından geldiğimizi unuttun mu? Askere uyku ilacı vermesem bile olurdu. Herifin uyanacağı yok ki” dedi.

Giyinip kuşandıktan sonra askere baktılar; ama onun gözleri hâlâ kapalıydı, hiç yerinden kıpırdamıyordu. derin bir uykuya daldığından emin olduktan sonra en büyük kız kendi yatağının başına giderek karyola demirine vurdu. Derken yerde bir kapak açıldı; hepsi o delikten geçerek aşağı indi; asker de hiç tereddüt etmeden pelerinine sarılıp görünmez hale geldikten sonra en gencinin arkasına takılarak onları takip etti. Merdivenin ortasına gelmişken önündeki genç kızın eteğine bastı. Kız korkarak, “Kim o? Kim bastı elbiseme?” diye haykırdı.

“Saçmalama” dedi büyük kız, “Çiviye takılmışsındır.”

Durmadan yürüdüler, aşağıya vardıklarında her iki tarafı ağaçlıklı bir yola geldiler. Ağaç yaprakları gümüşlendi ve ıslıl ıslıl parlıyordu. Asker, bana kanıt lazım diye düşünerek bir dal kırdı, ama bu, çok fazla ses yaptı.

En genç kız yine, “Bu ne gürültü böyle, duymuyor musunuz?” diye sordu.

En yaşlısı, “Sevinç çılgınlıkları! Prensten kurtulacağız ya!” diye cevap verdi.

Derken ikinci bir yola geldiler; buradaki ağaçlar altından-

di: Üçüncü yola geldiklerinde bu kez ağaçlar ve yapraklar el-mastandı. Asker her iki yoldaki ağaçlardan da birer dal ko-pardı. Her koparışında gürültü çıkardı ve her defasında kü-çük kızın korkudan ödü patladı: En büyük kızsı bunu yine sevinç çığlığı olarak algıladı.

Böylece yollarına devam ettiler, derken bir göle vardılar. Bu gölde on iki tane tekne yüzmekteydi ve her birinde yakı-sıklı birer prens vardı; hepsi kızları bekliyordu.

Her biri bir kız seçti; asker küçük kızın bulunduğu tekne-ye bindi.

Prens, “Bilmiyorum, ama tekne bugün her zamankinden daha ağır sanki. Küreklere adamakıllı sarılmam gerekiyor” dedi.

“Neden olsun ki?” diye cevap verdi küçük kız. “Hava sı-cak da ondan herhalde, bana da hararet bastı.”

Gölün karşı yakasında her yanı aydınlatılmış, koskoca bir saray vardı. Oradan bando mızıka eşliğinde neşeli müzik du-yuluyordu.

Sahile kadar kürek çektiler, daha sonra saraya girdiler. Her prens kendi sevgilisiyle dansa kalktı; asker de görünme-yen adam olarak küçük kızla dans etti. Biri eline bir maşrapa şarap alsı, asker onu sonuna kadar içiyordu. Küçük kız eline ne zaman şarap maşrapasını alsı onu boşalmış görüyordu. Bu onu irkiltiyorsa da en büyük kız onu susturuyordu hep.

Böylece sabahın saat üçüne kadar dans ettiler. Öyle ki hepsinin pabuçları yıprandı ve dansı kesmek zorunda kaldı-lar.

Prensler onları yine tekneleriyle geri götürdü; asker bu defa en büyük kızın teknesine bindi.

Rıhtıma varınca kızlar prenslerle vedalaştılar ve ertesi gece yine geleceklerini söylediler. Merdivenlerden çıkarken asker öne geçerek gidip yatağına yattı. On iki kız yorgun şekilde, ağır adımlarla yatmaya geldiğinde duyabilecekleri şekilde yüksek sesle horlamaya başladı. Kızlar, “Adam hiçbir şeyin farkına varmadı. Bu bakımdan emniyette sayılırız” dediler. Sonra giysilerini çıkararak sandıklara yerleştirdiler, yırtık pabuçlarını da yataklarının altına koyup yattılar.

Ertesi sabah asker hiçbir şey demedi; olan bitenlere ikinci ve üçüncü gece de tanık olmak istedi.

Aynı şeyler tıpkı ilk gecede gibi olup bitti; hepsinin pabuçları paralandı.

Krala hesap verme saati geldiğinde asker cebine üç ağaç dalıyla bir şarap maşrapası koyarak kralın huzuruna çıktı. On iki kız kapının arkasına saklanmış, askerin ne söyleyeceğini dinliyordu.

Kral, “Benim kızlarım nerede dans etti de, pabuçları böyle paramparça oldu?” diye sordu.

Asker, “Sihirli bir sarayda on iki prensle dans ettiler” diye cevap vererek gördüklerini anlattı ve delilleri çıkarıp gösterdi.

Kral kızlarını çağırarak askerin doğru söyleyip söylemediğini sordu. Kızlar ele verildiklerini görünce inkâr yoluna sapamadılar ve sonunda itiraf ettiler.

Bunun üzerine kral askere hangi kızla evlenmek istediğini sordu. O da, “Ben artık yaşlı sayılırım, bana en büyük kızını ver” dedi.

Aynı gün düğün yapıldı ve askere, kral öldükten sonra tahta geçeceği sözü verildi.

Ondan sonra da on iki prenze, sanki yine on iki kızla dans etmişler gibi, hep bela okundu.

164 | İki Kardeş

Bir zamanlar iki erkek kardeş vardı; biri zengindi, öbürü fakirdi. Zengin olanı kuyumcuydu ve kötü kalpliydi. Fakir olanıysa süpürge yaparak geçimini sağlıyordu; iyi kalpli ve dürüst bir insandı.

Fakir olanın iki tane oğlan çocuğu vardı. Bunlar ikizdi; hık demiş birbirlerinin burnundan düşmüştü. Bu iki oğlan ara sıra zengin amcalarının evine gidiyor ve orada çöp tenekesinde ne bulurlarsa onu alıp yiyordu.

Bir gün fakir adam çalışırıp toplamak üzere ormana gitti. Orada o zamana kadar hiç rastlamadığı güzellikte bir altın kuş gördü. Hemen yerden bir taş alarak fırlattı, kuşa isabet ettirdiyse de yere sadece altın bir kanat düştü. Ve kuş uçup gitti.

Adam kanadı alarak erkek kardeşine getirdi. Kardeşi, “Bu saf altın” diyerek karşılığında kardeşine çok para verdi.

Ertesi gün adam bir kayın ağacına tırmandı; birkaç dal kesecekti. Ama aynı kuş oradan uçup kaçtı. Adam onun yuvasını arayıp buldu; yuvada tek bir altın yumurta vardı. Onu alarak kardeşine götürdü. Kardeşi, “Bu saf altın” diyerek ederi neyse onu para olarak verdi.

Derken kuyumcu, “Bana kuşu getir, ben onu istiyorum” dedi.

Fakir adam üçüncü kez ormana gitti ve yine ağaca tünemiş olan o kuşu gördü. Bir taş savurarak vurup yere düşür-

dü; sonra onu kardeşine götürdü. Kuyumcu ona yığınla para ödedi.

“Bu beni yeterince geçindirir” diyen adam, evine döndü.

Kuyumcu akıllı ve kurnazdı; bunun nasıl bir kuş olduğunu bilmek istedi. Karısını çağırarak şöyle dedi: “Şu altın kuşu kızart bakalım, ama hiçbir şeyini atma. Onu sadece ben yemek istiyorum.”

Ancak bu sıradan bir kuş değildi. Kim yüreğinden ve karaciğerinden yerse her sabah yastığının altında altın buluyordu.

Kadın kuşu temizledi, şişe geçirip kızartmaya başladı. Kendisi başka bir iş yapmak üzere mutfaktan çıkarken onu ateşte bıraktı. Tesadüf bu ya, aynı anda süpürgecinin iki oğlu şişe geçirilmiş kuşun yanına vardı. Onu birkaç kere ateşte çevirdiler. Bu sırada kuştan ufak bir parça tavaya düştü. Oğlanlardan biri:

“Karnım çok acıktı. Şundan bir parçacık yesek kimse farkına varmaz” dedi.

İkisi de ufak birer parça yedi, ama kadın geri dönüp de onların yediğini görünce:

“Ne yediniz?” diye sordu

“Birkaç parça et düşmüştü, onu yedik. Yüreğiyle karaciğeri” diye cevap verdiler.

Kadın dehşet içinde kaldı, kocası farkına varıp da kızmasın diye hemen bir tavuk keserek onun yüreğiyle karaciğerini altın kuşun yanına koydu. Kızarttıktan sonra da kuşu kuyumcuya verdi. Adam onları tek başına güzelce yedi, geriye hiçbir şey bırakmadı.

Ertesi sabah altın bulacağı umuduyla yastığının altına el atınca, her zamankinden çok daha az altın buldu.

İki çocuksa başlarına nasıl bir talih kuşu konduğundan habersizdiler. Ertesi sabah yataktan kalktıklarında yere bir şey düştü. Alıp baktılar, iki tane altın parçasıydı bu! Onları babalarına götürdüler. Adam, “Bu nasıl oldu acaba?” diye sordu.

Ertesi sabah yine iki altın buldular ve ileriki günlerde de aynı şey oldu.

Fakir adam kardeşinin yanına vararak bu acayip olayı anlattı. Kuyumcu bunun nasıl olduğunu hemen anladı; altını bulanlar kuşun yüreğiyle karaciğerini yemiş olmalıydı! Çok kıskanç ve acımasız bir adam olduğu için intikam almaya karar verdi ve süpürgeciye:

“Senin çocuklarının içine İblis düşmüş. Sakın o altınları alma; çocuklarını da daha fazla evinde tutma! İblis onlara hükmediyor hep, sonunda sen de zarara uğrarsın ha!” dedi.

Adam İblis’ten o kadar korktu ki, içi yansa da ikiz çocuklarını ormana götürüp orada bıraktı. Çocuklar ormanda dolaşmaya başladılar, evlerine dönüş yolunu aradıysa da bulamayıp yollarını kaybettiler.

Derken bir avcıyla karşılaştılar. Adam, “Siz kimsiniz, çocuklar?” diye sordu.

“Biz süpürge saran fakir çocuklarız” diye cevap verdiler ve kendi yastıklarının altında hep altınbuldukları için babaları tarafından ormana atıldıklarını anlattılar.

“Haklıysanız ve de numara yapmıyorsanız mesele yok” dedi avcı. Aslında iyi bir adamdı, kendi çocukları yoktu ve bu çocuklardan hoşlanmıştı.

“Sizin babanız ben olayım; ben sizi büyütürüm” dedi.

Çocuklar onun yanında avcılığı öğrendiler ve her sabah yastık altında buldukları altınları gelecekte işe yarar düşüncesiyle sakladılar.

Olgun çağa geldiklerinde bir gün avcı onları ormana götürdükten sonra şöyle dedi: “Bugün prova atışı yapacaksınız; başarılırsanız avcı olmuş olacaksınız ve ben de sizi özgür bırakacağım.”

Oğlanlar söz dinleyerek onunla beraber ormana gidip yerlerini aldılar. Uzun zaman bekledikleri halde hiçbir vahşi hayvan çıkmadı karşılına.

Avcı şöyle bir havaya baktı ve üçgen şeklinde uçan bir kaz sürüsü gördü. Oğlanlardan birine:

“Ateş et, her köşeden bir kaz yere düşsün” dedi. Oğlan ateş etti ve üç kaz yere düştü.

Derken yine bir kuş sürüsü görüldü; hepsi iki rakamı gibi uçuyordu. Avcı öbür oğlandan sürünün her ucundan bir kuş vurmasını istedi. O da bu işi başardı.

Bunun üzerine adam, “Sizi artık özgür bırakıyorum, ikiniz de usta avcı oldunuz” dedi.

İki kardeş oradan uzaklaşıp ormana daldılar ve ne yapmak gerektiği konusunda kafa kafaya verip bir karara vardılar.

O akşam yemeğe oturduklarında babalıklarına, “Bir ricamızı yerine getirmezsен şu yemeğe dokunmayacağız, tek bir lokma ağzımıza almayacağız” dediler.

“Neymiş o ricanız?” diye sordu adam.

“Avcılığı öğrendik, izin ver de artık buradan gidip kendi

başımızın çaresine bakalım” dediler.

Adam buna sevindi. “Tam erkek gibi konuştunuz. Böyle olmasını ben de isterim. Buradan gidebilirsiniz, yolunuz açık olsun” dedikten sonra hep birlikte neşe içinde yiyip içtiler.

Vedalaşma günü geldiğinde avcı her birine bir tüfek ve bir köpek vererek kendi biriktirdiği altınlardan istedikleri kadar almalarına izin verdi. Sonra bir süre onlarla birlikte yürüdü.

Vedalaşma anı geldiğinde onlara parlak bir bıçak vererek şöyle dedi: “Yollarınızın ayrılacağı yerde bu bıçağı bir ağaca saplayın, geri döndüğünüzde o bıçağı çekip alın ve bakın bakalım. Hangi yüzü paslanmıssa o yöne gideniniz ölmüş demektir. İçinizden biri ölmediği sürece bıçağın her iki yüzü parlak kalacaktır.”

Ve iki kardeş yola çıktı. Derken bir ormana vardılar; orman o kadar büyüktü ki, bir günde içinden çıkamadılar. Böylece geceyi orada geçirdiler; çantalarındaki yemeği yediler. Ertesi gün ne kadar yürüdülerse de ormandan bir türlü çıkamadılar. Yemekleri de bitince biri, “Bir hayvan vuralım, yoksa aç kalacağız” dedi. Tüfeğini doldurdu, önünden yaşlı bir tavşan geçerken ateş etmek istedi, ama hayvan ona şöyle seslendi:

*Aman avcı, beni vurmazsan eğer,
İki yavru veririm, buna değer!*

Hemen çalılığa sıçrayarak oradan iki yavru alıp getirdi. Yavrular öyle uslu uslu oynadılar ki, avcılar onları öldürmeye kıyamayıp yanlarına aldılar. Zaten tavşan yavruları da onların peşinden gitti.

Çok geçmeden bir tilkiye rastladılar, tam onu vuracaklardı ki, hayvan şöyle seslendi:

*Aman avcı, beni vurmazsan eğer,
İki yavru veririm, buna değer!*

Ve gidip iki yavru tilki getirdi. Avcılar onları da öldürmek istemedi, beraber oynasınlar diye tavşanların yanına kattılar!

Az sonra karşılarında fundalıklar arasından bir kurt çıktı. Avcılar silahlarını omuzladılar, ama hayvan şöyle seslendi:

*Aman avcı, beni vurmazsan eğer,
İki yavru veririm, buna değer!*

İki kurt yavrusu diğerlerine katıldı.

Derken bir ayıyla karşılaştılar; o da çok yaşamak niyetindeydi.

*Aman avcı, beni vurmazsan eğer,
İki yavru veririm, buna değer!*

diye seslendi. O iki yavru da diğerlerine katılınca sayıları sekize çıktı. Sonunda karşılarında çıka çıka kim çıktı? Bir aslan! Yelesini silkerek onlara yaklaştı, ama oğlanlar korkmadı, silahlarını omuzladılar. Bunun üzerine aslan da

*Aman avcı, beni vurmazsan eğer,
İki yavru veririm, buna değer!*

diye seslendi. Ve iki tane yavru aslan getirdi. Böylece oğlanların kendilerine hizmet verecek iki aslanı, iki ayısı, iki kurdu, iki tilkisi ve iki tavşanı oldu. Ancak bu arada açlıklarını yenememişlerdi. Tilkilere şöyle dediler:

“Dinleyin bakalım, üçkâğıtçılar! Bize biraz yemek ayarlayın; sizler hep kurnazsınızdır.”

Onlar şöyle cevap verdi: “Yakınlarda bir köy var, biz arada sırada oradan tavuk aşırırız; oraya giden yolu gösterelim size.”

Ve o köye gittiler, biraz yiyecek satın aldılar, hayvanlara da yemlerini verdiler ve tekrar yola koyuldular.

Tilkiler o civardaki tavuk kümeslerinin bulunduğu yerleri iyi bildikleri için hepsinin yolunu avcılara gösterdiler.

İki kardeş böylece uzun süre yol aldılar, ama nereye gitiyseler iş bulamadılar. “Bu böyle yürümeyecek; ayrılalım” dediler. Ve hayvanları paylaştılar; her biri bir aslan, bir ayı, bir kurt, bir tilki ve bir tavşan aldı. Sonra vedalaştılar ve ölünceye kadar birbirlerini seveceklerine dair söz vererek babalıklarının verdiği bıçağı bir ağaca saplayarak yollarını ayırdılar; biri doğruya gitti, öbürü batıya.

Küçük kardeş hayvanlarıyla birlikte bir şehre geldi; bu şehir tamamen kara çiçeklerle örtülüydü. Bir hana giderek hancıya, hayvanlarını barındıracak bir yeri olup olmadığını sordu. Hancı onlara bir ahır verdi; bu ahırın duvarında bir delik vardı. Tavşan hemen o delikten dışarı çıkarak kendine bir baş lahana ayarladı; tilki bir tavuk çalarak mideye indirdi, bununla yetinmeyip bir de horoz yedi. Ama kurt, ayı ve aslan vücutça çok iri olduklarından o delikten geçemediler. Hancı onları dışarıda otlamakta olan bir ineğin yanına bıraktı; hepsi o hayvanı yiyerek karın doyurdu.

Avcı hayvanlarını besledikten sonra hancıya şehrin neden böyle kara çiçeklerle kaplı olduğunu sordu.

Hancı, “Çünkü yarın kralımızın kızı ölecek” dedi.

Avcı sordu: “Ölümcül hastalığa mı yakalandı?”

“Hayır” diye cevap verdi hancı. “Kendisi sapasağlam ve sağlıklı, ama buna rağmen ölecek.”

“Niye ki?” diye sordu avcı.

“Şehir dışında büyük bir dağ var; orada bir canavar kalıyor. İşte o canavara her yıl bir bakire kız kurban ediliyor, bu yapılmazsa tüm ülkeyi kesip kavuracak çünkü. Bugüne kadar ülkenin tüm bakireleri kurban edildi, geriye sadece kralın kızı kaldı. Ama işte başka çare yok! Onun da kurban edilmesi gerekiyor; yarın bu iş gerçekleşecek.”

“Niye canavarı öldürmüyorlar?” diye sordu avcı.

“Şimdiye kadar pek çok şövalye bunu denedi, ama hepsi canlarından oldu. Kral canavarı öldürecek olana kızını verecek ve ölümünden sonra da o kişi kral olacak” diye cevap verdi hancı.

Avcı bir şey demedi. Ama ertesi sabah hayvanlarını yanına alarak Canavardağı’na çıktı. Orada ufak bir kilise vardı. Kilisenin sunağında üç tane bardak duruyordu, yanı sıra da şöyle bir yazı: “Kim bu bardaklardaki suyu içerse dünyanın en güçlü adamı olacak; kapı eşiğinde gömülü kılıcı da kullanabilecek.”

Avcı bardaklara el sürmedi; doğru kapı eşiğinin önündeki toprağın altına kılıcı aradı ama onu yerinden kıpırdatamadı. Sonra geri dönüp bardaklardaki içkiyi içti, içer içmez kendini güçlü hissetti ve kılıcı kolaylıkla yerinden aldı.

Genç kızın canavara kurban edileceği saat gelince ona kral, saray nazırı ve saray erkanı eşlik etti. Kız ta uzakta, Canavardağı’nda avcıyı görünce canavarın kendisini beklediğini sandı. Önce oraya gitmek istemedi, ama o takdirde tüm

şehrin mahvolacağını düşünerek ağır adımlarla ilerledi.

Kralla saray erkanı büyük bir üzüntü içinde geri döndüler, ama saray nazırı orada kalıp uzaktan her şeyi görmek istedi.

Kralın kızı dağa vardığında orada canavar değil, genç avcı beklemekteydi. Oğlan kıza korkmamasını, kendisini kurtaracağını söyleyerek onu kiliseye götürüp kapıyı dışardan kilitledi.

Çok geçmeden büyük bir gürültüyle yedi başlı canavar çıkageldi; avcıyı görünce şaşırdı:

“Senin burada işin ne?” diye sordu.

Avcı şöyle cevap verdi: “Seninle dövüşmek istiyorum.”

Canavar, “Burada çok şövalye can verdi; senin de işini bitireceğim” dedi yedi boğazından ateşler saçarak. Bu ateş, yaş otları tutuşturdu ve onlardan yükselen ısı ve duman nedeniyle avcı neredeyse boğulup ölecekti. Ancak aynı anda hayvanlar koşarak geldi ve ayaklarıyla basa basa ateşi söndürdüler. Bunun üzerine canavar avcıya saldırdı; oğlan kılıcını havada döndürdükten sonra onun üç başını kesip yere düşürdü.

Canavar çok kızdı, yerinde doğruldu ve tüm gücüyle ağzından alevler püskürterek oğlanın üzerine yürüdü. Ama delikanlı kılıcıyla onun üç başını daha kesiverdi. Yaratık bitkin bir halde yere çöktü, sonra yine ayağa kalkarak avcıya saldırmak istedi. Ama avcı bir kılıç darbesiyle onun kuyruğunu kesti; daha fazla dövüşmek istemediği için hayvanlarını çağırdı, onlar da canavarı paramparça ederek yediler.

Mücadele sona erdiğinde avcı, kiliseye giderek kapıyı açtı. Kızı yerde yatar buldu, korkudan ve çarpışmanın dehşe-

tinden yerinden kalkamamıştı. Onu dışarı taşıdı.

Kız gözlerini açar açmaz oğlan ona paramparça olmuş canavarı göstererek kurtulduğunu söyledi.

Kız sevindi ve “Demek benim kocam sen olacaksın, çünkü babam beni canavardan kurtaracak kişiyi damat yapacağına söz verdi” diyerek mercandan yapılma gerdanlığını boy-nundan çıkararak hayvanlara paylaştırdı; aslanın payına altın kopça düştü. Üzerinde ismi işlenmiş olan mendilini de avcıya verdi.

Oğlan da gidip yedi başlı canavarın dillerini keserek bir beze sardı ve iyice sakladı. Tüm bunlar olduktan sonra alevlerin ve çarpışmanın etkisinde yorgun düşen avcı, kıza “İkimiz de çok yorulduk, biraz uyusak iyi olur” dedi. Kız razı oldu, yere uzandılar. Oğlan aslana, “Sen nöbet tut, biz uyurken kimse saldırmasın” diye tembih etti.

Oğlan ile kız uyudu. Aslan da nöbet tutmak üzere yanlarına uzandı. Ama o da dövüşmekten yorulmuştu. Ayıyı çağırarak, “Sen yanımda kal, ben biraz kestireyim. Biri gelirse beni uyandır” dedi.

Ayı onun yanına uzandı, ama o da yorgundu. Kurdu çağırarak, “Gel yanımda yat, ben biraz uyuyacağım. Biri gelirse beni uyandır” dedi.

Ama kurt da yorgundu. Tilkiyi çağırarak, “Gel yanıma yat, benim biraz uyumam lazım. Biri gelirse uyandır” dedi.

Tilki de kurdun yanına yattı, ama o da yorgundu. Tavşanı çağırarak, “Ben çok yoruldum, biraz uyuyacağım. Biri gelirse beni uyandır” dedi.

Tavşan da onun yanına uzandı, ama o zavallı da yorgundu. Nöbet tutacak birini de bulamadı ve o da yere uzandı.

Yani kralın kızı, avcı, aslan, ayı, kurt, tilki ve tavşan, hepsi derin bir uykuya daldı.

Ama olanlara uzaktan bakan kralın nazırı canavarı kızla birlikte göremeyince cesareti ele alarak sakın gibi görünen dağa tırmandı. Yerde paramparça olmuş canavarı gördü; az ilersinde de kralın kızı, avcı ve hayvanları... hepsi yere uzanmış uyumaktaydı.

Nazır doğuştan kötü kalpliydi zaten; bu manzara karşısında kılıcı eline alarak avcının kafasını kesti ve kızı elinden tutarak dağdan aşağı indirdi. O sırada kız uyandı ve dehşet içinde kaldı.

Ama nazır, “Artık benim elimdesin, canavarı benim öldürdüğümü söyleyeceksin” dedi.

“Bunu yapamam” dedi kız, “Çünkü bu işi bir avcı yaptı.”

Bunun üzerine adam kılıcını çekerek onu tehdit etti ve sözünü dinlemezse onu öldüreceğini söyledi. Daha sonra onu kralın huzuruna çıkardı.

Kral sevgili kızını karşısında görünce, canavardan da kurtulduğu için sevincinden ne yapacağını bilemedi.

Nazır, “Canavarı ben öldürdüm, prensesi ve tüm ülkeyi ben kurtardım. Onun için şimdi damat olmayı talep ediyorum. Öyle söz verilmişti ya” dedi.

Kral kızına sordu: “Söylediği doğru mu?”

“Öyle olması lazım, ama fazla bir şey söylemeyeceğim; yalnız düğün gününü ve yılını ben tayin edeceğim” diye cevap veren kız o zamana kadar sevdiği avcıdan bir haber alacağını umuyordu.

Canavar dağındaki hayvanlar ölmüş efendilerinin yanında hâlâ uyumaktaydılar.

Derken koskoca bir yabancısı, uçarak tavşanın burnuna kondu, ama tavşan patisiyle onu kovarak uyumaya devam etti.

Yabancısı bir daha geldi, tavşan onu yine patisiyle kovdu ve uyumayı sürdürdü.

Arı üçüncü kez geldi, bu defa tavşanın burnunu soktu ve onu uyandırdı. Tavşan uyanınca tilkiyi uyandırdı; tilki kurdu, kurt ayıyı, ayı da aslanı uyandırdı.

Aslan uyanıp da kızın ortadan kaybolduğunu görünce ve efendisini de ölü bulunca kükremeye başlayarak şöyle seslendi:

“Kim yaptı bunu? Ayı, sen beni niye uyandırmadın?”

Ayı kurda sordu. “Sen beni niye uyandırmadın?”

Kurt tilkiye sordu: “Sen beni niye uyandırmadın?”

Tilki tavşana sordu: “Sen niye beni uyandırmadın?”

Zavallı tavşan soracak kimsesi kalmadığı için suçu üstlenmek zorunda kaldı.

Hepsi birden tavşanın üzerine geldiler, ama o şöyle yalvardı:

“Beni öldürmeyin, ben efendimizi canlandırmak istiyorum. Bir dağ biliyorum, orada bir ağaç kökü var, onu çiğneyen her türlü hastalıktan kurtulur, tüm yaraları iyileşir. Ama o ağaç buradan iki yüz saat uzakta.”

Aslan, “Sana onu buraya getirmen için yirmi dört saat mühlet veriyorum” dedi.

Tavşan yerinden fırladı ve tam yirmi dört saat sonra ağaç köküyle geri döndü.

Aslan yine avcının başına geçti ve tavşan ağaç kökünü oğlanın ağzına sokar sokmaz kalp atışları ve hayata dönüşü başladı.

Oğlan uyandı ve kızı yanında göremeyince çok korktu ve “Benden kurtulmak için ben uyurken kaçıp gitti herhalde” diye düşündü.

Aslan aceleden efendisinin başını ters yerleştirmişti, ama efendisi bunu fark etmedi; akli fikri hep kızdaydı ve bu yüzden de çok üzgündü. Öğlen olup da yemek yemek isteyince, başının sırtına dönük olduğunu görünce şaşırdı ve uyurken başına neler geldiğini sordu hayvanlara.

Aslan yorgunluktan hep birlikte uyuya kaldıklarını ve uyandıklarında onu kafası kesilmiş durumda ölü bulduklarını, tavşanın ağaç kökünü bulup getirdiğini, kendisinin de aceleyle kafasını ters yerleştirdiğini anlatarak bu hatayı düzeltmek istediğini söyledi. Sonra avcının kafasını kopararak onu bu kez doğru yerleştirdi; tavşan da ağaç köküyle bu yarıyı iyileştirdi.

Ama avcı üzgündü; bütün dünyayı dolaştı, hayvanlarını seyirciler önünde dans ettirdi. Bir yıl geçtikten sonra yolu, prensesi canavardan kurtardığı şehre düştü. Bu kez şehir kızıla boyanmıştı.

Hancıya sordu: “Bu ne demek oluyor? Bir yıl önce şehir kapkaraydı, şimdi kıpkırmızı; neden?”

Hancı cevap verdi: “Bir yıl önce kralın kızı canavara kur-

ban edilecekti. Ama nazır onunla çarpıştı ve onu öldürdü. Yarın düğün olacak; geçen yıl matem tutulacağı için şehir karalara bürünmüştü, bu kez herkes sevindiği için kızıla boyandı.”

Ertesi gün, yani düğün günü, öğlene doğru avcı hancıya şöyle dedi: “Var mısın iddiaya? Bugün kralın yediği ekmeği ben burada yiyeceğim!”

“Olur” dedi hancı, “Yüz altına iddiaya girerim, bunu başaramazsın!”

Avcı iddiayı kabul etti ve o da bir kese içinde yüz altını ortaya koydu. Sonra tavşanı çağırdı:

“Git bana kralın yediği ekmeği al, getir” dedi.

Tavşan bu işi başkasına yükleyemediği için kendisi üstlendi. Ama şimdi sokağa çıkarsam kasabın köpekleri peşime takılacak diye düşündü.

Nitekim öyle oldu, köpekler peşine takıldı, derisini yüzlemek istiyorlardı.

Tavşan nöbetçi kulübesine sığındı, asker farkına bile varmadı. Derken köpekler geldi ve içeri girmek istedi. Ama asker şakadan anlamıyordu. Silahının namlusuyla köpekleri dövmeye başladı; hayvanlar uluyarak kaçtı.

Tavşan tehlikenin geçtiğini görünce doğru saraya gitti, kızın bulunduğu odaya dalarak iskemlesinin altına girdi ve onun ayağını kaşdı.

Kız, “Kaç bakayım ordan” diye seslendi. Onu kendi köpeği sandı.

Tavşan onun ayağını bir daha kaşdı. Kız yine, “Kaç bakayım ordan” dedi.

Ama tavşan yılmadı, üçüncü kez kaşırken kız aşağı baktı, boynundaki mercan gerdanlıktan tavşanı tanıdı. Onu kucağına alarak odasına taşıdı ve “Söyle bakalım tavşan, ne istiyorsun?” diye sordu.

Tavşan cevap verdi, “Canavarı öldüren efendim burada, beni o gönderdi; kralın yediği ekmeği rica edeymişim!”

Kız çok sevindi, hemen fırıncıyı çağırttı ve ona kralın yediği ekmekten getirmesini emretti.

Tavşan, “Ama ekmeği fırıncı taşısın ki, kasabın köpekleri bana saldırmassın” dedi.

Fırıncı ekmeği hanın kapısına kadar taşıdı. Tavşan arka ayakları üzerinde yükseldi, ön ayaklarıyla tuttuğu ekmeği efendisine götürdü.

Avcı, “Gördün mü, hancı efendi! İddiayı kazandım, altınlar benim” dedi.

Hancı çok şaşırды, ama avcı devam etti: “Ee, hancı, ekmeği aldım. Şimdi canım kralın pirzolasını çekti!”

“Göreceğiz bakalım” diyen hancı bu kez iddiaya girmede.

Avcı tilkiye seslendi. “Hadi bakalım, git bana kralın yediği pirzoladan getir tilkiciğim!”

Kırmızı tilki gizlenmesini biliyordu, hiç köpeklere görünmeden, kenardan köşeden süzülerek prensesin sandalyesinin altına gelmeyi başardı ve onun ayağını kaşdı.

Kız aşağı baktı ve boynundaki gerdanlığı görünce onu tanıdı, odasına aldı ve “Söyle bakalım tilkiciğim, ne istiyorsun?” diye sordu.

Tilki, “Canavarı öldüren efendim burada. Beni o gönderdi, kralın yediği pirzoladan rica edeymişim” dedi.

Kız aşçıyı çağırarak ona kralın yediği pirzolanın aynısını hazırlattı, onu kapıya kadar taşıttırdı. Tilki tabağı aldıktan sonra ete konmuş sinekleri kuyruğuyla kovdu ve sonra onu efendisine götürdü.

“Bak bakalım, hancı efendi” dedi avcı. “Ekmekle et geldi, ama şimdi de canım, kralın yediği sebzedden istedi.”

Ve kurdu çağırarak, “Git bana kralın yediği sebzeden getir kurdum” dedi.

Kurt hiç kimseden korkmadığı için dosdoğru saraya gitti ve prensesin odasına girince onun eteğini çekiştirdi; kız etrafına bakındı. Boynundaki gerdanlığı görünce onu tanıdı ve odasına aldı. “Ne istiyorsun kurtçuğum?” diye sordu.

“Canavarı öldüren efendim burada. Beni o gönderdi, kralın yediği sebzeyi rica edeymişim” diye cevap verdi kurt.

Kız aşçıyı çağırarak kralın yediği sebzedden hazırlatarak onu kapıya kadar taşıttırdı. Kurt tabağı aldığı gibi efendisine götürdü.

“Bak gördün mü, hancı efendi?” dedi avcı. “Ekmek, et ve sebze yedim, şimdi canım tatlı istiyor.” Ve ayıyı çağırarak şöyle dedi: “Ayıcığım, sen tatlı seversin. Git kralın yediği tatlıdan bana da getir!”

Ayı saraya yollandı, karşısına her çıkan ondan ürkererek kaçtı. Ama nöbetçi asker silahını doğrultarak onu içeri almak istemedi. Ama ayı adamı tuttuğu gibi havaya kaldırdı, sonra sağlı sollu iki tokat patlattıktan sonra tüm nöbetçileri ezdi geçti ve prensesin yanına vardı, onun arkasına geçerek homurdandı.

Kız dönüp baktı, ayıyı tanıdı ve onu odasına alarak, “Ne istiyorsun sevgili ayı?” diye sordu.

“Canavarı öldüren efendim burada. Kralın yediği tatlıdan rica edeymişim” diye cevap verdi ayı.

Bunun üzerine prenses tatlıcısını çağırarak ona kralın yediği tatlıdan yapmasını ve kapıya kadar taşımasını emretti. Ayı getirilen tatlının tadına baktıktan sonra tabağı alıp efendisine götürdü.

Avcı, “Gördün mü, hancı efendi? Ekmek, pirzola, sebze ve tatlı yedim, canım şimdi şarap içmek istiyor” diyerek aslanı yanına çağırdı:

“Aslanım, sen kafayı çekmekten hoşlanırsın. Şimdi git bana kralın içtiği şaraptan getir” dedi.

Aslan ana yoldan ağır adımlarla yürüdü, herkes bir yana kaçıştı. Kapıya geldiğinde nöbetçi onu engellemek istedi, ama aslan bir kükreyince ortada adam kalmadı.

Aslan prensesin odasının kapısına kuyruğuyla vurdu. Prensес odadan çıktı, karşısında aslanı görünce bayağı ürkütü, ama boynundaki kolyenin altın kopçasından onu tanıdı, odasına alarak, “Ne istiyorsun, aslanım?” diye sordu.

“Canavarı öldüren efendim burada. Kralın içtiği şaraptan rica edeymişim” dedi aslan.

Bunun üzerine kız şarapçıyı çağırarak ona, kralın içtiği şaraptan aslana vermesini emretti.

Aslan, “Ben de onunla gideyim, yanlış şarap vermesin bana” dedi.

Birlikte mahzene indiler, adam ona sıradan bir şarap doldurdu fıçıdan. Bu hizmetçilerin içtiği bir şaraptı.

Ama aslan, “Dur” dedi, “Şu şarabın tadına bir bakayım.” Ve yarım litre doldurarak bir dikişte içti.

“Hayır” dedi, “Bu o şarap değil!”

Şarapçı ona ters ters baktı, bu kez başka bir fıçının önüne geldi; ama bu şarabı hep nazır içerdi.

Aslan, “Dur” dedi. “Önce şunun tadına bakayım!” Ve yine yarım litre içti. “Bu biraz daha iyi, ama o şarap değil” dedi.

Şarapçı bozuldu. “Senin gibi aptal bir hayvan şaraptan ne anlar” dedi.

Aslan onun kulak tozuna bir tokat patlattı, adam yere kapaklandı. Kendine gelince hiç ses çıkarmadan onu özel bir hücreye götürdü. Kralın şarabı burada duruyordu ve kimse onu içemezdi.

Aslan yarım litre akıtarak onu bir dikişte içti, “Bu tamam” dedi ve şarapçıya altı şişe doldurttu.

Ve mahzenden dışarı çıktılar, ama aslan biraz kafayı bulmuştu. Şarapçı şişeleri hanın kapısına kadar taşıdı; aslan da sepeti onun elinden alarak efendisine götürdü.

Avcı, “Gördün mü, hancı efendi? İşte kralın yediği ekmek, pırzola, sebze, tatlı ve içtiği şarap! Şimdi bunları hayvanlarımla birlikte yiyeceğiz” dedi.

Sofraya oturdu, yedi, içti; tavşana, tilkiye, kurda, ayıya ve aslana yediklerinden verdi ve prensesin kendisini hâlâ sevdiğini anladı.

Sofradan kalktıktan sonra hancıya, “Hancı efendi, kralın yediği gibi yedim, içtim. Şimdi saraya gidip prensesle evleneceğim” dedi.

Hancı, “Bu nasıl olacak? Onun bir nişanlısı var, bugün onunla evlenecek” diye karşılık verdi.

Avcı Canavardağı’ndayken prensesin vermiş olduğu mendili cebinden çıkardı. İçinde canavarın yedi dili vardı!

Hancı bunu görünce, “Her şeye inanırım, ama buna inanmam! İddiaya girelim. Ben tüm eşyalarıyla birlikte hanımı ortaya sürüyorum” dedi.

Avcı da içi altın dolu çıkını masanın üzerine atarak, “Karşılığında ben de bunları koyuyorum” dedi.

Neyse; daha sonra kral sofradayken kızına şöyle sordu: “Saraya girip çıkan o vahşi hayvanlar senden ne istiyordu?”

Kız şöyle cevap verdi: “Bunu söyleyemem, ama birini gönder, bu hayvanların sahibini çağırt. Bunu yaparsın herhalde?”

Kral yabancı adamı davet etmek üzere hana birini gönderdi. Adam tam avcının hancıyla iddiaya tutuştuğu sırada geldi.

Avcı, “Bak, hancı efendi! Bak kral bir adam göndermiş, beni çağırıyor! Ama ben daha gitmiyorum” dedi ve haberciye dönerek: “Kraldan rica edeceğim, bana bir uşakla altı atın çektiği bir fayton ve de krallara yakışan bir giysi göndersin” diye ekledi.

Kral bu cevabı duyuna kızına dönerek, “Ne yapayım?” diye sordu.

Kız, “Onun istediğini yap, aldirt onu buraya” dedi.

Kral altı beygirin çektiği bir faytonla krallara yakışan bir giysi ve bir de uşak gönderdi.

Avcı arabanın geldiğini görünce hancıya dönerek, “Gördün mü hancı efendi. Tam istediğim gibi götürecekler beni saraya” dedi. Sonra gönderilen giysileri giyip içinde canavarın dillerin bulunduğu mendili de yanına alarak arabayla saraya vardı.

Kral onun geldiğini görünce kızına, “Onu nasıl karşılayayım?” diye sordu.

“Ona doğru yürü, bunu yaparsın herhalde” dedi kız.

Kral onu kapıda karşıladı ve hayvanlarıyla birlikte içeri buyur etti. Bir yanına kızıyla onu, öbür yanına damat olacak olan nazırı oturttu. Ama nazır avcıyı tanımadı. Derken canavarın yedi başı sergilendi.

Kral, “Canavarın yedi başını nazırım kesmiş, bu yüzden kızımı ona veriyorum” dedi.

Bunun üzerine avcı yerinden kalkarak yedi başın ağzını ardına kadar açarak:

“Hani bunların dilleri nerede?” diye sordu.

Nazır dehşet içinde kaldı, yüzü soldu, ne cevap vereceğini bilemedi. Sonunda ürkek bir tavırla, “Onların dili yoktu” dedi.

Avcı, “Yalancıların dili olmaz. Canavar dediğin yedi dille anılır hep” dedikten sonra cebinden çıkardığı bezin içindeki dilleri her bir canavarın boğazına yerleştirdi; hepsi tıptı tıpına uydu. Sonra üzerinde prensesin isminin işlendiği mendili çıkarıp, prensese bunu kime verdiğini sordu.

“Canavarı öldürene vermiştim” dedi kız.

Avcı beraberinde getirdiği hayvanların boynundaki gerdanlıkları ve aslanın boynundaki kolyenin altın kopçasını alıp göstererek bunların kime ait olduğunu sordu.

Kız, “Gerdanlıkla altın kopça benimdi; onları canavarın öldürülmesinde yardımcı olan hayvanlar arasında paylaştırdım” dedi.

Bunun üzerine avcı, “Ben mücadeleden yorgun çıkıp da

dinlenmek üzere uykuya yattığımda, nazır gelip benim kelle-mi uçurdu. Sonra prensesi yanına alarak size geldi ve canavarı kendisinin öldürdüğünü söyledi. Onun yalan söylediğini şu dillerle, mendille ve gerdanlıkla ispat etmiş bulunuyorum” dedikten sonra hayvanların mucizevi bir ağaç köküyle kendisini nasıl canlandırdıklarını ve bir yıl boyunca onlarla birlikte nasıl dolaştıklarını ve sonra hancının anlattıklarından yola çıkarak nazırın herkesi aldattığını nasıl öğrendiğini açıkladı.

Kral kızına, “Canavarı bu adamın öldürdüğü doğru mu?” diye sordu.

“Evet, bu doğru” diye cevap verdi kız. “Şimdi artık nazırın işlediği kepezeliği açıklayabilirim; bu işte benim bir katkım olmadı. Kendisi düğün gününe kadar ağzımı açmayacağıma dair zorla benden söz aldı. Bu yüzden düğün gününü bir yıl sonraya erteledim.”

Bunun üzerine kral danışmanlarını çağırarak nazır hakkında hüküm verdirdi. Buna göre adam dört öküz tarafından parçalanacaktı! Sonunda nazır bu şekilde öldü.

Kral kızını avcıya verdi ve oğlanı genel vali yaptı.

Düğün büyük şenliklerle kutlandı. Genç kral öz babasıyla babalığını çağırarak onları servete boğdu. Hancıyı da unutmadı, yanına çağırarak: “Gördün mü, hancı efendi. Kralın kızıyla evlendim, krallık benim oldu” dedi.

Hancı, “Tamam” dedi, “İddiayı kazandınız. Hak haktır.”

Ama kral şöyle konuştu: “Affetmesini de bilmek lazım. Han, eşyalarıyla birlikte yine hancıda kalsın. Ayrıca ona bin altın verin, hediyem olsun!”

Genç kral ve kraliçe birbirleriyle çok iyi anlaşarak mutlu

bir hayat sürdüler.

Kral sık sık ava çıktı ve her seferinde sadık hayvanları, ona refakat ettiler. Ama o civarda bir orman vardı ki, pek tekin olmadığı söyleniyordu. Biri oraya girdi mi bir daha çıkmıyordu.

Ama genç kral orada avlanmaya çok hevesliydi ve bu yüzden babasına hiç rahat vermedi; adam sonunda razı oldu.

Neyse, yanına bütün adamlarını alarak ormana vardı. Orada kar beyazlığında bir dişi geyik gördü ve yanındakilere dönerek: “Ben dönünceye kadar siz burada bekleyin, şu güzel hayvanı avlamak istiyorum” dedi. Adamlar akşama kadar beklediler, ama genç kral geri dönmedi.

Saraya dönerek durumu genç kraliçeye anlattılar. “Genç kral ormanda beyaz bir dişi geyik gördü, avlamak için onun peşine düştü, ama bir daha dönmedi” dediler.

Genç kraliçe çok meraklandı.

Oysa genç kral hep o güzel hayvanın peşine takılsa da ona bir türlü yetişemiyor. Yaklaştığını ve ateş hattına girdiğini sandığı anda hayvan uzaklaşıveriyordu. Sonunda geyik tamamen gözden kayboldu. Bu kez ormanın çok derinliklerine varmış olduğunu anlayınca borusunu öttürdü, ama cevap alamadı, çünkü adamları onu işitmemişti.

Karanlık bastırınca, ormandan o gün çıkamayacağını anladı. Atından indi, bir ağacın altında ateş yaktı ve geceyi orada geçirmek istedi.

Ateşin başına geçip hayvanlarını da yanına alınca bir insan sesi duyar gibi oldu. Etrafına bakındı, ama hiçbir şey göremedi.

Az sonra bir sızlanma işitti; bu ses yukarıdan geliyordu. Yukarıya bakınca ağaçta oturan bir kocakarı gördü. Kadın, “Uff, uff, dondum!” diyordu hep.

“O kadar üşüyorsan in aşağı, gel burda ısın!” dedi genç kral.

Ama o, “Hayır. Senin hayvanların beni ısıtır sonra” dedi.

“Sana bir şey yapmazlar, anacığım, gel aşağı” diye cevap verdi genç kral.

Aslında bu kadın bir büyücüydü. “Sana buradan bir değnek atacağım. Onunla hayvanların sırtına dokunursan bana bir şey yapmazlar o zaman” deyip aşağıya bir değnek fırlattı.

Kral o değnekle hayvanların sırtına dokunur dokunmaz hepsi taş kesildi. Cadı karı kendini güvende hissettikten sonra ağaçtan indi ve sopasıyla genç krala dokunarak onu da taşlaştırdı. Sonra bir kahkaha atarak hem kralı hem de hayvanları sürükleyip taşları önceden dikili bir mezara gömdü.

Genç kral bir türlü dönmeyince genç kraliçe iyice meraklandı. Tam bu sırada, doğuya doğru giden öbür kardeşin yolu bu ülkeye düştü. Her yerde bir iş aradıysa da bulamadı; orada burada dolaşırken hayvanlarını da oynamaya bıraktı. Derken, kardeşiyle ayrılmadan önce ağaca sapladıkları bıçak geldi hatırına ve başına bir şey gelmiş olabilir mi düşüncesiyle gidip bıçağa baktı. Kardeşine ait olan yüzünün yarısı parlak, yarısı paslıydı. Bunu görünce dehşet içinde kaldı ve “Kardeşimin başına büyük bir felaket gelmiş olmalı! Ama belki onu kurtarabilirim. Ne de olsa bıçağın yüzünün yarısı henüz parlak” diye düşündü.

Ve hayvanlarını yanına alarak batıya doğru ilerledi. Şehrin kapısına vardığında nöbetçi ona, geldiğini eşine haber

versinler mi diye sordu. Genç kraliçenin birkaç günden beri kocası için çok endişelendiğini, onun başına büyülü ormanda kötü bir şey gelmesinden korktuğunu da belirtti. Nöbetçi gelenin kral olduğundan hiç şüphe etmemişti, çünkü aradaki benzerlik o kadar fazlaydı ki! Ayrıca hayvanları da onun peşinden gelmekteydi. Kardeşinden bahsedildiğini anlayınca oğlan da, “En iyisi, ben onun yerine geçeyim, böylelikle ona daha fazla yardımcı olurum” diye düşündü.

Neyse, nöbetçiyle birlikte saraya girerken hep sevinçle karşılandı. Genç kraliçe de onu kocası sanarak neden böyle geç kaldığını sordu.

“Orada yolumu şaşırdım, bir türlü bulamadım” diye cevap verdi oğlan.

Akşam olunca yatağa yattılar, ama oğlan aralarına iki tarafı keskin bir kılıç koydu. Genç kraliçe bunun ne anlama geldiğini bilemedi, ama sormaya da cesaret edemedi.

Oğlan birkaç gün orada kaldı ve büyülü orman hakkında gerekli bilgiyi topladıktan sonra, “Ben bir daha oraya, avlanmaya gideceğim” dedi.

Yaşlı kral ile genç kraliçe onu vazgeçirmeye çalıştılsa da oğlan tüm yardımcılarını alarak yola çıktı. Ormana vardığında kardeşinin başına gelenler onun da başına geldi.

Beyaz bir geyik görünce yardımcılarına, “Siz burda kalın, ben dönünceye kadar bekleyin! Şu güzel hayvanı avlamak istiyorum” dedi.

Ama geyiğe bir türlü yetişemediği gibi ormanın derinliklerine dalarak akşam olunca geceyi orada geçirmek zorunda kaldı. Ve ateş yaktığında yukarıdan bir ses işitti: “Uff, uff, dondum!”

Oğlan başını yukarı kaldırıp baktı. Aynı kocakarı ağaçtaydı.

“O kadar üşüyorsan in aşağı, gel de burada ısın anacığım” dedi.

Kocakarı, “Olmaz, sonra senin hayvanların beni yer” diye cevap verdi.

Oğlan, “Bir şey yapmazlar” dediyse de kocakarı, “Sana bir değnek atayım, onunla hayvanları döversen bana bir şey yapmazlar o zaman” diye karşılık verdi. Ama oğlan bunu duyunca ona güvenmedi ve “Ben hayvanlarımı dövmem, sen gel aşağı yoksa ben gelip alırım” dedi.

“Öyle mi dersin? Bana hiçbir şey yapamazsın” diye cevap verdi kocakarı.

“Gelmezsen ateş ederim!”

“Et bakalım, senin kurşunun bana işlemez.”

Oğlan tüfeğini omuzlayıp ateş etti, ama cadı karıya hiçbir kurşun işlemiyordu.

“Hâlâ vuramadın” diye seslendi kocakarı.

Avcı ne yapacağını biliyordu. Ceketindeki üç tane gümüş düğmeyi çıkarıp silahına doldurdu; buna karşı kocakarının büyüğü bir işe yaramadı. Oğlan ateş etti, cadı karı haykırarak yere düştü.

Oğlan ayağını onun göğsüne basarak, “Cadı karı, kardeşimin nerede olduğunu söylemezsen seni tuttuğum gibi ateşe atarım” diye tehdit etti.

Kocakarı çok korktu ve af dileyerek, “Hayvanlarıyla birlikte taşlaşmış olarak bir mezarda yatıyor” dedi.

Oğlan onu iteleyerek kendisini oraya götürmesini söyledi. “Bana bak cadı karı, şimdi kardeşimi ve hayvanlarını he-

men canlandır, yoksa seni ateşe atarım” dedi.

Kadın yola düzüldü; sonra değneğiyle mezar taşına vurunca taşlaşmış oğlan ve hayvanları canlanıverdi. Yalnız onlar değil, daha başkaları da, onca esnaf, tüccar, çoban... hepsi ayağa kalkarak, kurtuldukları için teşekkür ettikten sonra evlerinin yolunu tuttular.

İkiz kardeşler sarmaş dolaş olup öpüştüler ve canı gönülden sevindiler. Daha sonra cadı karıyı bağlayıp ateşe attılar. Külleri havaya savrulur savrulmaz orman aydınlandı ve üç saatlik yoldaki sarayı artık oradan görmek mümkün oldu.

İki kardeş eve dönerken başlarına gelenleri anlattılar. Biri bir krallığı devraldığını söylerken öbürü, “Ben bunu fark ettim” dedi. “Şehre geldiğimde beni sen zannettiler ve krallar gibi karşıladılar; kraliçe bile beni sen sandı. Onunla yedim içtim, sonra senin yatağını paylaştım” dedi.

Kardeşi bunu duyunca öyle kışkırdı ki, kılıcını çektiği gibi onun başını uçurdu. Ama sonra onu öyle kanlar içinde görünce büyük bir pişmanlık duydu.

“Kardeşim beni kurtardı, bense onu öldürdüm” diye haykırdı.

Tam o sırada tavşanı çıkageldi ve şifalı ağaç kökünü getirmek için izin istedi. Ve bu izni alır almaz yerinden sıçradı, hemen gidip tam zamanında o kökü getirdi. Ölü tekrar canlandı ve yarasını fark bile etmedi.

Sonra iki kardeş yine yola koyuldular. Genç olanı, “Sen bana çok benziyorsun. Giysilerin kral giysisi, hayvanlar benim olduğu gibi senin de peşinden geliyor hep. Şimdi şehrin iki kapısından girelim ve yaşlı kralın huzuruna birlikte çıkalım” dedi.

Birbirlerinden ayrıldılar. Her iki kapının nöbetçileri yaşlı kralın yanına aynı anda vararak genç kralın hayvanlarıyla birlikte geldiğini haber verdiler.

Kral, “Bu imkânsız” dedi. “İki kapı arasında bir saatlik fark var.”

Ne var ki, iki kardeş iki ayrı kapıdan girip atlarından inerek sarayın avlusuna vardıktan sonra kralın huzuruna çıktılar.

Kral kızına dönerek, “Söyle bakayım, hangisi senin kocan?” diye sordu. “İkisi de birbirine benziyor, ben bilemedim.”

Kız çok korktu ve söyleyemedi. Derken, hayvanlara verdiği gerdanlık geldi aklına. Aradı ve aslanlardan birinin boyunda altın kopçayı buldu; neşeyle şöyle dedi: “Bu aslan hangisinin peşinden giderse o benim kocam” dedi.

O zaman genç kral gülerek, “Bu iyi bir çözüm” diye yorum yaptı.

Sonra hep birlikte sofraya oturdular, yediler, içtiler ve eğlendiler.

Akşam olup da genç kral yatağına gidince karısı ona, “Niye dün gece aramıza iki tarafı keskin kılıç koydun? Ben kafamı uçuracaksın sandım?” dedi. İşte o zaman kocası kardeşinin ne kadar sadık olduğunu anladı.

165 | Oniki Havari

Bazreti İsa'nın doğumundan üç yüz yıl önce, on iki oğlu bulunan bir anne vardı. Ancak o kadar fakirdi ki, oğullarını nasıl besleyeceğini bilemediği için, onları yeryüzüne inecek olan Kurtarıcı'nın* yanına vermesi için ulu Tanrı'ya dua etti.

Sonra günden güne o kadar fakir düştü ki, oğullarını ekmek arasın diye birer birer yeryüzüne gönderdi.

En büyüğünün adı Petrus'tu; yola çıkararak bir gün bir ormana daldı. Ama sonra yolunu şaşırarak gittikçe ormanın derinliklerine vardı; bu arada karnı o kadar acıktı ki, ayakta duracak hali kalmadı. Sonunda o kadar güç kaybetti ki, yere yığılıp kaldı ve ölümünün yaklaştığına inandı.

İşte o sırada yanı başında bir çocuk belirdi. Melek gibi güzel, nazik ve saftı. Çocuk dikkatini çekmek için ellerini çırpı ve Petrus'a, "Ne diye öyle üzgün üzgün oturup duruyorsun?" diye sordu.

"Yola çıktım, orada burada dolaşıp karnımı doyurmak için ekmek arıyodum ki, aziz Kurtarıcı'yı görebileyim diye! Bu benim en büyük isteğim" diye cevap verdi Petrus.

"Gel o zaman benimle, isteğin yerine gelecek" dedi çocuk ve Petrus'u elinden tutarak iki dağ arasındaki bir mağaraya götürdü.

* Hz. İsa kastediliyor –çn.

İçeri girdiklerinde her şey altın, gümüş ve kristaldendi ve pırıl pırıldı. Tam ortada, yan yana sıralanmış on iki tane beşik vardı. Melek, “Şu ilk beşiğe yat, uyu. Ben seni sallarım” dedi. Petrus söyleneni yaptı. Melek o uyuyuncaya kadar ninni söyledi.

Petrus uyuduktan sonra ikinci kardeşi çıkageldi; onu da bir melek getirmişti. O da ilk kardeş gibi beşiğe yatıp uyudu; sonra peşi sıra gelen öbür kardeşler de altın beşiklere yatıp uyudular.

Hem de üç yüz yıl uyudular; ta ki bir gece Kurtarıcı doğuncaya kadar!

İşte o zaman hepsi uyanarak dünyaya döndü ve onlara Havari adı verildi.

166 | Oniki Erkek Kardeş

Bir zamanlar bir kral ile kraliçe vardı, ikisi de mutlu bir hayat sürüyordu. On iki çocukları vardı, hepsi de yaramaz oğlanlardı.

Bir gün kral karısına, “On üçüncü çocuğun kız olursa öbür on iki oğlan ölmeli ki serveti daha büyük olsun ve krallık yalnız ona kalsın” dedi.

Sonra on iki tane tabut yaptırdı, içlerini saman doldurtuktan sonra her birine birer küçük ölüm minderi koydurttu. Tabutları bir odaya kapayarak anahtarını karısına verdi, kimseye bir şey söylememesini tembih etti.

Ama kraliçe günlerce üzülüp durdu. Hiç yanından ayırmadığı ve İncil’den esinlenerek Benjamin adını verdiği en küçük oğlu, “Anneciğim, neden böyle üzgünsün?” diye sordu.

“Bunu sana söyleyemem, evladım” dedi kadın. Ama oğlan ona rahat vermedi. Öyle ki, sonunda anahtarla odanın kapısını açarak oğluna içi saman dolu on iki tabutu gösterdi. “Bak Benjamin’ciğim, bu tabutları baban senin ve kardeşlerin için yaptırdı. Ben dünyaya bir kız çocuğu getirirsem, hepiniz öldürülecek ve bu tabutlara konacaksınız” dedi.

Bunları söylerken ağlamaya başladı, ama çocuğu onu teselli ederek: “Ağlama anneciğim, biz başımızın çaresine bakarız, buradan gideriz” dedi.

Annesi de, “On bir kardeşini al, ormana git. İçinizden biri

oradaki en yüksek ağacın tepesine tırmansın ve sarayın kulesini gözlesin! Ben bir erkek çocuğu doğurursam oraya beyaz bayrak çekerim, o zaman hepiniz gelirsiniz. Kız doğurursam kırmızı bayrak çekerim, o zaman kaçın kaçabildiğiniz kadar! Tanrı sizi korusun! Kışın sizleri ısıtacak bir ateş bulmanız, yazın da sıcaktan bunalmamanız için her gece dua edeceğim ben” dedi.

Çocuklarını kutsadıktan sonra oğlanlar ormana gitti. İçlerinden biri en yüksek meşeye tırmandıktan sonra sarayın kulesini gözetlemeye başladı.

On bir gün geçtikten sonra nöbet sırası Benjamin’e geldi. Oğlan baktı ki, kuleye bir bayrak çekilmiş; ama bu beyaz değil kırmızı bir bayraktı! Yani hepsinin öleceği anlamına geliyordu!

Kardeşleri bunu duyunca çok öfkelenerek şöyle dediler: “Bir kız yüzünden neden ölelim ki! Madem öyle, biz de intikam alalım, yani nerede bir kız görürsek onun kanını dökelim!”

Daha sonra ormana çıkarak en kuytu köşelerine kadar gittiler. Sonunda ufak, boş, ama büyülü ufacık bir ev buldular.

“Burada kalırız” dediler. “Benjamin, sen en gencimizsin, hem de çelimsizsin. Sen burada kal ve ev işlerine bak, biz de yiyecek bir şeyler bakalım.”

Sonra ormana dalarak tavşan, geyik ve güvercin vurdular, yanı sıra da yiyecek bazı şeyler bulduktan sonra hepsini getirip Benjamin’e verdiler. O hepsini pişirecekti ve böylece karınlarını doyuracaklardı.

Bu ufak evde on yıl yaşadılar ve bu süre onlara hiç de

uzun gelmedi.

Kraliçenin doğurduğu kız büyüdü; çok iyi kalpliydi ve yüzü çok güzeldi; alnında da altın bir yıldız vardı. Bir seferinde çamaşırlar yıkanırken on iki tane gömlek görünce annesine şöyle sordu: “Bu gömlekler kime ait? Babama küçük gelir çünkü.”

Annesi içini çekerek, “Kızım, onlar senin on iki kardeşine ait” dedi.

“Nerede onlar? Ben ilk defa böyle bir şey duyuyorum” diye cevap verdi kız.

“Nerede olduklarını Tanrı bilir; bütün dünyayı dolaşıyor olmalılar” dedi kadın ve içinde talaş doldurulmuş on iki tabutun ve minderin bulunduğu odanın kilidini açarak, “Bu tabutlar kardeşlerin için hazırlandı, ama onlar sen doğmadan önce gizlice kaçtılar” diye ekledi ve olan bitenleri anlattı.

Bunun üzerine kız, “Anneciğim, ağlama sen; ben gidip kardeşlerimi bulurum” dedi.

On iki gömleği yanına alarak yola çıktı ve doğru o koca ormana gitti. Bütün gün yürüdükten sonra akşama doğru büyümlü eve vardı. İçerde genç bir oğlan gördü.

Oğlan, “Sen nerden çıktın? Nereye gitmek istiyorsun?” diye sordu ve onun ne kadar güzel olduğunu, üstündekilerin kraliçelere özgü giysiler olduğunu, alnında da altın bir yıldız olduğunu fark etti.

Kız, “Ben kralın kızıyım, on iki kardeşimi arıyorum. Onları buluncaya kadar hep gündüzleri yürüyeceğim” diyerek ona on iki gömleği gösterdi.

O zaman Benjamin karşısındakinin kendi kardeşi oldu-

ğunu anladı ve “Ben Benjamin'im, senin en küçük kardeşin! dedi.

Kız sevinçten ağlamaya başladı; Benjamin de! Sonra ikisi de sarılıp koklaştılar.

Daha sonra oğlan, “Yalnız bir sakınca var: biz karşımıza çıkacak her kızı öldürmeye karar verdik, çünkü bir kız yüzünden hepimiz yuvamızdan olduk” dedi.

Kız, “Ben ölmeye hazırım, yeter ki kardeşlerim yaşasın” diye karşılık verdi.

“Hayır! Sen ölmeyeceksin! Kardeşlerim gelene kadar şu fıçının arkasına geç! Ben onlarla anlaşırım” dedi oğlan.

Kız söyleneni yaptı.

Gece olunca ötekiler avdan döndüler. Yemek hazırды. Hepsi sofraya oturup yemeye başladı. Bu arada, “Ee, ne var ne yok?” diye sordular.

“Haberiniz yok mu?” diye karşılık verdi Benjamin.

“Hayır” diye cevap verdiler.

Benjamin devam etti. “Siz ormana gittiniz ya, ben evde kaldım. Bu yüzden sizden daha fazla şey biliyorum.”

“Anlat o zaman” dediler.

“Önce bana, karşınıza ilk çıkacak kızı öldürmeyeceğinize söz verin” dedi Benjamin. “Tamam, verdik! Sen anlat bakalım!”

Oğlan, “Kız kardeşimiz burada” diyerek fıçıyı yana itti. Kraliçeye özgü giysileriyle, alnındaki altın yıldızıyla genç kız karşılarına çıkıverdi. O kadar tatlı ve o kadar güzeldi ki!

Hepsi büyük bir sevinçle ve sevgiyle onu kucaklayarak öptüler.

O günden sonra kız hep evde, Benjamin'in yanında kaldı. Diğerleri ormana giderek vahşi hayvan, geyik, kuş ve güvercin vurarak eve getirdi, Benjamin'le kız kardeşi de bunlardan yemek hazırladı hep. Kız ocağa odun taşıdı, sebzelere kokulu otlar aradı, sonra hepsini ateşte ısıttıktan sonra sofrayı kurdu. Ayrıca ev işlerini gördü, yatak yaptı, çarşafı yıkayıp ütüledi. Kısacası, hep birlikte uyumlu bir hayat sürdürdüler.

Böylece uzun bir süre iki kardeş evde kalıp güzel yemekler hazırladı; ikisi de birlikte yedi içti; ikisi de çok mutluydu.

Bu büyülü evin bir bahçesi vardı; bu bahçede on iki tane zambak vardı. Genç kız kardeşlerine hoş bir sürpriz yapmak için bu çiçekleri kopardı; yemekte onlara sunacaktı! Ama o çiçekleri koparır koparmaz on iki kardeş on iki kargaya dönüşüverdi ve orman üzerinden uçup gittiler.

Böylece zavallı kız vahşi ormanda yapayalnız kaldı. Ve etrafına bakındığında yanında bir kocakarı gördü.

Kadın, "Ne yaptın sen çocuğum? Neden on iki beyaz zambağı yerinde bırakmadın? Aslında onlar senin kardeşlerindi, şimdi hepsi karga oldu" dedi.

Kız ağlayarak, "Buna karşı yapılacak bir şey yok mu?" diye sordu.

"Hayır" dedi kocakarı, "Yok, ama aslında tek bir çaresi var, ama sen buna başvorsan da başaramazsın, onları özgürlüklerine kavuşturamazsın! Çünkü bunun için yedi yıl boyunca hep suskun kalacaksın, konuşmayacaksın ve gülmeceksin. Tek bir kelime konuştun mu, o yedi yılın dolmasına bir saat kalmış olsa bile, tüm yaptıkların boşa gidecek; yani tek bir kelimeyle kardeşlerini öldürmüş olacaksın!"

Kız coşkuyla atıldı. “Kardeşlerimi kurtaracağımdan eminim ben” dedi. Ve daha sonra yüksek bir ağaca tırmandı, dallarından birine oturdu ve hayal kurmaya başladı, konuşmadı ve gülmedi.

Günlerden bir gün kral ormanda avlanmaya çıktı. Yanında tazısı vardı; hayvan kızın olduğu ağaca giderek etrafında dönüp havlamaya başladı. Bunun üzerine kral oraya vararak ağaçtaki güzel prensesi, keza alnındaki altın yıldızı gördü. Kız o kadar güzeldi ki, kral hemen ona âşık oldu ve ona seslenerek kendisiyle evlenmek isteyip istemediğini sordu. Kız cevap vermedi, ama evet anlamında başını salladı.

Bunun üzerine kral ağaca kendisi çıktı, onu alıp aşağı indirdi, atına oturttu ve sonra saraya götürdü. Düğün çok görkemli oldu. Ancak gelin ne konuşuyor ne de gülüyordu!

Birkaç yıl birlikte mutlu yaşadktan sonra, aslında kötü kalpli biri olan kralın anası genç kraliçeyi oğluna çekıştirmeye başladı.

“Sen eve bir dilenci kızı getirmişsin! Bu imansızın aklından kim bilir neler geçiyor? Sağır olabilir, konuşamıyor olabilir, ama hiç değilse bir kere olsun gülmeliydi! Ama biri gülmezse vicdan azabı çekiyor demektir.”

Kral önce inanmak istemedi, ama anası kulağına öyle kötü şeyler fısıldadı ki, sonunda karısını ölüme mahkûm etti.

Derken sarayın avlusunda büyük bir ateş yakıldı; kraliçe bu ateşte yakılacaktı!

Kral ağlamaklı gözlerle sarayın penceresinden bakıyordu, çünkü karısını hâlâ seviyordu.

Ancak kraliçeyi tam kazığa bağladıkları anda yedi yıl sona erdi ve gökte bir gürültü duyuldu. On iki karga uçuşarak ye-

re konu ve konar konmaz hepsi insan kılığını aldı. Bunlar kraliçenin özgürlüğe kavuşturduğu on iki erkek kardeşiydi!

Hemen alevleri ve ateşi söndürdüler, kız kardeşlerini bağlandığı kazıktan çözüp serbest bıraktılar. Onu kucaklayıp öptüler bir şeyler söylemesi için direttiler.

O andan itibaren kraliçe ağzını açıp konuşabildiği için krala neden hep suskun kaldığını ve gülmediğini anlattı. Bunları duyan kral çok sevindi.

O günden sonra ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşadılar.

Kötü kalpli cadaloz ana mahkemeye çıkarıldı ve hakkında verilen hükme göre, kaynar zeytinyağı ve yılan dolu bir fıçıya atılarak feci bir ölüme bırakıldı.

167 | Tembel Yardımcılar

Bir çiftlikte çalışan on iki yardımcı bütün gün hiçbir iş yapmadıkları gibi, bir de akşam olunca tembellikleriyle övünmeye başladılar.

Birincisi şöyle konuştu: “Sizin tembelliğinizden bana ne, ben benimkine bakarım! Asıl işim kendi bedenime bakmak! Az yemem, bir o kadar da içerim. Dört öğün yedikten sonra kısa bir süre için oruç tutarım, ta ki acıkıncaya kadar! Bu bana çok yarıyor. Erken kalkmakla aram iyi değil benim. Öğlene doğru yatacak sakın bir köşe ararım kendime. Patron çağırsa bile duymazlıktan gelirim. Bir daha seslenirse biraz beklerim; biraz sonra ağır adımlarla, yavaş yavaş yanına varırım. Hayat ancak böyle çekilir!”

İkincisi şöyle dedi: “Benim işim bir ata bakmak. Ama ben onun yemini hep ağzına takıyorum; istemezsem hiç yem vermiyorum ve yemini yemiş gibi gösteriyorum. Bu arada ahırda yatıp dört saat uyuyorum, sonra atın gövdesini biraz sıvazlıyorum ki, kaşağılanmış gözüksün diye! Kim fark edecek ki? Yine de işim zor be yahu!”

Üçüncüsü de şöyle konuştu: “Ne diye çalışayım ki? Sonuçta bir şey olduğu yok! Güneş altında yatıp uyuyorum. Yağmur başlasa bile niye kalkayım ki? Yağsın gitsin! Geçenlerde öyle bir dolu yağdı ki, saçlarımı başımdan söküp götürdü, hatta kafamda delik açtı. Ama oraya bir yara bandı yapıştırdım, oldu bitti. Çalışmaktan başıma çok zarar geldi.”

Dördüncü: “Bir işe başladım mı, güç kazanayım diye önce bir saat hayal kurarım. Daha sonra yavaş yavaş işe koyulurum ve bana yardım edecek bir kişi arar bulurum. Sonra asıl işi onlara yaptırırken ben onları seyrederim. Ama bu bile ağır geliyor bana” dedi.

Beşinci şöyle dedi: “Ne söylesem! Düşünün bir kere, her gün ahırdaki pisliği alıp arabaya yüklemem gerekiyor. Bu işi gayet ağır yapıyorum. Dirgene biraz pislik alıp havaya kaldırır gibi yapıyorum ve bu vaziyette on beş dakika bekliyor, sonra onu arabaya savuruyor ve bir on beş dakika daha dinleniyorum. Günde bir torbalık pislik atsam yeter. Eşek gibi çalışmaya hiç niyetim yok!”

Altıncı şöyle dedi: “Utanın! Ben çalışmaktan hiç yılmam, ama önce üç hafta yatıyorum, elbiselerimi bile çıkarmıyorum. Çarıklarımı niye bağlayayım ki? Hep ayağımda kalsınlar, arada bir ayağımdan çıksalar da zararı yok! Bir merdivenden çıkacaksam önce bir ayağımı birinci basamağa atar, sonra öbür basamakları saymaya başlarım ki, nerede durup dyleneceğimi bileyim.”

Yedinci şöyle konuştu: “Ben bunu yapamıyorum, çünkü patron hep beni gözlüyor, amakendisi bütün gün evde kalmıyor. Ben de fırsat bu fırsat, yürümek gerekirse öyle yavaş yürüyorum ki, dört güçlü erkek beni zorla öne itiyor. O zaman da altı katlı kerevete gelip yatıyor ve uyku çekiyorum. Hem de uyanmamak üzere. Uyandırmak istedikleri zaman beni ellerinde taşıyorlar.”

Sekizinci de şöyle dedi: “En uyanığınız benim. Önümde bir taş varsa, ayağımı kaldırıp onun üzerine koymaya üşeniyorum. Yere uzanıp yatmışsam, ıslansam da, kir pas içinde

kalsam da öyle kalıyorum, güneş beni kurutuncaya kadar! Ancak beni gördükleri zaman biraz sağıma dönüyorum, o kadar.”

Dokuzuncu: “O da bir şey mi” dedi. “Bugün önümde bir ekmek duruyordu. Ama onu almaya öyle üşendim ki, hani nerdeyse açlıktan ölecektim! Bir testi de su vardı, ama onu kaldırmaya çok üşendim, bu yüzden nerdeyse susuzluktan ölecektim!”

Onuncu da şöyle konuştu: “Ben tembelliğin zararını gördüm; bir bacağım kırıldı, bacaklarım şişti. İçimizden üç kişi araba yolu üzerine yatmıştı; ben de bacaklarımı uzatmıştım. Derken bir araba hızla geldi ve tekerlekleri üzerimden geçti. Tabii ayaklarımı çekebilirdim, ama arabanın geldiğini duymadım; çünkü sivrisinekler kulağımda vızıldıyor, burnuma ve ağızma giriyordu da ben onları kovmaya bile üşenmiştim.”

On birinci şöyle dedi: “Dün işten ayrıldım. Patronun ağır kitaplarını oradan oraya taşımaktan gına geldi; bu iş bir türlü bitmiyor ve bütün günümü alıyordu. Aslında o beni işten attı, çünkü giysileri toz içinde kalmıştı ve güveler tarafından delik deşik edilmişti. Adam haklıydı yani.”

Ve on ikinci de şöyle konuştu:

“Bugün arabayı tarlaya sürdüm, içine samandan bir yatak yapıp yattım. Uyandığımda dizginler elimden kaymıştı; atlar kaçıp gitmek üzereydi; koşumlar yoktu, semer de yoktu, boyunduruk da; gem de gitmişti, yem torbası da! Herhalde biri gelmiş, hepsini alıp götürmüştü. Araba da bir su birikintisine saplanmıştı. Ben onu öyle bıraktım ve tekrar samanların üzerine yattım. Derken patron geldi, arabayı bataktan çıkar-

dı; gelmemiş olsaydı ben burada değil de hâlâ samanların üzerinde rahat rahat yatıyor olacaktım.”

Bir zamanlar bir prens vardı; bir de çok sevdiği nişanlısı. Bir gün birlikte oturup keyifli keyifli konuşurken bir haber geldi. Babası ölümcül bir hastalığa yakalanmıştı ve ölmeden önce oğlunu görmek istiyordu.

Prens sevgilisine, “Bu durumda gitmem gerek. Seni burada bırakmak zorundayım, ama hatıra olarak sana yüzüğümü veriyorum. Kral olduğum zaman gelir seni alırım” dedikten sonra atına atlayıp gitti.

Babası ölüm döşegindeydi. Ona, “Sevgili oğlum, bana söz ver! Ölmeden önce, benim seçtiğim kızla evlendiğini görmek istiyorum” diyerek bir prensesin adını verdi.

Oğlu o kadar üzgündü ki, kendini düşünmedi bile. “Tabii, babacığım, istediğin gibi olsun” dedi.

Az sonra kral gözlerini kapadı. Ölmüştü. Oğlu kral oldu; yas tutma günleri geçtikten sonra babasına vermiş olduğu sözü tuttu; prensesle evlenmek istediğini bildirdi. Karşı taraf da bunu kabul etti. Ancak bunu nişanlısı da işitti ve oğlanın kendisine sadık kalmayışına çok içerledi.

Babası ona, “Niye bu kadar üzgünsün kızım? İstediğin bir şey varsa söyle, hemen yerine getireyim” dedi.

Kız bir an için düşündükten sonra, “Babacığım, ben on bir tane genç kız istiyorum. İster güzel olsun, ister çirkin, fark etmez” diye cevap verdi.

Kral, “Bir bakalım” diyerek tüm ülkede kızına uygun, eli

yüzü düzgün olsun veya olmasın, on bir tane hiç evlenmemiş genç kız buldurdu.

Bu kızlar prensesin huzuruna çıkarıldı; prenses her birine avcı elbisesi giydirtti. Kendisi de on ikinci elbiseyi giydi. Sonra babasıyla vedalaşarak on bir kızla birlikte yola çıktı ve bir zamanlar çok sevdiği nişanlısının sarayına vardı.

Orada on iki avcıya ihtiyaç duyulup duyulmadığını sordu; yani hepsi kralın hizmetine girmeye hazırıldılar.

Genç kral karşısındaki genç kıza baktı, ama onu tanımadı. İyi giyindikleri için hepsini kralın avcıları olarak saraya aldı.

Ama kralın bir aslanı vardı; mucize dolu bir yaratıktı. Yapılacak her türlü kötülüğü ya da sırrı önceden bilebiliyordu.

Nitekim bir akşam krala, “Sen on iki tane avcı aldığını sanıyorsun, öyle mi?” diye sordu.

Kral, “Evet, on ikisi de avcı” diye cevap verdi.

“Yanılıyorsun, onların hepsi kız” dedi aslan.

“Olamaz, bunu bana nasıl kanıtlayabilirsin?”

“Kolay. Girişteki salona bezelye serpiştir, o zaman göre-

ceksin. Erkeklerin adımları serttir; onlar bezelyelere basarsa hepsi ezilir, sağa sola dağılmaz; ama kızlar küçük adımlarla yürüdüğü için bezelyeler yuvarlanıp yanlara saçılır.”

Bu öneri kralın hoşuna gitti ve her tarafa bezelye serpiştirdi.

Kralın bir hizmetçisi vardı; avcılardan yanaydı; onların sınavdan geçeceğini öğrenince duyduklarını anlatarak, “Aslan, krala sizlerin kim olduğunuzu kanıtlamak istiyor” dedi.

Prenses ona teşekkür etti ve yandaşlarına, “Adımlarınızı sıkı basın ve bütün bezelyeleri ezin” dedi.

Ertesi gün kral on iki avcıyı bezelyelerin serpildiği odaya çağırttı.

Ama onlar öyle sıkı adımlarla geldi ki, bezelyeler ne yuvarlandı ne de dağıldı. Avcılar yine gitti.

Kral bu kez aslana, “Bana yalan söyledin, baksana hepsi erkek gibi yürüyor” dedi.

Aslan, “Onlar sınavdan geçeceklerini öğrenmişler, adımlarını ona göre attılar. On iki tane iplik çıkırttı ve onları yine çağırın. Çıkırıkları görünce hepsi sevinecek; oysa erkek, böyle bir şeye sevinmez” diye karşılık verdi.

Bu öneri de hoşuna gitti kralın. On iki tane iplik çıkırttı getirtti.

Ama hizmetçi bu planı da kızlara haber verdi. Yalnız kaldıklarında prenses on bir kıza dönerek, “Kendinize hâkim olun ve çıkırıklara sakın bakmayın” dedi.

Ertesi sabah kral on iki avcıyı yine çağırttı. Hepsi odaya girdiğinde çıkırıklara bakmadı bile! Bunun üzerine kral aslana:

“Bana yalan söyledin; bunların hepsi erkek. Çıkırıklara hiç bakmadılar bile” dedi.

Aslan, “Sınavdan geçeceklerini biliyorlardı da ondan. Kendilerini tuttular” diye cevap verdi.

Ama kral aslana artık inanmak istemedi.

Kral ne zaman ava çıktıysa, on iki avcı hep onun yanında oldu.

Kral onlardan hoşlandı. Derken, yine ava çıktıkları bir gün Kral’ın nişanlısının yaklaşmakta olduğu haberi geldi.

Gerçek nişanlı bu haberi duyunca o kadar üzüldü ki, düşüp bayıldı.

Kral en sevdiği avcısının başına bir şey geldiğini sanarak hemen onun yanına koştu ve yardım etmek amacıyla onun eldivenini çıkardı. İşte o anda ilk nişanlısına vermiş olduğu yüzüğü gördü ve sevgilisini tanıdı. O kadar duygulandı ki, onu öptü. Kız gözlerini açtı.

Kral, “Sen benimsin, ben de senin! Kimse bunu değiştiremez” dedi.

Öbür nişanlısına bir elçi göndererek ülkesine dönmesini bildirdi; çünkü artık bir eşi vardı, Hani nasıl derler? Eski anahtarı buldun mu, yenisine gerek kalmaz!

Hemen düğün yapıldı. Aslan da affedildi, çünkü doğru söylemişti.

169 | Doktor Çokbilmiş

Bir zamanlar bir köylü vardı, adı Yengeç'ti. Bir gün iki öküzün çektiği arabasına bir ton odun yükleyerek şehre indi ve odunları iki lira karşılığında bir doktora sattı.

Parasını aldığı sırada doktor masasının başına geçmiş, kahve içiyordu. Köylü ona öyle özendi ki, içinden doktor olmak geldi.

Neyse, bir müddet orada kaldıktan sonra karşısındakine kendisinin de doktor olup olamayacağını sordu.

“Elbette olursun” dedi doktor.

“Peki, ne yapmalıyım?” diye sordu köylü.

“Önce içinde horoz resmi bulunan bir alfabe kitabı al, sonra arabanla iki öküzünü satarak paraya çevir ve onunla doktor giysileri satın al, daha sonra da kendine Doktor Çokbilmiş diye bir tabela hazırlat ve sokak kapının üzerine çivile” dedi doktor.

Köylü tüm bu söylenenleri yaptı. Birkaç kişiye doktorluk yaptıktan sonra günün birinde zengin bir adamın parası çalındı. Kendisine Doktor Çokbilmiş'den bahsettiler ve onun bu çalınan paranın nerede olduğunu bilebileceğini söylediler.

Bunun üzerine zengin adam arabasını hazırlatarak köye indi. Onun yanına vararak “Doktor Çokbilmiş sen misin?”

diye sordu. “Evet, oymuş.” O zaman onunla gelip, çalınan parasını bulaymış! “Olur, ama Grete de, yani karısı da onunla gelecekmiş!”

Zengin adam buna sevinerek ikisini de arabasına aldı ve hep birlikte malikâneye vardılar. Sofra hazır; doktorun da kendileriyle yemesini istediler.

“Olur, ama Grete de yanımda olacak” diyen doktor karısıyla birlikte sofraya oturdu.

İlk uşak tepsiyle güzel bir yemek getirdiğinde köylü karısına bir dirsek atarak, “Grete, birincisi bu” dedi. Bununla, adamın getirdiği ilk yemeği kastetmişti.

Uşaksa bunu “Birinci hırsız bu” diye anladı, çünkü hırsızlığı gerçekten de yapan oydu. Çok korktu ve durumu arkadaşlarına anlattı. “Doktor her şeyi biliyor, hapı yuttuk, benim birinci kişi olduğumu söyledi.”

İkinci uşak odaya girmek istemedi, ama başka seçeneği yoktu. O da tepsiyle geldiğinde köylü yine karısını dürterek, “Grete, bu ikincisi” dedi.

İkinci uşak aynı şekilde korktu ve oradan kaçıp gitti. Üçüncünün de başına aynı şey geldi. Köylü yine, “Grete, bu üçüncü” dedi.

Dördüncü uşak üstü kapalı bir tepsi getirdi. Ev sahibi, doktordan marifetini göstermesini ve bu örtünün altında ne olduğunu tahmin etmesini istedi.

Köylü tepsiye baktı, ama ne yapacağını bilemediği için kendi kendine “Ah, zavallı yengecim” diye söylendi.

Ev sahibi bunu duyunca, “Bildi işte!” diye haykırdı. “O zaman parayı kimin çaldığını da bilir!”

Uşaklar müthiş korktu ve doktora göz kırparak dışarı gelmesini istediler.

Doktor dışarı gelince ona, parayı kendilerinin çaldığını itiraf ettiler ve sustuğu takdirde hepsini seve seve geri vereceklerini söylediler; yoksa canlarından olacaktı!

Doktor sevindi, tekrar içeri girerek masanın başına geçti. “Bayım, şimdi kitabımı karıştırıyım da paranın nerde olduğunu söyleyeyim size” dedi.

Beşinci uşak sobanın içine saklanmıştı; doktorun daha ne gibi şeyler bildiğini duymak istiyordu.

Doktor alfabe kitabının sayfalarını çevirerek horoz resmi aradı. Hemen bulamayınca, “Sen içindesin, çık bakayım dışarı” diye söylendi. Sobanın içindeki uşak kendisinden bahsedildiğini sanarak korkuyla dışarı fırladı ve “Bu adam her şeyi biliyor” dedi.

O zaman Doktor Çokbilmiş ev sahibine paranın yerini gösterdi, ama kimin çaldığını söylemedi. Böylece her iki taraftan da yüklü bahşış kazandı ve ünlü bir adam oldu.

170 | Dikenli Gül

Bir zamanlar bir kral ile kraliçe vardı. Her gün “Ah, bir çocuğumuz olsa!” deyip duruyorlardı, ama bir türlü olmuyordu. Bir gün kraliçe banyo yaparken bir kurbağa sudan karaya sıçrayarak, “İsteğin yerine gelecek. Bir yıl sonra bir çocuğun dünyaya gelecek” dedi.

Kurbağanın dediği oldu ve bir yıl sonra kraliçe bir kız doğurdu. Çocuk o kadar güzeldi ki, kraliçe ne yapacağını bilemedi ve büyük bir ziyafet verdi. Sadece akrabalarını, arkadaşlarını ve tanıdıklarını değil, ülkedeki tüm falcı kadınları da davet etti. Onlar çocuğun kaderini söyleyecekti. Tüm ülkede on üç falcı vardı. Ama altın tabak sayısı on iki olduğu için içlerinden birinin evde kalması gerekiyordu.

Böylece görkemli bir ziyafet gerçekleşti; sona doğru falcı kadınlar çocuğun kaderini söylediler. Biri ona erdem, diğeri güzellik, üçüncüsü zenginlik öngördü; böylece hepsi bir insanın isteyebileceği en güzel şeyleri ona diledi. Tam sözlerini bitirmişlerdi ki, on üçüncü falcı ortaya çıktı. Davet edilmediği için öç almak niyetindeydi.

Hiç kimseyle konuşup selamlaşmadan yüksek sesle, “Kralın kızı on beş yaşına bastığı gün eline bir diken batacak ve düşüp ölecek” diye bir kehanette bulundu ve başka bir şey söylemeden dönüp salonu terk etti.

Herkes dehşet içinde kaldı. Henüz dileğini söylememiş olan on ikinci falcı bu cezayı hafifletmek amacıyla, “Ama öl-

meyecek, yüz yıllık bir uykuya yatacak” diye bir kehanette bulundu.

Kızını bu uğursuzluktan korumak isteyen kral ülkedeki tüm iğleri ve kirmenleri yaktırttı. Öbür falcıların kehaneti hep yerine geldi. Kızcağız öyle güzel, öyle terbiyeli, öyle arkadaş canlısı ve öyle hoşgörülü biri oldu ki, her gören ondan hoşlandı.

Tam on beş yaşına bastığında, bir gün anne ve babası evde yokken, genç kız sarayda yalnızdı. Canının istediği gibi sarayın her tarafını ve tüm odalarını dolaştı. Derken eski bir kuleye geldi. Onun döner merdiveninden yukarı çıktı; ufak bir kapının önüne geldi. Kilide paslı bir anahtar sokulmuştu. Bunu çevirir çevirmez kapı açıldı; içeride yaşlı bir kadın iplik çekmekteydi. “Günaydın, teyze. Ne yapıyorsun orada?” diye seslendi genç kız.

“İplik çekiyorum” diye cevap verdi kadın, başını öne eğerek.

“O elinde dönüp sıçrayan komik şey ne?” diye soran kız kirmeni eline alarak oynamak istedi. Ama ona dokunur dokunmaz kehanet gerçekleşti ve parmağına iğne battı.

Aynı anda genç

kız yatağa düştü ve derin bir uykuya daldı. Bu uyku hali tüm saraya yayıldı. Eve dönüp de salona giren kral ve kraliçe de uyumaya başladı; saray erkânı da onlara katıldı. Keza ahırdaki atlar, avludaki köpekler, damdaki güvercinler ve duvardaki sinekler de ... hatta ocaktaki alev bile durdu; herkes uyudu. Rüzgâr da durdu; sarayın önündeki ağaçlarda yaprak kırmılamadı.

Sarayın etrafındaki çitteki dikenli güller büyümeye başladı. Her yıl boyları büyüdü; o kadar büyüdü ki, sonunda sa-

ray görünmez oldu; hatta çatıdaki bayrak bile.

Dikenligül efsanesi tüm ülkeye yayıldı; artık kralın uyuyan güzel kızına herkes Dikenligül diyordu. Bu yüzden zaman zaman prensler çıkagelerek çiti delip saraya ulaş-

maya çalıştı. Ama bu mümkün olamadı, çünkü gül dikenleri onları sarıp sarmalayıp feci şekilde öldürdü.

Uzun yıllar sonra bir prens o ülkeye geldi ve yaşlı bir adamdan, sarayda Dikenligül adında çok güzel bir prensesin yüz yıldan beri uyumakta olduğunu, yalnız onun değil, tüm saray halkının, hatta kral ve kraliçenin de uykuya daldığını öğrendi.

Prens daha önce buraya bir sürü prensin gelip dikenli çite takılarak feci şekilde öldüğünü büyükbabasından da duy-

muştı. “Ben korkmuyorum! O çiti aşır Dikenligül’ü görmek isterim” dedi. Yaşlı adam onu engellemek istediye de prens onu dinlemedi.

O sırada yüz yıl dolmuş ve Dikenligül’ün tekrar uyanma zamanı gelmişti.

Prens çite yaklaştığında o kocaman güzel çiçekler kendiliğinden iki yana açılarak oğlanın hiç yaralanmadan içeri girmesini sağladı.

O geçtikten sonra çit yine kapandı. Prens sarayın avlusundaki atların ve benekli av köpeklerin serilip yatmakta olduğunu gördü; damdaki güvercinler de başlarını kanatlarının altına sokmuştu.

Saraya girdiğinde duvardaki sinekler de uyumaktaydı. Mutfaktaki aşçı yamağını yakalarcasına elini uzatmıştı; hizmetçi kız karatavuşu yolmak üzereydi.

Delikanlı ilerledi. Tüm saray erkânı yatıp uyumuştı; tahtta da kral ile kraliçe öylece uyuyakalmıştı.

Biraz daha yürüdü; her şey o kadar sessizdi ki, soluk alıp veriş bile duyuluyordu. Sonunda kuleye vardı ve Dikenligül’ün uyuduğu ufak odanın kapısını açtı.

Kız o kadar güzeldi ki, prens gözlerini ondan ayıramadı. Eğilerek ona bir öpücük kondurdu. Öpülür öpülmez Dikenligül gözlerini açtı, uyandı ve karşısındakine dostça baktı.

Birlikte aşağı indiler. Derken kral, kraliçe ve tüm saray erkânı da uyandı ve hayretle bakiştılar. Avludaki atlar da ayağa kalkarak silkindi; av köpekleri hoplayıp zıplamaya başladı; damdaki güvercinler başlarını çıkardıktan sonra tarlaya uçup gitti; duvardaki sinekler oynadı; mutfaktaki ateş canlandı ve yemek pişmeye başladı. Et kızardı; aşçı bir tokat attı-

ğı yamağını azarladı; hizmetçi kız karatavuğun tüylerini yoldu.

Prensin Dikenligül'le olan düğünü görkemli şekilde kutlandı; ikisi de ömürlerinin sona kadar mutlu yaşadı.

171 | Tekgözlü, Çiftgözlü ve Üçgözlü

Bir kadının üç kızı vardı; en büyüğü tek gözlüydü ve bu göz alnının tam ortasındaydı; ortancası her normal insan gibi iki gözlüydü; en küçüğü üç gözlüydü ve üçüncü gözü de aynı şekilde alnının ortasındaydı.

Diğer insanlardan farksız olduğu için kardeşleri ve annesi Çiftgözlü'yü çekemiyorlardı.

Nitekim bir gün ona, “Sen bu iki gözünle, lanet olası öbür insanlardan daha iyi sayılmazsın. Senin bu evde işin yok” dediler. Sonra ona en berbat giysileri verdiler, kendilerinden artan ekmek kırıntıları dışında hiç yemek vermediler.

Ve bir gün Çiftgözlü keçiyi otlatmak üzere tarlaya gitti. Kız kardeşleri kendisine çok az yiyecek verdikleri için karnı acıktı. Bir kenara oturup iki gözü iki çeşme ağlamaya başladı. Üzüntülü üzüntülü etrafa bakınıp dururken yanına bir kadın yaklaşarak, “Niye ağlıyorsun Çiftgözlü?” diye sordu.

“Ben ağlamayayım da kim ağlasın?” diye cevap verdi Çiftgözlü. “Başka insanlar gibi benim de iki gözüm olduğu için kardeşlerim ve annem beni çekemiyor; hep bir köşeye atıyorlar. Bana hep eski giysiler giydiriyorlar, kendi yemek artıklarının dışında hiç yiyecek vermiyorlar. Hele bugün bana o kadar az şey verdiler ki, açlıktan bayılacağım nerdeyse.”

Bilge kadın, “Çiftgözlü, sil yüzünü. Ben sana bir şey söy-

leyeceğim, bundan sonra aç kalmayacaksın. Sen keçine sadece şunları söyle:

*Keçiciğim dur,
Sofrayı kur!*

O zaman önünde, içinde en güzel yemeklerin bulunduğu bir sofra göreceksin. Ye yiyebildiğin kadar! Karnın doyduktan sonra da

*Keçiciğim hopla,
Sofrayı topla!*

dersin, o zaman sofra ortadan kalkar” diyerek aldı başını gitti.

Ama Çiftgözlü, bakalım dedikleri doğru mu? Şunu bir deneyeyim! Söyledikleri karnımı acıktırdı diye düşündü ve

*Keçiciğim dur,
Sofrayı kur!*

dedi. Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz önünde beyaz masa örtülü, üzerinde tabak, çatal, bıçak ve kaşığıyla birlikte sanki mutfaktan yeni çıkmış gibi sıcak ve en güzel yemeklerin bulunduğu bir sofra göründü.

Çiftgözlü aklına gelen ilk duayı mırıldandı: “Ulu Tanrım, yardımını bizlerden esirgeme. Amin.” Sonra da afiyetle yedi. Karnı doyunca da kadının öğrettiği gibi:

*Keçiciğim hopla,
Sofrayı topla!*

dedi. Çok geçmeden yemek masası üzerindeki her şeyiyle yok olup gitti. Böyle mutfığa can kurban diye düşündü, keyfi yerine gelmişti.

Akşam keçisiyle birlikte eve döndüğünde, kardeşlerinin bir köşeye bıraktığı yemek tabağına dokunmadı bile.

Ertesi gün yine keçisiyle kıra çıktı ve kendisi için bırakılan birkaç parça kuru ekmeğe el bile sürmedi.

Bu birkaç gün hep böyle gitti; kız kardeşleri önce farkına varmadılar, ama daha sonra anladılar ve aralarında şöyle konuştular: “Bizim Çiftgözlü’de bir tuhafılık var. Her seferinde yemeğe el sürmüyor; eskiden önüne ne koysak yerd! Başka bir yol buldu galiba?”

Ve gerçeği ortaya çıkarmak için Tekgözlü’yü onun peşine taktılar. Çiftgözlü keçiyi otlatmaya gittiğinde o göz kulak olacak ve kıza kimin yiyecek içecek getirdiğine dikkat edecekti.

Neyse; bir gün Çiftgözlü yine dışarı çıkacakken Tekgözlü, “Ben de seninle geleceğim. Bakalım keçi iyi korunuyor ve besleniyor mu?” dedi.

Ama Çiftgözlü onun asıl niyetini anladı ve keçiyi yüksek

boylu ekinlerin arasına güttükten sonra, “Gel, Tekgözlü, oturalım şöyle. Sana bir şarkı söyleyeyim” dedi.

Tekgözlü yere oturdu; alışkın olmadığı yol ve yakıcı güneş onu yormuştu.

Çiftgözlü durmadan şarkı söylüyordu:

Tekgözlü, uyanık mısın?

Tekgözlü, uyuyor musun?

Derken Tekgözlü tek gözünü kapayarak uyudu. Çiftgözlü onun uyuduğunu görünce, sırrını öğrenemeyeceğini düşünerek şöyle konuştu:

Keçiciğim dur,

Sofrayı kur!

Ve sonra sofranın başına geçerek karnı doyuncaya kadar yedi, içti ve sonra:

Keçiciğim hopla,

Sofrayı topla!

dedi. Masa da yemekler de gözden kayboluverdi.

Çiftgözlü kardeşini uyandırarak, “Tekgözlü, hani keçiye sen güdecektin? Onun yerine uyuyorsun! Keçi kaçabilirdi. Hadi artık eve dönelim” dedi.

Eve gittiler. Çiftgözlü yine tabağına dokunmadı. Tekgözlü onun neden yemediğini açıklayamadı ve mazeret olarak da “Uyuyakalmışım” dedi.

Ertesi gün anneleri Üçgözlü’ye şöyle dedi: “Bu sefer sen git. Dikkat et bakalım, Çiftgözlü dışarıda bir şeyler yiyor mu, birisi ona gizlice yiyecek içecek getiriyor mu?”

Üçgözlü kardeşine yaklaşıarak, “Ben de seninle geleceğim. Bakalım keçiye iyi bakılıyor mu, karnı doyuruluyor mu, görmek istiyorum” dedi.

Ama Çiftgözlü onun niyetini anladı ve keçiye yüksek boylu başakların bulunduğu tarlaya güttü. Sonra da, “Biraz oturalım. Üçgözlü, sana bir şarkı söyleyeyim” dedi.

Üçgözlü yere oturdu, ama hem yol hem de güneş onu yormuştu.

Çiftgözlü şarkısını söylemeye başladı:

Üçgözlü, uyanık mısın?

Ama ondan ses çıkmayınca:

Üçgözlü, uyuyor musun?

diyeceği yerde densizce

Çiftgözlü, uyuyor musun?

diye seslendi. Ondan sonra da durmadan:

Üçgözlü, uyanık mısın?

Çiftgözlü, uyuyor musun?

diye sürdürdü..

Üçgözlü’nün iki gözü kapandı, ama üçüncü gözü şarkıda geçmediği için açık kaldı. Ve kurnazca davranarak onu kapalı tuttu; bazen o gözünü aralıyor ve her şeyi görebiliyordu.

Çiftgözlü onun uyuduğundan emin olunca her zamanki gibi:

Keçiciğim dur,

Sofrayı kur!

dedi. Ve afiyetle yiyip içtikten sonra:

*Keçiciğim hopla,
Sofrayı topla!*

dedi. Üçgözlü bunların hepsini görmüştü.

Çiftgözlü onun yanına gelerek, “Hey, Üçgözlü! Uyuya mı kaldın! Ne de keçi güdermişsin ya! Hadi, eve dönelim” dedi.

Eve vardıklarında Çiftgözlü yine bir şey yemedi. Üçgözlü annesine, “Bizim burnubüyüğün neden yemediğini biliyorum” dedi. “Dışarıda keçiye

*Keçiciğim dur,
Sofrayı kur!*

deyince, önüne içinde en güzel yemeklerin bulunduğu bir sofra geldi. Burda yediklerimizden çok daha güzel yemeklerdi hepsi. Karnını doyurduktan sonra da:

*Keçiciğim, hopla,
Sofrayı topla!*

dedi; sofra toplandı. Hepsini kendi gözümle gördüm. Sihirli kelimeleri söyleyerek iki gözümü uyuttu, ama neyse ki alnımdaki gözüm uyanık kaldı.”

Kıskanç anne, “Demek bizden daha iyi yaşayacaksın ha? İştahın kursağında kalacak” diye haykırarak kasap bıçağını aldığı gibi kecinin karnına sapladı; hayvan öldü!

Çiftgözlü bunu görünce hüngür hüngür ağlayarak dışarı fırladı ve tarlada bir kenara oturup acı gözyaşları döktü. Birden aynı kadın yanı başında belirerek, “Niye ağlıyorsun, Çiftgözlü?” diye sordu.

“Niye ağlamayayım ki” diye cevap verdi kız. “Her gün bana öğrettiğiniz sihirli sözlerle soframı hazırlayan keçiyi an-nem öldürdü. Bundan sonra yine üzüntü içinde ve aç kalacağım!”

Bilge kadın şöyle konuştu, “Çiftgözlü şimdi sana bir öneride bulunacağım. Kardeşlerine rica et, keçinin bağırsaklarını sana versinler; sonra onları al, kapının önündeki toprağa göm; sana şans getirecektir!” Ve sonra gözden kayboldu.

Çiftgözlü eve döndü ve kardeşlerine, “Nolur, bana ke-çimden birazcık bir şeyler verin, en güzel yerinden olmasa da” dedi, “Bağırsakları da olabilir!”

Kardeşleri gülerek, “Senin olsun, başka bir şey istemediğine göre” dediler.

Çiftgözlü bağırsağı alarak kadının önerdiği gibi kapı önüne sessiz sedasız gömdü.

Ertesi sabah kalktıklarında kapının önünde muhteşem bir ağaç gördüler. Yaprakları gümüşten, meyveleri altındandı. Ama bu ağacın buraya nasıl geldiğine akıl erdiremediler. Yalnız Çiftgözlü bunun bağırsaklardan kaynaklandığını anlamıştı, çünkü ağaç tam onları gömdüğü yerdeydi.

Bunun üzerine annesi Tekgözlü’ye, “Tekgözlü, tırman şu ağaca da bana şu altın elmayı kopar” dedi.

Tekgözlü ağaca çıktı, ama her seferinde uzandığı dal elinden uzaklaşıyordu; yani ne yaparsa yapsın tek bir elma bile koparamadı.

Bu kez annesi, “Üçgözlü, sen çık! Üç gözünle daha iyi görürsün sen” dedi.

Tekgözlü ağaçtan aşağı kaydı, Üçgözlü yukarı tırmandı.

Ama o da beceremedi. Ne zaman bir elmaya yaklaşıp elma ondan kaçtı.

Sonunda annesinin sabrı taşı ve ağaca kendisi çıktı. Ancak her el atışında boşa atmış oldu, çünkü her seferinde meyve ondan uzaklaştı.

“Bir de ben deneyeyim! Belki başarırım” dedi Çiftgözlü.

Kardeşleri, “Sen mi iki gözünle bu işi yapacaksın? Hadi ordan” dedilerse de Çiftgözlü ağaca tırmandı. Altın elmalar ondan kaçmadı; tam tersine hepsi kendiliğinden onun eline düştü; o da onları birer birer toplayarak önlüğünü doldurduktan sonra aşağı indi.

Annesi elmaları aldı. Ondan sonra kendisi, Tekgözlü ve Üçgözlü genç kıza daha iyi davranacak yerde onu daha da kışkandılar. Elmaları sadece o koparabildiği için ona yapmadıklarını bırakmadılar.

Bir gün ağacın altında toplanmışlarken genç bir şövalye çıkageldi.

“İkigözlü, çabuk toz ol! Hemen saklan da senin yüzünden mahcup olmayalım” diyen iki kardeşi, kızcağızın başına ağacın yanındaki boş fıçıyı geçirdiler, kopardığı altın elmaları da fıçının altına sürdüler.

Neyse, şövalye yaklaştı. Bu yakışıklı bir delikanlıydı. Durup gümüş yapraklı ve altın meyveli ağaca hayran kaldıktan sonra iki kız kardeşe, “Kimin bu güzel ağaç?” diye sordu. “Bana bunun bir tek dalını verene ne isterse vermeye hazırım” diye ekledi.

Kızlar ağacın kendilerine ait olduğunu ve bir dalını koparak ona vermek istediklerini söylediler. Ama ne kadar uğraşılsa başaramadılar; her seferinde dallar da, meyveler de

hep onlardan uzaklaştı.

Bunun üzerine şövalye, “Çok tuhaf! Ağaç sizin, ama bir tek meyvesini koparamıyorsunuz?” dedi. Ama kızlar ağacın kendilerine ait olduğunu ısrarla savundular. Onlar böyle konuşurken Çiftgözlü şövalyenin ayaklarına iki tane altın elma yuvarladı, çünkü yalan söyledikleri için kız kardeşlerine çok kızmıştı.

Şövalye elmaları görünce çok şaşırarak bunların nereden geldiğini sordu. Bunun üzerine Tekgözlü ile Üçgözlü bir kardeşleri daha olduğunu, ancak diğer kötü insanlar gibi onun da çift gözlü olduğunu, bu yüzden kimselere görünmek istemediğini söylediler.

Ama şövalye onu görmek istedi ve “Çiftgözlü, çık bakayım saklandığın yerden” diye seslendi.

Genç kız kendine güvenmenin verdiği rahatlıkla fıçıdan çıktı. Şövalye onun güzelliğine hayran kalarak:

“Baksana, Çiftgözlü, bana ağaçtan bir dal koparabilir misin?” diye sordu.

“Evet” dedi kız, “Çünkü ağaç benim!”

Ve ağaca tırmanarak gümüş yapraklı ve altın elmalı bir dal kopararak şövalyeye verdi.

Şövalye, “Bunun karşılığında ne istersin Çiftgözlü?” diye sordu.

“Şey” diye cevap verdi Çiftgözlü, “Sabahtan akşama kadar açlıktan, susuzluktan ve üzüntüden kıvranıyorum hep. Beni buradan alıp özgürlüğe kavuşturursanız çok sevinirim.”

Şövalye, Çiftgözlü’yü atına aldıktan sonra babasının sarayına yollandı. Orada ona güzel giysiler ve canının istediği

kadar yiyecek içecek verdi; bu arada gönlünü ona kaptırır-
di. O kadar ki, kilisede evlendiler. Düğünleri neşeyle kutlan-
dı.

Çiftgözlü'nün şövalye tarafından alınıp götürülmesinden
sonra kardeşleri onun bu şansını öyle kıskandılar ki!

“En azından ağaç bize kaldı! Meyvesini koparamıyoruz,
ama belki bir gün biri gelip koparır” diye düşündüler.

Ama ertesi sabah ağaç yok oluverdi, onunla birlikte
umutlarını da yitirdiler.

Ve Çiftgözlü penceresinden dışarı baktığında çok sevin-
di; çünkü ağaç onun peşinden gelmişti!

Çiftgözlü uzun süre mutlu yaşadı. Bir gün iki tane fakir
kadın gelerek ondan para dilendi. Suratlarına baktığında on-
ların Tekgözlü ile Üçgözlü olduğunu gören Çiftgözlü, kar-
deşlerinin fakir düşüklerini ve kapı kapı dolaşarak ekmek
dilendiklerini öğrendi. Onları buyur etti, yiyecek içecek ve-
rerek giydirdi; bakımlarını üstlendi.

Kardeşleri de o güne kadar ona yaptıkları kötü muamele-
den dolayı hep pişmanlık duydular.

172 | Sadık Ferdinand ile Nankör Ferdinand

Bir zamanlar zengin bir karı kocanın çocukları yoktu, ama fakir düştüklerinde küçük bir oğulları oldu. Ancak ona vaftiz babası olacak birini bulamadılar. Bunun üzerine adam başka bir kasabaya gidip bakacağını, belki birini bulabileceğini söyleyerek evden ayrıldı.

Bir süre yol aldıktan sonra fakir bir adamla karşılaştı. Adam ona nereye gittiğini sordu. O da bir vaftiz babası aramaya çıktığını, ancak kendisi çok fakir olduğu için kimsenin bu işe yanaşmadığını söyledi.

Adam, “Bak, sen fakirsin, ben de fakirim. Vaftiz babası olmak isterim; ama öyle fakirim ki, çocuğa bir şey veremem. Sen şimdi eve dön, ebeye söyle, çocuğu alıp kiliseye getirsin” dedi.

Ebe oğlanla kiliseye vardığında fakir adam oradaydı; çocuğa Sadık Ferdinand adını verdi.

Kiliseden çıktıktan sonra dilenci onlara, “Hadi şimdi eve gidin. Size hiçbir şey veremem, siz de bana bir şey vermeyin” dedi.

Ama ebeye bir anahtar vererek ona, eve gidince bunu çocuğun babasına vermesini ve onun da çocuk on dört yaşına gelinceye kadar bu anahtarı saklamasını söyledi. Çocuk o yaşa basınca bozkıra çıkacak ve orada bir saray, kapısında da

bir kilit görecekti; bu anahtar o kilide uyarsa saray onun olacaktı!

Neyse, oğlan yedi yaşına bastı ve adamakıllı gelişti. Bir keresinde başka çocuklarla oyun oynadı. Ama her bir çocuk vaftiz babalarından birbirinden güzel şeyler almıştı. Oğlan ağlayarak eve döndü ve babasına, “Ben vaftiz babamdan hiç mi bir şey almadım?” diye sordu.

“Aldın” dedi babası, “Sana bir anahtar bıraktı. Bozkırda bir saray görürsen oraya git, bu anahtarla kapısını aç!”

Çocuk oraya gitti, ama ne bir saray gördü ne de duydu.

Aradan yedi yıl geçti, oğlan on dört yaşına basınca yine oraya gidince bir saray gördü. Kapısını anahtarla açınca içerde bir at gördü. Kır bir attı bu! Oğlan bir at sahibi olduğu için o kadar sevindi ki, hemen ona binerek babasının yanına vardı:

“Artık bir kır atım var, dünyayı gezmek istiyorum” dedi.

Ve evden ayrıldı. Yolunun üzerinde bir kalem tüyü gördü. Önce eğilip almak istedi, ama sonra, “Bırak kalsın, gerekirse gideceğin yerde nasılsa bir tane bulursun” diye düşündü.

Böyle giderken ardından biri seslendi: “Sadık Ferdinand, al onu yanına.” Etrafına bakındı, ama kimseyi göremedi. Geri döndü, kalem tüyünü yerden aldı. Bir süre at sürdükten sonra bir su kenarına vardı. Sahilde bir balık havasız kalmışçasına soluyup duruyordu.

“Dur bekle! Sana yardım edeyim de yine suda yüz balıkçık” diyerek onu kuyruğundan yakaladığı gibi suya fırlattı.

Balık kafasını sudan çıkararak, “Beni bataklıktan kurtar-

dığın için sana bir flüt hediye etmek istiyorum. Bir gün suya düşersen onu çalarsın, ben hemen gelir seni sudan çıkarırım” dedi.

Ve oğlan yoluna devam etti. Derken biriyle karşılaştı; adam ona nereye gittiğini sordu. “Şey, en yakın kasabaya” diye cevap verdi. Adam onun adını sordu. “Sadık Ferdinand” dedi oğlan.

“Bak hele” dedi adam, “İsimlerimiz benziyor. Benimki de Nankör Ferdinand.” Ve birlikte en yakın kasabadaki bir hanaya gittiler.

İşin kötü tarafı Nankör Ferdinand Sadık Ferdinand’ın ne düşündüğünü ve ne istediğini önceden biliyordu; bunun için kötü yöntemlere başvuruyordu.

Ancak bulundukları handa namuslu ve dürüst bir kız vardı; temiz yüzlüydü ve de güzeldi. Sadık Ferdinand’a aşık oluverdi, çünkü oğlan yakışıklıydı. Kız ona nereye gitmek istediğini sordu. Sadık Ferdinand dünyayı dolaşacağını söyledi, ama kız burada kalması için ısrar etti. Çünkü o yörenin kralı kendine bir uşak ya da iyi bir at binicisi arıyordu. Delikanlı oraya başvurmalıydı! Oğlan gitmeye pek yanaşmadı. Kız, “Senin yerine ben gideyim” dedi. Nitekim kralın huzuruna çıkarak ona, yanında uşak olarak çalışacak iyi birini tanıdığını söyledi. Kralın işine geldi bu. Oğlanın gelmesini ve onu uşak olarak alacağını söyledi.

Ancak oğlan binici olmak istiyordu, çünkü kır atı neredeyse o da oradaydı! Bunun üzerine kral onu binici yaptı.

Nankör Ferdinand bunu duyunca kıza, “Bak hele! Ona yardım edersin de bana etmezsin ha” dedi.

“Şey, sana da yardım etmek isterim” diyen kız, onun teh-

likeli biri olduğunu ve kızdırmaya gelmeyeceğini düşündü.

Ve kralın huzuruna çıkarak onu da uşak olarak önerdi. Kral kabul etti.

Sabahları Nankör Ferdinand giysilerini giydirirken kral hep, “Ah, keşke sevgilim de yanımda olsa” diye sızlanıp duruyordu.

Aslında Nankör Ferdinand Sadık Ferdinand’a düşmandı. Ve kral yine böyle sızlanınca Nankör Ferdinand, “Sizin biniğiniz var ya, gönderin onu. Sevgilinizi alıp getirsin; bunu yapmazsa kafasını uçurun” dedi.

Kral Sadık Ferdinand’ı çağırttı ve ona falanca yerde bir sevgilisi olduğunu, onu alıp getirmesini, aksi halde öldürüleceğini söyledi.

Sadık Ferdinand ahıra, kır atının yanına giderek, “Ah, ben ne talihsiz çocukmuşum” diye ağlayıp sızlamaya başladı.

Birden arka taraftan, “Sadık Ferdinand, niye ağlıyorsun?” diyen bir ses işitti. Etrafına bakındı, ama kimseyi göremeyince sızlanmaya devam etti. “Ah benim kır atım, artık seni yalnız bırakmak zorundayım, çünkü ölmem gerekecek.”

Derken aynı sesi işitti. “Sadık Ferdinand, niye ağlıyorsun?”

İşte o zaman konuşanın kendi atı olduğunu anladı:

“Sen misin, kır atım? Konuşabiliyor musun sen?” diyerek devam etti. “Ben bilmem nereye gidip kralın nişanlısını bulup getirecekmişim. Bunu nasıl yapacağımı biliyor musun?”

Kır at şöyle cevap verdi: “Git krala, ihtiyacın olduğu şeyleri sana verirse sevgilisini bulup getireceğini söyle. Eğer sana bir gemi dolusu etle bir gemi dolusu ekmek verirse bu iş olur de! Çünkü denizde koskoca devler var, onlara et götür-

mezsen seni paramparça ederler. Ayrıca orada koskoca kuşlar var, onları da ekmekle beslemezsen gözünü çıkarırlar.”

Bunun üzerine kral ülkedeki tüm kasapları seferber ederek et kestirdi, tüm fırıncılara da bir gemi dolusu ekmek pişirtti.

Gemilere et ve ekmek yüklendikten sonra kır at sadık Ferdinand’a şöyle dedi: “Şimdi bin sırtıma, seni gemiye götüreyim. Karşına devler çıkarsa şunları söyle:

*Sakin olun sevgili devler,
Size getirdim neler neler!*

Kuşlar gelirse onlara da şöyle de:

*Sevgili kuşlar, sakın olun
Etrafıma şöyle bir dolun;
Yem seçerken düşündüm,
Sizleri görünce güldüm.*

O zaman sana bir şey yapmazlar ve saraya vardığında devler sana yardım eder. Neyse, sen saraya gidersin, yanına da iki dev alırsın. Prensesi o sarayda uyuyor göreceksin. Ama sakın onu uyandırma. Devler onu yatağıyla birlikte gemiye taşısın.”

Ve her şey kır atın dediği gibi oldu. Sadık Ferdinand yanında getirdiklerini devlere ve kuşlara dağıttı. Bunun üzerine devler kendi istekleriyle prensesi yatağıyla birlikte gemiye taşıdı.

Hepsi kralın yanına vardığında prenses yazıları olmadan yaşayamayacağını söyledi; kendi eliyle yazdığı şiirler falan sarayda kalmıştı. Nankör Ferdinand’ın kışkırtmalarıyla Sa-

dık Ferdinand kralın huzuruna çağrıldı. Kral ona bu yazıları gidip o saraydan alarak getirmesini, aksi halde ölüme mahkûm edileceğini söyledi. Oğlan ahıra giderek ağlamaya başladı:

“Ah benim kır atım, yine gitmem gerekiyor. Ama bu işin altından nasıl kalkacağım ben?”

Kır at ona yine gemiyi et ve ekmekle yüklemesini söyledi. Her şey geçen seferki gibi oldu; devler de kuşlar da karınları doyurularak yatıştırıldı.

Saraya vardıklarında kır at oğlana içeri girmesini ve prensin yatak odasındaki masadan yazıları almasını önerdi.

Sadık Ferdinand oraya giderek yazıları aldı. Ama gemideyken kalem tüyünü denize düşürdü.

Kır at, “Bu konuda sana yardım edemem” dedi.

Oğlanın aklına flüt geldi; hemen üfleyerek çalmaya başladı; aynı anda balık ağzında tuttuğu tüyü ona verdi. Daha sonra oğlan yazıları düğünün yapıldığı saraya getirdi.

Ancak kraliçe kralı sevmiyordu, çünkü adamın burnu yoktu. O Sadık Ferdinand’dan çok hoşlanıyordu.

Saray erkânının toplandığı bir günde kraliçe marifetlerini göstermek istedi. Birinin kellesini uçurduktan sonra onu yine yerine takabilirmiş! Denemek isteyen varsa beri gelsinmiş! Ancak hiç kimse bu işe yanaşmadı. Sonunda yine nankör Ferdinand’ın kışkırtması sonucu kabak Sadık Ferdinand’ın başına patladı!

Kraliçe onun kafasını baltayla kopardı, sonra yine yerine oturttu. Ve yara hemen kapanıverdi, sanki boynuna kırmızı fular takmış gibi gözüküyordu.

Kral, “Bunu nerede öğrendin şekerim?” diye sordu.

“Öğrendim işte, bu bir sanattır. Senin üzerinde de deneyim mi?”

“Evet, dene bakalım!”

Kraliçe kralın kafasını kopardı, ama yerine oturtmadı; oturtur gibi yaptı, sonra bir türlü olmuyor gibilerinden numara yaptı.

Kral toprağa verildi, karısı da Sadık Ferdinand’la evlendi.

Ama Sadık Ferdinand her zaman kır atına bindi ve bir defasında atına atladığında, at ona göstereceği başka bir bozkıra gitmesi ve orada üç kez avlanması gerektiğini söyledi.

Sadık Ferdinand söyleneni yapar yapmaz kır at arka ayakları üzerinde şaha kalktı ve bir prence dönüştü.

173 | Sihirli Kuş

Vaktiyle bir büyücü vardı, dilenci kılığına girerek kapı kapı dolaşıp dileniyor ve hep güzel kızlara göz koyuyordu. Onları alıp nereye götürdüğünü de kimse bilmiyordu.

Bir gün üç kızı olan bir adamın evinin kapısını çaldı. Büyücü dilenci kılığındaydı ve sırtında, sadakaları içine attığı bir küfe vardı. Biraz yemek dilendi. En büyük kız dışarı çıktı, bir parça ekmek vermek isterken büyücü ona dokunuverdi ve anında küfeye attı. Sonra hızlı adımlarla oradan uzaklaştı ve kızı ormanın derinliklerindeki evine götürdü.

Evin içi çok güzel döşenmişti. Kıza istediği her şeyi verdikten sonra, “Burada benim yanımda yaşamak hoşuna gidecek şekerim! Canın ne isterse söyle, hemen yerine getireyim” dedi.

Birkaç gün geçtikten sonra da, “Benim gitmem gerek, kışa bir süre için seni yalnız bırakacağım. İşte evin anahtarları, her yeri dolaş, dolaş, ama şu küçük anahtarın açacağı kapıyı sakın açma! Bunu sana ömür boyu yasaklıyorum” dedi.

Ve ona bir yumurta vererek, “Bu yumurtayı bana sakla, en iyisi hep yanında taşı. Eğer kaybedersen başın belaya girer, ona göre” diye ekledi.

Kız yumurtayla anahtarları alarak kendisine söylenenleri yerine getireceğine söz verdi.

Adam gittikten sonra kız evi baştan aşağı gezdi, bakmadığı yer kalmadı. Odalar altın ve gümüşle döşenmişti, böylesine muhteşem bir ev görmemişti.

Sonunda, girmesi yasaklanan kapının önüne geldi. Önce geçip gitmek istedi, ama sonra merakını yenemedi. Kapının kilidine baktı, sıradan bir kilitti. Anahtarı sokarak biraz çevirdi, kapı açılıverdi!

Ama içeri girdiğinde ne görsün?

Odanın ortasında kocaman ve kanlı bir küvet vardı, içinde de parçalanmış insan eti! Yanında koskoca bir ağaç kütüğü ve kanlı, parlak bir balta.

Kız öylesine korktu ki, elindeki yumurta kayarak plop! diye yere düştü. Onu hemen yerden alarak üzerindeki kanı temizledi, ama nafile! Leke yeniden belirliyordu. Tekrar yıkadı, kazıdı, ama bir türlü çıkaramadı.

Fazla uzun sürmedi, adam eve döndü. İlk işi anahtarla yumurtayı istemek oldu. Kız onları verdi, ama elleri titriyordu. Adam yumurtanın üzerindeki kırmızı lekeyi hemen gördü ve kızın kanlı odaya girdiğini anladı.

“Beni dinlemedin, odaya girdin ha! Artık istesen de istemesen de senin yerin orası. Mahvoldun sen artık” dedi.

Ve onu yakaladığı gibi yere fırlattı, saçlarından tutarak kafasını kütüğe yerleştirdikten sonra baltayla uçuruverdi. Akan kanlar yerleri suladı. Sonra kızın kalan gövdesini küvete tıktı.

“Şimdi ikinciyi gidip alayım” diye söylenen büyücü yine dilenci kılığına girerek aynı evin önünde dilenmeye başladı.

Ortanca kız ona ekmek verdi, ama büyücü onu da ilki gibi kapana kısırdı. Bir dokunuşuyla sepetine attıktan sonra alıp götürdü. Ablasının başına gelenler aynen onun da başına geldi. O da merakını yenemeyerek kanlı odanın kapısını açtı ve içeri baktı. Adam geri döndüğünde de hayatından oldu.

Büyücü üçüncü kızı da kapana düşürmek istedi. Ama bu kız hem akıllıydı hem de kurnaz!

Adam ona yumurtayla anahtarı verip evden ayrılır ayrılmaz küçük kız önce yumurtayı iyi bir yere sakladı. Evin her tarafını gezdikten sonra yasak odaya geldi. Ah, bir de ne görsün! Her iki kardeşinin paramparça olmuş vücutları bir küvete doldurulmuştu! Genç kız o parçaları bir araya topladı: başları, vücutları, kolları ve bacakları. Hiçbir eksik kalmamacasına hepsini birleştirdiği anda her iki kardeşinin gözleri açılıverdi ve ikisi de canlandı. Kardeşler sevinerek kucaklaştılar.

Adam eve döner dönmez anahtarla yumurtayı istedi. Yumurtada kan lekesi göremeyince, “Sen sınavı geçtin, karım olacaksın” dedi.

Ama artık kız üzerinde hiçbir etkileyici gücü kalmamıştı ve kız ne derse onu yapmak zorundaydı.

“Hadi o zaman, önce annemle babama bir fıçı altın götür, o fıçıyı sırtında sen taşıyacaksın. Ondan sonra düğün gününü kararlaştırırız” dedi kız.

Sonra bir odaya sakladığı kardeşlerinin yanına vararak, “Şu anda sizleri kurtarmamın tam zamanı; o kötü herif sizleri sırtında taşıyacak. Ama eve varır varmaz bana yardım gönderin” diye ekledi.

Sonra onları fıçıya koyarak üzerini altınla doldurdu; öyle ki, içinde ne olduğu görünmüyordu. Daha sonra adamı çağırarak şöyle dedi: “Hadi yüklen bakalım şu küfeyi, ama sakın yolda durup dinlenmeye kalkışma. Ben burada pencereden bakıp seni izleyeceğim!”

Büyücü küfeyi sırtladıktan sonra yola koyuldu; ama yükü o kadar ağırdı ki, kan ter içinde kaldı. Yere oturarak biraz dinlenmek istedi, ama aynı anda küfenin içinden bir ses yükseldi: “Pencereden bakıyorum, yere oturmuşsun. Haydi kalk, yoluna devam et!” Adam karısının seslendiğini sandı ve tekrar yola çıktı. Bir ara yine oturup dinlenmek istedi, ama aynı sesi duydu: “Pencereden bakıyorum, yere oturmuşsun. Haydi kalk, yoluna devam et!”

Yani ne zaman durup mola vermeye kalksa hep aynı sesi duydu. Sonunda oflayıp puflayarak sırtındaki iki kız ve altınla baba evine vardı.

Öte yandan en küçük kız düğün hazırlıklarına başlayarak

büyücünün dostlarını davet etti. Sonra daha önce öldürülenlerden birinin sırtıkan kellesini alarak bir takı ilişitirdikten sonra bir çelengin üzerine oturttu. Onu tavan arasındaki bir pencereye getirip dışarı bakıyormuş gibi yerleştirdi. Tüm bunları yaptıktan sonra kendisini bir bal fıçısına batırdı, ardından kuştüyünden yatağı keserek açtı ve kıvrılıp içine yattı; artık harikulade bir kuş gibi görünüyordu ve kimse onu tanıyamazdı.

Sonra evden dışarı çıktı; yolda düğüne davet edilenlerden birkaçına rastladı. Gelenler şu soruyu sordular:

Sihirli kuş, nerden çıktın sen?

Sihirli evden kaçtım ben.

Senin ne işin vardı orda?

Hiç sormayın, başım darda.

Baksanıza, büyücünün karısı yukarıda!

Derken ağır ağır eve dönmekte olan büyücüyle karşılaştı. O da aynı şeyi sordu ve aynı yanıtı aldı.

Sihirli kuş, nerden çıktın sen?

Sihirli evden kaçtım ben.

Senin ne işin vardı orda?

Hiç sormayın, başım darda;

Baksanıza, büyücünün karısı yukarıda!

Büyücü başını kaldırıp yukarı baktı ve temizlenmiş ölü kafasını görünce bunu müstakbel karısı sandı ve başını eğerek onu dostça selamladı.

Ama içi davetlilerle dolu eve girince, gelini kurtarmak amacıyla gelmiş olan hısım ve akrabalarla karşılaştı. Onlar

kimse kaçmasın diye evin bütün kapılarını kapadıktan sonra büyücüyü güruhuyla birlikte ateşe verdiler.

174 | Bayan Holle

Dul bir kadının iki kızı vardı. Biri güzel ve çalışkandı, öbürüyse çirkin ve tembeldi. Ama kadın öz çocuğu olduğu için çirkin ve tembel olanı daha çok seviyordu; tüm ağır işleri tıpkı Külkedisi gibi, öbür kıza yüklemişti. Zavallı kız bütün gün geniş bir yolda bulunan bir kuyunun başında oturup parmakları kanayana kadar ip eğiriyordu.

Bir gün kanlanmış mekiği yıkamak için kuyuya eğildi, ama mekik elinden kayarak suya düştü.

Kız ağlaya ağlaya üvey annesinin yanına vararak başına gelen bu talihsizliği anlattı. Üvey annesi köpürdü; öyle acımasızdı ki, kıza şöyle dedi: “Madem ki mekiği suya düşürdün, şimdi git çıkar bakalım.”

Kız kuyu başına döndü, ne yapacağını bilemedi. O korku içinde mekiği çıkarmak için kuyuya atladı ve bilincini kaybetti. Ayıldığında kendisini yemyeşil bir ovada buldu; güneş açmıştı; her tarafta binlerce çiçek vardı. Bu ovada bir süre yol aldıktan sonra bir fırına geldi, içi ekmek doluydu.

İşte o anda ekmek, “Çıkar beni buradan, çıkar beni buradan, yoksa yanacağım; ben çoktan piştim” diye seslendi.

Kız eline aldığı fırıncı küreğiyle bütün ekmekleri dışarı çıkardı.

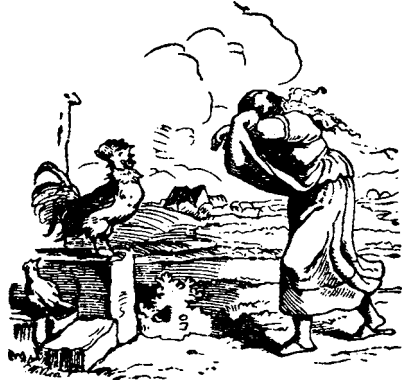
Sonra yoluna devam etti ve bir ağacın yanına vardı; üzeri elma doluydu. Ağaç ona, “Salla beni, salla beni; biz elmalar hepimiz olgunlaştık” diye seslendi.

Kız ağacı salladı, elmalar sapır sapır yere düştü; ağaçta tek bir elma kalmadı. Kız tüm elmaları bir yığın halinde topladıktan sonra tekrar yola koyuldu.

Sonunda ufak bir eve geldi; penceresinden bir kadın bakıyordu. O kadar büyük dişleri vardı ki, kız korktu ve kaçmak istedi.

Ama kadın arkasından seslendi. “Ne korkuyorsun, çocuğum? Benim yanımda kal, tüm ev işlerini görürsen burada rahat edersin. Yalnız dikkat et! Döşëğime iyi bakacaksın, her gün silkeleyip havalandıracaksın. Öyle ki, tüyleri havada uçuşsun, sanki kar yağmış gibi. Benim adım Bayan Holle.”

Kadın inandırıcı bir tonla konuştuğu için kız cesaretleterek bu öneriyi kabul etti ve işe başladı. Her şeyi kadının istediği gibi yaptı; onun döşëğini hep adamakıllı silkerek

havalandırdı. Öyle ki, tüyleri kar gibi etrafa uçtu. Bunun karşılığında kadının yanında rahat bir hayat sürdü. Tek bir kötü laf duymadı; kaynamış ya da kızarmış et sofradan hiç eksik olmadı.

Bir süre Bayan Holle'un yanında yaşadıktan sonra kızın içini bir hüznün kapladı; önceleri ne olduğunu anlamadı. Ama sonunda bunun memleket özlemi olduğunu anladı. Burada, bin kere daha rahat yaşamış olmasına rağmen kendi evini özlemişti işte! Sonunda kadına içini döktü. “Evimi öz-

ledim; burada çok rahat ettim, ama yine de daha fazla kalamayacağım; bizimkilere dönmem gerek” dedi.

Bayan Holle, “Tekrar eve dönmek istemene sevindim. Bugüne dek bana bu kadar yardım ettiğin için seni evine kendim götüreceğim” dedi.

Onu elinden tutarak büyük bir kapının önüne getirdi. Kapı açıldı ve kız tam kapı eşiğindeyken başına sağanak şeklinde altın yağmaya başladı; altın damlaları kızın bütün vücudunu kapladı.

“Madem ki o kadar çalışkansın, bu senin olsun” dedi Bayan Holle. Ve kuyuya düşürdüğü mekiğini de geri verdi.

Sonra kapı kapandı ve kız kendini yine yeryüzünde, annesinin evinin yakınında bir yerde buldu. Avluya geldiğinde horoz kuyu başındaydı ve şöyle seslendi:

Ü-ürüü-d-üüüü,

Kızımız geri döndüüü!

Ve kız annesinin yanına vardı; üstü başı altın içinde olduğu için iyi karşılandı.

Kız ona başına gelenleri anlattı; kadın bunu duyunca ve kızın nasıl bir servete kavuştuğunu görünce, öbür çirkin ve tembel kızının da başına aynı talih kuşunun konmasını istedi.

İşte o kız da kuyunun başına geçti ve ip eğirmeye başladı; sonra elini dikenli tele taktırarak kanattı; sonra kanlı mekiği kuyuya fırlattı, ardından da kendini kuyuya attı.

O da güzel bir ovaya vardı, sonra aynı yolu takip etti. Fırına vardığında ekmek aynı şekilde seslendi: “Çıkar beni buradan, çıkar beni buradan, yoksa yanacağım; ben çoktan piştim!”

Ama tembel kız, “Elimi pisletmeye hiç niyetim yok” diyerek yoluna devam etti.

Derken elma ağacına ulaştı. Ağaç, “Salla beni, salla beni, biz elmalar hepimiz olgunlaştık” diye seslendi.

Ancak tembel kız, “Hadi canım, sallayayım da başıma düşsesin; yok öyle” diye cevap vererek oradan ayrıldı.

Bayan Holle’nin evine geldiğinde hiç korkmadı, çünkü kadının kocaman dişleri olduğunu duymuştu; hemen ona yaranmaya çalıştı.

Ertesi gün dişini sıktı ve bayağı çalıştı; kadın ona bir şey söylediğinde kız hep onun hediye edeceği altınları düşünerek ses çıkarmadı. İkinci gün tembelliğe başladı, üçüncü gün daha da ileri gitti; sabahları yataktan hiç kalkmak istemedi. Bayan Holle’nin döşegini de yapmadı, tüyleri havada uçacak şekilde silkelemedi. Sonunda Bayan Holle bıktı ve onun işine son verdi.

Tembel kız buna sevindi, çünkü altın yağmuruna uğrayacağını sanıyordu. Bayan Holle onu da o büyük kapıya götürdü ve orada bekletti; ama kızın başına altın yağdıracağına bir güğüm zift döktü.

Ve evlerinin avlusundaki horoz onu görünce:

Ü-ü-ürü-üüüüü

Tembel kızımız döndüüüü!

diye seslendi.

Ve bu zift kızın başından hiç çıkmadı, ömür boyu hep öyle kaldı.

175 | Bayan Trude

Bir zamanlar ufak bir kız vardı; bu kız çok dik kafalıydı ve annesiyle babasının sözünü hiç dinlemezdi. Bunun sonu ne olacaktı?

Bir gün kız anne ve babasına, “Bayan Trude diye biri varmış, ben onun yanına gideceğim. Herkes onun evinin harika olduğunu söylüyor. Ayrıca bu evde acayip şeyler oluyormuş, çok merak ediyorum” dedi.

Anne ve babası bunu kesinlikle yasaklayarak, “Bayan Trude kötü bir kadın, imansız işler çeviriyor. Onun yanına gidersen artık bizim çocuğumuz sayılmazsın” dediler.

Ama kız bu yasağa aldırmadı ve Bayan Trude’nin yanına vardı. Kadın onu görünce, “Niye böyle solgunsun?” diye sordu.

“Şey” diye cevap verdi kız bütün vücudu titreyerek. “Gördüğüm şeyden öyle korktum ki!”

“Ne gördün?”

“Sizin merdiven başında simsiyah bir adam gördüm.”

“O kömürcüydü.”

“Sonra yemyeşil bir adam gördüm.”

“O avcıydı.”

“Daha sonra kıpkırmızı bir adam gördüm.”

“O kasaptı.”

“Tamam, ama Bayan Trude, pencerenize baktığımda sizi

değil de alevler içindeki başıyla Şeytanı görünce çok korktum.”

“O zaman büyücünün ta kendisini görmüşsün. Senin gelmeni çok bekledim; hep gelesin istedim, çünkü bana sen ışık tutacaksın” dedikten sonra Bayan Trude –ki aslında büyücü oydu– kızı odun yığınınna dönüştürerek ateşe attı.

Ateş tamamen tutuştuğunda da yanı başına oturarak, “Şimdi bana ışık tutuyorsun işte” diye söylendi.

176 | Kuşoğlan

Bir zamanlar bir korucu vardı; bir gün avlanmak için ormana gitti. Ancak oraya vardığında küçük bir çocuğun bağırdığını duydu. Sesin geldiği yere gittiğinde kocaman bir ağaç gördü; tepesinde ufak bir çocuk oturmaktaydı. Aslında bu çocuk, annesiyle birlikte bu ağacın altında uyuyakalmıştı. Bir kartal, ana kucağındaki çocuğu görünce oraya doğru uçmuş ve çocuğu gagasına takıp ağacın tepesine çıkarmıştı.

Korucu, ağaca tırmanarak çocuğu aşağı indirdi, “Sen bu çocuğu eve götürüp Lena’yla birlikte büyötmek istersin herhalde!” diye aklından geçirdi. Onu evine götürdü; iki çocuk birlikte büyödüler. Kuşun kaçırdığı bu çocuğa Kuşoğlan adını taktılar. Kuşoğlan’la Lena birbirlerinden çok hoşlandı; o kadar ki, bir gün görüşmeseler üzülyorlardı.

Korucunun yaşlı bir kadın aşçısı vardı; bir akşam eline iki kova alarak su taşımaya başladı; bu iş için bir değil, dört kez kuyuya gidip geldi. Lena bunu görünce: “Niye bu kadar çok su taşıyorsun teyze?” diye sordu. “Kimseye bir şey söylemezsen, açıklarım.” dedi kadın. Lena kimseye bir şey söylemeyeceğine dair söz verince, şöyle konuştu aşçı: “Yarın sabah, korucu ava çıktığında, kazanda su kaynatıp Kuşoğlan’ı içine atıp pişireceğim, sonra da yiyeceğim!”

Ertesi sabah korucu erkenden kalktı; yola çıktığında çocuklar henüz yataktaydı Lena, Kuşoğlan’a: “Beni yalnız bı-

rakmazsan, ben de seni bırakmam!” dedi. Karaoğlan: “Asla ve asla bırakmam” diye cevap verdi. Lena: “Bak ne diyeceğim, yaşlı teyze dün akşam eve kovalarla su taşıdı. Bunu niye yaptığını sorduğumda, kimseye söylemezsem açıklayacağını bildirdi. Ben de ona ‘Tabii ki, kimseye söylemem!’ dedim. O da babamız ava çıktıktan sonra kazanda su kaynatacağını ve seni içine atacağını söyledi. Hemen kalkıp giyinelim ve kaçalım burdan.” dedi.

Hemen kalkıp giyindiler ve gittiler. Kazandaki su kaynayıncı aşçı kadın onların yatak odasına gitti; niyeti Kuşoğlan’ı alıp kazana atmaktı. Ama yatağa yaklaştığında kimseyi göremedi: Çocuklar gitmişti!

Birden içine bir korku düştü; “Korucu geldiğinde çocukların gittiğini görünce, ne desem ben ona? Hadi hemen peşlerine düşelim, derim!” diye kendi kendine söylendi.

Sonra üç yardımcısını görevlendirdi; onlar hemen koşup çocukları yakalayacaklardı. Bu arada çocuklar ormanda oturmuş, mola vermekteydi. Uzaktan adamların gelmekte olduğunu fark edince Lena, Kuşoğlan’a: “Beni yalnız bırakmazsan, ben de seni bırakmam!” dedi. Kuşoğlan da: “Asla ve asla bırakmam!” deyince, Lena bu kez: “Sen gül fidanı ol, ben de gülün olayım!” dedi. Üç adam çıkageldiğinde, üzerinde tek bir gül bulunan gül fidanından başka bir şey göremedi. “Burada yapacağımız bir şey yok!” diyerek eve döndüler ve aşçı kadına bir gül fidanından başka bir şey göremediklerini söylediler. Yaşlı aşçı: “Aptallar!” diye haykırdı: “Siz o fidanı kesip gülü alacak ve buraya getirecektiniz! Hadi hemen oraya geri dönün!”

Adamlar ikinci kez çocukların peşine düştü. Yine uzak-

tan onların geldiğini gören Lena: “Kuşoğlan, beni yalnız bırakmazsan, ben de seni bırakmam!” deyince oğlan: “Asla ve asla bırakmam!” diye karşılık verdi. Bunun üzerine Lena: “Öyleyse sen bir kilise ol, ben de tacı” dedi.

Üç adam geldiğinde o yerde bir kiliseyle içindeki taçtan başka bir şey görmeyince: “Burada ne yapacağız ki? Hadi eve dönelim!” dediler.

Eve döndüklerinde aşçı kadın onlara bir şey bulup bulmadıklarını sordu. Onlar da bir kiliseyle içindeki taçtan başka bir şey bulamadıklarını söyledi.

Kadın yine “Aptallar, neden kiliseyi yıkıp tacı buraya getirmediniz?” diye haykırdı. Ve bu kez kendisi yola çıktı; üç yardımcısını da yanına aldı.

Çocuklar, üç adamla onun peşinden sallana sallana gelen aşçı kadını görüverdi.

Lena: “Kuşoğlan, beni yalnız bırakmazsan, ben de seni bırakmam!” deyince Kuşoğlan: “Asla ve asla bırakmam!” diye cevap verdi. Bunun üzerine Lena: “Sen bir gölet ol, ben de suda yüzen ördek olayım!” dedi.

Aşçı kadın oraya varınca göletin tüm suyunu içip bitirmek istedi. Ama ördek, ondan önce davranarak gagasıyla yaşlı kadının kafasını suyun içine çekiverdi. Cadı karı suya düşerek boğuldu.

Çocuklar sevinçe eve döndü. Hâlâ hayattaysalar, çok yaşasınlar!

177 | Tanrı Yemeği

Vaktiyle iki kız kardeş vardı; biri çok zengindi, ama çocukları yoktu; öbürüyse çok fakirdi, ama beş çocuğu vardı. Yani çocuklarını doyuramayacak kadar fakirdi. Bu yüzden kardeşinin yanına vararak şöyle dedi: “Çocuklarım açlıktan ölüyor. Sen zenginsin, bana bir parça ekmek versene!”

Ama bu çok zengin kadın acımasızdı. “Bende de yok ki, sana vereyim” dedikten sonra küfrederek kardeşini kovdu.

Bir süre sonra zengin kadının kocası eve döndü; ekmek kesmek istediye de daha ilk dilimde ekmeğin içinden kan fışkırdı. Karısı bunu görünce çok korktu ve kocasına olan bitenleri anlattı.

Adam hemen yerinden fırlayarak baldızına yardım etmek için yola çıktı. Ama zavallı dulun kapısından içeri girince onu dua eder vaziyette gördü. Kadın çocuklarından en küçük ikisini kucağına almıştı, diğer üçü ölmüştü!

Adam ona yiyecek bir şeyler sundu, ama kadın “Tanrının yemeğinden başkasını istemeyiz! Tanrı üçünü doyurdu, bizim duamızı da kabul edecektir herhalde” diye cevap verdi.

Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz her iki çocuk son nefesini verdi. Kadının kalbi bunu kaldıramadı, olduğu yere yığılarak öldü.

178 | Hansel ile Gretel

Büyük bir ormanın kenarında, karısı ve iki çocuğuyla fakir bir oduncu oturuyordu; çocuklardan erkek olanının adı Hansel, küçüğününki de Gretel'di. Oduncu kıt kanaat geçiniyordu ve işsizdi; bir keresinde ülkede büyük bir kıtlık olduğu için adamcağız ekmek parası kazanamaz olmuştu.

Bir akşam yatağa yattığında, sıkıntıdan sağa sola dönüp durdu. Sonra karısına, “Ne olacak bizim halimiz? Zavallı çocuklarımızı besleyemiyoruz; kendimizi bile doyuramıyoruz” dedi. “Dinle beni bey ...” diye cevap verdi karısı. “Yarın erkenden çocukları ormanın hiç balta girmemiş kısmına götürürüz. Orada onlara ateş yakar ve birer parça ekmek bırakırız; sonra da işimize bakarak onları yalnız bırakırız. Onlar evin yolunu bir daha bulamaz; böylece onlardan kurtulmuş oluruz!”

“Olmaz, Hanım ...” dedi adam. “Ben bunu yapamam; nasıl onları ormanda yapayalnız bırakırım. Çok geçmez, vahşi hayvanlara yem olurlar.”

“Aptallık ediyorsun” dedi karısı. “O zaman dördümüz de açlıktan ölürüz; sen tabutları şimdiden hazırla!” Hiç durmadan konuşarak adamın başının etini yedi; sonunda oduncu razı oldu. Bir yandan da, “Ama çocuklara çok üzülüyorum” deyip durdu.

İki çocuk açlıktan uyuyamamıştı; üvey annelerinin söylediğini duymuşlardı. Gretel acı acı ağlayarak Hansel'e, "Bu da mı başımıza gelecekti" dedi. "Sus, Gretel" diye cevap verdi Hansel. "Üzülme, ben ikinize de bakarım." Anne ve babaları uyuyunca genç oğlan kalkıp ceketini giydi, sokak kapısını açarak usulca dışarı çıktı. Ay ışığı, kapı önündeki gümüş para

gibi parlayan ufak ve beyaz çakıl taşlarında yansımaktaydı. Hansel eğilerek toplayabildiği kadar topladığı bu taşları cebine doldurdu. Sonra Gretel'in yanına vararak, "Üzülme, kardeşim, rahat rahat uyu sen! Tanrı bizi unutmaz" diyerek kendisi de yatağa yattı.

Gün ağarıp da güneş yükselince üvey anneleri gelip ikisini de uyandırdı. "Hadi kalkın, tembeller! Ormana gidip odun keseceğiz" diyerek her birine birer dilim ekmek verdi. "Bu sizin öğle yemeğiniz; daha önce yiyip bitirmeyin! Yoksa başka yemek yok" dedi. Gretel ekmekleri önlüğünün cebine koydu, çünkü Hansel'in cepleri çakıl taşıyla doluydu. Derken hep birlikte ormana doğru yola çıktılar. Bir süre gittikten sonra Hansel durdu, başını çevirerek evlerine doğru baktı; bunu birkaç kez yineledi.

Babası, “Hansel, ne bakıyorsun öyle? Dikkat et, geç kalıyorsun” dedi. “Şey, baba ...” dedi Hansel, “Benim beyaz kedi dama çıkmış da ... Galiba bana güle güle diyor” diye cevap verdi. Ama üvey annesi, “Hadi oradan deli! O kedi falan değil. Sabah güneşi bacaya vurmuş; onun gölgesi” dedi. Aslında Hansel kedi falan görmemişti; ancak ikide bir cebinde ki parlak çakıl taşlarından bir tane alıp yere atıyordu.

Ormanın ortasına geldiklerinde babaları, “Hadi bakalım çocuklar, odun toplayın da, ateş yakayım. Yoksa üşürsünüz” dedi. Hansel ile Gretel bir yığın çubuk topladılar. Çubuklar ateşe verildi; alevler yükselirken kadın, “Ateşin yanına uzanın, çocuklar, dinlenin biraz! Biz gidip odun keseceğiz. İşimiz bitince geri dönüp sizi alırız” dedi.

Hansel ile Gretel ateşin başına geçti; öğlen olunca birer dilim ekmek yediler. Uzaktan balta sesleri işittikleri için ba-

balalarının yakında bir yerde olduğunu sandılar. Oysa bu, balta sesi değildi; rüzgârın bir oraya bir buraya salladığı kuru bir ağaca takılmış bir daldı.

Uzun süre oturmuş olmanın verdiği yorgunlukla gözleri kapanan iki çocuk derin bir uykuya daldı. Tekrar uyandıklarında etraf kapkaranlıktı. Gretel ağlamaya başlayarak, “Bu ormandan nasıl çıkacağız” dedi. Ama Hansel, “Bekle biraz da ay çıksın! O zaman yolu buluruz” diyerek onu yatıştırdı. Dolunay tepeye yükseldiğinde Hansel kız kardeşini elinden tutarak çakıl taşları serpiştirdiği yoldan yürüdü; ufacık taşlar yeni basılmış para gibi parlıyordu. Bütün gece yürüdüler ve gün ağarırken babalarının evine döndüler. Kapıyı çaldılar, kadın onları görünce, “Ah yaramaz çocuklar, ormanda uyu-yakaldınız herhalde, biz de bir daha gelmeyeceksiniz sandık” dedi. Ama babaları çok sevindi, çünkü onları bıraktıkları için çok üzülmüştü.

Aradan çok geçmedi; yoksulluk her köşede kendini hissettirmeye başladı. Çocuklar üvey annelerinin yatakta babalarına şöyle söylediğini işittiler: “Hepsini yedik içtik; sadece yarım somun ekmeğimiz kaldı; ondan sonra işimiz bitik! Çocuklar bu evden gitmeli. Onları ormanın ta derinliğine bırakalım ki, yollarını bulamasınlar. Yoksa başka çaremiz yok!”

Adamın yüreği burkuldu. “Son kalan ekmeği çocuklarla paylaşırsan bari” dedi. Ama kadın onun söylediğini dinlemedi bile. “A’yı diyen B’yi de söylemeli; bir kere sakalı ele verdin mi, iş işten geçmiş demektir” diye yakındı.

Ama çocuklar henüz uyumamış ve konuşulanları duymuştu. Onlar uyur uyumaz Hansel yatağından kalkarak dışarı çıkıp, geçen sefer olduğu gibi, çakıl taşı toplamak istedi.

Ne var ki, kadın kapıyı kilitlemişti. Hansel dışarı çıkamadı. Yine de kızkardeşini yatıştırarak, “Ağlama, Gretel! Sen uyu-
mana bak; Tanrı bize yardım edecektir” dedi.

Ertesi sabah kadın çocukları yataktan kaldırarak her birine birer dilim ekmek verdi; ama bu seferki daha da azdı. Ormana giderken Hansel onu cebinde ufaladı ve hiç belli etmeden kırıntıları yola serpiştirdi. Babası, “Hansel, ne diye durup oraya buraya bakıyorsun?” diye çıkışınca oğlan, “Evimizin damındaki güvercine bakıyorum; galiba bana güle güle demek istiyor” deyince kadın, “Hadi oradan deli! O güvercin falan değil; bacaya vuran güneşin gölgesi” diye söylendi. Ama Hansel bir yandan yürürken öte yandan ekmek kırıntısı serpmeye devam etti.

Kadın çocukları ormanın ta derinliklerine sürükledi; o zamana kadar buraya hiç gelmemişlerdi. Büyük bir ateş yaktıktan sonra, “Siz burda kalın çocuklar; yorgunsanız yatın uyun biraz. Biz gidip odun keselim, işimiz bitince gelir sizi alı-
rız” dedi.

Öğlen olunca Gretel ekmeğini Hansel’le paylaştı; çünkü oğlan kendi hakkı olan ekmeği yola serpiştirmişti. Derken yatıp uyudular; akşam oldu, ama zavallı çocukların yanına kimse gelmedi. Ancak gece uyandılar. Hansel kızkardeşini, “Bekle biraz Gretel. Ay çıksın hele; o zaman serptiğim ekmek kırıntılarını görerek yolumuzu buluruz” diyerek avuttu. Ay çıktığında yola koyuldular, ama hiçbir ekmek kırıntısı göremediler; çünkü ormandaki binlerce kuş hepsini gagalayıp yemişti. Hansel, “Biz yine yolumuzu buluruz” dedi, ama bulamadılar. Böylece bütün gece yürüdükten sonra ertesi gün akaşama kadar yol aldılarsa da ormandan çıkamadılar.

Karınları o kadar acıktı ki! Ağaç diplerinden topladıkları birkaç çilekle yetindiler. O kadar yoruldu ki, yürüyemez oldular ve bir ağacın altına kıvrılarak uykuya daldılar.

Evden ayrılalı üç gün olmuştu. Tekrar yürümeye başladılar, ama gittikçe ormanın derinliklerine saplanıp kaldılar. Yakında yardım gelmezse susuzluktan ölebilirlerdi. Öğlen olduğunda bir ağacın dalına konmuş beyaz ve güzel bir kuş gördüler. O kadar hoş ötüyordu ki, durup onu dinlediler. Kuş bir süre öttükten sonra kanatlarını çırpıp önlerinden uçtu; çocuklar onu takip etti. Kuş ufakık bir evin damına kondu. İki kardeş eve yaklaştığında bunun ekmek hamurundan yapıldığını ve üzerine kurabiye yapıştırıldığını fark etti. Pencereleriyse beyaz kesme şekerden. “Hadi yiyelim! Kendimize bir ziyafet çekelim; ben damdan başlayayım yemeye, sen de pencereyi ye. Çok tatlı olmalı” dedi Hansel ve dama tırmanarak bir parça koparıp tadına baktı. Gretel de pencereye yaklaşıp kemirmeye başladı. Derken evin içinden bir ses yükseldi:

*Kim yiyor çıtır çıtır
Benim evimi böyle?*

Çocuklar:

*Bunu yapan rüzgâr.
Sen ona söyle!*

diye cevap vererek hiç aldırış etmeksizin yemeyi sürdürdü. Pasta, damdaki Hansel'in o kadar hoşuna gitti ki, bir parça da aşağıya attı. Bu arada Gretel yuvarlak bir pencereyi tamamen yemişti; yere çömelerek biraz keyif çıkardı. Birden kapı açıldı ve değneğine tutuna tutuna dışarı bir cadı karı çıktı. Hansel'le Gretel o kadar korktu ki, yere düştüler; kadının elindeydiler artık. Kadın başını iki yana sallayarak: "Ay ay, sevgili çocuklar! Kim sizi buraya getirdi? Gelin içeri, evimde kalın. Korkmayın, başınıza bir şey gelmez" dedi. İkisini de ellerinden tutarak içeri soktu. Sofrada güzel yemek vardı: süt ve şekerli bazlama, elma ve fındık. İki de bembeyaz ve tertemiz yatak hazırlanmıştı. Hansel ile Gretel hemen yattılar; sanki cenneteydiler!

Cadı karı onlara mahsus böyle davranmıştı; aslında niyeti kötüydü. Çocukları sürekli buraya çekmek için yapmıştı bu kurabiyeli evi. Onları ele geçirdiğinde öldürüp kazanda pişiriyor, sonra da yiyiyordu. Cadıların gözü kırmızı olur ve uzağı göremez; ama hayvan gibi iyi koku alırlar ve bir insan yaklaştığında hemen sezerler. Nitekim Hansel ile Gretel yaklaştığında pis pis gülerek, "Onları yakaladım, elimden kaçamazlar" diye söylenmişti.

Ertesi sabah çocuklar uyandığında kocakarı kalkmıştı bile. Güzel güzel uyuyan kırmızı yanaklı çocukları görünce

kendi kendine, “Nefis bir yemek olacak” diye mırıldandı. Sonra cılız eliyle Hansel’i yakaladığı gibi ufak bir ahıra soktu, demir parmaklıklı kapıyı da üstüne kapadı. Oğlan ne kadar bağırdıysa da duyan olmadı. Cadı karı daha sonra Gretel’in yanına vardı ve sarsarak uyandırdı. “Hadi kalk bakalım, tembel kız! Git su taşı, sonra da ağabeyin için iyi bir şeyler kaynat. Kendisi dışarıdaki ahırda; iyi yesin de semirsin biraz! Ne zaman şişmanlarsa onu o zaman yiyeceğim” dedi. Gretel acı acı ağlamaya başladı, ama ne fayda! Cadının söylediğini yapmak zorundaydı.

Bu arada zavallı Hansel'e en güzel yemekler sunulurken Gretel'e sadece yengeç kabuğu yemek kısmet oldu.

Her sabah cadı karı usulca ahıra yanaşüyor ve "Hansel, uzat bakayım elini; bakalım kilo almış mısın?" diyordu. Hansel ise ona her sabah bir kemik uzatıyordu. Cadı karı da gözleri iyi görmediği için bunu Hansel'in parmağı sanıyor ve oğlan niye şişmanlamadı diye şaşırıp kalıyordu. Aradan dört hafta geçti; Hansel hâlâ zayıf kalınca cadı karının sabrı tüken-di ve "Heey, Gretel" diye seslendi. "Hadi çabuk ol, su taşı! Hansel ister zayıf olsun, ister şişman, yarın onu kesip yiyeceğim!"

Ah, zavallı Gretel! Su taşıırken nasıl da sızlanıyordu bir bilseniz! İki gözü iki çeşme ağlarken, "Ulu Tanrım, bize yardım et! Keşke bizi ormanda vahşi hayvanlar yeseydi, hiç değilse birlikte ölürdük" diye söylendi. Cadı karı, "Kapa çene-ni! Bunun bir faydası yok" diye çıkıştı.

Ertesi sabah Gretel kovayla su taşıdıktan sonra ateş yak-tı. Cadı karı, "Önce ekmek yapalım! Ben fırını yaktım, hamuru da hazırladım bile" diyerek zavallı kızı içinden alevler çıkan fırına doğru iteledi. "Gir içeri, bak bakalım ekmek yapılacak kadar ısınmış mı?" diye ekledi. Asıl niyeti, kız içeri girer girmez fırının kapağını hemen kapatmaktı. Onu da kızartıp yiyecekti. Ama Gretel onun ne düşündüğünü anlayıverdi. "Ama içeri nasıl gireyim?" diye sordu. Cadı karı, "Aptal kız! Görmüyor musun, fırının ağzı yeterince açık. Ben bile sığarım" diyerek kafasını fırının içine doğru soktu. O anda Gretel onu tüm gücüyle içeri iterek fırının demir kapağını kapayıp sürgüledi. Cadı karı bar bar bağırmaya başladıysa da Gretel oradan uzaklaştı. Tanrı tanımaz cadı yana yana öldü.

Gretel hemen Hansel'in yanına vardı, ahırın kapısını açarak: "Hansel, kurtulduk; cadı karı öldü" diye haykırdı. Hansel kapalı kafesten uçan kuş gibi ahırdan dışarı fırladı. İki kardeş sevinçle kucaklaşıp öpüştü. Artık korkmaları için bir neden yoktu. Cadı karının evine girdiler; her köşede içi inci ve kıymetli taşlarla dolu sandıklar vardı. "Bunlar çakıl taşından daha iyi" diyen Hansel onları ceplerine yerleştirdi. "Eve de götürelim biraz" diyen Gretel de önlüğünün cebini doldurdu.

Hansel, "Hadi artık eve dönelim de şu büyülü ormandan kurtulalım" dedi. Birkaç saat yol aldıktan sonra bir dere kenarına vardılar. "Karşıya geçemeyiz" dedi Hansel: "Ne bir köprü var, ne de başka bir şey!"

"Burada gemi de yüzmeyiz" diye cevap verdi Gretel. "Ama şurda beyaz bir öredek yüzüyor; ona rica edersem belki bizi karşıya geçirir." Ve seslendi:

*Ördekçik, ördekçik,
Bak biz çıkageldik:
Gretel ile Hansel.
Karşıya geçirirsen bizi,
Her hasretle anarız sizi.*

Ördek yanaşıverdi; Hansel üzerine binerek kardeşini de yanına çağırdı. "Olmaz" diye cevap verdi Gretel, "İkimiz ona ağır geliriz. Bizi birer birer taşınsın."

Ördek öyle yaptı; iki kardeş sağ salım karşıya geçtikten sonra bir süre daha yürüdü. Yürüdükçe orman yavaş yavaş onlara tanıdık geldi ve sonunda uzaktan baba evini gördüler. Hemen koşmaya başladılar ve eve dalıp babalarının boynuna

sarıldılar. Adamcağız onları ormanda bıraktıktan sonra bir gün bile rahat edememişti. Bu arada karısı da ölmüştü.

Gretel önlüğünü açtı; onca inci ve kıymetli taş yere dağıldı. Hansel de cebindekileri boşalttı. O günden sonra tüm sorunları ortadan kalktı.

Burada biter masalım, önümden fare geçti n'apalım! Kim yakalarsa onun olsun, eli kürk başlıkla dolsun!

179 | Hans Evleniyor

Bir zamanlar Hans adında genç bir köylü vardı; kuzeni onu zengin bir kızla evlendirmek istiyordu. Bu nedenle onu sobanın yanına oturtarak ısınmaya bıraktı. Sonra bir kâse sütle beyaz ekmek alıp ona verdikten sonra eline ılık ılık bir lira sıkıştırdı.

“Hans, şu parayı sıkı sıkı tut, ekmeği sütün içine doğra ve ben dönünceye kadar yerinden sakın ayrılma” dedi.

“Olur. Öyle yapayım” diye cevap verdi Hans.

Kuzeni eski ve yamalı bir pantolon giyerek o civardaki köyde kalan zengin bir çiftçi kızının yanına vararak, “Benim kuzenim Hans’la evlenmek ister misiniz? Zeki ve alçak gönlü bir kocanız olmuş olur. Hoşunuza gidecektir” dedi.

Kızın pinti babası, “Ne kadar serveti var?” diye sordu. “Bir şeyler biriktirdi mi bari?”

“Bak aziz dostum, benim genç kuzenim sıcacık evinde oturuyor. Hem elinde parası var hem de biriktirecek şeyleri. Pantolonu da benimki gibi yamalı değil yani” diyerek kendi pantolonuna eliyle şaplak attı. “Üşenmezsen birlikte gidelim; söylediklerimi kendi gözünle görmenin tam zamanı” dedi.

Hasis herif ayağına gelen bu nimeti geri tepmek istemedi. “Eğer her şey söylediğin gibiyse bu evliliğe karşı çıkmam ben” dedi.

Böylece kararlaştırılan günde düğün yapıldı ve gelin, ko-

casıyla birlikte tarlaya gidip onun malını mülkünü görmek istedi. Hans hemen düğünlük giysisini üstünden çıkardı ve “Bu bana yakışmıyor” diyerek yamalı önlüğünü giydi.

Sonra birlikte tarlaya gittiler, üzüm bağına sapan yola girdiler. Parsellenmiş araziye dolaştıktan sonra Hans parmağıyla önlüğündeki irili ufaklı yamaları göstererek:

“Her yamayı ben diktim, iyice bak! Bunlardan her biri benim hazinem” dedi. Böylelikle karısına, araziye değil de elbisesine bakmasını anlatmak istedi; o elbise kendi malıymış!

“Sen de o düğünde bulundun mu?”

“Tabii. Ben de oradaydım. Önce karla kafamı yıkadım, derken güneş çıktı ve karlar eridi; elbisem örümcek ağındandı, onunla dikenli çitler arasından geçince yırtıldı. Terliklerim camdandı, bir taşa çarptım, paramparça oldu!”

180 | Şanslı Hans

Bans yedi yıl boyunca patronunun yanında çalıştıktan sonra, “Efendim, benim zamanım doldu. Yine annemin yanına döneceğim; bana ücretimi verin” dedi.

Efendisi, “Sen bana hep sadık kaldın ve namuslu çalıştın; ücretin de ona göre olacak” diyerek Hans’a kafası büyüklüğünde bir külçe altın verdi.

Hans cebinden bir mendil çıkararak külçeyi sardı sonra da sırtlayıp yola çıktı.

Ağırlığını bir ayağından öbürüne vere vere bir süre yürüdü; derken bir atlı gördü. Binicisi şen şakraktı, zinde gözüküyordu.

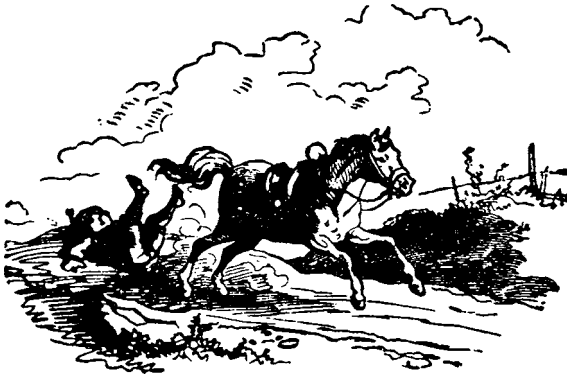
“Ah!” diye söylendi Hans yüksek sesle, “At sürmek güzel bir şey! Koltuğa oturur gibi! Ayağın taşa sürtmüyor, pabucun eskimiyor ve istediğin kadar yol gidiyorsun ...”

Bu sözleri duyan binici, durup ona seslendi: “Heey, Hans! Niye yaya yürüyorsun?”

“Mecburum” diye cevap verdi, “Yüküm var; altın taşıyorum, ama kafamı oynatmaya kalksam omzuma batıyor.”

“Değişelim istersen?” dedi binici. “Ben sana atımı vereyim, sen bana yükünü.”

“Seve seve” dedi Hans, “Ama söyleyeyim sana, bunu taşımak zorunda kalacaksın.”

Binici atından indi, altını aldıktan sonra hayvanın dizginini Hans'ın eline verdi. "Hızlı gitmek istersen dilini şaklat ve deh! deh! de!" dedi.

Hans'ın keyfi yerine gelmişti; ata biner binmez kendini öyle özgür hissetti ki! Biraz sonra daha hızlı gitmek istedi ve dilini şaplatarak "deh! deh!" dedi.

At tırısı kalktı; oğlan ne olduğunu anlamadan kendini tarlayı ana yoldan ayıran bir hendeğin içinde buldu. Eğer inek arabası gütmekte olan bir köylüyle karşılaşmamış olsaydı at çekip gitmiş olacaktı.

Hans düştüğü yerden ayağa kalkarak toparlandı. Canı çok sıkılmıştı. Köylüye, "Ata binmek hiç de kolay değilmiş! Hele böyle yaşlı ve sahibini sırtından atan biri olursa! Senin ineğin daha iyi! En azından rahat güdebilirsin, her gün sütünden tereyağı ve peynir yaparsın. Keşke benim de böyle bir ineğim olsa!" diye yakındı.

Köylü, "Sana bir kıyak yapayım" dedi. "İneği senin atınla değişirim!"

Hans çok sevinerek bu öneriyi kabul etti. Köylü de ata at-

ladığı gibi oradan uzaklaştı.

Hans sakın sakın ineği güderken şöyle düşündü: “Bir so-
mun ekmeğim oldu mu, deme gitsin! Acıktığım zaman tere-
yağı ve peyniri katık ederim; susayınca da süt içerim. Daha
ne olsun ki!”

Bir hana vardığında mola verdi; öğle ve akşam yemeği
için ayırdıklarının hepsini yedi. Cebindeki son parayla da
yarım bardak bira içti. Sonra ineğini güderek ana ocağının
yolunu tuttu.

Öğlen oldukça sıcaklık arttı; bir otağa varıncaya kadar
bir saat geçti. Çok terlemişti; hararetten dili damağına yapış-
mıştı. “Şu ineği sağayım da, susuzluğumu gidereyim” diye
düşündü. Hayvanı ince bir ağaca bağladı; yanında kova ol-
madığı için meşin kasketine birkaç damla süt akıtmaya çalış-
tı. Ama tek bir damla süt alamadı. Sağarken acemice davran-
dığı için hayvanın sabrı tükendi; arka ayaklarıyla Hans’ın
kafasına öyle bir çifte attı ki, oğlan sallanarak yere düştü ve
bir süre kendine gelemedi.

Neyse ki, o sırada arabasında besili bir domuz taşıyan bir
kasap geçiyordu oradan. “Bu ne şamata yahu!” diyerek
Hans’a yardım etti.

Hans başına geleni anlattı. Kasap ona şişesini uzatarak,
“İç biraz da kendine gel! Bu inek sana süt vermez, çok yaş-
lanmış. Bunu ya arabaya koşacaksın ya da keseceksin” dedi.

“Vay canına!” diyen Hans, saçını sıvazlayarak arkaya ta-
radı. “Kimin aklına gelirdi ki! Tabii, bunu evde kestim mi ne
et verir ama! Ama ben sığır etinden hoşlanmam; sert olur
çünkü. Evet, şöyle besili bir domuz olsaydı! Onun lezzeti
başkadır; sosisle salam da yaparsın!”

“Dinle, Hans” dedi kasap, “Senin hatırın için domuzumu bu inekle değişirim.”

“Sağ ol be dostum” diyen Hans ineği adama verdi. O da domuzu çözerek ipini Hans’ın eline verdi.

Hans yoluna devam ederken düşündü. Şimdiye kadar her isteği yerine gelmişti. Ne zaman can sıkıcı bir şey olduysa çaresini de bulmuştu.

Derken koltuğunun altında bir kaz taşıyan bir delikanlıya rastladı. Bir süre beraber yürüdüler. Hans şansından bahsetmeye başladı; kendi çıkarına yaptığı değişik tokuşları anlattı.

Delikanlı da ona, yanındaki kazı bir vaftiz ayinine yetiştireceğini söyledi. Hayvanı kanatlarından tutarak, “Şunun ağırlığına bir bak” dedi. “Sekiz hafta adamakıllı beslendi. Bunu kızartacak olan önce her iki tarafındaki yağları ayırmalı.”

Hans onu elinde tartarak, “Doğru” dedi. “Ama benimki de yabana atılır şey değil!”

Delikanlı domuzla dört bir tarafından baktıktan sonra, düşünceli düşünceli kafasını iki yana salladı. “Dinle” dedi. “Bu domuzun nerden geldiği belli değil! Benim geldiğim köyde muhtarın ağılından bir domuz çalmışlar. Korkarım seninki o çalınan domuz! Aratmak için adam çıkartmışlar. Senin elinde görürlerse yandın demektir! Hapse atarlar seni.”

Saf saf dinleyen Hans korktu. “Eyvah, sen bana yardım et; buraları daha iyi bilirsin” dedi. “Benim domuzu sen al, karşılığında da kazı bana ver.”

Delikanlı, “Bu riski göze alayım bari. Yeter ki, senin başına bir şey gelmesin” dedi ve domuzu aldığı gibi hemen yan yollardan birine dalarak oradan uzaklaştı.

Hans içi rahatlamış olarak koluna sıkıştırdığı kazla yoluna devam etti. Kendi kendine, “İyi ki değiş tokuş ettim! Önce hayvanı güzelce kızartırım, yağını da ekmek yapmakta kullanırım. Bu beni üç ay idare eder. Tüylerini de baş yastığıma doldururum; onun üzerinde de ne uyku çekilir ama! Annem de kim bilir ne kadar sevinecek” diye söylendi.

Son köyden geçerken bir bileyciye rastladı; adam hem çarkını döndürüyor hem de türkü mırıldanıyordu:

Çarkı çevirir, makas bilerim,

Rüzgâr biraz dursun dilerim.

Hans durup ona baktı; sonunda onunla konuştu. “Bakıyorum keyfin yerinde; hem çalışıyorsun, hem de şarkı söylüyorsun!”

“Evet” dedi bileyci. “Bu el işinde çok para var. İyi bir bileyci elini cebine attı mı, her zaman para bulur! Bu güzel kazı nerde satın aldın sen?”

“Satın almadım; domuzumla değiştim.”

“Domuzu?”

“İnek vererek aldım.”

“İneği?”

“Atla değiş tokuş yaptım.”

“Atı nerden buldun?”

“Başım kadar büyük bir külçe altınla değiştim.”

“Peki, ya altını?”

“Yedi yıl çalışmamın karşılığı o.”

“Her taşın altından kalkmışsın” dedi bileyci. “Cebinde hep para şingirdasın, ister miydin? Şans yine başına vurdu.”

“Nasıl yani?” diye sordu Hans.

“Benim gibi bileycilik yapacaksın! Bunun için bir tane biley taşı gerek. Gerisi kendiliğinden gelir. Bende bir tane var, biraz kullanılmış, ama iş görür. Bunun karşılığında bana kazı ver! Ha, ne dersin?”

“Lafı mı olur? Yani dünyanın en mutlu insanı olacağım. Elimi ne zaman cebime atsam para çıkacak; artık hiç tasalanmam” diyen Hans kazı adama vererek taşı aldı.

Bileyci yanında duran çok daha ağır bir taşı uzatarak:

“Al sana iyi bir taş. Bununla kalkmış çivileri çakarsın. Al, iyi sakla” dedi.

Hans taşları yüklenerek yola koyuldu; gözleri sevinçten parlıyordu. “Ben çok kısmetliymişim” diye haykırdı. “Ne istedimse oldu.”

Bütün günü ayakta geçirdiği için yorulmuştu; karnı da acıkmıştı. Ama yolluğunu yiyip bitirmişti.

Yürümekte zorlandı; ikide bir durup bekliyordu. Keşke hiç yüküm olmasaydı diye düşünmekten kendini alamadı. Tarladaki kuyuya sümüklüböcek hızıyla ulaşabildi; orada dinlenip buz gibi sudan içmek istiyordu. Taşlar zarar görme-sin diye yere çömelirken onları kuyunun kenarına koydu. Kuyuya sarkıp dibini görmeye çalışırken, farkında olmadan taşlara değiverdi; onlar da cupp! diye kuyunun içine düştü.

Hans sevinçle yerinden fırladı. Sonra diz çökerek kendisini şu taşlardan kurtardığı için yaşlı gözlerle Tanrıya dua etti.

“Kimse benim kadar mutlu olamaz” diye içi rahatlamış olarak, hoplaya zıplaya ve güle oynaya ana ocağına yollandı.

181 | Kirpi Hans

Bir zamanlar bir köylü vardı, yeterince parası ve toprağı vardı, ama öte yandan şansız sayılırdı. Çünkü karısıyla onun hiç çocukları olmamıştı. Öbür köylülerle kasabaya indiğinde, çocuğı olmuyor diye hep kendisiyle dalga geçerlerdi.

Sonunda o kadar kızdı ki, eve döndüğünde karısına, “Ben bir çocuk istiyorum; olsun da isterse kirpi olsun” dedi.

Ve karısı bir çocuk doğurdu; ama çocuğun belden yukarısı oklu kirpi, belden aşağısı insandı.

Karısı bu çocuğı görünce dehşet içinde kalarak, “Gördün mü ne halt ettiğini” dedi.

Kocası, “Yapacak bir şey yok; çocuğun vaftiz edilmesi gerekir, ama ona vaftiz babası bulamayız” dedi.

“Ona Kirpi Hans adını koyacağız herhalde, başka çaremiz yok” diye karşılık verdi karısı.

Kilisede vaftiz edildikten sonra rahip, “Okları yüzünden her yatakta yatamaz” dedi.

Bunun üzerine sobanın arkasına samandan bir yatak yaptılar ve Kirpi Hans’ı oraya yatırdılar.

Çocuk anasının sütünü de ememedi; çünkü okları kadının göğsüne battı hep.

Bu şekilde sobanın arkasında sekiz yıl boyunca yatıp kaldı. Babası artık bıkmıştı, keşke ölse diye düşünüyordu. Ama çocuk ölmedi, hep orada yatakaldı.

Derken bir gün şehirde büyük bir pazar kuruldu. Köylü oraya gitmek istedi, daha önce karısına “Sana ne getireyim?” diye sordu.

“Biraz etle beyaz ekmek, ayrıca eve ne lazımsa öyle şeyler işte” dedi kadın.

Ama hizmetçi kız bir çift terlikle uzun çorap istedi. Adam son olarak oğluna da sordu: “Ya sen Kirpi Hans, sen ne istersin?”

Beriki, “Babacığım, bana bir gayda getir” dedi.

Neyse; köylü pazardan ev döndüğünde karısına istediği şeyleri, yani etle beyaz ekmeği; hizmetçi kıza terliklerle çorapları verdi. Sonra da sobaya yaklaşarak Kirpi Hans’a istediği gaydayı verdi.

Oğlan gaydayı aldıktan sonra, “Babacığım, demirciye git de benim horozuma bir çift nal çaktır. Ben ona binip gideceğim, bir daha geri dönmeyeceğim” dedi.

Babası ondan kurtulacağına sevindi ve horoza nal taktırdı. Bu iş bittikten sonra Kirpi Hans ona binerek yola çıktı ve ormanda otlatmak üzere yanına domuzlarla eşekleri de aldı.

Ormana varınca horozla birlikte büyük bir ağaca uçarak dallarından birine tünedikten sonra domuzlarla eşekleri otlattı.

Orada yıllarca kaldı; domuz sürüsü ve eşek sürüsü öyle büyüdü ki! Babasının bunlardan hiç haberi olmadı. Oysa Kirpi Hans ağaçta oturup hep gayda çalıyordu ve yaptığı müzik çok güzeldi.

Günün birinde kral yolunu şaşırarak oradan geçti ve müziği işitti. Çok şaşırdı ve uşağına gidip bakmasını ve bu müzi-

ğın nereden geldiğini bulmasını emretti. Kendisi etrafına bakındıysa da ağaçta oturan ufak bir hayvandan başka bir şey göremedi. Bu hayvan bir horozdu, sırtında da bir kirpi oturmuş gayda çalıyordu.

Kral uşağına, onun neden orada oturduğunu ve saraya giden yolu bilip bilmediğini sormasını söyledi.

Kirpi Hans ağaçtan inerek yolu göstermek istediğini söyledi. Ancak şu şartla: Kral saraya varır varmaz kendisini ilk karşılayanı Hans'a verecekti!

Kral şöyle düşündü: “Kabul edebilirim, Kirpi Hans nasılsa anlamaz, ben pusulaya ne istersem yazarım.”

Ve sonra mürekkep hokkasıyla tüy kalemi alarak bir şeyler karaladı. Bu iş bittikten sonra Kirpi Hans ona sarayın yolunu gösterdi; o da sağ salim oraya vardı.

Babasının gelmekte olduğunu ta uzaktan gören kızı o kadar sevindi ki, krala doğru koştu ve onu öptü.

Kralın aklına Kirpi Hans geldi ve olan bitenleri kızına anlattı. Horoza binmiş acayip bir hayvanla nasıl karşılaştığını, onun nasıl güzel gayda çaldığını, ona sarayın yolunu sordugunu, karşılığında da kendisini ilk karşılayacak olanı ona vereceğine dair bir kâğıt imzaladığını, Kirpi Hans okuma bilmediğine göre bunda bir sakınca görmediğini anlattı.

Prences buna sevindi ve “İyi yapmışsın” dedi ve kendisinin asla oraya gitmeyeceğini vurguladı.

Kirpi Hans hiç bıkmadan eşeklerle domuzları otlattı; neşesi hep yerindeydi ve gaydasını çalıp duruyordu.

Derken günün birinde başka bir kral maiyetiyle birlikte oradan geçti. O da yolunu şaşırmıştı ve saraya nasıl gideceği-

ni bilemedi; çünkü orman o kadar büyüktü ki! Derken uzaktan güzel bir müzik işitti; bir habercisine bunun nereden geldiğini bulmasını emretti.

Haberci o ağacın altına vardı ve dala tünemiş horozla ona binmiş olan Kirpi Hans'ı gördü ve ona orada ne yaptığını sordu.

“Eşeklerimle domuzlarımı otlatıyorum; ama siz ne arıyorsunuz burada?” dedi oğlan.

Haberci ona, yollarını şaşırdıklarını söyleyerek kendilerine yol gösterebilip gösteremeyeceğini sordu.

Bunun üzerine Kirpi Hans ağaçtan indi ve yaşlı krala, yolu gösterebileceğini, ancak onu ilk karşılayacak olanı kendisine vermeyi kabullenmesini ve bunu yazılı olarak vermesini istedi.

Kral “Tamam” diyerek istenilen pusulayı imzaladı. Sonra Kirpi Horoz önden giderek ona yolu gösterdi.

Kral sağ salim saraya vardı. Avluya girdiğinde herkes çok sevindi. Onun tek bir kızı vardı ve bu kız çok güzeldi. Babasının geldiğini görünce hemen ona doğru koştu ve kucağına atılarak onu öptü. Sonra neden bu kadar geç kaldığını sordu.

O da yolunu şaşırdığını, neredeyse bir daha buraya dönmeyeceğini, ama büyük bir ormandan geçerken büyük bir ağacın dalına tünemiş bir horozun sırtında oturan yarı insan yarı kirpi birine rastladığını, onun çok güzel gayda çaldığını, kendisine yolu gösterdiğini, ama karşılığında, saraya vardığında karşısına çıkacak ilk kişiyi ona vereceğine dair kâğıt imzaladığını ve bu kişinin şimdi kendi kızı olduğunu, bu nedenle çok üzüldüğünü anlattı.

Kız babasının hatırı için, kendisini almaya gelecek olanla gitmeyi kabul etti.

Kirpi Hans domuzlarını otlatmayı sürdürdü; domuzlar doğura doğura bir sürü oluşturdu ve orman domuz doldu!

Bunun üzerine Kirpi Hans orada daha fazla kalmak istemedi ve babasına köydeki tüm ahırları hazırlamasını, isteyen herkese damızlık domuz vereceğini bildirdi. İsteyen istediği kadar domuz kesebilecekti. Babası bunu duyunca üzüldü, çünkü Kirpi Hans'ı çoktan öldü sanıyordu.

Kirpi Hans, horozuna bindikten sonra domuz sürüsünü köye götü ve herkese dağıttı. Köyde öyle bir kıyım başladı ki! Gürültüleri iki saatlik yoldan duyabilirdiniz!

Daha sonra Kirpi Hans, "Babacığım, demirciye gidip şu horozumu bir daha nallatıver. Ondan sonra çeker giderim, ömrüm boyunca da bir daha geri dönmem" dedi.

Babası horozu nallattı; Kirpi Hans'ın bir daha geri dönmeyeceğine sevinmişti.

Kirpi Hans oradan ayrıldıktan sonra ilk krallığa vardı; gaydası yanındaydı. Ama kral avluya bir horoza binmiş gaydalı biri girerse vurmaları için emir vermişti.

Nitekim avluya girer girmez Kirpi Hans'ın etrafı süngülü askerlerle çevrildi. Ama o horozu mahmuzladığı gibi kapının üzerinden uçarak kralın penceresine konuverdi. Oradan yere inerek krala yaklaştı ve ondan, verdiği sözü tutmasını, aksi halde hem onu hem de kızını öldüreceğini söyledi.

Kral kızını onunla birlikte gitmeye tatlılıkla razı etti. Böylece hem kendisinin hem de babasının hayatı kurtulmuş olacaktı!

Bunun üzerine kız beyazlar giyindi; babası ona altı atın çektiği bir fayton, para, mal ve mülk verdi.

Kız faytona bindi, Kirpi Hans da gaydasıyla onun yanında yer aldı. Kız babasıyla vedalaştıktan sonra yola çıktılar. Kral onu bir daha göremeyeceğini düşündü.

Ama düşündüğü gibi olmadı; şehirden biraz ayrıldıktan sonra Kirpi Hans arabayı durdurdu. Kızın güzel giysilerini çıkarttıktan sonra onu kirpi okuyla kanatacak şekilde yaralayarak, “Bu senin kalleşliğinin ödülü. Evine dön; seni istemiyorum artık” diyerek onu saraya kadar kovalattı ve kız ömrü boyunca lanetli kaldı.

Kirpi Hans horozuna bindikten sonra gaydasıyla birlikte ikinci krallığa vardı; o krala da yol göstermişti ya!

Ancak o kral Kirpi Hans geldiği takdirde devlet büyüklerine yakışır şekilde bir müfreze askerle karşılanarak “Çok yaşa!” sesleriyle saraya getirilmesini istemişti.

Kralın kızı onu görünce dehşet içinde kaldı; yine de babasına verdiği sözü düşünerek kaderine razı oldu.

Neyse, Kirpi Hans kız tarafından karşılandı. Nikâhları kıyıldı; oğlan da kralın sofrasına oturmak zorunda kaldı. Yanına da karısını aldı, yenildi içildi.

Akşam olup da yatağa gittiklerinde kız kocasının kirpi oklarından çok korktu, ama oğlan ona korkmamasını, canını acıtmayacağını söyledi. Yaşlı kraldan da, yatak odasının önüne dört tane nöbetçi koydurmasını ve orada büyük bir ateş yaktırmasını istedi. Yatağa yatmadan önce kirpi postunu üstünden sıyracaktı ve aynı anda o dört kişi hemen yanına gelerek o postu ateşe atacaklar ve tamamen yanıncaya kadar da başında bekleyeceklerdi.

Saat gecenin on birini çaldığında oğlan yatak odasına geçti ve kirpi postunu üzerinden sıyırarak yatağın önüne koydu. Adamlar hemen gelerek onu alıp ateşe attılar ve iyice yanıncaya kadar da başında durdular.

Oğlan kurtulmuştu! Şimdi tam bir insan kılığında, yatakta yatmaktaydı. Ama kömür gibi kapkaraydı, yanmıştı!

Kral ona hemen bir hekim gönderdi. Hekim onun vücudunu şifalı merhemlerle yağladı; oğlanın teni beyaza döndü ve çok geçmeden yakışıklı bir delikanlı çıkıverdi ortaya.

Kralın kızı bunu görünce çok sevindi ve ertesi gün neşeyle kalktılar, yediler, içtiler.

Bu kez düğün, görkemli şekilde kutlandı. Kirpi Hans yaşlı kraldan krallığı üstlendi.

Böylece yıllar geçti; genç kral bir gün karısıyla birlikte babasının yanına vardı ve ona kendini tanıttı. Onun oğlu olduğunu söyledi, ama adam inanmadı. Vaktiyle bir oğlu olduğunu, ama onun oklu kirpi gibi doğduğunu, daha sonra da evi terk edip gözden kaybolduğunu söyledi.

Ancak oğlu ona kendini tanıtmamasını bildi ve babasını yanına alarak saraya döndü.

*Bu masal burada biter,
Horoz hep bildiği gibi öter.*

182 | Tavşan Gelin

Bir zamanlar bir kadın kızıyla birlikte hep lahana ektiği güzel bir bahçede yaşıyordu. Bir kış günü bir tavşan bütün lahanaları yemeye başladı. Annesi kızına, “Git bahçeye, kovala şu tavşanı” dedi.

Kız, “Kışt! Kışt! Bütün lahanaları yedin be tavşan” diye seslendi.

Tavşan, “Gel kız, kuyruğuma bin de, seni yuvama götüreyim” dedi. Ama kız istemedi.

Ertesi gün tavşan yine çıkageldi ve lahanaları yedi.

Bunun üzerine kadın kızına, “Git bahçeye, kovala şu tavşanı” dedi.

Kız da tavşana, “Kışt! Kışt! Bütün lahanaları yedin be, tavşan” diye seslendi.

Tavşan, “Gel kız, kuyruğuma bin de, seni yuvama götüreyim” dedi. Ama kız istemedi.

Üçüncü gün tavşan yine geldi ve lahanaları yedi.

Kadın, kızına, “Git bahçeye, kovala şu tavşanı” dedi.

Kız bahçeye çıktı ve “Kışt! Kışt! Bütün lahanaları yedin be, tavşan” diye seslendi.

Tavşan, “Gel kız, kuyruğuma bin de, seni yuvama götüreyim” dedi.

Kız tavşanın kuyruğuna bindi; tavşan onu çok uzaktaki yuvasına götürdü ve “Hadi bakalım, sen şimdi yeşil lahanayla darı pişir; ben de düğünümüze davetlileri çağırayım” dedi.

Ve bir sürü davetli çıkageldi.

Ben sana, başkalarının bana anlattıklarını söylüyorum. Kimler gelmedi ki! Tüm tavşanlar oradaydı; nikâhı kıyacak rahip rolünü karga üstlendi; tilki de zangoç oldu, gökkuşağı da sunak yerine geçti.

Ancak kız hep yalnız kaldığı için çok üzgündü.

Tavşan onun yanına gelerek, “Uyan uyan, düğün davetlileri o kadar neşeli ki” dedi.

Kız bir şey söylemedi, ağladıkça ağladı.

Tavşan yine geldi, “Hadi kalk, misafirler acıktı” dedi.

Kız yine bir şey söylemedi ve ağlamaya devam etti.

Tavşan çekip gitti. Sonra yine geldi. “Uyan, uyan, misafirler seni bekliyor” dedi.

Kız yine bir şey demedi, tavşan yine gitti.

Bu kez kız samandan ve elbisesinden kopardığı kumaşla bir bebek yaptı; eline bir kaşık sıkıştırarak üzerinde darının pişmekte olduğu ocağın başına oturtttuktan sonra annesinin evine döndü.

Tavşan bir kere daha evine gelerek, “Kapıyı aç, kapıyı aç” diye seslendi. Sonra kapıyı kendisi açtı ve bebeğin kafasına bir şey fırlattı. Bebeğin başlığı yere düşünce tavşan onun kendi karısı olmadığını anladı ve üzülmek çekip gitti.

183 | Bay Korbes

Vaktiyle bir tavukla bir horoz birlikte bir gezi yapmak istediler. Tavuk güzel bir araba yaptı, dört tane kırımızı tekerlek taktı; sonra dört fareyi bu arabaya koştı. Sonra horozla birlikte bu arabaya binip yola koyuldular.

Çok geçmeden karşılarına bir kedi çıktı. “Nereye gidiyorsunuz?” diye sordu.

Tavuk şöyle cevap verdi:

*Gidiyoruz sevine sevine
Bay Korbes’in evine.*

“Beni de alın” diye rica etti kedi.

“Hay hay!” diye cevap verdi horoz. “Arkaya otur da, düşmeyessin!”

*Aman kendine dikkat edesin,
Sıçrayan çamur seni kirletmesin,
Tekerlekler dönedursun
Fareler derinden solusun.
Hadi bakalım, sevine sevine
Gidelim Bay Korbes’in evine.*

Derken karşılarına önce bir değirmen taşı, sonra bir yumurta, derken bir toplu iğne ve son olarak da bir dikiş iğnesi çıktı. Hepsini arabaya alarak yollarına devam ettiler.

Ama Bay Korbes'in evine vardıklarında adam evde yoktu.

Fareler arabayı samanlığa çektiler; tavuk horozla birlikte bir değneğe tünedi; kedi şöminenin içine geçip oturdu; ördek de musluk başında yer aldı; yumurta bir el havlusuna sarındı; topluiğne sandalyenin minderine saklandı; dikiş iğnesi de sıçrayarak baş yastığının içine girdi; değirmen taşı da sokak kapısının üstünde yer aldı.

Derken Bay Korbes eve geldi; hemen şömineye giderek yakmak istedi, ama kedi onun yüzüne bir avuç kül fırlattı. Adam hemen mutfığa koştu, yüzünü yıkamak istedi, ama ördek su sıçrattı. Yüzünü havluyla kurulamak istedi, ama yumurta kırılarak yüzüne gözüne bulaştı. Şöyle bir dinleniyim diyerek sandalyeye oturduğunda, minderindeki toplu iğne kıcına battı. Bu kez kızgınlıktan ne yapacağını bilemedi ve kendini yatağa fırlattı. Ama başını yastığa koyunca dikiş iğnesi öyle bir battı ki, haykırmaktan kendini alamadı. Çığlıklar atarak dışarı fırlamak istedi. Tam sokak kapısına varmışken değirmen taşı bulunduğu yerden kayarak adamın kafasına düşerek onu öldürdü.

Çünkü Bay Korbes kötü bir adamdı.

184 | Jorinde ile Joringel

Vaktiyle koskoca bir ormandaki eski bir sarayda tek başına bir kocakarı yaşıyordu; aslında bu kadın bir büyücüydü. Gündüzleri ya kedi ya da baykuş kılığına giriyor, ama akşam oldu mu da normal bir insana dönüşüyordu.

Vahşi hayvanlarla kuşları tuzağa düşürüyor, onları kesip kızartıyordu hep. Biri saraya yüz adım yaklaştı mı, sesini kesiyor ve yeni gelen konuşuncaya kadar yerinden hiç kıpırdamıyordu. Ama o alana tertemiz bir kız yaklaştığında hemen onu bir kuşa dönüştürerek kafese koyuyor, sonra da o kafesi saraydaki bir odaya taşıyordu. Şimdiye kadar içinde çok ender kuşların bulunduğu yedi bin kafes biriktirmişti kocakarı.

Neyse; o zamanlar Jorinde adlı bir kız vardı; bütün öbür kızlardan daha güzeldi. Bu kız Joringel adındaki çok yakışıklı bir delikanlıyla nişanlandı. İkisi de birbirinden çok hoşlanıyordu. Bir gün rahat rahat konuşabilmek için birlikte ormana gittiler.

Joringel kıza, “Dikkat et, sakın saraya çok yaklaşma” dedi.

Güzel bir akşamdı, batmakta olan güneşin ağaç gövdeleri arasından sızan ışınları, ormanın derinliğindeki yeşil bitkileri aydınlatıyor; kayın ağacına tüneyen kumrular hüzünlü hüzünlü gurulduyordu.

Derken Jorinde ağlayıp sızlanmaya başladı; Joringel de sızlandı.

İkisi de sanki öleceklermiş gibi öyle üzgündüler ki! Etrafa bakındılar, ama şaşırıp kaldılar, çünkü eve dönecekleri yolu bilmiyorlardı.

Dağın üzerindeki güneş neredeyse batmak üzereydi.

Derken Joringel çalılıklar arasından sarayı çeviren eski surları o kadar yakınında görüverdi ki, dehşete düşerek ölecek gibi oldu. Jorinde de bir şarkı tutturdu:

*Kırmızı gerdanlı kuşum,
Ben de bir kuş olmuşum,
Duyur bunu kumruya,
O da ötsün doya doya.*

Joringel, Jorinde'ye baktı; kız bir bülbüle dönüşmüştü ve durmadan "Cik-cik-cik-cik-cik!" diye ötüyordu.

Onun etrafında gözü kanlı bir baykuş dönerek üç kez “Huuu! Huuu! Huuu!” diye çığlık attı.

Joringel yerinden kıpırdayamadı, sanki taş kesilmişti; ağlayamadı ve konuşamadı; ne elini ne de ayağını kıpırdatabilirdi.

Derken güneş battı; baykuş bir çalılığa tünedi ve az sonra kambur bir kocakarı çıkageldi. Zayıftı, rengi sapsarıydı, koskocaman ve kıpkırmızı gözleri, çarpık ve ucu alt çenesine kadar uzanan bir burnu vardı. Bir şeyler mırıldandı, sonra bül-bülü yakaladığı gibi avucunda taşıyarak götürdü.

Joringel hiçbir şey diyemedi; ne elini kıpırdatabildi ne de ayağını.

Bülbül gitmişti işte!

Derken kocakarı geri geldi ve boğuk bir sesle:

“Merhaba yiğidim, Ay ışığı sepete vurduğu anda özgürsün” dedi.

Az sonra Joringel özgür kaldı. Hemen kocakarının ayaklarına kapanarak ondan Jorinde’yi geri getirmesini istedi. Ama kadın ona asla sahip olamayacağını söyledikten sonra çekip gitti.

Oğlan onun arkasından seslendi, sızlanıp durdu, ama nafile! Daha sonra oradan ayrılarak tanımadığı bir köye vardı. Orada uzun süre kalarak hep koyun güttü. Sık sık sarayın etrafında dolaşıyor, ama ona hiç yaklaşıyordu.

Derken bir gece bir rüya gördü. Kıpkırmızı bir çiçek buluyordu; bu çiçeğin tam ortasında kocaman ve çok güzel bir inci vardı. O çiçeği kopararak saraya gidiyor ve onu dokundurduğu her kişi yakalandığı büyüden kurtuluveriyordu! Ve aynı rüyada bu yolla Jorinde’yi de kurtardığını gördü.

Ertesi sabah uyanınca dağ taş demeden her yerde böyle bir çiçek aradı. Bu arayış dokuz gün sürdü. Dokuzuncu günün sabahında kıpkırmızı çiçeği buldu; ortasında dünyanın en güzel incisi vardı! O çiçeği saraya varıncaya kadar, gece gündüz hep yanında taşıdı.

Saraya yüz metre kala durmadı, saray kapısına kadar gitti ve çiçeği ona dokundurur dokundurmaz kapı açıldı; Joringel çok sevindi.

İçeri girdi, avludan yürüdü. Kuşların bulunduğu yere geline kulak kabarttı, derken o sesleri duydu. Salona geçti ve orada büyücüyü buldu; kocakarı binlerce kuşa yem vermektedir. Joringel'i görünce fena halde bozuldu, bağırıp çağırdı, küfürler yağdırdı, ama oğlana iki adımdan daha fazla yaklaştıramadı.

Joringel kuşların yanına vararak kafeslere baktı. Yüzlerce bülbül vardı! Bunların arasında sevgilisi Jorinde'yi nasıl bulacaktı?

Böyle düşünüp dururken bir ara kocakarının, çaktırmadan bir kafes alıp kapıya doğru gittiğini gördü. Hemen peşinden giderek çiçeğiyle hem kafese hem de kocakarıya birer kere dokundu.

İşte o andan itibaren kocakarı büyü yapamaz hale geldi.

Jorinde orada öylece durmuştu ve her zamankinden daha da güzeldi; hemen sevgilisinin boynuna atıldı.

Oğlan öbür kuşları da serbest bıraktı; hepsi birer kız oluverdi.

Daha sonra Jorinde'yi yanına alarak eve döndü ve ikisi de ölünceye kadar mutlu yaşadı.

185 | Bakire Maleen

Bir zamanlar bir kral vardı. Onun oğlu, yani prens, bir başka kralın Bakire Maleen adındaki kızına talip oldu, yani onunla evlenmek istedi. Ancak kızın babası onu başkasına sözlemişti.

Oysa oğlanla bu kız birbirlerinden hoşlanmış ve ayrılmamaya karar vermişlerdi. Nitekim kız babasına, “Ben asla başkasına varmam” dedi.

Kral buna o kadar öfkelenmişti ki, hemen ay ve gün ışığının giremeyeceği kapkaranlık bir kule inşa ettirdi.

Kule tamamlanınca kızına, “Yedi yıl burada kalacaksın! Yedi yıl sonra gelip bakacağım, inadın kırıldı mı diye” dedi.

Yedi yıllık yiyecek içeceği bu kuleye getirdiler, sonra da kızı hizmetçisiyle birlikte oraya tıktılar. Pencerelere ve kapıya duvar örüldü; yani havadan ve topraktan tecrit edildiler. Böylece gece gündüz hep karanlıkta kaldılar.

Prens ise sık sık bu kulenin etrafında döndü, kıza seslenip durdu, ama kulenin kalın duvarlarından ne içeriye bir ses gitti, ne de içerden bir ses çıktı.

İçerdekiler ağlayıp sızlanmaktan başka ne yapacaklardı ki!

Böylece zaman geçti; yedi yılın dolmasına az kala yiyecek içecekleri azaldı. Yakında kurtulacaklarını umdular, ama ne bir çekiç sesi işittiler, ne de duvardan bir taşın oynayarak yere düştüğünü!

Yiyecekleri iyice azalınca, ölümün yaklaşmakta olduğunu hissettiler; bunun üzerine Bakire Maleen:

“Başka çaremiz yok! Şu duvarı kırmaya bakalım” dedi. Eline bir ekmek bıçağı alarak duvarı kazımaya başladı; yorulduğu zaman hizmetçisi bu işi sürdürdü hep.

Uzun süren çalışmalardan sonra bir taşı yerinden oynatıp alabildiler; bunu ikincisi ve üçüncüsü takip etti. Üç gün sonra içeriye gün ışığı girebildi. Sonunda, dışarısını seyredebilecek büyüklükte bir delik açtılar. Gök masmaviydi, içeriye temiz hava giriverdi; ama manzara öyle kasvet vericiydi ki! Babasının sarayı tamamen yıkılmıştı; göz alabildiğince şehirler, köyler ... hepsi yakılmıştı. Tarlalar altüst edilmişti; ortalıkta hiçbir insan gözükmüyordu.

Duvardaki delik içinden geçilecek kadar büyüyünce önce hizmetçi kız oradan dışarı çıktı, sonra da Bakire Maleen.

Ama nereye gideceklerdi ki? Düşman tüm krallığı çöle çevirmiş, yöre halkını katletmişti.

Bunun üzerine Bakire Maleen’le hizmetçisi başka bir ülkeye gittiler, ama orada ne kalacak bir yer buldular, ne de kendilerine bir parça ekmek verecek birini. O kadar yoksul kaldılar ki, karınlarını ısırganotu yiyerek doyurdular.

Uzun uzun dolaştıktan sonra başka bir ülkeye geldiler; her yerde iş aradılar, ama kimse onlara acımadı.

Sonunda büyük bir şehre vararak doğru saraya gittiler. Tam oradan da kovulmak üzereydiler ki; neyse ki aşçı onları Külkedisi gibi çalıştırmak üzere yanına aldı.

Bulundukları ülkedeki kralın oğlu Bakire Maleen’in nişanlısından başkası değildi aslında! Babası ona bir başka kız bulmuştu, ama kızın yüzü karakteri gibi çirkindi.

Derken düğün günü geldi çattı ve gelin çıkageldi, ancak çirkinliği fark edilmesin diye herkesten saklanarak odasına kapandı. Bakire Maleen ona mutfaktan yemek götürmekle görevlendirildi.

Gelin ve damadın kiliseye gidecekleri gün kız çirkinliğinden öyle utandı ki! Sokakta görenlerin kendisiyle gülüp alay edeceklerinden de çok korktu.

Bunun üzerine Bakire Maleen'e, "Şans kapını çaldı; ben ayağımı incittim, sokakta yürüyemeyeceğim. Gelinliğimi sen giy ve benim yerime geç. Bundan daha büyük bir şeref olmaz senin için" dedi.

Ama kız bu öneriyi reddetti. "Hak etmediğim bir şerefi üstlenmek istemem" dedi. Kendisine altın teklif edildiyse de kabul etmedi.

Gelin, "Madem ki söz dinlemiyorsun, bu senin hayatına mal olacak! Kafanın uçurulması için tek kelime söylemem yeterli" diye köpürdü.

Kız ister istemez onun gelinliğini giydi ve takılarını taktı. Sarayın salonuna geldiğinde herkes onun güzelliği karşısında şaşı kaldı.

Kral oğluna, "Sana seçtiğim gelin bu işte! Şimdi onunla kiliseye gideceksin" dedi.

Damat şaşırdı ve aklından şöyle geçirdi. "Bu benim eski sevgilim Bakire Maleen'e ne kadar da benziyor! Hani neredeyse o olduğuna inanacağım. Ama onu yıllardır kulede tutuyorlar ya! Belki de ölmüştür!"

Ve kızın elinden tutarak birlikte kiliseye gittiler. Yolda bir ısırganotu yığınının önünden geçerlerken kız şöyle mırıldandı:

Isırgan, demek buradasın?

Beni nasıl unutasın!

Vaktiyle seni pişirip yedim,

İyi ki varmışsın dedim.

“Ne dedin sen?” diye sordu prens.

“Hiç” dedi kız. “Bakire Maleen aklıma geldi de!”

Kızın Maleen’i bilmiş olmasına şaşıtıysa da ses çıkarmadı oğlan.

Kiliseye varan yola girdiklerinde kız yine mırıldandı:

Patika yol, sakın bozulup kırılma

Asıl gelin ben değilim, aldırma!

“Ne dedin sen?” diye sordu prens.

“Hiç!” diye cevap verdi kız, “Sadece Bakire Maleen’i düşündüm de!”

“Sen onu tanıyor musun?”

“Hayır” diye cevap verdi kız, “Nerden tanıyacağım? Sadece adını duydum”

Kilisenin kapısına geldiklerinde kız yine mırıldandı:

Patika yol, sakın bozulup kırılma,

Asıl gelin ben değilim, aldırma!

“Ne dedin sen?” diye sordu prens.

“Şey” diye cevap verdi kız, “Bakire Maleen’i düşündüm de!”

Sonra prens kızın boynuna çok kıymetli bir gerdanlıkla iki sıra altın zinciri üst üste taktı.

Sonra kiliseye girdiler. Rahip sunak önünde onların elle-

rini birleştirerek nikâhlarını kıydı.

Oğlan kızı eve getirdi, ama kız yolda hiç konuşmadı. Saraya varır varmaz hemen gelin odasına koşarak üzerindeki giysileri ve takıları çıkardıktan sonra gri önlüğünü giydi; sadece prensin verdiği gerdanlıkla zinciri alıyordu.

Gece olup da gelini prensin odasına getirdiklerinde kız başkaları fark etmesin diye yüzünü peçeyle örtmüştü.

Herkes dağıldıktan sonra prens ona şöyle dedi: “Yolda giderken ısırgana neler söyledin sen?”

“Ne ısırganı?” diye cevap verdi gelin, “Ben öyle ısırgan mısırganla konuşmadım.

“O zaman asıl gelin sen değilsin” dedi prens.

Bunun üzerine gelin kendi kendine şöyle mırıldandı:

*Bunu hizmetçi kıza sorayım,
Ki ne düşündüğünü anlayayım.*

Dışarı çıkarak Bakire Maleen’in yanına vardı. “Kız, söyle bakayım ısırgana ne dedin sen?” diye sordu.

“Ben sadece şöyle dedim:

*Isırgan, demek buradasın,
Beni nasıl unutasın!
Vaktiyle seni pişirip yedim,
İyi ki varmışsın dedim.*

Çirkin kız hemen yatak odasına koşarak, “Şimdi biliyorum ısırgana ne dediğimi” diyerek az önce duyduğu sözleri tekrarladi.

“Peki, patika yolda yürürken ne söyledin?”

“Patika yolda mı, ben orada bir şey söylemedim. Hiç kim-

seyle de konuşmadım.”

“O zaman asıl gelin sen değilsin!”

Çirkin kız yine kendi kendine mırıldandı:

Bunu hizmetçi kıza sorayım

Ki ne düşündüğünü anlayayım.

Dışarı fırlayarak bakire Maleen’in yanına vardı. “Kız, patika yoldayken ne dedin sen?”

“Ben sadece şöyle söyledim:

Patika yol, sakın bozulup kırılma

Asıl gelin ben değilim, aldırma!”

“Bu senin hayatına mal olacak” diye haykırdı gelin ve hemen odaya koştu. “Patika yolda ne dediğimi biliyorum şimdi” diyerek duyduğu sözleri tekrarladı.

“Peki, kilisenin kapısındaiken ne dedin?”

“Kilisenin kapısındaiken mi?” diye cevap verdi çirkin kız. “Ben kapıyla mapıyla konuşmam!”

“O zaman asıl gelin sen değilsin!”

Kız dışarı çıkıp bakire Maleen’i buldu. “Kız, söyle baka-yım, kilisenin kapısındaiken ne dedin sen?”

“Ben sadece şunu söyledim:

Kilisenin kapısı, sakın bozulma,

Asıl gelin ben değilim, aldırma!”

“Görürsün sen!” diyerek büyük bir öfke içinde yatak odasına koştu ve “Kilisenin kapısındaiken ne dediğimi biliyorum şimdi” diyerek duyduklarını tekrarladı.

“Peki, benim sana orada verdiğim hediye nerede?” diye

sordu oğlan.

“Ne hediyesi? Sen bana hediye mediyе vermedin” dedi çirkin kız.

Prens, “Ben onu senin boynuna kendi elimle taktım; iki sıra zinciri de! Eğer bunu bilmiyorsan asıl gelin sen değilsin demektir” dedikten sonra onun yüzündeki peçeyi açtı; onun çirkinliğini görünce dehşete düştü:

“Nerden çıktın sen? Kimsin sen?” diye sordu.

“Ben senin nişanlınım; dışarıdaki halk beni görür de alay eder diye korktum, bizim Külkedisi’ne benim gelinliğini giymesini ve kiliseye benim yerime gitmesini emrettim” diye cevap verdi gelin.

“Nerde o kız?” dedi oğlan, “Görmek istiyorum, getir onu hemen buraya!”

Çirkin kız dışarı çıkarak muhafızlara, Külkedisi’nin bir düzenbaz olduğunu söyleyerek kafasının kesilmesini emretti.

Muhafızlar kızı sürükleyerek götürmek isteyince o, avazı çıktığı kadar bağırarak yardım istedi. Prens bu haykırışı duyunca odasından fırladı ve muhafızlara kızı şimdilik serbest bırakmalarını emretti.

Her yerde ışıklar yakıldı ve prens kızın boynundaki gerdanlığı görüverdi; bunu ona kilisenin kapısındaiken vermişti!

“Benimle kiliseye giren asıl gelin sensin” dedi.

Ve ikisi yalnız kalınca şöyle konuştu: “Sen kilisenin kapısındaiken Bakire Maleen’den bahsettin. O zaman düşündüm, bu kız o olabilir mi diye? Ona o kadar benziyorsun ki!”

Bunun üzerine genç kız, “Yedi yıl kulede mahpus kalan, karanlıkta açlık ve susuzluktan nerdeyse ölecek duruma düşen, onca eziyet ve sıkıntıyı çeken Bakire Maleen benim! Ama bugün artık güneş yüzüme gülüyor! Kilisede de nikâhım kıyıldı, yani senin yasalara uygun gerçek karın benim” dedi.

Öpüştüler; ikisi de ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşadılar.

Ceza olarak sahte gelinin boynu uçuruldu.

Bakire Malen’in içinde yedi yıl yaşadığı kule uzun yıllar öyle kaldı. Çocuklar ne zaman onun önünden geçse, hep şu şarkıyı söylerler:

*Hoplaya zıplaya geldik kapıya
Prenses burada yatmıştı ya!
Duvarı kırılmak bilmedi
Taşları bir türlü delinmedi.
Sonunda yavuklular kavuştu,
Bu masalı dinlemek çok hoştu.*

186 | Kedi-Fare Oyunu

Bir kedi bir fareyle tanıştı; bin dereden su getirerek ona arkadaşlık teklif etti. Sonunda fare onunla aynı evde kalmaya razı oldu.

“Yalnız kış için hazırlıklı olmalıyız, yoksa açlıktan gebeririz” dedi kedi. “Bana bak, fare! Sen her yerde öyle dolaşamazsın, yoksa kapana yakalanırsın.”

Bu öneri mantıklıydı; önce bir çanak içyağı satın aldılar. Ama nereye koyacaklarını bilemediler.

Uzun uzun düşündükten sonra kedi, “En iyisi bunu kiliseye saklayalım” dedi. “Oraya gidip bunu çalmak kimsenin aklına gelmez! Sunağın altına yerleştiririz, zorunlu kalmadıkça biz de elimizi sürmeyiz!”

Neyse, böylece çanağı güvenceye aldılar.

Ama aradan çok geçmedi, içyağını düşündükçe kedinin ağzı sulandı. “Bak sana ne diyeceğim, fare! Amcamın karısı bir çocuk dünyaya getirdi, benden onun vaftiz babası olmamı rica etti. Ben bugün kiliseye gideceğim, ev işlerine sen bak” dedi.

“Tamam, tamam; hadi git. İyi bir şeyler yersen beni de düşün; şaraptan ben de tatmak isterdim doğrusu” diye cevap verdi fare.

Ama tüm bunlar doğru değildi; kedinin ne amcası vardı, ne de ondan vaftiz babalık için bir ricada bulunmuşlardı!

Kedi doğru kiliseye yollandı; çanağın bulunduğu yere usulca yanaştı ve şapırdatabile şapırdatabile yağ yalamaya başladı.

Sonra şehirdeki evlerin damlarında dolaştı, her fırsatta güneşlendi; yağ aklına getirdikçe hep bıyıklarını temizledi.

Ancak akşam olunca eve döndü.

“Geldin mi? Neşeli bir gün geçirmişsindir!”

“Eh, işte!”

“Çocuğa ne isim koydunuz?”

“Defol!” dedi kedi donuk bir sesle.

“Defol mu? Tuhaf bir isim! Sizin ailede bu isimde olan biri var mı?”

“Ne varmış ki bu isimde?” diye karşı çıktı kedi. “Senin vaftiz babanın Kırıntıçalan ismi daha mı iyi yani?”

Neyse, bir süre sonra kedinin yine iştahı kabardı ve fareye, “Bana bir iyilik yap! Ev işlerine bugün de sen bak! Beni yine vaftiz baba olmam için çağırdılar; çocuğun boynunda beyaz bir halka varmış! Onun için reddedemedim” dedi.

Saf fare buna razı oldu; kedi yine kilise duvarlarından süzülerek çanağın yanına vardı ve bütün yağı yedi.

“En tatlı yemek beleş yemek” diye mırıldandı. O gün keyfi yerindeydi.

Eve döndüğünde fare, “Çocuğun adını ne koydunuz?” diye sordu.

“Sonol!” diye cevap verdi kedi.

“Sonol mu? Yok yahu! Ömrümde böyle bir isim duymadım ben. İddiaya girerim, takvimde bile böyle isim yoktur.”

O nefis yemekten sonra kedi ağzını ıslattı. “Hak oyun uçtür” diye mırıldanarak fareye şöyle dedi: “Yahu, yine vaftiz baba olmamı istediler! Bu seferki çocuk kapkara doğmuş, ama ayakları beyazmış! Vücudunda da hiç tüy yokmuş! Böyle bir şey dört beş yılda bir görülürmüş; gitmeme izin verisin, değil mi?”

“Ben hâlâ kafamı Defol-Sonol isimlerine taktım; niye böyle demişler acaba?”

“Gri hırkanı giymiş, bir köşeye çekilmişsin. Sık sık dışarı çıkmazsan böyle cahil kalırsın işte!” diye cevap verdi kedi.

Ve kedinin yokluğunda fare evi topladı; bu arada kedi, çanağın dibini yalamakla meşguldü. Kendi kendine, “Şu bitse de, ben de rahatlasam” diye söylendi ve karnı iyice doymuş olarak gece yarısına doğru eve döndü.

Fare hemen üçüncü çocuğa ne ad koyduklarını sordu. Kedi, “Bunu da beğenmeyeceksin” dedi. “Yokol ismini verdiler.”

“Yokol mu? Bu da ne demek?” diye sordu; sonra kafasını iki yana sallayarak köşesine çekildi ve kıvrılıp uyudu.

O günden sonra kimse kediyi vaftiz baba olması için çağırmadı.

Kış bastırıp da dışarıda yiyecek bulunmayınca farenin aklına yazın sakladıkları içyağı geldi. Kediye dönerek, “Kedi, gel şu bizim yağ çanağını alalım; ne de lezzetli gelecek bize şimdi” dedi.

“Olur” diye cevap verdi kedi. “Tatlı dilini pencereden uzatmak kadar hoşuna gidecek!”

Derken yola çıktılar; kiliseye vardıklarında çanağı buldular, ama içi bomboştı!

Fare, “Şimdi neler olduğunu anladım! Amma arkadaşmışsın be! Hepsini sen yedin! Defol-Sonol diye beni uyuttun!”

“Kapa çenenini!” diye bağırdı kedi. “Bir kelime daha söylersen yerim seni!”

“Yokol!” diye haykırdı zavallı fare.

O bunu der demez kedi bir pençe attıktan sonra fareciği yutuverdi.

Dünyada böyle işler de oluyor bazen!

187 | Knoist ile Üç Oğlu

Aerrel ile Soest kasabaları arasında Knoist adında bir adam oturuyordu. Bu adamın üç oğlu vardı: bir tanesi kördü, öbürü kötürümdü, üçüncüsü de çıplaktı.

Bir gün üçü birden tarlada giderken bir tavşan gördüler.

Kör olan tavşanı vurdu!

Kötürüm yakaladı!

Çıplak olan cebine soktu!

Derken koskoca bir göle vardılar; bu gölde üç tane gemi yüzmekteydi.

Biri devrildi.

Öbürü battı.

Üçüncüsününse dibi yoktu!

Her üç oğlan dibi olmayan gemiye bindi. Derken koskoca bir ormana vardılar. Bu ormanın içinde koskocaman bir ağaç vardı; bu ağacın üstüne de büyük bir kilise kurulmuştu.

Bu kilisede sıska bir zangoçla şişko bir rahip, kutsal su dağıtıyordu, ama öyle hafifçe saçarak değil de, kocaman bir topuzla! Islanmamak ne mümkün!

Bu sudan kurtulana aşk olsun!

188 | Kral Keçisakal

Bir kralın bir kızı vardı; kız olağanüstü güzeldi. Ama çok kibirliydi; kendisiyle evlenecek hiçbir erkeği beğenmiyordu; hepsini reddettiği gibi onlarla alay ediyordu.

Bir defasında kral büyük bir şenlik düzenledi ve uzaktan yakından, evlenmek isteyen gençleri davet etti. Her biri soyluluk derecesine göre sıraya girdi: Önce dükler, sonra prensler, kontlar, derebeyleri ve diğer saygın kişiler. Kralın kızı onların önünden geçti ve her birinde birer kusur buldu. Bir tanesi çok şişmandı; ona “şarap fıçısı!” dedi. Diğeri çok uzun boyluydu: “fasulye sırtığı!” Üçüncüsü çok kısa boyluydu: “cüce!” Dördüncüsü soluk yüzlüydü: “ölü suratlı!” Beşincisinin yüzü kıpkırmızıydı: “horoz ibiği!” Altıncısı biraz kamburdu: “çarpık!”

Yani her birinde bir kusur buldu. Özellikle de aslında iyi bir kral olan, ancak çenesi biraz eğri olan bir erkekle dalga geçti. “Ayy, şuna bak!” diyerek güldü, “Çenesi sakallı; keçisakal!” dedi. Ve o günden sonra o kralın adı “Keçisakal” oluverdi.

Ama babası, kızının orada toplanan damat adaylarıyla alay etmekten başka bir şey yapmadığını görünce çok kızdı ve kapısının önüne gelecek ilk dilenciye damat yapacağına yemin etti.

Birkaç gün sonra penceresinin altında bir çalgıcı şarkı

söyleyerek dilenmeye başladı. Kral bunu duyunca, “Huzuruma gelsin” diye emretti. Çalgıcı yırtık pırtık giysilerle çıkageldi ve kral ile kızının yanında bir şarkı söyledikten sonra sadaka istedi.

Kral, “Şarkın hoşuma gitti; sana kızımı eş olarak vermek isterim” dedi.

Kız çok şaşırdı. Ama kral, “Ben yemin etim, seni kapımı çalan ilk dilenciye vereceğim diye; sözümü tutacağım” dedi. Kızın karşı koyuşu bir işe yaramadı. Rahip çağrıldı ve kız dilenciyle evlendi.

Bu iş olduktan sonra kral, “Onu kovma” dedi kızına. “Sen şimdi bir dilencinin karısı olarak artık bu sarayda kalmazsın! Kocanı al, git buradan!”

Dilenci karısını elinden tutarak dışarı çıktı; kız yaya yürümek zorunda kaldı. Büyük bir ormana vardıklarında sordu:

Kimin bu güzel orman?

Kral Keçisakal’ın; onunla evlenseydin senin olurdu.

Ahh, zavallı ben! Keşke Keçisakal’la evlenseydim!

Derken bir yemyeşil bir çayırılığa geldiler. Kız yine sordu:

Kimin bu yeşil çayırılık?

Kral Keçisakal’ın; onunla evlenseydin senin olurdu.

Ahh, zavallı ben! Keşke kral Keçisakal’la evlenseydim.

Daha sonra büyük bir şehre geldiler. Kız yine sordu:

Kimin bu güzel şehir?

Kral Keçisakal’ın; onunla evlenseydin senin olurdu.

Ahh, zavallı ben! Keşke kral Keçisakal’la evlenseydim!

“Her seferinde başka bir koca istemen hoşuma gitmiyor” dedi çalgıcı, “Ben sana yetmiyor muyum?”

Sonunda ufak bir evceğize geldiler. Kız bu kez:

Aman Tanrım! Ne kadar ufak bir ev!

Kimin acaba?

diye sordu.

“Bu bizim evimiz” diye cevap verdi çalgıcı. “Burada beraber oturacağız.”

Kapı o kadar alçaktı ki, içeri girerken başlarını eğmek zorunda kaldılar. “Hizmetçiler nerede?” diye sordu kralın kızı.

“Ne hizmetçisi” diye çıkıştı dilenci. “Ne yapmak istiyorsan kendin yapacaksın! Hadi şimdi ateşi yak, suyu kaynat ve yemek pişir; ben çok yoruludum.”

Ama kralın kızı ateş yakmasını ve yemek pişirmesini bilmiyordu; dilenci yardım etmek zorunda kaldı.

Şöyle böyle bir ateş yaktilar. İyi kötü yemek yedikten sonra yatağa yattılar.

Ertesi sabah adam ev işlerini görsün diye onu erkenden kaldırdı.

Birkaç gün şöyle böyle yaşadıktan sonra yiyecekleri bitti.

Adam, “Hanım, bu iş böyle yürümez! Hep hazırda yiyeceğiz ve hiç para kazanmıyoruz. Sen sepet örmeye başla” dedi.

Sonra dışarı çıktı; söğüt dalları keserek eve getirdi. Karısı sepet örmeye başladı, ama sert dallar narin ellerinde hep yara açtı.

“Bu iş olmuyor” dedi adam, “Sen en iyisi iplik çek! Belki daha iyi yaparsın!”

Kralın kızı oturup iplik çekmeyi denedi; ama sert ipler parmaklarını keserek kanattı.

Adam, “Elinden hiçbir iş gelmiyor senin! Beni de mahvettin! Neyse, çanak çömlek ticareti yapayım bari! Sen pazar yerine çık ve malları satmaya bak” dedi.

Karısı, “Ama babamın adamları beni orada satış yaparken görürse, alay ederler” diye karşılık verdi. Ancak bunun bir yararı olmadı; açlıktan ölmek için bu işi yapmak zorunda kaldı.

Önce işler iyi gitti; kadın çok güzel olduğu için müşterisi çoğaldı ve onun istediği fiyata mal almaktan çekinmediler. Hatta bazıları para verdiği halde çanak çömleği almadı bile. Böylece kazandıklarıyla geçinmeye çalıştılar.

Adam yeni çanak çömlek yaptı. Kadın onları pazarda sergileyerek satışa başladı. Derken sarhoş bir süvari atıyla çanak çömleği darmadağın ederek kırdı; her şey paramparça oldu.

Kadın ağlamaya başladı; korkudan ne yapacağını bilemedi. “Ben ne yapayım şimdi” diye sızlandı. “Kocam ne der!” Eve giderek başına gelen talihsizliği anlattı.

“Ne diye bunlarla pazarın en dış köşesine yerleşirsin ki?” diye serzenişte bulundu adam. “Ağlamayı kes artık; anlaşılan sen hiçbir iş yapamayacaksın! Ben kralın sarayına gitmiştim; orada aşçı yardımcısına ihtiyaç duyup duymadıklarını sordum. Seni alacaklarına dair bana söz verdiler. Yemek de onlardan olacak.”

Ve böylece kralın kızı aşçı yardımcısı oldu ve en ağır işleri yapmak zorunda kaldı. İki cebini de kavanozla doldurarak eve taşıyor, o yemek artıklarını kocasıyla paylaşarak beslenmeye çalışıyordu.

Derken, kralın en büyük oğlunun düğünü kutlanacaktı. Zavallı kadın saraya gitti; salonun kapısı önüne dikildi; seyretmek istiyordu. Işıklar yandığında birbirinden güzel insanlar içeri girdi; her şey o kadar görkemliydi ki!

İşte o anda kendisini yoksulluğa sürükleyen o anlamsız gururu ve alaycılığı hatırına gelince yüreği burkuldu. İçeri dışarı taşınan nefis yemekleri gördü, kokuları burnuna kadar geldi; hizmetçilerin ara sıra ona attıkları kemikli etleri çanağına doldurarak eve götürmek istedi.

Tam o sırada kralın oğlu salona girdi; giysisi ipekli kadife-dendi; boynuna altın bir zincir geçirmişti. Güzel kadını kapı önünde görünce elini uzatarak onunla dans etmek istedi.

Ama kadın reddetti ve çok şaşırdı.

Çünkü karşısındaki kral Keçisakal’dı! Evlenme teklifini geri çevirip alay ettiği adam! Direnişi fayda vermedi; adam onu salona çekti. O sırada kadının cebinden sarkan ip kopu-verdi; çanaklar yere düştü; içindeki çorba etrafa yayıldı. Herkes gülmeye ve dalga geçmeye başladı. “Keşke yer yarılsa da, içine girsem” diye içinden geçirdi kadın. Hemen kapıya koş-

tu ve kaçmak istedi. Ama bir adam onu merdivende yakalarak geri getirdi. Kadın ona dikkatle baktı, bu yine kral Keçisakal'dı! Adam ona dostça, "Korkma" dedi. "O fakir evde birlikte oturduğun çalgıcıyla ben aynı kişiyiz! Sana olan aşkımdan ötürü kimliğimi değiştirdim. Çanak çömleğini paramparça eden süvari de bendim! Hepsini, senin o anlamsız gururunu kırmak için yaptım. Benimle alay ettiğin için senin o kibrini cezalandırmak istedim"

Kadın acı acı ağlayarak, "Çok büyük haksızlık ettim" dedi. "Senin karın olmaya layık değilim ben."

Ama kral, "Üzülme! Kötü günler geçmişte kaldı; şimdi düğünümüzü yapalım" dedi.

Derken saray kadınları onu en güzel giysilerle süsledi. Babası da çıkageldi.

Tüm saray halkı kral Keçisakal'ın düğününü kutladı.

Asıl eğlence şimdi başlıyordu. Keşke senle ben de orda olsaydık!

189 | Bit ile Pire

Bir bitle bir pire aynı evde birlikte yaşıyordu. Bir gün yumurta kabuğu içinde bira kaynattılar. Bit biranın içine düşerek yandı. Bunun üzerine pire yüksek sesle bağırmaya başladı.

Oda kapısı, “Niye bağırıyorsun, pire?” diye bağırdı.

“Bit kendini yaktı da ondan.”

Bunun üzerine kapı gıcırdamaya başladı.

Köşedeki süpürge, “Ne gıcırđıyorsun kapı?” diye sordu.

“Gıcırdamayayım mı yani?

Bit kendini yaktı,

Pire ağlayıp baktı.”

Bu kez süpürge durmadan yerleri süpürmeye başladı. Derken el arabası çıkageldi ve “Niye böyle hızlı çalışıyorsun, süpürge?”

“Niye çalışmayayım ki?

Bit kendini yaktı,

Pire ağlayıp baktı.

Kapı da gıcırdadı.”

El arabası, “O zaman ben de hemen yola çıkayım” dedi. Ve bir koşu yola çıktı; o kadar hızlı koşarken tezekle karşılaştı.

Tezek, “Ne böyle koşuyorsun, el arabası?” diye sordu.

“Koşmayayım mı yani?

*Bit kendini yaktı,
Pire ağlayıp baktı.
Kapı gıcırdayınca,
Süpürge de çalışınca.”*

Bu kez tezek, “Benim de içimden yanmak geldi” diyerek ateşte yanmaya başladı. Onun bulunduğu yerde ufak bir ağaç vardı; bu ağaçlık, “Sen niye yanıyorsun tezek?” diye sordu.

“Niye yanmayayım ki?

*Bit kendini yaktı,
Pire ağlayıp baktı.
Kapı gıcırdayınca,
Süpürge de çalışınca,
Araba koştu zannımca.”*

Bunun üzerine ağaçlık, “Silkeleneyim mi?” diye sordu ve silkelenmeye başladı, tüm yaprakları yere düştü.

Elinde testisiyle oraya gelmekte olan bir kız bunu görünce, “Ne diye silkeleniyorsun ağaçlık?” diye sordu.

“Silkelenmeyeyim mi yani?

*Bit kendini yaktı,
Pire ağlayıp baktı.
Kapı gıcırdayınca,
Süpürge de çalışınca,
Araba koştu zannımca;
Tezek yanmaya başlayınca.”*

Bunun üzerine kız, “Testimi kırayım mı? diye sorduktan sonra onu kırdı.

Bu kez su doldurduğu kuyu şöyle seslendi: “Testiyi neden kırdın, kız?”

“Niye kırmayayım ki?

*Bit kendini yaktı,
Pire ağlayıp baktı.
Kapı gıcırdayınca,
Süpürge de çalışınca
Araba koştu zannımca;
Tezek kendini yakınca,
Ağaç silkindi kanımca.”*

“Ooo” dedi kuyu, “Hemen akayım öyleyse” diyerek müt-hiş bir şekilde taşıp akmaya başladı.

İşte bu su içinde herkes boğuldu: Kız, ağaç, tezek, araba, süpürge, kapı, pire ve de bit.

190 | Aşkı ve Acıyı Paylaşmak

Bir zamanlar bir terzi vardı, çok kavgacıydı. Çok iyi bir kadın olsa da karısı kocasına bir türlü yaranamıyordu. Kadın ne yapsa herif memnun kalmıyor, homurdanıyor, bağılıyor, çağırıyor ve onu dövüyordu.

Adamı yakalayıp mahkemeye çıkardılar; hâkim onu uslansın diye hapse attırdı. Terzi bir süre sadece su ve ekmele beslendikten sonra salıverildi. Ama öncesinde karısını bir daha dövmeyeceğine, onunla kavgadan uzaklaşacağına, her evlilikte olduğu gibi iyi ve kötü günlerde onun yanında olacağına yemin etti.

Bir süre bu böyle gitti, ama sonra yine eski hamam eski tasa dönüştü. Adam yine aksileşti ve kavgacı oldu. Karısını dövmeye izin verilmediği için bir gün onu saçlarından yakalayıp yere çaldı.

Kadın ondan kaçarak kurtulmaya çalıştı. Ama adam elindeki cetvel ve makasla karısının peşine düştü, kovaladı. Yakalayamayınca cetvelle makası, sonra da ne eline geçirdiyse ona fırlattı. İsabet ettirdiğinde gülüyor, ettiremezse zıp zıp zıplıyor ve sövüp sayıyordu. Bu işi o dereceye getirdi ki, komşular kadına yardım etmek zorunda kaldı.

Terzi bir kez daha hâkimin huzuruna çıktı; etmiş olduğu yemin hatırlatıldı kendisine.

“Efendim” diye cevap verdi, “Ben verdiğim sözü tuttum, onu dövmedim; tam tersine, aşkı ve sevgiyi onunla paylaştım.”

“Nasıl olur?” dedi hâkim. “Bu kez de geçen defa olduğu gibi hakkında bir sürü şikâyet var!”

“Ben onu dövmedim; yalnız o kadar güzel görünüyordu ki, saçlarını elimle taramak istedim. Ama elimden kaçtı ve küfür ederek beni terk etti. Ben de peşinden giderek kendisine yükümlülüklerini hatırlatmak için elime ne geçerse fırlattım. Sevgiyi ve acıyı onunla paylaştım. Her isabet ettirişimde ben sevindim, o üzüldü; her ıskalayışımda o sevindi, ben üzüldüm” diye cevap verdi adam.

Bu cevap hâkimin hoşuna gitmedi ve adamı maaşını kesmek suretiyle cezalandırdı.

191 | Kurbağa Masalı

I

Bir zamanlar ufak bir çocuk vardı; annesi ona her akşamüstü bir kâse sütle bir parça ekmek verir, o da avluya çıkarak bir yere oturup bunları yerdi.

Yemeye başlarken duvar aralığından bir kurbağa çıkar ve kafasını süte sokarak oğlanla birlikte yerdi. O da bundan hoşlanırdı.

Bir gün oğlan kâsesini alıp her zamanki yerine oturdu. Kurbağa gelmeyince şöyle seslendi:

Kurbağacığım, gelsene;

Hemen geliyorum desene!

Süt getirdim bak sana,

Ekmeğini de alsana?

Derken kurbağa çıkageldi ve afiyetle yedi. Minnettarlığını da gösterdi; kendi gizli hazinesinden oğlana bir sürü güzel şey getirdi: parlak taşlar, inciler ve altın oyuncaklar.

Ancak kurbağa sadece sütü içti, ekmeği bıraktı. Bunun üzerine oğlan eline kaşığı alarak onunla hafifçe kafasına dokundu ve “Hadi, ekmeği de ye” dedi.

Mutfakta bulunan annesi onun biriyle konuştuğunu duydu. Kaşığıyla da kurbağanın başına vurduğunu görünce, eline geçirdiği bir kütükle o zararsız kurbağanın başına vurarak hayvanı öldürdü.

O günden sonra oğlanda bir değişiklik oldu; kurbağa yaşadığı sürece hem büyümüş, hem de güçlenmişti. Şimdiyse o güzel ve kıpkırmızı yanakları soldu ve zayıflamaya başladı.

Aradan çok geçmedi, uğursuz puhu kuşu o gece ötmeye başladı ve kızılgerdan kuşu ufak dallarla yaprakları toplayarak bir çelenk yaptı; az sonra da çocuğun cenazesi kalktı.

II

Öksüz bir kız şehir surlarında oturmuş iplik eğirmekteydi. Duvar aralığından çıkan bir kurbağa gördü. Öksüz kız hemen boynundaki mavi ipek eşarbı çıkarıp yere serdi; kurbağa bunu çok sevdi ve üzerinde oynayıp durdu hep.

Neyse, kurbağa bunu görünce geri döndü. Yanında ufak bir taç getirmişti, eşarbın üzerine bıraktıktan sonra yine gitti. Kız tacı alıp başına koydu; pırıl pırıl parlıyordu, incecik altın tellerle işlenmişti.

Aradan çok geçmeden kurbağa yine çıkageldi; ama tacı göremeyince duvara tırmandı ve üzüntüden kafasını duvara vuramaya başladı. Vurdu, vurdu, sonra gittikçe gücünü kaybetti ve ölüp kaldı.

Kız o tacı başına koymayıp da yerinde bırakmış olsaydı kurbağa ona daha kim bilir ne kıymetli şeyler getirecekti.

III

Kurbağa seslendi: Vrak, Vrak!

Çocuk cevap verdi: Gel artık, tembelliği bırak!

Ve kurbağa çıkageldi.

Çocuk, kız kardeşine sordu, “Kırmızı çorapları görmedin mi?”

Kurbağa cevap verdi, “Hayır, ben görmedim. Sen de mi görmedin? Vah, vah vah!”

192 | Korkmayı Öğrenenin Masalı

Bir babanın iki oğlu vardı; büyüğü akıllı ve dürüsttü; küçüğüse aptaldı, kafası çalışmıyordu, bu yüzden hiçbir şey öğrenemedi. Ondan bahsederken herkes “Babasının işi çok zor” diyordu.

Bir iş yapılması gerektiğinde hep büyük oğlan öne fırlıyordu. Ama babası onu geç saatte bir yere gönderdiğinde bu yol kilisenin önünden ya da mezarlıktan geçiyorsa “Ol-maz baba, oraya gitmem; beni korkutuyor” diyordu. Veya akşamları ocak başında, insanın tüylerini diken diken eden öyküler anlatılınca da “Uff, beni korkuttu” diyordu.

Küçük oğlan bir köşede oturuyor, anlatılanları dinliyor, ama korkmanın ne anlama geldiğini çıkaramıyor ve “Hep ‘beni korkuttu! beni korkuttu!’ diyorlar. Beni korkutmuyor işte! Ya da ben sanattan anlamıyorum” diye söyleniyordu.

Derken bir gün babası ona, “Hey, sen! Köşede öyle oturup duracağına bir şeyler öğren ki, ileride ekmeğini kazanasın! Bak, ağabeyin nasıl çalışıyor! Sen hiçbir işe yaramazsın, sıfırsın” dedi.

“Şey, baba” dedi oğlan, “Ben, beni korkutacak bir şeyi öğrenmek isterim.”

Ağabeysi bunu duyunca güldü ve şöyle düşündü: “Yüce Tanrım, amma da budala bir kardeşim var! Bunun adam olacağı yok! Başa gelen çekilir!”

Babası içini çekerek şöyle cevap verdi: “Korkmayı öğrenirsin, ama ekmeğini bununla kazanamazsın!”

Aradan çok geçmeden kilisenin zangocu onları ziyarete geldi. Oğlanın babası hiçbir şey bilmiyor, hiçbir şey öğrenmiyor diye küçük oğlundan şikâyetçi oldu.

“Düşünsenize, neyle geçineceğini sorduğumda bana korkuyu öğrenmek istediğini söyledi.”

“İstediği buysa, bunu benim yanımdayken öğrenebilir” diye cevap verdi zangoç. “Siz onu benim yanıma verin, yeter! Yarın gelir, kendisini alırım.”

Baba memnun kaldı ve “Neyse, oğlan bir şeyler öğrenir herhalde” diye düşündü.

Ertesi gün zangoç oğlanı yanına aldı, görevi çanları çalmaktı.

Birkaç gün geçtikten sonra zangoç onu gece yarısı kaldırdı; kuleye çıkarak çanları çalmasını istedi. “Korkmak neymiş, görürsün sen” diye aklından geçirerek gizlice onun peşinden gitti. Oğlan yukarı çıktıktan sonra yarı dönüş yapıp çanın halatını yakalamak isterken aşağıda, ses boşluğunun karşısındaki merdivende beyaz bir siluet gördü.

“Kim var orda?” diye seslendi. Ama siluet cevap vermediği gibi kımıldamadı bile.

“Cevap ver, yoksa aşağı iner, gecenin bu saatinde seni dışarı atarım!”

Ama zangoç hiç kıpırdamadan öylece durdu; oğlanın, kendisinin bir hortlak olduğuna inanmasını istiyordu.

Oğlan bir daha seslendi: “Ne arıyorsun burda? Erkeksen konuş! Yoksa seni merdivenden atarım, ona göre!”

“O kadar uzun boylu değil” diye düşünen zangoç hiç ses çıkarmadı ve taşlaşmış gibi kalakaldı.

Oğlan üçüncü kez seslendi, cevap alamayınca aşağı inerek o silueti merdivenden aşağı yuvarladı. Siluet on basamak merdiveni yuvarlanarak kat ettikten sonra bir köşede yığılıp kaldı.

Derken oğlan çanları çaldı, sonra da hiç laf etmeden yatağına gidip yattı ve uyudu.

Zangocun karısı uzun süre kocasını bekledi, ama adam bir türlü gelmedi. Bunun üzerine korkarak oğlanı uyandırdı. “Kocam nerde kaldı, biliyor musun?” diye sordu. “Kuleye senden önce gitmişti.”

“Hayır” diye cevap verdi oğlan. “Ama merdivenlerin öbür tarafındaki derin oyukta biri duruyordu. Hiç cevap vermeyince ve oradan da ayrılmayınca onu hırsız sanıp aşağı attım. Siz gidin bakın bakalım, o mu? Eğer oysa, üzgünüm.”

Kadın fırlayarak oraya gitti ve kocasını buldu. Bir köşede yatmış acı acı inleyip duruyordu, bir bacağı kırılmıştı!

Karısı onu yukarı taşıdı, sonra da bağıra çağıra oğlanın

babasına gitti. “Oğlunuz başımızı belaya soktu. Kocamı merdivenden aşağı yuvarladı, zavallı adamın bacağı kırıldı. Bu yaramaz oğlanı alın gidin” dedi.

Adam çok şaşırdı, hemen kiliseye vararak oğlanı haşladı. “Bu ne münasebetsizlik böyle? Yine şeytana mı uydun?”

“Baba, önce beni dinle” dedi oğlan. “Ben tamamen suçsuzum. O gecenin karanlığında orada öylece durmuştu; kim olduğunu bilmiyordum. Üç kez seslendim, ya konuşsun ya da gitsin diye!”

“Öff, seninle başım hep belada! Yıkıl karşımdan! Seni görmek istemiyorum artık” dedi babası.

“Peki, baba; gidiyorum! Korkunun ne olduğunu öğrendiğim günü bekle sen! Ben onu öğreneceğim ve ekmeğimi kazanacağım.”

“Ne istersen öğren” dedi babası. “Bana göre hava hoş! Al şu elli lirayı, sonra da git burdan! Kimseye nerden geldiğini ve kim olduğunu söyleme, çünkü senden utanıyorum!”

“Tamam, baba! Nasıl istersen öyle olsun. Hepsi buysa, mesele yok” dedi oğlan.

Ayrılış günü geldiğinde elli lirayı cebine koydu ve yollara düştü. Hep, “Beni korkutacak bir şey çıksa karşıma! Beni korkutacak bir şey çıksa karşıma!” diye söylenip duruyordu.

Derken bu mırıldanmayı duyan bir adam çıktı karşısına. Onu alarak bir darağacının olduğu yere götürdü ve şöyle dedi: “Bak, orada yedi kişiyi sallandırmışlar! Sen şimdi bunların dibinde bekle, yat. Gece olsun da bak, korku neymiş görürsün!”

“Hepsi buysa mesele yok” diye cevap verdi oğlan. “Hemen yapayım; eğer korkmayı öğrenirsem, şu elli lira senin olsun! Yarın sabah gel, bak.”

Ve darağacının yanına yaklaştı, oturup akşam olmasını bekledi. Üşüdüğü için ateş yaktı, ama gece yarısı öyle bir ayaz çıktı ki, ateşe rağmen ısınamadı. Rüzgâr cesetleri birbirine çarparken şöyle düşündü: “Sen burada, ateş başında üşüyorsun. Ya yukarda sallananlar ne yapsın?”

Onlara çok acıdığı için merdiveni darağacına dayayarak yukarı çıktı, yedi ölüyü de aşağıya aldı. Sonra ateşi karıştırdı, üfledi, canlandırdı; cesetleri de ısınsınlar diye etrafına dizdi. Ama onlar oturmuş vaziyette, hiç kımıldamadılar. Ateş hepsinin giysilerini tutuşturdu.

Bunun üzerine oğlan, “Dikkat edin, yoksa sizi yine asarım” diye seslendi.

Ama ölüler duymadı, sustu, giysileri yanarken hiç kıpırdamadı.

Bu kez oğlan kızdı. “Siz dikkat etmezseniz, ben de etmem. Sizlerle birlikte yanmaya hiç niyetim yok” diye söylenerek onları birer birer yine darağacına astı. Sonra ateş başına geçerek güzel bir uyku çekti.

Ertesi sabah adam çıkageldi, elli lirasını almak istedi. “Korkmanın ne demek olduğunu anlamışsındır herhalde?” dedi.

“Hayır” diye cevap verdi oğlan. “Nerden anlayayım ki? Şu gördüklerin hiç ağızlarını açmadı. Öyle aptallar ki, giysilerinin tutuşmasına bile aldırmadılar.”

Adam baktı ki, elli lira falan kazanacağı yok, “Böylesine de hiç rastlamadım” diye söylenerek aldı başını gitti.

Oğlan yoluna devam etti. Yine kendi kendine, “Ah, beni bir şey korkutsa! Beni bir şey korkutsa!” diye konuşuyordu. Bunu bir arabacı duyunca arkasından geldi ve “Kimsin sen?” diye sordu.

“Bilmiyorum” diye cevap verdi oğlan.

“Nereden geliyorsun?”

“Bilmiyorum.”

“Kim senin baban?”

“Söyleyemem!”

“Peki, ne diye öyle kendi kendine mırıldanıyorsun?”

“Beni bir şey korkutsun istiyorum; kimse de korkmayı öğretmiyor bana!”

“Bırak palavrayı da benimle gel” dedi arabacı. “Yatacak bir yer bulayım sana.”

Oğlan arabacıya katıldı. Akşama doğru, geceleyecekleri bir hana vardılar. Oğlan içeri girerken:

“Ah, beni korkutacak bir şey çıksa karşıma! Beni korkutacak bir şey çıksa karşıma!” diye söylendi.

Bunu işiten hancı güldü ve “O kadar meraklıysan tam yerine düştün o zaman” dedi.

Karısı, “Ses çıkarmayın” diye lafa karıştı. “Sizin gibi çok meraklıların hayatına mal oldu bu. Ertesi gün göremeyecek olan o güzel gözlerinize yazık olacak sonra.”

Ama oğlan, “Olsun, o zaman korku neymiş öğrenirim; zaten bunun için yollara düştüm” diye cevap verdi ve hancının yakasını bırakmadı. Bunun üzerine adam, korkunun ne demek olduğunu öğrenmek isteyen, pek uzakta olmayan uğursuz bir saraya giderek orada üç gece yatmasının yeterli olacağını söyledi. Hatta kral bunu başarabilene kızını verecekti! O kız da dünyanın en güzel kızymış! O sarayda kötü hortlakların koruduğu büyük bir hazine varmış. O hazine en fakir adamı bile çok zengin yaparmış! Şimdiye kadar çok kişi bunu denemiş, ama hiçbiri oradan canlı çıkmamış.

Ertesi sabah oğlan kralın huzuruna çıktı, “İzin verirseniz şu uğursuz sarayda üç gece kalmaya hazırım ben” dedi.

Kral baktı; oğlandan hoşlanmıştı. “O zaman yanına canlı olmayan üç şey alabilirsin” dedi.

Oğlan, “Yanıma bir ateş, bir torna tezgâhı, bir de bıçaklı bir kesme tahtası alayım” diye cevap verdi.

Kral onları gün ışığında saraya taşıttı. Gece bastırınca oğlan saraya daldı; odalardan birinde iyice bir ateş yaktı, yanına başına kesme tahtasını ve bıçağı yerleştirdi, kendisi de torna tezgâhının başına oturdu.

“Ah, beni korkutacak bir şey çıksa karşıma” diye söylendi: “Ama galiba burada bir şey öğrenemeyeceğim.”

Gece yarısına doğru ateşi biraz canlandırmak için üflerken bir köşeden, “Miyav! Miyav! Ne de soğuk yav” diye bir ses işitti.

“Aptallar” diye seslendi oğlan. “Ne bağıırıyorsunuz öyle? Üşüyorsanız, gelin ocak başına, ısının!”

Bunu söyler söylemez iki tane koskoca kara kedi bir sıçrayışta oğlanın yanına gelerek yere oturdu ve ona ateşli ve vahşi gözlerle bakmaya başladılar. Biraz ısındıktan sonra, “Arkadaş, iskambil oynayalım mı?” diye sordular.

“Neden olmasın? Ama önce şu patilerinizi gösterin!”

Kediler pençelerini uzattılar.

“Ooo, amma da uzun tırnaklarınız varmış! Önce onları

kesmem lazım” diyen oğlan her iki kediyi boyunlarından tutarak ayaklarını mengeneyle kısırdı:

“Tırnaklarınızı gördükten sonra iskambil oynamaya hevesim kalmadı” dedikten sonra onları öldürüp suya attı.

Onları böylece susturduktan sonra ateşin başına geçtiği anda her köşeden kara kediler ve kara köpekler saldırmaya başladı. Sayıları durmadan artıyordu, hepsi ciyak ciyak bağırarak ateşi dağıtıp söndürmek istedi. Oğlan bir süre onları sakın sakın izledi, sonra kafası attı ve eline aldığı bıçağı üzerlerine atılarak “Defolun gidin, it sürüsü” diye haykırdı.

Bir kısmı kaçtı, kaçamayanları öldürüp suya attı. Geri dönünce ateşi canlandırdı ve ısınmaya başladı. Öylece otururken göz kapakları ağırlaştı, uyumak istedi. Etrafına bakındı, bir köşede kocaman bir yatak gördü.

“Bu bana uygun işte” diyerek yatağa uzandı.

Gözlerini kapamak istediği anda yatak kendiliğinden harekete başlayarak bütün sarayı dolaştı.

“Hadi, öyle olsun bakalım” diye söylendi oğlan.

Yatak sanki altı atın koşulduğu bir araba gibi eşiklerden, merdivenlerden hop! hop! bir aşağı bir yukarı inip çıkmaya başladı.

Oğlan yastığı ve yorganı fırlatıp atarak, “Nasıl istersen öyle git” diyerek ateşin başına geçti ve gün doğana kadar uyudu.

Ertesi sabah kral gelip de onu yerde yatar görünce hortlaklar tarafından öldürüldü sanarak, “Yazık oldu yakışıklı delikanlıya” dedi.

“O kadar uzun boylu değil” diye cevap verdi oğlan.

Kral çok şaşırdı ve sevindi; ona nasıl olduğunu sordu.

“Gayet iyiyim” diye cevap verdi oğlan. “İlk gece geçti, öbür iki geceyi de atlatırım herhalde.”

Ve daha sonra hancının yanına vardığında adamın gözleri fal taşı gibi açıldı. “Seni bir daha canlı göreceğimi hiç sanmıyordum; korkunun ne demek olduğunu öğrendin mi artık?” diye sordu.

“Hayır, hepsi boşuna! Keşke biri çıkıp da bunun nasıl bir şey olduğunu söylese!”

Yine de ikinci gece eski saraya gitti, yine ateş başına geçerek eski havasını tutturdu. “Keşke beni korkutacak bir şey gelse başıma” diye.

Gece yarısı olunca bir gürültü koptu. Önce yavaş başladı, sonra hızlandı, daha sonra da azaldı ve birden, bacadan bir çığlık atarak önüne yarı insan bir yaratık düştü.

“Hoppala! Bunun yarısı eksik” diye mırıldandı oğlan.

Derken gürültü yeniden başladı; tepinmeler ve yakınmalar arasında o yaratığın ikinci yarısı düştü önüne.

“Dur da, sana şu ateşi yakayım önce” diyen oğlan bunu yaptıktan sonra etrafına bakındı. O iki parça birleşmişti ve şimdi karşısındaki sırada korkunç bir adam oturmaktaydı.

“Böyle iddiaya girmedik” dedi, “O sıra benim!”

Adam onu iteleyerek sıradan düşürmek istedi, ama oğlan buna izin vermedi, aynı şekilde iteleyerek adamı sıradan düşürdü.

Bu kez pek çok adam çıkageldi; dokuz tane ölü bacağıyla iki ölü kafasını bir araya getirip top oynamaya başladılar.

Oğlanın da içinden top oynamak geldi:

“Ben de size katılabilir miyim?” diye sordu.

“Evet, eğer paran varsa” dediler.

“Yeterince param var” dedi oğlan. “Oynadığınız toplar tam toparlak değil” diyerek ölü kafalarını tornadan geçirerek yusuvarlak yaptı.

“Şimdi daha iyi oldu. Hadi bakalım” diyerek onlarla oyna başladı; biraz para kaybetti, ama saat on ikiyi vurduğunda hepsi kaybolup gitti. O da yere uzanarak güzel bir uyku çekti. Ertesi sabah kral ne var ne yok diye bakmaya geldi.

“Bu sefer nasıl oldu?” diye sordu.

“Top oynadım. Birkaç lira kaybettim” diye cevap verdi oğlan.

“Korkmadın mı?”

“Ne korkması? Eğlenip durdum hep. Korkmanın ne olduğunu bir bilsem!”

Üçüncü gece yine sırasına oturdu, canı çok sıkılmıştı. “Bir kere korksam bari” diye mırıldandı.

Vakit çok geç olunca kapı gibi altı adam çıkageldi; yanlarında bir tabut vardı.

Bunu görünce oğlan, “Bu bizim yeğen olmalı yahu! Birkaç gün önce ölmüştü” diye söylenirken parmağıyla bir işaret yaptı. “Gel, yeğen, gel” dedi.

Adamlar tabutu yere koydu; bizimki hemen onun yanına yaklaşıp kapağını açtı. İçinde bir ölü yatıyordu. Yüzüne dokundu, buz gibi soğuktu.

“Dur seni biraz ısıtayım” diyerek ocağa gitti. Ellerini ısıttı, sonra ölünün yüzüne koydu, ama ölü soğuk kaldı. Bu sefer onu tabuttan çıkardı, ateşin başına getirdi, dizine yatırdıktan

sonra kanı yine damarlarında dolaşsın diye kollarını ovuşturdu. Bunun da bir yararı olmayınca aklına bir şey geldi.

“İkimiz aynı yatakta yatarsak ısınırız” diye mırıldandı ve ölüyü yatağa getirerek üzerine yorganı çekti; kendisi de onun yanına uzandı.

Bir süre sonra ölü de ısındı ve kıpırdamaya başladı.

Bunun üzerine oğlan, “Gördün mü, yeğen. Seni nasıl ısıttım” dedi.

Ama ölü yerinde doğrularak, “Şimdi seni boğacağım” dedi.

“Nee? Böyle mi teşekkür edilir? Seni yine tabuta sokayım da gör” diyen oğlan onu taşıyarak tabuta koydu ve kapağını kapadı. Aynı anda altı adam geri gelerek tabutu alıp gitti.

“Bu beni kokutmadı ki! Anlaşılan ömrümce bir şeyler öğrenemeyeceğim” diye söylendi oğlan.

Derken içeri bir adam girdi. Bu öbürlerinden de iriydi, ama yaşlıydı, uzun ve beyaz bir sakalı vardı. “Seni bücür, korkmak neymiş görürsün sen! Şimdi öleceksin” dedi.

“O kadar acele etme” diye cevap verdi oğlan. “Öleceksem benim de söyleyecek bir çift lafım olmalı!”

Canavar adam, “Şimdi seni tutayım da gör” dedi.

“Ağır ol bakalım! O kadar kasılma! Ben de en az senin kadar, hatta senden daha kuvvetliyim!”

“Görelim bakalım” dedi yaşlı adam. “Eğer benden daha kuvvetliysen seni serbest bırakırım. Bir deneyelim, hadi!”

Ve onu karanlık ve dar bir yoldan bir demirci ocağına götürdü. Sonra eline bir balta alarak bir vuruşta örsü yere çaktı.

“Ben bundan daha iyisini yaparım” diye cevap verdi oğlan öbür örse yaklaştı; yaşlı adam da onun ne yapacağını görmek için yanına yanaştı; bembeyaz sakalı aşağıya sarkmaktaydı. Oğlan baltayı alarak bir vuruşta örsü ikiye yarıdı ve yaşlı adamın sakalını mengeneyle sıkıştırdı:

“Şimdi seni ele geçirdim; ölme sırası sende” dedi.

Sonra eline geçirdiği bir demir çubukla adamı dövmeye başladı. Adam sızlandı ve bu dayığı keserse ona büyük bir servet bağışlayacağını söyledi.

Oğlan baltayı yere koydu ve adamı serbest bıraktı.

Yaşlı adam onu yine saraya götürdü ve içi altın dolu üç tane sandık gösterdi ve “Bunlardan biri fakirlerin, biri kralın ve biri de senin olacak” dedi. Bu sırada saat on ikiyi vurdu ve hortlak ortadan kaybolup gitti, oğlan karanlıkta kalakaldı.

“Ben buradan çıkarım” diye söylenerek geldiği yoldan odasına döndü ve ateş başında yatarak uyudu.

Ertesi sabah kral geldi ve “Ee, artık korkunun ne demek olduğunu öğrendin mi bari?” diye sordu.

“Hayır, neymiş o? Ölmüş olan yeğenim oradaydı, derken sakallı bir adam geldi, aşağıda bir sürü altın gösterdi, ama korkmanın ya da ürkmenin ne demek olduğunu bana anlatmadı” diye cevap verdi oğlan.

Kral, “Sen sarayı büyüden kurtardın, kızım ile evlenebilirsin” dedi.

“Hepsi güzel de, korku nasıl bir şeymiş, hâlâ anlamış değilim” diye cevap verdi.

Altını mahzenden çıkardılar. Düğün yapıldı. Karısını o kadar seven ve o kadar mutlu olan oğlan hep, “Biri çıksa da,

beni korkutsa! Biri çıksa da, beni korkutsa!” deyip duruyordu.

Sonunda karısının canına tak etti.

Oda hizmetçisi, “Ben size yardım edeyim isterseniz? Korkmanın ne olduğunu anlar o zaman” dedi.

Sonra da bahçeyi geçerek bir derenin başına geldi, bir kova dolusu kayabalığı alıp eve döndü.

O gece genç kral uyurken karısı usulca onun yorganını çekip aldı, içi buz gibi suyla ve balıkla dolu kovayı kocasının üstüne boca etti; ufak balıklar sağa sola sıçramaya başladı.

Oğlan uyanıverdi ve “Ah, karıcığım! Korkuttun beni yahu! Şimdi anladım korkmanın ne demek olduğunu” diye cevap verdi.

193 | Meryem Ana

Büyük bir ormana yakın bir yerde bir oduncu karısıyla birlikte yaşıyordu. Üç yaşında da bir kızı vardı. Aile o kadar fakirdi ki, artık yiyecek ekmekleri bile kalmamıştı. Çocuğu nasıl besleyeceklerini bilemiyorlardı.

Bir sabah oduncu odun kesmek için ormana gitti. Tam işe başlarken karşısına güzel bir kadın çıktı; başında pırıl pırıl yıldızlı bir taç taşıyordu:

“Ben İsa’nın annesi Meryem Ana’yım. Sen fakirsin, çocuğunu bana getir. Ben onu yanıma alayım; hem beslerim hem de bakarım” dedi.

Oduncu razı oldu, çocuğunu getirip Meryem Ana’ya verdi. O da onu alarak cennete götürdü. Orada çocuğun durumu düzeldi, şekerli ekmek yedi, tatlı süt içti; giysileri altındandı; çocuk melekler onunla oynuyordu hep.

Ve kız on dört yaşına basınca onu yanına çağırarak şöyle dedi: “Sevgili çocuğum, ben büyük bir geziye çıkıyorum. Sen cennetin on üç kapısının anahtarlarını al, sakla! Bu kapılardan on ikisini açıp içerdeki güzellikleri görebilirsin; ama en ufak anahtarın açacağı ön üçüncü kapıyı açmak yasak! Açarsan başına uğursuzluk çöker, ona göre!”

Kız bu konuda söz verdi, ama Meryem Ana gittikten sonra cennetteki odaları dolaşmaya başladı. Her gün bir kapı açarak on iki kapıyı da açıp odaları gezdi. Her odada bir havari vardı, çevresindeki her şey muhteşemdi. Kız tüm bu gü-

zelliklere hayran kaldı, kendisine katılan melekler de onunla birlikte sevindiler hep. Sıra yasaklanmış kapıya geldi.

Kız bunun ardında ne olduğunu çok merak ettiği için meleklerden birine şöyle dedi: “Açmak istemiyorum, içine girmeye de niyetim yok, sadece anahtarı kilitte biraz döndürüp kapı aralığından içeri bakacağım.”

“Olmaz!” diye cevap verdi melek. “Günaha girersin. Meryem Ana bunu yasakladı; sonra başın belaya girer.”

Kız sustu, ama merakını yenememişti; içi içini yiyordu. Tüm melekler dışarı çıktıktan sonra şöyle düşündü: “Şimdi yalnız kaldım, içeri bakabilirim. Bunu yaparsam nasılsa kim-
senin haberi olmayacak.”

Anahtarı cebinden çıkardı, kilide soktu ve çevirdi. Kapı açıldı; ateşler içinde Kutsal Üçlü’yü* ve ihtişamı gördü. Bir süre orada kalakaldı, her şeye şaşkınlıkla baktı ve parmağıyla o pırıl pırıl parlayan eşyalardan birine dokundu ve birden parmağı altın kesildi. Bunu görünce çok korktu, kapıyı hızla kapayarak oradan koşarak uzaklaştı. Ve bu korku hiç bitmek bilmedi; ne yapsa etse kalbi küt küt çarpıyor ve bir türlü sakinleşmiyordu. Parmağı da öyle altın suyuna batmış gibi kaldı, ne kadar temizleyip ovaladıysa da o altını çıkaramadı.

Aradan çok geçmeden Meryem Ana geri döndü. Kızı yanına çağırarak ondan cennetin anahtarlarını istedi. Kız anahtar destesini verince Meryem Ana onun gözlerinin içine bakarak:

Aradan çok geçmeden Meryem Ana geri döndü. Kızı yanına çağırarak ondan cennetin anahtarlarını istedi. Kız anahtar destesini verince Meryem Ana onun gözlerinin içine bakarak:

* Baba, oğul ve Kutsal Ruh’tan oluşan kutsal üçlü –çn.

“On üçüncü kapıyı açtın mı?” diye sordu.

“Hayır” diye cevap verdi kız. Meryem Ana elini onun kalbine koydu ve ne kadar hızlı çarptığını hissederek, onun yasadığı halde kapıyı açtığını anladı ve bir daha sordu:

“Gerçekten açmadın mı?”

“Hayır” diye cevap verdi kız yine. Ama Meryem Ana kızın parmağının altına boyanmış olduğunu görünce, yasağa uymadığını anlayarak üçüncü kez sordu:

“Bunu yapmadın mı?”

“Hayır” diye cevap verdi kız üçüncü kez.

Bunun üzerine Meryem Ana, “Sözümü dinlemedin, ayrıca yalan söyledin, artık cennette kalmaya layık değilsin” dedi.

Ve kız derin bir uykuya daldı; uyandığı zaman kendisini yeryüzünde, ıssız bir yerde buldu. Seslenmek istedi, ama sesi çıkmadı. Yerinden fırlayıp koşmak istedi, ama nereye gitse etrafı çalılıkla çevriliydi ve bunları aşamadı. İçinde kapalı kaldığı bu vahada içi oyuk, yaşlı bir ağaç vardı; bunu barınak

zelliklere hayran kaldı, kendisine katılan melekler de onunla birlikte sevindiler hep. Sıra yasaklanmış kapıya geldi.

Kız bunun ardında ne olduğunu çok merak ettiği için meleklerden birine şöyle dedi: “Açmak istemiyorum, içine girmeye de niyetim yok, sadece anahtarı kilitte biraz döndürüp kapı aralığından içeri bakacağım.”

“Olmaz!” diye cevap verdi melek. “Günaha girersin. Meryem Ana bunu yasakladı; sonra başın belaya girer.”

Kız sustu, ama merakını yenememişti; içi içini yiyordu. Tüm melekler dışarı çıktıktan sonra şöyle düşündü: “Şimdi yalnız kaldım, içeri bakabilirim. Bunu yaparsam nasılsa kim-

senin haberi olmayacak.”

Anahtarı cebinden çıkardı, kilide soktu ve çevirdi. Kapı açıldı; ateşler içinde Kutsal Üçlü’yü* ve ihtişamı gördü. Bir süre orada kalakaldı, her şeye şaşkınlıkla baktı ve parmağıyla o pırıl pırıl parlayan eşyalardan birine dokundu ve birden parmağı altın kesildi. Bunu görünce çok korktu, kapıyı hızla kapayarak oradan koşarak uzaklaştı. Ve bu korku hiç bitmek bilmedi; ne yapsa etse kalbi küt küt çarpıyor ve bir türlü sakinleşmiyordu. Parmağı da öyle altın suyuna batmış gibi kaldı, ne kadar temizleyip ovaladıysa da o altını çıkaramadı.

Aradan çok geçmeden Meryem Ana geri döndü. Kızı yanına çağırarak ondan cennetin anahtarlarını istedi. Kız anahtar destesini verince Meryem Ana onun gözlerinin içine bakarak:

* Baba, oğul ve Kutsal Ruh’tan oluşan kutsal üçlü –çn.

“On üçüncü kapıyı açtın mı?” diye sordu.

“Hayır” diye cevap verdi kız. Meryem Ana elini onun kalbine koydu ve ne kadar hızlı çarptığını hissederek, onun yasadığı halde kapıyı açtığını anladı ve bir daha sordu:

“Gerçekten açmadın mı?”

“Hayır” diye cevap verdi kız yine. Ama Meryem Ana kızın parmağının altına boyanmış olduğunu görünce, yasağa uymadığını anlayarak üçüncü kez sordu:

“Bunu yapmadın mı?”

“Hayır” diye cevap verdi kız üçüncü kez.

Bunun üzerine Meryem Ana, “Sözümü dinlemedin, ayrıca yalan söyledin, artık cennette kalmaya layık değilsin” dedi.

Ve kız derin bir uykuya daldı; uyandığı zaman kendisini yeryüzünde, ıssız bir yerde buldu. Seslenmek istedi, ama sesi çıkmadı. Yerinden fırlayıp koşmak istedi, ama nereye gitse etrafı çalılıkla çevriliydi ve bunları aşamadı. İçinde kapalı kaldığı bu vahada içi oyuk, yaşlı bir ağaç vardı; bunu barınak

olarak kullanabilirdi. Nitekim o oyuğa girdi; gece olunca orada uyudu; rüzgâr da esse, yağmur da yağsa, hep orada barındı. Ama işte bu sıkıntılı bir yaşamdı; düşündü de, cenneteki hayatı ne kadar güzeldi! Meleklerle ne güzel oynamıştı! Derken acı acı ağlamaya başladı. Ağaç kökleri ve bulabildiği kadar yabancı meyvelerle beslendi hep. Sonbahar gelince yere düşen cevizleri ve yaprakları toplayarak barınağa götürdü. Kışın cevizleri yedi; kar yağıp buz tutunca, üşümek için ufak hayvanların yaptığı gibi yapraklara sarındı.

Çok geçmeden giysileri yırtıldı ve parça parça yere düştü.

Ne zaman güneş doğup havayı ısıtsa dışarı çıkıyordu. Uzun saçları tüm bedenini bir manto gibi örtüyordu.

Böylece yıllar geçti ve dünyanın her türlü sefaletini ve acımasızlığını yaşadı.

Ve bir gün ağaçlar yeşerirken o ülkenin kralı ava çıktı ve bir ceylanın peşine düştü. Hayvan dikenli fundaların arasına saklandığı için kral atından indi, kılıcını çekerek çalılıklar arasından kendine yol açtı. Ve oradan kurtulduğunda bir ağacın altında harika güzellikte bir kızın oturduğunu gördü; kızın altın saçları ta yere kadar sarmıştı.

Kral olduğu yerde kalakaldı; çok şaşırılmıştı.

“Kimsin sen? Bu vahada işin ne?” diye sordu.

Kız cevap vermedi, çünkü ağzını açamadı.

Kral da sessiz kaldı, kıza şaşırarak baktı, sonra yine konuştu. “Benimle saraya gelmek ister misin?”

Kız başını hafifçe öne eğdi. Kral onu kollarına alarak ata bindirdikten sonra birlikte saraya doğru yol aldılar.

Saraya vardıklarında kral ona güzel elbiseler giydirdi ve

her ne istediye ona fazlasıyla verdi.

Kız hâlâ konuşamasa da o kadar güzel ve sevimliydi ki, kral ona gönlünü kaptırdı ve çok geçmeden evlendiler.

Bir yıl kadar geçtikten sonra kraliçe bir oğlan dünyaya getirdi. O gece yatağında yalnız yatarken Meryem Ana çıkageldi.

“Bana gerçeği söyleyerek yasaklı kapıyı açtığını itiraf edecek misin? Edersen senin ağzını açarım; ama işlediğin günahı hâlâ inkâr edip ısrarla yalan söylersen, yeni doğmuş çocuğunu alır giderim” dedi.

O an için kraliçenin cevap vermesine izin verildiyse de inadından vazgeçmedi ve “Hayır, yasaklı kapıyı açmadım” dedi. Bunun üzerine Meryem Ana kucağındaki çocuğu çekip aldı ve gözden kayboldu.

Ertesi sabah çocuk bulunamayınca herkes dedikoduya başladı. Kraliçe bir yamyammış, kendi çocuğunu öldürüp yemişmiş!

Kraliçe tüm bunları işittiği halde ağzını açıp cevap veremedi. Krala karısını çok sevdiği için tüm bu söylenenlere inanmadı.

Bir yıl sonra kraliçe bir oğlan daha doğurdu. O gece yine Meryem Ana çıkageldi ve “Yasaklı kapıyı açtığını itiraf edersen hem çocuğunu geri veririm, hem de dilini çözerim. Ama günah işlemeye devam edersen, yani yine yalan söylersen bu yeni doğmuş çocuğunu da alırım” dedi.

Kraliçe yine, “Hayır, yasaklı kapıyı ben açmadım” diye cevap verdi.

Meryem Ana bu çocuğu da alarak cennete uçtu.

Ertesi sabah bu çocuğun da kaybolduğu duyulunca herkes kraliçenin oğlunu yuttuğunu söylemeye başladı ve kraldan onu mahkemeye çıkarmasını istediler.

Ama kral karısını o kadar seviyordu ki, anlatılanlara inanmadı ve danışmanlarını bu konuda konuştukları takdirde ölüm cezasıyla cezalandıracağını söyledi.

Bir yıl sonra kraliçe güzel bir kız doğurdu. O gece Meryem Ana üçüncü kez kraliçenin karşısına dikilerek, “Benimle gel” dedi ve onu elinden tutarak cennete götürdü; oradaki diğer iki çocuğu gösterdi. Çocuklar ona güldüler ve yerküreyle oynamaya başladılar.

Kraliçe bunu görüp sevinince Meryem Ana, “Hâlâ kalbin yumuşamadı mı? Yasaklı kapıyı açtığını itiraf edersen sana iki çocuğunu da geri veririm” dedi.

Kraliçe üçüncü kez, “Hayır, yasaklı kapıyı açmadım ben” diye diretti.

Meryem Ana onu yine yeryüzüne bıraktıktan sonra üçüncü çocuğu da yanına alıp gitti.

Ertesi sabah bu duyulduğunda, herkes bağışmaya başladı. “Kraliçe bir yamyamdır! Cezalandırılması lazım!”

Bu kez kral danışmanlarını görmezlikten gelemeydi. Kraliçe mahkemeye çıkarıldı. Ama hiç konuşamadığı için kendini savunamadı ve mahkûm oldu. Yakılarak ölecekti!

Oyunlar yerleştirildi; kraliçeyi bir direğe bağladılar; alevler etrafını sarmaya başladı. İşte o anda kadının inadı geçti, kalbi pişmanlıkla doldu ve “Keşke ölmeden önce dilim çözülsede, kapıyı açtığımı söyleyebilsem” diye aklından geçirdi. İşte o anda sesine kavuşuverdi ve şöyle haykırdı:

“Evet, Meryem Ana, o kapıyı ben açtım!”

O anda yağmaya başlayan yağmur alevleri söndürdü. Kraliçenin başı üzerinde bir ışık belirdi ve Meryem Ana gökten indi. Her iki yanında birer küçük çocuk, kucağında da bir bebek vardı. Kraliçeye şefkatle yaklaştı ve “Kim işlediği günahı itiraf edip pişmanlık duyarsa, o kişi affedilir” diyerek üç çocuğunu kraliçeye verirken dilini de çözdü ve ona ömür boyu mutluluk diledi.

194 | Pfriem Usta

Pfriem Usta kısa boylu, zayıf ve hiç yerinde duramayan huzursuz bir adamdı. Kargaburunluydu, yüzü sivilceliydi ve soluktu; kırılmış saçları dağınıktı; ufalcık gözleri fıldır fıldırdı. Gözünden hiçbir şey kaçmazdı; her şeyde bir kusur bulur ve haklı çıkmaya çalışırdı. Yolda kollarını sağa sola sallayarak yürürdü. Bir keresinde su taşımakta olan bir kıza öyle bir çarptı ki, kova baş aşağı olarak üstünü başını ıslattı.

Silkinerek, “Aptal kız” diye seslendi. “Arkandan geldiğimi görmedin mi?”

Mesleği kunduracılıktı; derileri dikerken kunduracı bizi ni öyle bir kullanırdı ki, yara almamak için uzakta durmak gerekirdi. Hiçbir çırak onun yanında bir aydan daha fazla kalamazdı; en iyi çalışanda bile hep bir kusur bulurdu. Yok di kişler uymamış, yok birinin boyu daha uzun olmuş, yok bir topuğu daha yüksek tutulmuş ya da deri iyice dövülmemiş!

Bir gün, “Dur hele” diye bağırdı çırağına. “Deri nasıl dövülmüş göstereyim sana” diyerek eline aldığı bir değnekle oğlanın sırtına birkaç kere vurdu. Herkese tembel diyordu. Oysa kendisinin pek öyle uzun boylu çalıştığı yoktu; çünkü on beş dakika olsun bir yerde devamlı oturmuyordu.

Bir gün karısı erkenden kalkarak ocağı yaktı; bizimki yaktan fırlayarak yalınayak mutfığa koştu.

“Evi mi yakacaksın sen? Bu ateşte öküz bile kızartılır.

Odunu bedava mı alıyorum sandın sen?" diye haykırdı.

Kazan başındaki hizmetçiler gülerek aralarında dedikodu yapmaya başlayınca adam durumu anladı ve "İşi olmayan kazlar hep tıslar işte! Sabun sizin neyinize? İsraf bu! Tembelliğiniz yetmiyormuş gibi bir de ellerinizi korumak için çamaşırları sıkamak istemiyorsunuz" diye haykırdı.

Sonra yerinden kalkarak içinde sodalı suyun olduğu kovaya bir tekme attı; bütün mutfak su içinde kaldı.

Bir gün yeni bir ev yapılırken pencereden baktı. "Yine deniz kumu kullanıyorlar; kurumaz ki! Bu evde kimse sağlam kalmaz; heriflere baksana, tuğlaları nasıl diziyor! Bunun harcı da bir işe yaramaz. Çakıl kullanmak lazım, kum değil! Bir gün bu evin başlarına yıkıldığını da göreceğim herhalde" diye söylendi.

Yerine oturdu, birkaç dikiş attı, sonra önlüğünü yana fırlatarak yerinden kalktı. "Dışarı çıkayım da şunların vicdanına sesleneyim bari" dedi. Ama duvarcılarla karşılaştı.

"Bu ne be!" diye bağırdı. "Ölçüye göre çalışmıyorsunuz! Keresteler doğru dikilmemiş ki! Tuğlalar hep yana kaymış!"

Duvarcılardan birinin elinden balyozu alarak nasıl kırılacağını gösterdi. Sonra kerpiç dolu bir arabanın geldiğini görünce, balyozu yere fırlattıktan sonra köylünün yanına sığırdı:

"Hiç insaf yok mu sizde?" diye bağırdı: "Bu ağır yükü kim taşır be? Zavallı hayvanlar nerdeyse yere çökecek!"

Köylü cevap vermedi.

Pfriem o kızgınlıkla eve döndü. Tam işe başlayacaktı ki, çırağı ona bir ayakkabı uzattı.

“Ne oldu yine?” diye haykırdı adam. “Ayakkabıları bu kadar geniş tutma demedim mi sana? Kim bunu satın alır? Ayakkabı değil, sırf taban bu! Emir verdim mi yerine getirilmeli, işte o kadar!”

“Belki haklısın usta” diye cevap verdi oğlan. “Ama bir işe yaramaz dediğiniz bu ayakkabının derisini siz kesip çalıştınız. Demin dışarı çıkarken tezgâhınızdan düşürdünüz, ben sadece onu yerden alıp size uzattım. Gökten melek inse size yaranamaz!”

Pfriem Usta bir gece rüyasında öldüğünü ve cennete gittiğini gördü. Oraya varınca kapıya olanca gücüyle vurdu. “Niye sanki şu kapıya demir halka asmamışlar? İnsan vururken kemikleri acıyor.”

Kapıyı havari Petrus açtı ve içeri girmek isteyen bu heyecanlı kişinin kim olduğunu görmek istedi.

“Haa, siz misiniz Pfriem Usta” dedi. “Sizi içeri alayım, ama şimdiden uyarıyorum: her zamanki âdetlerinizden vazgeçin! Cennette bulunanları sakın paylamayın! Yoksa cermesini siz çekersiniz!”

“Uyarıya gerek yok” diye karşılık verdi Pfriem. “Burada nasıl davranılacağını biliyorum ben. Neyse ki, burada her şey kusursuz, yeryüzündeki gibi değil.”

Ve içeri girdi, cennetin koskocaman odalarında bir aşağı bir yukarı gezindi. Sağına soluna bakındı; az sonra başını iki yana sallayarak kendi kendine homurdandı. Bir kalas taşımakta olan iki meleğe baktı. O kalası uzunlamasına değil de, enlemesine taşıyorlardı. Kendi gözündeki mertegi görmeyip karşısındakinde kusur ararcasına, “Böyle akılsız iş olur mu?” diye düşündü ama sustu ve durumu kabullendi. “Aslında

fark etmez; ha öyle taşımışsın, ha böyle! Önemli olan, taşınması. Bakıyorum da, hiçbir yere çarpmıyorlar” diye kendi kendisini yatıştırdı.

Az sonra iki melek daha gördü; kuyudan çıktıkları suyu bir fıçıya dolduruyorlardı. Ama fıçıda bir sürü delik vardı ve su, her delikten dışarı akıyordu. Toprağa sanki yağmur yağıyordu! “Yahu olur mu bu iş!” diye haykıracak oldu, ama kendini tuttu. “Belki de vakit geçirmek için böyle yapıyorlar; hoşlarına gidiyor herhalde! Bakıyorum, cennette bile tembellikten böyle saçma sapan işler yapıyorlar” diye mırıldandı.

Biraz daha yürüdü, derken derin bir çukura saplanmış bir araba gördü. Yanı başında duran arabacıya:

“Böyle kafasızca yüklersen böyle olur işte! Hiç şaşmamak lazım! Ne yükledin ki?”

“Olmayacak istekler” diye cevap verdi adam. “Doğru yolu bulamadım, ama en azından arabayı yokuşa sürdüm; herhalde beni burda böyle bırakmazlar.”

Gerçekten bir melek çıkageldi ve iki atı arabaya koştı.

“Çok iyi” dedi Pfriem. “Ama iki at, bu arabayı oradan çıkaramaz. En az dört at lazım.”

Bir başka melek gözüktü, yanında iki at vardı. Ama onları öne değil de, arkaya koştı.

Pfriem Usta artık dayanamadı ve “Aptal!” diye haykırdı. “Ne yapıyorsun sen orda? Hiç böyle bir şey olur mu dünyada? Araba böyle mi kurtarılır? Sizin kafalar böyle mi çalışıyor yani?”

Daha fazla konuşmak istedi, ama cennet sakinlerinden

biri, onun yakasına yapıştı ve inanılmaz bir güçle dışarı attı.

Kapı önünde Usta, başını çevirerek bir kez daha dört kanatlı atla havaya yükselen arabaya baktı.

İşte o anda Pfriem Usta uyandı.

“Cennette bazı şeyler gerçekten de dünyadakinden farklıymış” diye mırıldandı. “Bazı şeyleri hoş görebiliyorsun. Ama bir arabaya hem önden hem arkadan at koşulduğunu kim sabırla izleyebilir? Elbette, kanatları varmış atların! Ama bunu kim, nerden bilecek? Öte yandan atların dört ayağı varken onlara kanat takmak da büyük bir aptallık. Hadi artık kalkayım bari! Yoksa evde herkes yanlış bir şeyler yapacak. İyi ki ölmemişim be!”

195 | Meryem'in Bardağı

Bir zamanlar bir arabacı vardı. Arabasını şarap fıçlarıyla doldurmuştu; ancak araba çukura düştü ve adam ne yaptıysa onu çıkaramadı.

Tam o sırada karşısına Meryem Ana çıktı. Zavallı adamın başının dertte olduğunu görünce ona, “Ben yorulдум, susadım. Bana bir bardak şarap ver de arabanı çukurdan çıkarayım” dedi.

“Hemen vereyim, ama bardağım yok” diye cevap verdi adam.

Bunun üzerine Meryem Ana, kırmızı çizgili, beyaz bir çiçeği sapıyla kopardı ki, buna halk ağzında çanak çiçeği deniyordu; çanağa da çok benziyordu. Onu arabacıya verdi.

Adam onu şarapla doldurdu, Meryem Ana içti. İşte o anda araba çukurdan çıkıverdi. Arabacı yoluna devam edebildi artık.

İşte o çiçeğe bugün bile çanak çiçeği deniyor.

196 | Rapunzel*

Bir zamanlar bir karı koca vardı; uzun zamandır bir çocuk istemelerine karşın olmuyordu: Derken kadın Tanrı bana istediğimi verecek diye umutlandı. Evlerinin arka tarafında bir pencere vardı. Oradan bakıldığında, içinde bin çeşit kokulu otların ve dünyanın en güzel çiçeklerinin bulunduğu bir bahçe görünüyordu. Ama etrafı yüksek bir duvarla çevriliydi; kimse içeri girmeye cesaret edemiyordu. Çünkü bu bahçe büyücü bir kadına aitti; bu büyücü çok güçlüydü, herkes ondan çok korkuyordu.

Günün birinde evli kadın bu pencerede durup o bahçeye baktı. Tarhlardan birinde çok, ama çok güzel kuzukulağı yetişmişti; hepsi o kadar taze ve yeşildi ki, canı çekti. Artık her baktığında onları yemek istiyordu. Ama yiyemeyeceğini bildiği için de günden güne sararıp soldu; zayıfladı; çok kötü görünüyordu. Bu durum karşısında kocası dehşete kapılarak: “Neyin var senin, karıcığım?” diye sordu. “Ah, şu arka bahçedeki kuzukulağından yiyemezsem öleceğim galiba” dedi kadın. Onu çok seven kocası, “Karın ölmeden önce, ne pahasına olursa olsun, git şu kuzukulağını kopar” diye söyledi kendi kendine. Ve akşam karanlığında duvarın üstünden tırmanarak büyücünün bahçesine girdi; hemen bir öbek kuzukulağı çalarak karısına getirdi. Karısı kuzukulağı salata-

* Rapunzel’in tam karşılığı Kuzukulağı’dır –çn.

sı yaparak büyük bir iştahla yedi. O kadar ki, tadına doyamadı. Ve ertesi gün canı aynı salatayı üç misli fazla çekti. Karısının içi rahat etsin diye adam bir kez daha bahçeye dalmak zorunda kaldı. Akşam karanlığında yine duvarı tam aşarken durdu. Çok korkmuştu; çünkü karşısında büyücü kadını görürverdi. Kadın öfkeyle, “Buna nasıl cesaret edersin? Nasıl hırsız gibi bahçeme girip salatalarımı çalarsın? Gününü görürsün sen” dedi. Adam, “Nolur bağışla” dedi. “Bunu isteyerek yapmadım. Karım pencereden sizin marulları görmüş; canı o kadar çekmiş ki, yemezse ölürmüş.”

Bunun üzerine büyücü kadının öfkesi yatıştı ve “Madem ki öyle, marulları almana izin veriyorum, ama bir şartla” dedi. “Eşinin doğuracağı çocuğu bana vereceksin! Ona iyi bakılacak; ben tam bir anne gibi davranacağım.”

Adam korkudan her şeye razı oldu.

Kadın loğusa yatağındayken büyücü kadın çıkageldi; Rapunzel adını taktıktan sonra çocuğu alıp gitti.

Rapunzel çocukların en güzeli oldu. On iki yaşına bastığında büyücü kadın onu orman içindeki bir kuleye hapsetti. Bu kulenin ne kapısı vardı, ne de merdiveni. Sadece en yukarıda ufacık bir penceresi bulunuyordu. Büyücü kadın kuleye girmek istediğinde:

*Rapunzel, Rapunzel,
Saçını sarkıt, ey güzel.*

diyordu.

Genç kızın upuzun, altın sarısı saçları vardı. Büyücünün sesini duyar duymaz, ördüğü saçlarını çözerek, bir ucunu pencere pervazındaki bir kancaya doladıktan sonra on beş

metre aşağıya sarkıtıyor, büyücü de ona tutunarak yukarı çıkıyordu.

Birkaç yıl böyle geçti; bir gün bir prens kulenin önünden atıyla geçerken bir şarkı işitti; durup kulak kabarttı. Bunu söyleyen Rapunzel'di, can sıkıntısından vakit geçsin diye söylüyordu.

Prens onun yanına varmak istedi; kulenin kapısını aradıysa da bulamadı. Eve döndü. Ama duyduğu şarkı öylesine yüreğine işlemiştir ki ... artık her gün ormana çıkıyor ve kızın şarkısını dinliyordu. Bir keresinde bir ağacın altında durup beklerken bir büyücü kadının geldiğini gördü ve kadının:

*Rapunzel, Rapunzel,
Saçını sarkıt, ey güzel.*

diye seslendiğini duydu.

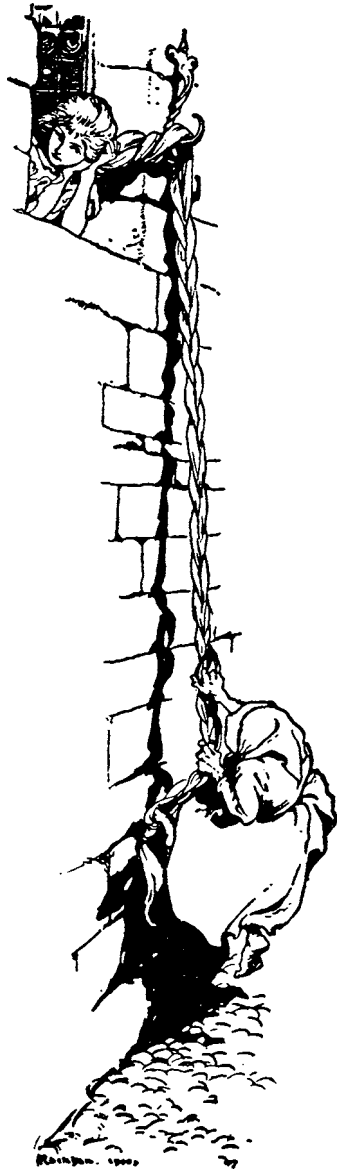
Rapunzel saçlarını sarkıttı; büyücü kadın ona asılarak yukarı tırmandı.

“Demek ki bunu merdiven yerine kullanıyor. Ben de şansımı denerim” diye düşündü prens ve ertesi gün hava kararırken kuleye yaklaşıp seslendi:

*Rapunzel, Rapunzel,
Saçını sarkıt, ey güzel!*

Ve saç aşağı sarkıtılır sarkıtılmaz ona asılarak yukarı tırmandı.

Rapunzel odasına bir adamın girdiğini görünce önce çok korktu, o zamana kadar hiç erkek görmemişti. Prens onunla dostça konuşmaya başlayarak onun şarkısını duyduğunu ve yüreğinin bundan çok etkilendiğini, bu yüzden onu görmeden edemeyeceğini anlattı. Rapunzel’in korkusu geçiverdi. Genç oğlan ona kendisini koca olarak kabul edip etmeyeceğini sordu. Onun ne kadar genç ve yakışıklı olduğunu görünce “O bana yaşlı cadı Gotel’den daha iyi bakacaktır” diye aklından geçirdi ve olumlu cevap verdi. Elini

onun elinin üzerine koyarak: Seninle gelmeye razıyım. Ama buradan nasıl çıkacağımı bilmiyorum. Bundan sonra her gelişinde bir yumak ipek iplik getir; ben onu örerek bir merdiven yaparım. Tamamlandığı zaman onunla aşağı inerim, sen de beni atına alıp götürürsün” dedi.

Ve şöyle kararlaştırdılar. Prens hep akşamları gelecekti, çünkü büyücü kadın hep gündüzleri çıkageliyordu.

Büyücü kadın hiçbir şeyin farkında olmadı. Ancak Rapunzel, “Söylesene Bayan Gotel, sizi yukarı çekmekte neden zorlanıyorum da, şu anda yanımda olan prensi çekmekte zorlanmıyorum?” deyince: “Eyvaah, imansız kız” diye haykırdı büyücü kadın. “Kulaklarım neler duyuyor! Ben seni herkesten sakladım, oysa sen bana ihanet ettin!”

Ve öfkeyle yakaladığı Rapunzel’in saçlarını sol eline birkaç kez doladı; sağ eline aldığı bir makasla onları dibinden kesiverdi. Örgülü saçlar şimdi yerde yatmaktaydı. Kadın o kadar acımasızdı ki, zavallı Rapunzel’i bir çölün ortasına bıraktı. Genç kız orada açlık ve sefalet içinde yaşayacaktı.

Büyücü kadın Rapunzel’i çölde bıraktıktan sonra aynı akşam kesik saçları pencere pervazına bağladı ve genç prens gelip de:

*Rapunzel, Rapunzel,
Sarkıt saçını, ey güzel!*

diye seslenince, saçı aşağı sarkıttı. Oğlan yukarı tırmandı, ama kulede sevgilisini değil de büyücüyü gördü. Cadoloz “A-ha” diye alaylı alaylı güldü. “Sevgilini almaya geldin; ama o güzel kuş artık yuvasında değil, artık ötmüyor. Onu kedi kaptı, seni de görürse gözlerini oyacak. Senin için Ra-

punzel yok artık! Onu bir daha hiç görmeyeceksin” diye ekledi.

Genç oğlan o kadar acı duydu ki, ne yaptığını bilemedi. Çaresizlikten kendini kuleden aşağı attı; ama hayatta kaldı, ancak çalılar gözüne girdi. Ve görme yeteneğini yitirmiş olarak ormanda yolunu şaşırdı; sadece ağaç kökleri ve meyve-lerle karın doyurdu. Sevgili eşini kaybetmiş olmanın verdiği kederle ağlayıp sızlanmaktan başka bir şey yapmadı. Bu şekilde birkaç yıl sefalet içinde yaşadı. Derken yolu, Rapunzel’in bulunduğu çöle düştü. Genç kadın dünyaya getirdiği ikiz çocuklarla –biri kız, öbürü oğlan– burada çok zor bir hayat sürmekteydi.

Genç prens bir ses duydu; bu ses ona hiç de yabancı değildi; o tarafa doğru yaklaştı. Rapunzel onu hemen tanıdı ve boynuna atılarak ağlamaya başladı. Döktüğü gözyaşlarından iki damla prensin gözlerini ıslattı ve aynı anda delikanlı eskisinden çok daha iyi görmeye başladı. Hemen karısını yanına alarak ülkesine döndü; orada büyük bir sevinçle karşılandı.

Böylece ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşadılar.

197 | Masal Bilmecesi

Üç kadın kır çiçeklerine dönüştü. Bunlardan bir tanesi evin içindeydi ve geceleri nefis kokuyordu. Derken sabah yaklaşırken bu kadın kocasına, tekrar kıra, arkadaşlarının yanına dönmesi gerektiğini söyleyerek:

“Öğlene doğru gelip beni sapsımdan koparırsan, kurtulmuş olacağım, yani artık hep senin yanında kalacağım” dedi.

Ancak onca çiçek arasında kocası onu nasıl bulacaktı? Kadın onun çiçeklerden anlamadığını biliyordu çünkü; ne dersiniz?

Cevap: çünkü kadın, o gece kocasının yanında, yani evdeydi ve bu yüzden üzerine –öbür çiçeklerin aksine– kırağı düşmemişti! Yani o zaman kocası, üzerine kırağı düşmemiş olan çiçeği seçecekti!

198 | Balıkçıl ile İbibik

Yaşlı bir çobana sordular: “Sürünü nerde otlatıyorsun?”

“İşte şurda bayım, otların çok gelişmediği, çok da cılız kalmadığı yerde otlatıyorum; yoksa bir işe yaramaz” diye cevap verdi adam.

“Niye ki?” diye sordu adam.

“Şu çayırdan yükselen boğuk sesi duyuyor musun?” diye cevap verdi çoban: O bir balıkçıdır, bir zamanlar çobandı. İbibik de öyle. Sana onların öyküsünü anlatayım:

Balıkçıl, sürüsünü hep yemyeşil ve olgun çimlerle besledi; bunun üzerine inekler öyle gelişti ve vahşileşti ki!

İbibik ise kendi sürüsünü rüzgârın ve kum fırtınasının hiç eksik olmadığı dağlara sürdü. Bu yüzden onun hayvanları hep zayıf ve güçsüz kaldı.

Akşam olup da çobanlar evlerine dönünce balıkçıl kendi sürüsünü toplayamadı; çünkü hayvanlar çok hareketliydi ve vahşiydi; oraya buraya kaçıştılar hep. Bunun üzerine “Geri gelin, geri gelin!” diye seslendi.

İbibik ise sürüsünü ayağa bile kaldıramadı, çünkü hayvanlar zaten cılız ve yorgundu.

“Bik! Bik! Bik!” diye seslendiyse de bunun bir yararı olmadı, hepsi kuma çöküp oturdu.

Bugün bile her ikisi de artık sürüleri olmadığı halde hâlâ “Bi-gel! Bi-gel!” ve “Bi-bik! Bi-bik!” diye öterler.

199 | Kırmızı Başlıklı Kız

Bir zamanlar küçük ve tatlı bir kız vardı; kim görse ondan hoşlanırdı, özellikle de büyükannesi. Öyle ki, torununa ne vereceğini bilemezdi. Bir keresinde ona kırmızı kadifeden bir başlık hediye etti. Şapka kıza o kadar yakıştı ki, başından çıkarmaz oldu. Bu yüzden de herkes ona Kırmızı Başlıklı demeye başladı. Bir gün annesi ona, “Gel bakalım Kırmızı Başlıklı, şu kurabiyeyle şarabı büyükannene götür. Kadıncağız hasta ve halsiz; bu ona iyi gelecektir. Acele et ki, sıcak basmadan oraya varasın. Anayoldan ayrılma sakın, oraya buraya sapma. Yoksa şışeyi düşürüp kırarsın; büyükannen de şarapsız kalır. Eve girince günaydın demeyi unutma, her köşeye da bakmaya kalkışma” dedi.

“Merak etme” diyen küçük kız annesiyle vedalaştı.

Büyükannenin evi köyden yarım saat mesafedeki ormandaydı. Kırmızı Başlıklı ormana dalınca kurtla karşılaştı. Ama onun ne kötü bir hayvan olduğunu bilmediği için korkmadı.

Kurt: “İyi günler Kırmızı Başlıklı” dedi.

“Teşekkür ederim, kurt kardeş.”

“Sabah sabah nereye gidiyorsun böyle?”

“Büyükanneme.”

“Ne taşıyorsun önlüğünün altında?”

“Kurabiyeyle şarap. Kurabiyeyi dün yaptık; bu, hasta büyükanneme iyi gelir.”

“Kırmızı Başlıklı, senin büyükannen nerede oturuyor?”

“Ormanda; on beş dakika daha gidersen üç tane kocaman meşe ağacı görürsün. Evi hemen onların önünde; etrafında da fındık ağaçları var.”

Kurt: “Şu körpe kız tam dişine göre; eti, yaşlı büyükanne-
den daha lezzetli olmalı. Kurnaz davranırsan ikisini de ele geçirirsin” diye aklından geçirdi.

Bir süre beraber yürüdüler. Bir ara kurt, “Kırmızı Başlıklı, etraftaki şu güzel çiçeklere baksana! Kuşların nasıl cıvıladı-
ğını da duymuyorsun galiba? Sanki okula yollanır gibi, almış başını gidiyorsun; oysa orman ne kadar hoş” dedi.

Kırmızı Başlıklı gözlerini şöyle bir açtı. Güneş ışınlarının güzel çiçekler arasında nasıl oynadığını görünce, “Büyükan-
neme bir demet çiçek götürsem hoşuna gider. Henüz vakit erken; oraya zamanında varırım” diye düşündü. Ana yoldan

ıkarak iek aramaya koyuldu. Birini kopardıktan sonra on-
dan daha güzel olabilecek ikincisini bulmaya çalışırken or-
manın derinliklerine dalıverdi.

Bu arada kurt doğru büyükannenin evine gitti. Kapıyı çaldı.

“Kim o?”

“Benim; Kırmızı Başlıklı. Sana kurabiyeyle şarap getirdim, aç kapıyı.”

“Mandalı bastır! Ben çok halsizim, kalkamıyorum” diye cevap verdi yaşlı kadın. Kurt mandalı bastırdı, kapı açıldı.

Hayvan hiçbir şey söylemeden doğru büyükannenin yatağına giderek zavallı kadını yutuverdi. Sonra onun giysilerini üstüne geçirerek başörtüsünü de başına taktı. Daha sonra da yatağa yatarak perdesini çekti.

Kırmızı Başlıklı da yeterince, hatta taşıyamayacağı kadar çok çiçek topladı. Derken büyükannesini hatırladı ve hemen yola koyuldu. Sokak kapısını açık bulunca şaşırdı, içeri girince bir tuhaflik hissetti. Kendi kendine: “Bana da ne oldu? Neden içime korku düştü ki? Oysa ben buraya hep seve seve gelirdim” diye söylendi. Ve “Günaydın” diye seslendi. Cevap alamadı. Yatağa yaklaşarak perdesini açtı.

Büyükanne orada yatmış, başörtüsünü de iyice yüzüne kapatmıştı, yani biraz tuhaf görünüyordu.

“Aaa, büyükanne, senin ne kadar büyük kulakların var!”

“Seni daha iyi duyayım diye.”

“Aaa, büyükanne, senin ne kadar büyük gözlerin var!”

“Seni daha iyi görebileyim diye.”

“Aaa, büyükanne, senin ne kadar kocaman ellerin var?”

“Seni daha iyi yakalayayım diye!”

“Ama büyükanne, ağzın ne kadar da büyük!”

“Seni daha iyi ısırayım diye!”

Ve kurt, bunu söyler söylemez zavallı kızcağızı yutuverdi.

Karnı iyice doyduktan sonra da yatağa yattı, uykuya dalarak horlamaya başladı. Bu arada evin önünden bir avcı geçmekteydi. “Yaşlı kadın nasıl da horluyor; git bir bak bakalım bir şeye ihtiyacı var mı?” diye aklından geçirdi. Eve girdi ve yatağa yaklaştığında kurdu gördü. “Seni burda buldum, namussuz! Çoktandır arıyordum” diye söylendi.

Tam silahını doğrultmuşken düşündü. Kurt büyükanneyi yutmuş olabilirdi!

O zaman henüz onu kurtarabilirdi. Ateş etmeyip eline bir makas aldı ve uyuyan kurdun karnını kesmeye başladı. Biraz kesince Kırmızı Başlıklı’nın başı göründü; derken ufak kız dışarı sıçrayıverdi. “Üüü-üff, ama korktum! Kurdun karnı çok karanlıkmiş” dedi. Derken büyükanne de canlı olarak kurtarıldı; zor nefes almaktaydı.

Kırmızı Başlıklı hemen kocaman taşlar toplayıp onlarla kurdun karnını doldurdu. Kurt uyandığında yerinden fırlamak istedi, ama taşlar o kadar ağırdı ki, olduğu yere çöküverdi; ölmüştü!

Üçü de çok sevindi.

Avcı kurdun postunu yüzüp evine götürdü. Büyükanne Kırmızı Başlıklı'nın getirdiği kurabiyeleri yiyip şarabı içerek kendine geldi. Ama küçük kız kendi kendine:

“Bir daha ömrüm boyunca ana yoldan ayrılmam; annem haklıymış” diye söylendi.

Bu öyküyü başka türlü de anlatırlar:

Bir gün Kırmızı Başlıklı yine büyükannesine kurabiye getirdiğinde bir başka kurt karşısına çıkarak onu ana yoldan uzaklaştırmak istedi.

Ama küçük kız buna kanmayarak yoluna devam etti ve büyükannesine, kurda nasıl rastladığını, onun kendisine nasıl “Merhaba” dediğini, ama bakışlarını hiç beğenmediğini anlattı.

“Yani ana yolda olmasaydık herhalde beni yerdi” diye ekledi

“Gel” dedi büyükanne, “Şu kapıyı kapayalım da içeri girmesin!”

Az sonra kurt kapıyı çalarak, “Aç kapıyı büyükanne, ben geldim! Kırmızı Başlıklı! Sana kurabiye getirdim” diye seslendi. Büyükanneyle torunu sustu, ama kapıyı açmadılar. Bunun üzerine kurt evin etrafında birkaç kez döndükten sonra dama çıktı; Kırmızı Başlıklı'nın eve dönüşünü bekledi. Küçük kızın peşinden giderek onu karanlıkta yemek istiyordu. Ama büyükanne onun niyetini sezdi. Evin önünde büyük bir taş yalak vardı. Torununa dönerek, “Kovayı al, yavrum; dün sucuk kaydattığım suyu al ve yalağı onunla dol-

dur” dedi. Kırmızı Başlıklı yalağı ağızına kadar doldurdu. Sıcuk kokusu kurdun burnuna gelince hayvan damdan aşağı baktı. Boynunu o kadar sarkıttı ki, birden dengesini kaybederek taş yalağın içine düştü ve boğuldu.

Kırmızı Başlıklı da evine keyifle döndü ve kurda artık acımadı.

200 | Kuru Gürültü

Vaktiyle çok fakir bir değirmencinin bir kızı vardı. Günün birinde adam kralın huzuruna çıkarak şöyle konuştu: “Benim bir kızım var, samanı eğirince altın iplik çıkarıyor.”

Kral değirmenciye, “Bu bir sanat demektir; hoşuma gitti. Kızın o kadar marifetliyse yarın getir saraya da bir deneyelim bakalım” dedi.

Kral ertesi gün saraya getirilen kızı saman dolu bir odaya soktuktan sonra ona bir iğ ile bir çıkırcık verdi.

“Hadi bakalım, işe başla! Bu odadaki samanları yarın sabaha kadar eğirip altın iplik haline getiremezsen öleceksin” dedi.

Sonra odayı kendi eliyle kapayıp kilitledi. Ve kız orada tek başına kaldı.

İşte, değirmencinin zavallı kızı, bu işin altından asla kalamayacaktı, çünkü samandan altın iplik eğirmeyi bilmiyordu ki! Korkusu gittikçe arttı ve sonunda ağlamaya başladı.

Derken kapı açıldı, içeriye bir cüce girdi. “İyi akşamlar, değirmenci kızı! Niye bu kadar ağlıyorsun?” diye sordu.

“Sorma” dedi genç kız, “Samandan altın iplik eğirecekmişim! Ben bu işten anlamam ki!”

Cüce, “Bunu ben yaparsam, ne verirsin?” diye sordu.

“Gerdanlığımı” dedi kız.

Cüce gerdanlığı aldı, sonra çıkırcığın başına geçerek tı-

kırrr-tıkırrr üç kez döndürüp makarayı altın iplikle sardırdı. Sonra ikinci parti samana el attı ve sabaha kadar samanların hepsini çıkırtıktan geçirdi; makaralar altın iplikle doldu.

Güneş doğarken kral çıkageldi ve onca altını görünce çok şaşırdı ve sevindi; ama gözü paraya doymuyordu.

Değirmencinin kızını içi saman dolu daha büyük bir odaya soktu ve samanları

eğirmesi için emir verdi. Sabaha kadar iş bitmezse kız canından olacaktı!

Kızcağız ne yapacağını bilemedi ve yine ağlamaya başladı. Aynı şekilde kapı açıldı ve cüce gözüktü.

“Samanların hepsini altın ipliğe dönüştürürsem bana ne verirsin?” diye sordu.

“Parmağımdaki yüzüğü” diye cevap verdi kız.

Cüce yüzüğü alarak yine iplik çekmeye başladı ve sabaha kadar bütün samanları eğirdi.

Ertesi sabah kral yapılan işi görünce çok, ama çok sevindi, ama hâlâ altına doyamamıştı. Kızı yine içi saman dolu çok, ama çok daha büyük bir odaya soktu.

“Bütün gece iplik çek, bakalım! Hepsini bitirirsen seninle evlenirim” dedi. “Bu bir değirmenci kızı, ama olsun, bundan

daha zenginini bulamam nasılsa” diye düşünüyordu.

Kız yalnız kalınca cüce üçüncü kez çıkageldi. “Samanları bu defa da eğirirsem ne verirsin?” diye sordu.

“Sana vereceğim bir şey kalmadı ki” diye cevap verdi kız.

“O zaman kraliçe olduğun zaman doğacak ilk çocuğunu bana vereceğine söz ver” dedi cüce.

“Kim bilir o zamana kadar neler olur?” diye düşünen kız bu dertten nasıl kurtulacağını bilemiyordu ve cüceye söz verdi. Cüce bir kez daha tüm samanları eğirdi. Ertesi sabah kral geldi, baktı: her şey istediği gibiydi.

Düğün yapıldı ve değirmencinin kızı kraliçe oldu. Bir yıl sonra kraliçe bir çocuk dünyaya getirdi; cüceyi tamamen unutmuştu.

Derken kapısı birden açıldı ve içeriye cüce girdi:

“Hadi bakalım, sözünü tut ve çocuğu bana ver” dedi.

Kraliçe dehşet içinde kaldı ve cüceye, çocuğu bırakması karşılığında tüm servetini teklif etti.

Ama cüce, “Canlı bir varlığı dünyanın hazinelerine değişmem ben” dedi. Kraliçe öyle sızlanıp ağlamaya başladı ki! Cüce ona acıdı ve “Sana üç gün süre veriyorum. Bu üç gün içinde benim adımı bilebilirsen çocuk sende kalır” dedi.

Kraliçe bütün gece, o zamana kadar duyduğu isimleri bir bir aklından geçirdi ve tüm ülkeye haber salarak ne kadar isim varsa hepsini toplattı.

Ertesi gün cüce geldi; kraliçe saymaya başladı: Kaspar, Melchio, Balzer diye... Aklına gelen bütün isimleri sıraladı.

Her defasında cüce, “Benim adım bu değil” diye karşılık verdi.

İkinci gün kraliçe komşu ülkelere haber salarak oralarda kullanılan isimleri öğrendi.

Ve cüce tekrar geldiğinde ona olmayacak isimler sundu: Akciğeröglü, Koyunbaldırı ya da İplikayak gibi...

Cüce her seferinde, “Benim adım bu değil” diye cevap verdi.

Üçüncü gün haberci kraliçenin huzuruna çıkarak, “Daha yeni bir isim bulamadım, ama tilki ve tavşanın gece oynadığı

ormanı geçip bir dağa vardım. Orada ufak bir kulübe vardı; içeride ocak yanıyordu ve ocak başında komik bir cüce tek ayak üstünde şöyle bağıırıyordu:

*Bugün başladım ekmek kızartıp şarap yapmaya,
Yarın kraliçenin kızını getireceğim buraya!
Neyse ki, adımı hiç kimse bilmiyor
Akıllarına Kurugürültü gelmiyor!*

Bu adı duyunca kraliçenin ne kadar sevindiğini tahmin edemezsiniz!

Derken cüce tekrar gözüktü: “Eee, kraliçe hanım, söyle bakalım benim ismim ne?” dedi.

Kraliçe, “Vurdumduymaz olmasın?”

“Hayır.

“Yoksa Pabucuyarım mı?”

“Hayır.

Sakın Kurugürültü olmasın?

“Bunu sana Şeytan söyledi, bunu sana Şeytan söyledi” diye haykıran cüce kızgınlıktan sağ ayağını yere öyle bir vurdu ki, yarı beline kadar toprağa gömüldü. Sonra yine o kızgınlıkla öbür ayağını iki eliyle yakalayıp öyle bir çekti ki, bedeni ikiye ayrıldı.

201 | Karbeyazı ile Gölkırmızısı

Fakir bir dul kadın tek başına bir kulübede yaşıyordu. Evinin önündeki bahçede iki tane gül fidanı bulunuyordu; biri beyaz, öbürü kırmızı gül veriyordu. Kadının iki kızı vardı ki, onlar da bu gül fidanlarına benziyordu. Hatta birinin adı Karbeyazı, öbürünün adı Gölkırmızısı'ydı. İkisi de o kadar dürüst, çalışkan ve iyi kızlardı ki! Yalnız Karbeyazı Gölkırmızısı'na göre daha sakın ve uysaldı. Gölkırmızısı hep kırlara çıkar, çiçek toplar ve ötücü kuşlar yakalardı. Karbeyazı'ysa evde, annesinin yanında oturur, ev işlerinde yardım eder, hiç işi olmazsa ona kitap okurdu.

İki kardeş birbirini çok seviyordu. Sokağa çıktıkları zaman hep el ele tutuşup yürürlerdi. Karbeyazı ne zaman, "Biz hiç ayrılmayacağız" dese Gölkırmızısı hemen "Yaşadığımız sürece" diye eklerdi. Anneleri de "Her şeyiniz ortak olsun" derdi. Sık sık ormana gidip çilek toplarlardı; hiçbir hayvan onlara zarar vermezdi. Tam tersine, tavşan lahana yaprağını onların elinden yerd, ceylan hep yanlarında otlar, geyik de o arada neşeli sıçrayışlar yapar, kuşlar da ağaç dallarına tünerek bildikleri şarkıları söylerlerdi. Ormanda geç vakit kalsalar bile başlarına hiç kötü bir şey gelmezdi. Karanlık basınca birbirlerine sokularak yosunların üstünde sabaha kadar yatıp uyurlardı. Anneleri hiç merak etmezdi.

Bir keresinde geceyi yine ormanda geçirdiler. Sabah uyandıklarında karşılarında parlak ve beyaz giysiler giymiş bir çocuk gördüler. Çocuk ayakta durdu, onlara dostça baktı, ama sonra hiçbir şey söylemeden ormana daldı. Etrafa baktıklarında kendilerinin büyük bir uçurumun hemen kenarında olduklarını gördüler; yani birkaç adım daha atsalar, aşağı düşmeleri işten değildi! Anneleri onun, iyi kalpli çocukları koruyan bir melek olduğunu söyledi.

İki kardeş annelerinin evini o kadar temiz tutuyorlardı ki, içeri girip bakmak insana zevk veriyordu.

Yazları eve Gülkırmızısı bakıyordu ve her sabah annesinin yatağına, o kalkmadan önce, bir demet çiçek getiriyordu; demette her fidandan koparılmış birer gül oluyordu.

Kışın da Karbeyazı sobayı yakıyor, sonra da su dolu kazanı üzerine yerleştiriyordu. Bu kazan pirinçtendi, onu parlatmak ve altın gibi pırıl pırıl yapmak da Karbeyazı'nın işiydi. Sonra ocak başına geçip otururlar, anneleri de gözlüğünü takarak koca bir kitaptan öyküler okurdu. Kızlar da bunu dinlerken iplik eğirirlerdi. Hemen yanlarında, yerde bir kuzu yatar; duvara yanlamasına sokulmuş bir sopada tünemiş beyaz bir güvercin başını kanatlarına sokardı hep.

Bir akşam böyle hep birlikte otururlarken kapı çalındı. Biri içeri girmek ister gibiydi.

Anneleri, "Gülekırmızısı, git hemen kapıyı aç. Tanrı misafiri olmalı, herhalde yolunu şaşırdı" dedi.

Kız gidip kapının sürgüsünü yana sürerken, herhalde fakir bir adamdır diye aklından geçirdi. Ama gelen bir ayıydı, siyah tüylü kocaman kafasını kapıdan içeri soktu.

Gülekırmızısı haykıarak geri çekildi; kuzu meledi, güver-

cin kanat çırpı ve Karbeyazı annesinin yatağının arkasına saklandı.

Ama ayı konuşmaya başladı. “Korkmayın, size bir şey yapacak değilim; soğuktan donuyorum, yanınızda biraz ısınmak istiyorum” dedi.

“Zavallı ayı, gel şöyle ateşin yanına. Ama dikkat et, postun yanmasın” diyen anneleri her iki kıza şöyle seslendi: “Karbeyazı, Gülkırmızısı, gelin buraya, ayı size bir şey yapmayacak; iyi niyetliymiş!”

İki kız ağır ağır ona yaklaştı; kuzu da, güvercin de korkularını yendi. Ayı şöyle dedi: “Çocuklar, şu üzerimdeki karları silkelesenize?”

Çocuklar ellerine geçirdikleri süpürgelerle ayının postunu kardan temizlediler; o da ocak başına geçip keyif çıkarırken zevkle homurdandı.

Çok geçmeden kaynaştılar ve bu çaresiz misafiri ehlileştirdiler. Elleriyle postunu çekiştirdiler, ayaklarını sırtına dayadılar, onu yerde yuvarladılar; homurdandığı zaman sopa attılar.

Ayı bunlara seve seve katlandı. Ama kendisini çok kızdırdıkları zaman şöyle seslendi:

*Bırakın beni, çocuklar,
Karbeyazı, Gülkırmızısı!
Canımı yakıyor bazısı.*

Yatma vakti geldiğinde kızlar yataklarına yattı; kadın ayıya, “Sen ocak başında yat, dışarıda hava berbat; burada ısınırsın” dedi.

Ertesi sabah çocuklar onu dışarı bıraktı ve ayı karlar üzerinden pat pat yürüyerek ormana daldı.

O günden sonra ayı her akşam belli bir saatte geldi, ocak başına geçti, arada bir çocuklarla oynadı. Çocuklar ona o kadar alıştı ki! Bu koca adam gelinceye kadar sokak kapısını hep açık tuttular.

İlkbahar gelip de her yer yeşillenince ayı bir sabah Karbeyazı'na, "Artık gitmem gerek, bütün bir yaz burada olmayacağım" dedi.

"Nereye gideceksin, sevgili ayı?" diye sordu kız.

"Ormana gidip hazinemi oradaki cücelerden korumam gerekiyor. Kışları, toprak soğuk olduğu sürece o cüceler hep toprak altındadır, kazıp dışarı çıkamazlar. Ama güneş çıkıp da toprağı ısıtmaya başlayınca hemen ortaya çıkarlar; herkesin işine burunlarını sokarlar, hırsızlık yaparlar; çaldıkları şeyleri toprak altındaki mağaralarına götürdüler mi onları bir daha göremezsin" dedi ayı.

Vedalaşırken kız çok üzüldü. Kapının sürgüsünü yana çekti, ayı oradan geçerken kapıya sürtündü ve derisinin bir parçası soyuldu. Karbeyazı sanki altın görmüş gibi oldu, ama pek emin olamadı. Ayı hemen oradan uzaklaştı ve çok geçmeden ağaçlar arasında kayboldu.

Bir süre sonra anneleri her iki kızı çalı çırpı toplamaları için ormana gönderdi. Kızlar orada büyük bir ağaç gördüler; bu ağaç yere kadar eğilmişti ve gövdesinin yakınında bir oraya bir buraya zıplayan bir şey vardı. Bunun ne olduğunu anlamadılar, ama yanına yaklaştıklarında buruşuk suratlı, çok uzun ve bembeyaz sakallı bir cüce gördüler. Sakalının ucu ağacın yarıklarından birine sıkışmıştı ve cüce ipe bağlı köpek yavrusu gibi, oraya buraya sıçırıyor ve ne yapacağını bilemiyordu.

Kızları görünce kan çanağına dönmüş patlak gözlerini onlara çevirerek haykırdı: “Ne duruyorsunuz orda öyle! Gelip bana yardım etsenize!”

“Ne yaptın ki sen, ufaklık?” diye sordu Gülkırmızısı.

“Aptal, kaz kafalı, sen de” diye cevap verdi cüce: “Yemek pişirmek için ufak bir parça odun kesecektim sadece. Evde biri var, pek yemek yemiyor; sizler gibi arsız değil o. Kamayı tam yerine sokup yerleştirdim, ama uğursuz ağaç birden devriliyordu, o güzel ve bembeyaz sakalımı kurtaramadım; oraya sıkıştı kaldı, ben de bir yere gidemiyorum işte! Sizler de utanmadan gülüyorsunuz bana! Çok ayıp! Çok çirkin!”

Her iki çocuk, cücenin sakalını kurtarmak için ne kadar uğraşılsa da başaramadılar; öyle bir sıkışmıştı ki!

“Ben gidip yardım getireyim” dedi Gülkırmızısı.

“Ne koyun kafalıymışsınız be” diye homurdandı cüce: “Ne diye adam getireceksiniz? Siz ikiniz yetersiniz; aklınıza hiç mi başka bir şey gelmiyor?”

“Dur bakalım, sabırlı ol” dedi Karbeyazı. “Ben bir çare buldum!”

Böyle diyerek cebinden çıkardığı makasıyla cücenin sakalının ucunu kesti.

Cüce serbest kalır kalmaz ağacın köküne sıkışıp kalan bir zembili çekip aldı; bunun içi altın doluydu! Onu sırtladıktan sonra kendi kendine şöyle homurdandı: “Küstahlar! O güzelim sakalımı nasıl da kestiler! Lanet olsun!”

Ve çocukların yüzüne bile bakmadan çekip gitti.

Daha sonra Karbeyazı ile Gülkırmızısı balık avına çıktılar. Dere kenarına vardıklarında suya sıçramaya çalışan koskoca

bir çekirge gördüler. Yanına yaklaştılar ve cüceyi tanıdılar.

“Nereye böyle?” diye sordu Gülkırmızısı, “Yoksa suya mı atlayacaksınız?”

“Enayi miyim ben?” diye haykırdı cüce. “Görmüyor musunuz, şu lanet olası balık beni suya çekmek istiyor!”

Daha önce cüce orada oltasıyla balık avlarken birden rüzgâr çıkmış ve sakalını oltasına dolamıştı. Derken koskoca bir balık çıkagelmış ve onu sakalından yakalamıştı. Bizim yaratık gitgide güçsüzleşmiş ve balık kumandayı ele almıştı. Cüce çimenlere ve sazlıklara ne kadar sarıldıysa da yararı olmadı. Balık ne yaptıysa ona uymak zorunda kaldı. Bu arada sakalı iyice oltaya dolandı. Kızın başka çaresi kalmadı. Cebinden çıkardığı makasıyla cücenin sakalını kesti; bu arada kendi saçından da biraz kesiverdi.

Cüce haykırdı: “Küstahlar, güzel yüzümü mahvettiniz. Önce sakalımın ucunu daha sonra da en güzel kısmını kestiniz! Ben şimdi nasıl hanımın yüzüne bakacağım? Hadi, tabanları yağlayın şimdi!”

Ve sazların arasındaki içi inci dolu zembilini sırtladığı gibi oradan uzaklaştı ve bir kayanın arkasında kayboldu.

Derken günün birinde anneleri iki kızı iğne, iplik, sicim ve şerit satın almak üzere şehre gönderdi. Yolları bir otlaktan geçti, ama burada her yere taş atılmıştı. Derken havada uçmakta olan kocaman bir kuş gördüler. Bu kuş ağır ağır tepelerinde uçtu, sonra gittikçe alçaldı ve kayalıklardan birine iniverdi. Ardından korkunç bir çığlık duyuldu. Hemen oraya koştular ve bir kartalın bizim cüceyi yakalayıp havaya kaldırmaya çalıştığını gördüler.

Her iki kız cüceye acıdıkları için kartalla mücadele ettiler,

sonunda kuş avını bırakıp cırtlak sesle bağırarak kaçtı.

Cüce, “Biraz dikkat etsenize be! İnce ceketimi delik deşik ettiniz! Ne sakar yaratıklarınız siz” diye bağırdı.

Sonra içi kıymetli taşlarla dolu zembilini sırtlayarak kayalıklar arasında kayboldu, mağarasına gitti.

Kızlar onun nankörlüğüne alışıktilar zaten. Yollarına devam ettiler, şehirde alacaklarını aldılar. Eve dönerken yine o otağa vardıklarında cüceyi gördüler. Temiz bir zemine zembilindeki tüm kıymetli taşları boşaltmıştı; günün bu geç saatinde kimsenin oraya gelmeyeceğini ummuştu.

Akşam güneşi kıymetli taşların üstüne vurmuştu; hepsi çeşitli renklerde pırıl pırıl parlamaktaydı. Çocuklar durup bunu seyretti.

Cüce, “Ne duruyorsunuz orda, aval aval bakıyorsunuz be?” diye haykırdı. Kül rengi suratı kızgınlıktan kıpkırmızı kesilmişti. Tam küfür etmeye hazırlanıyordu ki, arkasında bir homurtu işitti; ormandan siyah bir ayı çıkmıştı!

Cüce o kadar korktu ki, yuvasına kaçamadı, çünkü ayı o tarafta duruyordu.

Cücenin ödü koptu ve “Sevgili Ayı Bey, nolur acı bana. Sana bütün servetimi vereyim. Bak, şurda yatan taşlara bak! Bunlar dünyanın en güzel ve en kıymetli taşları. Benim hayatımı bağışla, zaten ufacık biriyim; dışının kovuğunu bile doldurmam. Bak şurda iki tane kız var, tam senin dişine göre; onları ye sen” dedi.

Ayı onun lafına aldırmadı ve bu kötü kalpli yaratığa bir pençe attı; cüce bir daha kıpırdamadı.

Kızlar kaçmaya kalkışınca ayı arkalarından seslendi:

“Karbeyazı, Gülkırmızısı, korkmayın, durun. Ben de sizinle gelmek istiyorum.”

Kızlar o zaman onun sesini tanıyıp durdular.

Ayı onların yanına yaklaşıncı birden postu yere düştü altın gıysiler içinde yakışıklı bir delikanlı çıktı karşılarına.

“Ben bir prensim” dedi oğlan. “Benim hazinemi çalan şu imansız cüce beni ormanda dolaşan bir ayıya dönüştürdü. Bu büyüden kurtulabilmem için onun ölmesi gerekiyordu. Şimdi cezasını buldu işte!”

Karbeyazı onunla evlendi, Gülkırmızısı da onun erkek kardeşiyle evlendi. Cücenin mağarasında sakladığı hazineyi paylaştılar.

Yaşlı anaları çocuklarının yanında daha uzun yıllar mutlu yaşadı.

Kadın bahçedeki gül fidanını penceresinin önüne dikti ve onlardan her yıl yeni güller aldı: Beyaz ve kırmızı.

202 | Altı Kafadar Dünyayı Dolaşıyor

Bir zamanlar bir adam vardı; elinden çok iş gelirdi. Savaşa katıldı ve büyük cesaret gösterdi. Savaş sona erdiğinde ordudan ayrıldı; yolluk olarak ona üç metelik verdiler. Adam çok kızdı. “Dur hele, bir yolunu bulup krala çıkacağım; o da bana tüm ülkenin hazinelerini versin” diye öfkeyle söylenerek ormana daldı.

Orada altı tane koskoca ağacı buğday sapı gibi kökünden söküp koparan bir adam gördü. Ona, “Benim hizmetkârım olur musun? Birlikte dolaşırız” diye sordu.

Ağaç koparan, “Olur” dedi. “Ama önce anneme şu odunları götürüyüm” diyerek ağaçlardan birini aldı, diğer beşiyle sarıp sarmaladıktan sonra sırtına attığı gibi oradan ayrıldı. Sonra yine geri döndü.

Emekli asker, “Şimdi birlikte rahatça dünyayı dolaşabiliriz” dedi.

Bir süre birlikte yürüdükten sonra çömelerek tüfeğini doğrultan bir avcı gördüler.

Emekli asker, “Heey, Avcı! Neyi vurmak istiyorsun?” diye sordu.

Avcı cevap verdi. “Buradan iki mil ötedeki bir meşe ağacının dalına bir sinek konmuş; onun sol gözüne nişan alıyorum!”

“Bırak onu da, benimle gel! Üç kişi olunca dünyayı daha rahat dolaşabiliriz” dedi emekli asker.

Avcı razı olarak onlara katıldı. Derken yedi tane yel değirmeni gördüler; kanatları hızlı hızlı dönmekteydi. Oysa sağda solda, hiçbir yerde rüzgâr esmiyordu.

Emekli asker, “Bu değirmen nasıl çalışıyor, anlamadım gitti. Hiçbir yerde rüzgâr yok ki” diye söylendi.

Ama sonra yoluna devam etti. İki mil gittikten sonra ağaca çıkmış bir adam gördüler; burun deliklerinden birini kapamış, öbüründen hava üfürüyordu.

“Ne yapıyorsun orda, ağacın tepesinde?” diye sordu asker.

“İki mil ötede yedi tane yel değirmeni var, bak! Çalışsınlar diye onlara hava üflüyorum” diye cevap verdi adam.

“Boş ver! Sen bizimle gel; dört kişi olunca dünyayı daha rahat dolaşırız” dedi asker.

Hava üfüren, ağaçtan inerek onlara katıldı.

Bir süre sonra tek ayak üstünde duran ve takma bacağına yanına koymuş bir adam gördüler. Asker:

“Böyle daha mı rahat ediyorsun?” diye sordu.

“Ben koşucuyum” diye cevap verdi adam. “Çok hızlı koşmayayım diye takma bacağımlı çıkardım. Yoksa iki bacağımlı kullanarak koşarsam kuş gibi uçarım!”

“O zaman bizimle gel. Beş kişi olduk mu, dünyayı daha rahat dolaşırız” dedi asker.

Beş kişi yola koyuldu. Çok geçmeden bir kulağını tamamen örtecek şekilde beresini aşağı çekmiş bir adama rastladılar.

Asker, “Bere böyle mi giyilir! Seni gören de keçileri kaçırmışsın sanacak” dedi.

“Başka türlü giyemem” diye cevap verdi Bereli. “Onu düz giyecek olursam her taraf buz tutar, gökyüzündeki tüm kuşlar donar ve yeryüzündeki herşey ölür.”

“Sen de bize katıl. Altı kişi olduk mu bütün dünyayı daha iyi dolaşırız” dedi asker.

Derken bir şehre geldiler. Bu yöreyi idare eden kral şöyle bir duyuru yapmıştı: Kim ki, kızıyla koşu yarışına girip kazanırsa onunla evlenebilecekti, kazanamazsa kellesi gidecekti!

Bunun üzerine emekli asker bu iddiayı kabul etti. “Ama benim yerime yardımcım koşacak” dedi.

Kral, “Tamam! Ama kaybederse o zaman hem senin hem de onun kellesi gider” diye cevap verdi.

Anlaştılar. Asker, koşucunun takma bacağına yerine takarken kulağına, “Hızlı koş da, iddiayı kazanalım” diye fısıldadı.

Oldukça uzakta bulunan bir kuyudan alınacak suyu kim daha önce getirirse, iddiayı o kazanmış olacaktı. Koşucuyla kralın kızına birer maşrapa verildi.

İkisi de aynı anda koşmaya başladı. Kralın kızı az bir yol kat etmişken koşucu rüzgâr gibi koşup gözden kayboluverdi. Kısa bir zaman sonra kuyunun başına geldi; maşrapasını suyla doldurduktan sonra geri döndü. Ama yolun ortasına gelmişken üzerine bir ağırlık çöktü; maşrapasını yere koydu. Ölmüş bir at kafasını yastık niyetine kullandı; sert olsun da zamanında uyansın diye! Ve yere uzanarak biraz kestirdi. Bu arada, aslında iyi bir koşucu olan kralın kızı da kuyuya vardı; maşrapasını doldurup geri döndü. Koşucuyu uyur bulunca

çok sevindi. “Koşucuyu yendim” diye söylenerek onun maşrapasını boşalttı.

Ama sarayın çatısına çıkmış olan avcı keskin gözleriyle olan biteni görmemiş olsaydı her şey mahvolacaktı.

“Kız bu yarışı kazanmamalı” diyerek silahın doğrulttu ve öyle bir atış yaptı ki, koşucunun başını koyduğu at kafası, koşucuya hiç zarar vermeden paramparça oldu.

Koşucu hemen uyandı, bir de baktı ki maşrapa bomboş! Kralın kızı da almış başını gidiyor! Ama cesaretini yitirmedi. Maşrapasını alarak kuyuya koştu; yeniden suyla doldurdu ve kralın kızından on dakika önce saraya vardı.

“Bundan öncekine koştum diyemem, asıl şimdi koştum, iki bacağımlı kullanınca” dedi.

Kral bozuldu, kız daha da fazla! Emekli bir askere varmak istemiyordu. Baba kız bu heriften nasıl kurtulsak diye kafa kafaya verdi.

Kral, “Ben bir yol buldum! Sen hiç korkma! Onlar buradan sağ salım çıkmayacak” diyerek altı kafadarı çağırdı. “Yiyin, için, eğlenin” diyerek onları bir salona soktu.

Burasının zemini ve kapısı demirdendi; pencereleri de demir parmaklıklıydı. Uzun bir yemek masasının üstünde nefis yemekler görölüyordu. “Keyfinize bakın” dedi kral.

Onlar içeri girer girmez kapı arkalarından kapandı, sürgüler çekildi.

Kral aşçıyı çağırarak: “Öyle bir ateş yak ki, demir zemin akkor haline gelsin” diye emretti.

Aşçı söyleneni yaptı. Altı kafadar yemeğe oturdu. Ama öyle terlediler ki, önce bunun yemekten kaynaklandığını

sandılar. Ancak ısı gittikçe arttı. Dışarı çıkmak istediler. Ama kapılar ve pencereler kapalıydı. O zaman kralın kendilerine oyun oynadığını anladılar; havasızlıktan boğulup öleceklerdi!

“Bunu başaramayacak! Öyle bir soğuk yapacağım ki, ateş bile korkup sinecek” diyen bereli beresini düzeltti. Aynı anda etrafa buz gibi bir hava yayıldı; sıcaklıktan eser kalmadı; tüm yemekler ve tabaklar donmaya başladı.

Aradan birkaç saat geçti. Kral, bunlar hararetten erimiştir diye düşünerek kapıyı açtırdığında hepsini karşısında dipdiri buldu.

Altısı da sapasağlam ve zindeydi. Buradan çıkmak istediklerini, çünkü yemeklerle tabakların donduğunu söylediler.

Kral öfkeyle aşçının yanına vardı ve neden emirlerini yerine getirmediğini sordu.

Aşçı, “Ateş hâlâ yanıyor; akkor halinde. Gelin, kendiniz görün” diye cevap verdi. Kral gidip baktı, gerçekten de ateş sönmemişti.

Bu yolla altı kişinin hakkından gelemeyeceğini anladı. Kral bu uğursuz misafirlerden kurtulmak için emekli askeri çağırdı.

“Sana ne kadar istersen o kadar altın vereceğim, ama karşılığında kızımdan vazgeçeceksin?” diye sordu.

“Olur kralım; bana uşağımın taşıyacağı kadar altın verin, kızınızdan vazgeçeyim” dedi asker.

Bu öneri kralın hoşuna gitti.

Asker, “O zaman on dört gün sonra gelip altınları alacağım” dedi.

Ve ülkedeki tüm terzileri topladı onlara on dört gün boyunca koskocaman bir çuval diktirdi.

Bu iş bitince ağaçkoparan çuvalı sırtladığı gibi emekli askerle birlikte kralın huzuruna vardı.

Kral, “Ev büyüklüğündeki yükü taşıyacak olan bu adam çok güçlü olmalı. Ama nasıl olsa altını taşıyamaz” diye düşündü ve bin ton altın getirtti.

Ülkenin en güçlülerinden oluşan on altı kişilik bir grup bu yükü zor taşıdı. Ne var ki, ağaçkoparan bu yükü tek elle kaldırıp çuvala soktu; çuvalın yarısı ancak doldu.

“Daha fazla getirin be! Üç beş parça yetmez ki” diye seslendi.

Tüm ülkedeki altınlar toplandı; yedi bin araba altın getirildi. Öküz arabasına yüklü altın külçelerini ağaçkoparan birer birer alıp çuvala koydu.

“Hâlâ dolmadı! Ama bu işi burda keselim” diyerek çuvalın ağzını bağladı. Sonra onu sırtladığı gibi arkadaşlarıyla birlikte oradan ayrıldı.

Kral tüm servetinin tek bir adam tarafından alınıp götürüldüğünü görünce öfkesinden küplere bindi.

Atlı askerlerini göndererek altı adamı yakalayıp altınları geri getirmelerini emretti.

İki alay asker yola çıktı; kısa zamanda altı kafadara yetiştiler.

“Teslim olun! Altınları yere bırakın. Yoksa hepinizi öldürürüz” diye tehdit ettiler.

“Siz ne diyorsunuz be?” diyen hava üfüren burnunun deliklerinden birini tıkayarak öbüründen hava üfleyince tüm

askerler darmadağın oldu; hepsi havaya uçarak dağların ardında kayboluverdi.

Ordu kumandanı pes etti; dokuz yerinden yara almıştı. Aslında cesur biriydi, hakareti hak etmemişti.

Hava üfüren üfürmeyi kesti. Ona yaklaşıp, “Git kralına söyle! Ne kadar asker gönderirse hepsini havaya uçururum ben” dedi.

Kral bunu duyunca, “Bırakın herifleri gitsin! Bunlar tekin değil” dedi.

Böylece altı kafadar serveti paylaştı ve hepsi ömürlerinin sonuna kadar zengin yaşadılar.

203 | Altındağı

Vaktiyle iki erkek kardeş vardı; biri zengindi, öbürü fakir. Zengin olanı fakire hiç, ama hiçbir şey vermiyordu. Fakir geçimini sadece buğday satarak sağlıyordu. Günün birinde durumu o kadar bozuldu ki, karısına ve çocuğuna verecek ekmek bile bulamadı.

Bir seferinde arabasıyla orman içinden geçti, birden yan tarafta kocaman ve çıplak bir dağ gördü. Daha önce hiç böyle bir şey görmediği için durdu ve ona hayranlıkla baktı. Orada öylece beklerken uzun boylu ve iri cüsseli on iki adam çıkageldi; onların harami olabileceğini düşünerek arabasını bir çalılığın arkasına çekti ve bir ağaca tırmandı.

On iki adam dağın önünde durarak şöyle seslendiler: “Altındağı, Altındağı, aç kapını!”

Bunu der demez çıplak dağın orta kısmı iki yana ayrıldı, on iki adam içeri girdi; girer girmez de kapı kendiliğinden kapandı. Az bir süre sonra tekrar açıldı ve adamlar dışarı çıktı; hepsi sırtlarında ağır bir zembil taşıyordu. Gün ışığına çıkar çıkmaz:

“Altındağı, Altındağı, kapan artık” diye seslendiler. O anda dağın kapısı kapandı, delik falan görülmedi. Ve on iki adam oradan uzaklaştı.

Onlar gözden kaybolur kaybolmaz fakir adam ağaçtan indi. İçinde neler saklandığını çok merak ettiği dağın önüne gelerek, “Altındağı, Altındağı, aç kapını” diye seslendi.

Kapı açılıverdi. Adam içeri girdi; tüm dağ bir mağaradan oluşmuştu; her yere öbek öbek inciler, pırıl pırıl parlayan kıymetli taşlar saçılmıştı. Adam ne yapacağını bilemedi; bu hazineden bir parça yanına alsa mıydı? Neyse, sonunda ceplerini altınla doldurdu, inci ve diğer kıymetli taşları bıraktı.

Tekrar dışarı çıktığında aynı şekilde, “Altındağı, Altındağı, kapan artık” diye seslendi. Ve dağ kapandı.

Adam arabasıyla eve döndü. Artık üzülmeye için bir neden yoktu, çünkü cebindeki altınla karısı ve çocuğu için ekmek, hatta şarap bile satın alabilecekti. Böylece mutlu bir hayat sürmeye başladı; dürüstlükten ayrılmadı, fakirlere hep yardım etti.

Ama parası bitince ağabeyinin yanına vardı, ondan büyük bir kovayı ödünç aldı ve o kovayı yine altınla doldurdu; ama büyük hazineye hiç dokunmadı. Üçüncü kez altın almaya giderken yine kardeşinden o kovayı ödünç aldı.

Ağabeyi onu öteden beri kıskanmaktaydı: nasıl alışveriş yaptığını, evini nasıl döşediğini, kısacası bu zenginliğin nereden kaynaklandığını bilemiyordu. Ve kardeşinin kovayla ne yaptığını da merak ediyordu.

Derken aklına bir kurnazlık geldi, kovanın dibini ziftledi. Daha sonra bu kovayı geri aldığı anda dibine bir tek altın para yapışmış olduğunu gördü.

Kardeşinin yanına vararak, “Kovayla ne ölçüyorsun sen?” diye sordu.

“Arpayla buğday” dedi kardeşi.

Ağabeyi ona altın parayı göstererek, gerçeği söylemediği takdirde onu mahkemeye vermekle tehdit etti. Bunun üzerine kardeşi ona neler olup bittiğini anlattı.

Zengin ağabey hemen bir araba hazırlattı ve dağa gitti. Fırsat bu fırsat diyerek daha başka şeyler alıp getirmeyi düşündü.

Dağa vardığında, “Altındağı, Altındağı, aç kapını!” diye seslendi.

Kapı açıldı ve adam içeri girdi. Tüm zenginlikler önünde yatıyordu; öyle ki, hangisine el atacağını bilemedi.

Sonunda taşıyabileceği kadar kıymetli taşları topladı. Yükünü dışarı çıkarmak istedi; ama akıllı fikri hep hazinede olduğu için dağın ismini unuttu!

Yine de “Dağaltını, Dağaltını, aç kapını!” diye seslendi. Ama dağın ismi onun söylediği gibi değildi ki! Nitekim dağ yerinden oynamadı ve kapısı kapalı kaldı.

Adam korktu; ne kadar düşündüyse akıllı bir o kadar karıştı. Dünyanın tüm hazinelerinin bile ona bir yararı olmadı!

Akşam olunca kapı açıldı, on iki harami içeri girdi. Adamı görünce güldüler ve şöyle seslendiler: “Yakaladık seni sonunda! İki kez geldiğini fark etmedik mi sandın? Ama işte, bir türlü yakalayamadık. Üçüncü kez elimizden kurtulamazsın artık!”

Adam, “O gelen ben değildim, kardeşimdi” diye haykırdı. Ama ne kadar yalvardıysa da bunun bir yararı olmadı. Ve haramiler kellesini uçurdu.

204 | Pamuk Prenses

Bir kış günü lapa lapa kar yağarken bir kraliçe abanoz çerçeveli penceresinin önünde oturmuş dikiş dikiyordu.

Öylece uğraşırken ve de karları seyrederken dikiş iğnesi eline batıverdi; üç damla kan kar üzerine damladı. Karın beyazlığı, kanın kırmızısı ve abanoz ağacının siyahı bir araya gelince o kadar güzel bir göründü ki, kraliçe “Keşke kar gibi beyaz tenli, kan gibi kırmızı yanaklı ve abanoz kadar siyah saçlı bir çocuğum olsa” diye aklından geçirdi.

Çok geçmeden bir kızı dünyaya geldi; çocuk kar gibi beyaz tenli, kan gibi kırmızı yanaklı ve abanoz kadar siyah saçlıydı; bu yüzden ona Pamuk Prenses adı takıldı. Çocuk doğar doğmaz kraliçe öldü.

Bir yıl sonra kral ikinci kez evlendi. Bu seferki eşi güzel bir kadındı, ama çok kibirliydi. Kimsenin kendisinden daha güzel olabileceğini kabullenemiyordu. Sihirli bir aynası vardı ve ne zaman ona baksa

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

diye soruyor, ayna da hep şöyle cevap veriyordu:

Kraliçem, ülkenin en güzeli sensin!

O zaman kraliçe rahatlıyordu; çünkü aynanın doğru söylediğini biliyordu.

Bu arada Pamuk Prenses büyüdü, gitgide güzelleşti ve yedi yaşına bastığında öyle güzel oldu ki, kraliçeyi bile geçti.

Nitekim kraliçe bir gün yine:

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

diye sorduğunda şu cevabı aldı:

Kraliçem, ülkenin en güzeli sensin.

Ama Pamuk Prenses senden bin kat daha güzel!

Kraliçe dehşet içinde kaldı; kıskançlıktan önce sarardı, sonra morardı. O saatten sonra ne zaman Pamuk Prenses'e baksa yüreği burkuluyordu; o kadar nefret ediyordu küçük kızdan!

Bu kibir ve kıskançlık o denli arttı ki, gece gündüz huzursuz oldu.

Derken bir avcısını çağırarak ona, "Çocuğu ormana götür, artık gözüm onu görmek istemiyor. Onu orada öldür, kanıt olarak da ciğerini sök getir bana" dedi.

Avcı söyleneni yaptı, kızı ormana götürdü; bıçağını çekip kalbine saplamak isterken yavrucak ağlamaya başladı.

"Aman avcı, bırak beni yaşayayım. Bu vahşi ormanda yürür giderim, bir daha geri dönmem" diye yalvardı.

Kız o kadar güzeldi ki, avcı ona acıdı. “Hadi git, çocuğum! dedi. “Vahşi hayvanlar nasıl olsa onu parçalar” diye de aklından geçirdi. Onu öldürmek zorunda kalmadığı için yüreği rahat etti. O sırada oradan geçen bir ceylanı vurarak ciğerini söktü ve kanıt olarak kraliçeye götürdü.

Aşçı onu tuzlayıp pişirdi. Zalim kadın da, Pamuk Prenses’in ciğeri niyetine onu yedi.

Zavallı çocuk koskoca ormanda yalnız kaldı. Ağaçların yaprakları bile onu korkutuyordu; ne yapacağını bilemedi. Derken koşmaya başladı; sivri kayaların üstünden ve dikenlerin arasından geçip gitti. Vahşi hayvanlar önünden sığıyor, ama ona bir şey yapmıyordu. Yürüyebildiği kadar yürüdü; neredeyse akşam olacaktı.

Derken ufacık bir ev gördü; dinlenmek amacıyla içine girdi. Ama bu evde her şey küçücük ve tertemizdi. Beyaz örtülü yemek masasında yedi tane ufacık tabak vardı; her tabakta da yedi ufak kaşık; ayrıca ufacık bıçaklarla çatallar. Duvara bitişik yedi tane ufacık yatağın üzerlerine bembeyaz çarşaflar seriliydi. Çok aç ve susuz olan Pamuk Prenses her tabaktan biraz sebze ekmek yiyerek her bardaktan birer damla şarap içti; çünkü herşeyi bitirmek istemedi. Daha sonra yorgunluktan kendini yatağa attı; ama hiçbir yatağa sığmadı;

kimi çok uzundu, kimi çok kısa. Sonunda yedinciye sığabildi; oraya uzanıp Tanrı'ya dua ettikten sonra uykuya daldı.

Hava iyice karardığında ev sahipleri eve geldi. Bunlar yedi tane cüceydi; maden kazmaktan dönüyorlardı. Lambacıklarını yaktilar.

Her taraf aydınlanınca neler olduğunu gördüler. Burada biri vardı, çünkü hiçbir şey bıraktıkları gibi yerli yerinde değildi.

Cücelerden birincisi: "Kim benim sandalyeme oturdu?" – İkincisi: "Kim benim tabağımdan yedi?" – Üçüncüsü: "Kim benim ekmeğimden kopardı?" – Dördüncüsü: "Kim benim sebzemi yedi?" – Beşincisi: "Kim benim çatalımı kullandı?" – Altıncısı: "Kim benim bıçağımla ekmek kesti?" – Yedincisi: "Kim benim bardağımdan içti?" diye sordu.

Birincisi etrafına bakındı ve yatağındaki çukurluğu görünce, "Kim benim yatağımda yattı?" diye söylendi.

Diğerleri de gidip baktı; hepsi "Benim yatağımda da yatıl-

mış” diye seslendi.

Ama yedinci cüce kendi yatağına baktığında, orada yatan ve derin bir uykuya dalan Pamuk Prenses’i gördü. Arkadaşlarını çağırdı; hepsi gelip hayret çılgılığı attı. Hepsi lambacıklarıyla Pamuk Prenses’i aydınlattı.

“Aman Tanrım! Aman Tanrım! Ne kadar güzel bir çocuk” diye bağırdılar. O kadar sevindiler ki, küçük kızı uymaya bıraktılar.

Yedinci cüce de her birinin yatağında birer saat uyuyarak sabahı etti.

Gün ağardığında Pamuk Prenses uyandı, yedi cüceyi görünce çok şaşırdı. Ama cüceler dostça sordular:

“Adın ne senin?”

“Pamuk Prenses” diye cevap verdi küçük kız.

“Bizim eve nasıl geldin?” diye sordu cücelerden biri. O da üvey annesinin kendisini öldürtmek istediğini, ama avcının ona acıyıp hayatını bağışladığını, sonra bütün gün nasıl koşarak kaçtığını ve sonunda bu küçücük evi bulduğunu anlattı.

Cüceler sordu: “Bizim ev işlerimizi görür, yemek pişirir, yatak yapar, çamaşır yıkar ve ortalığı temizlersen yanımızda kalabilirsin. Hiçbir şeyin de eksik olmaz; bunu ister miydin?”

“Evet, seve seve” diye cevap verdi Pamuk Prenses.

Cücelerin yanında kaldı, evi düzene soktu. Onlar sabahları evden çıkıp dağda altın arıyor ve akşamları yine eve dönüyordu. Küçük kız onlara yemek hazırlıyordu.

Gündüzleri evde yalnız kalıyordu.

Yufka yürekli cüceler onu hep uyarıyor, “Üvey annen-

den kendini korus. Yakında senin burada olduğunu öğrenecektir; kimseye kapıyı açma” diyordu.

Pamuk Prenses’in ciğerini yediğini sanan kraliçe artık kendisinden daha güzel birinin olamayacağı düşüncesiyle duvardaki aynanın karşısına geçti:

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

diye sorunca şu cevabı aldı:

Kraliçem, en güzeli sensin.

Ama Pamuk Prenses senden bin kat daha güzel!

O şimdi dağlarda,

Yedi cücenin yanında.

Kraliçe dehşet içinde kaldı, çünkü aynanın yalan söylemediğini biliyordu. Avcının kendisini aldattığını ve Pamuk Prenses’in hayatta olduğunu anladı. Sonra küçük kızı nasıl öldürsem diye düşünüp durdu.

Ülkenin en güzeli kendisi olmadığı sürece kıskançlıktan içi rahat etmeyecekti. Sonunda aklına bir şey geldi. Yüzünü boyadı, giysilerini değiştirerek yaşlı bir satıcı kadın kılığına büründü; artık onu kimse tanıyamazdı. Bu kıyafetle yedi dağ aştıktan sonra yedi cücenin evine vardı ve kapıyı çalarak, “Satılık güzel mallarım var” diye seslendi.

“Her renkte ayakkabı bağı bulunur” diyerek renkli ipekten örülmüş bir tane çıkarıp gösterdi. Pamuk Prenses, “Bu kadıncağızı içeri alabilirim” diye düşünerek kapıyı açtı ve bir çift ayakkabı bağı satın aldı.

Yaşlı kadın, “Aman çocuğum, sen nasıl görünüyorsun! Gel de saçlarını doğru dürüst bağlayayım” dedi.

Pamuk Prens kibirli değildi; saçlarını ipek kordonla bağlatmak üzere kadının önüne oturdu. Ama kadın hemen kordonu onun boynuna dolayarak öyle sıktı ki, küçük kız nefes alamadı ve düşüp öldü.

Aradan çok geçmedi. Akşam üzeri yedi cüce eve döndü; ama çok sev-

dikleri Pamuk Prens’i yerde yatar görünce dehşete kapıldılar. Kızcağz hiç yerinden oynamıyor ve kımıldamıyordu; sanki ölü gibiydi. Onu ayağa kaldırdılar, boynundaki kordonu görünce onu kesiverdiler; derken kız yavaş yavaş nefes alıp vermeye başladı ve sonunda canlandı.

Cüceler neler olup bittiğini duyunca Pamuk Prens’e, “Bu satıcı kadın, kötü kalpli kraliçeden başkası değil! Kendini koru, biz burada yokken kimseyi içeri alma” dediler.

Zalim kadın saraya dönünce aynanın karşısına geçti:

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

diye sorduğunda her zamanki cevabı aldı:

*Kraliçem, en güzeli sensin;
Ama Pamuk Prenses senden bin kat daha güzel!
O şimdi dağlarda,
Yedi cücenin yanında.*

Bunu duyunca kadının yüreği burkuldu ve hayretler içinde kaldı. Pamuk Prenses yine hayata dönmüştü!

“Dur bakalım! Öyle bir şey düşüneyim ki, öbür dünyayı boylayasın” diye söylendi. Büyüden anlıyordu; zehirli bir tarak hazırladı. Sonra kıyafet değiştirerek yine satıcı kadın kılığına büründü.

Yedi dağı aşarak yedi cücenin evine vardı ve kapıyı çalarak, “Satılık mallarım var, satılık” diye seslendi.

Pamuk Prenses pencereden dışarı bakarak, “Git buradan, ben kimseyi içeri alamam” dedi.

Kadın, “Hiç değilse saçına bir düzen ver” diyerek zehirli tarağı ona uzattı.

Tarak kızın o kadar hoşuna gitti ki, yaşlı kadına kanıp kapıyı açtı.

Pazarlıkta anlaştıktan sonra kocakarı, “Dur da, saçını doğru dürüst bir tarayayım” dedi. Zavallı kızın aklına kötü bir şey gelmedi ve kadına izin verdi.

Ama kadın tarağı onun saçları arasına sokar sokmaz zehir etkisini gösterdi ve Pamuk Prenses bilincini kaybederek yere düştü.

“En güzel sensin ha! Şimdi görürsün gününü!” diye söylenen zalim cadı oradan kaçıp gitti.

Bereket ki, akşam yaklaşmıştı. Yedi cüceler eve döndü.

Pamuk Prenses'i yerde ölü görünce hemen üvey anneden şüphelendiler. Etrafı aradılar; derken zehirli tırağı buldular. Onu çekip çıkarınca Pamuk Prenses yine kendine geldi ve başına geleni anlattı. Onu bir kez daha uyararak dikkat etmesini ve kapıyı hiç kimseye açmamasını söylediler.

Bu arada kraliçe yine aynanın karşısına geçerek sordu:

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

Ayna geçen defaki yanıtı verdi:

Kraliçem, en güzeli sensin;

Ama Pamuk Prenses senden bin kat daha güzel!

O şimdi dağlarda

Yedi cücenin yanında.

Kadın aynanın böyle konuştuğunu duyunca hiddetten köpürdü, titredi. "Hayatım pahasına da olsa Pamuk Prenses ölmeli" diye haykırdı.

Sonra hiç kimsenin ayak basmadığı gizli bir odaya girdi; orada zehirli bir elma hazırladı. Elmanın dış görünüşü çok güzeldi; kıpkırmızı rengine her bakanın ağzı sulanıyordu; ama ondan bir parça ısırın ölüyordu!

Elma hazır olduktan sonra kraliçe yüzünü boyadı ve yaşlı bir köylü kadın kılığına büründü. Sonra yedi dağı aşarak yedi cücenin evine ulaştı, kapıyı çaldı.

Pamuk Prenses başını pencereden uzatarak, "Kimseyi içeri alamam, yedi cüce bunu yasakladı" dedi.

"Öyle olsun! Ben sadece elma vermek istemiştım. Al, bir tanesi senin olsun!"

"Olmaz! Alamam" dedi Pamuk Prenses.

“Zehirden mi korkuyorsun?” diye sordu kocakarı. “Bak şimdi onu ikiye bölüyorum; kırmızı tarafını sen ye, beyaz tarafını ben yiyeyim” diye ekledi.

Elma o kadar güzel yapılmıştı ki! Ama kırmızı tarafı zehirliydi. Pamuk Prenses güzel elmaya imrenerek baktı ve onun beyaz kısmını kocakarının yediğini görünce daha fazla dayanamadı; elini uzatarak zehirli olan diğer yarısını aldı.

Bir kez ısırır ısırmaz yere düşüp öldü.

Kraliçe acımasız bakışlarla onu süzdükten sonra, “Kar gibi beyaz, kan gibi kırmızı, abanoz gibi siyah saçlısın demek! Ama bu kez cüceler seni uyandıramayacak” diye söylendi.

Ve saraya döndüğünde aynaya sordu:

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

Sonunda ayna şu cevabı verdi:

Kraliçem, en güzeli sensin!

Bunu üzerine kadının kışkanç yüreği rahat etti, ne kadar ettiyse!

Cüceler akşam eve döndüğünde Pamuk Prenses’i yerde yatıyor buldu. Küçük kız nefes almıyordu; ölmüştü! Onu kaldırdılar; etrafta zehir aradılar; bağlarını çözdüler, saçlarını taradılar, vücudunu suyla yıkadılar, şarapla ovdular, ama hiç yararı olmadı.

Çocuk ölmüştü ve ölü kaldı. Bir tabuta koyarak başına üşüştüler ve üç gün boyunca durmadan ağladılar. Sonra gömmeye kalktılar, ama kız o kadar taze görünüyordu ki, sanki canlıydı! Yanakları hâlâ kıpkırmızıydı. “Onu böyle

toprağa gömemeyiz” diyerek camdan bir tabut yaptılar. Pamuk Prenses’i içine yerleştirdiler; nereden bakılsa görölüyordu. Üzerine de altın harflerle adını yazıp onun prenses olduğunu da belirttiler. Sonra tabutu da-

ğın en yüksek noktasına taşıdılar; içlerinden biri hiç başından ayrılmadı ve hep nöbet tuttu. Kuşlar da çıkageldi; önce baykuş, sonra karga, daha sonra da güvercin.

Pamuk Prenses uzun yıllar bu tabutta kaldı; vücudu çürümedi; sanki uyuyor gibiydi. Cildi hâlâ kar gibi beyaz, yanakları kan gibi kırmızı, saçları da abanoz gibi simsiyahtı.

Derken bir gün bir prensin yolu, orman içindeki yedi cücenin evine düştü; orada gecelemeğe istedi. Ama tepedeki tabutu, içinde yatan Pamuk Prenses’i gördü; altın harflerle yazılan yazıyı okudu. Sonra cücelere dönerek, “Bu tabutu bana bırakın, karşılığında size ne isterseniz veririm” dedi.

“Dünyanın altınını verseniz Pamuk Prenses’i yine veremeyiz” diye cevap verdiler.

Prens, “O zaman onu bana hediye edin” dedi. “Ben onu yüceltirim, en kıymet verdiğim bir şey gibi sever sayarım!”

Böyle söyleyince cüceler ona acıyarak tabutu verdi. Prens onu adamlarına omuzda taşıttı. Ama içlerinden biri çalılığa takılınca tabut sarsıldı ve Pamuk Prenses’in ısırdığı elmadan boğazında kalan parça dışarı fırlayıverdi. Çok geçmeden genç kız gözlerini açtı; tabutun kapağını kaldırarak yerinde doğruldu. Yeniden canlanmıştı. “Aman Tanrım! Neredeyim

ben?" diye seslendi.

Prens coşkuyla, "Benim yanımdasın" diyerek olanları anlattı. "Seni dünyada her şeyden fazla seviyorum; benimle babamın sarayına gel; evlenelim" dedi.

Pamuk Prenses razı oldu. Görkemli bir düğün yapıldı.

Bu düğüne Pamuk Prenses'in acımasız üvey annesi de davet edilmişti. Kadın süslenip püslenirken duvardaki aynaya sordu:

Ayna ayna söyle bana?

Var mı bu ülkede benden daha güzeli?

Ayna cevap verdi:

Kraliçem, en güzeli sensin.

Ama genç kraliçe senden bin kat daha güzel!

Kötü kadın haykırarak bela okudu; ama aynı zamanda o kadar korktu ki, ne yapacağını bilemedi. Önce düğüne hiç gitmek istemedi. Ama sonra içi rahat etmedi; gidip genç kraliçeyi görmeliydi!

Ve saraya girdiğinde Pamuk Prenses'i tanıdı!

Korku ve dehşet içinde kalarak yerinden kıpırdıyamadı. O sırada demir terlikler kızgın ateşte kızdırılmıştı bile; onları maşayla tutarak kadının önüne getirdiler; bunları ayağına geçirerek dans etmesi gerekiyordu.

Giydi ve dans etti; yere düşüp ölene kadar.

205 | Kirmen, Mekik ve İğne

Bir zamanlar bir kız vardı, küçük yaşta anne ve babasını kaybetmişti. Vaftiz annesi köyün çıkışındaki küçük bir evde oturuyor, geçimini iplik eğirmekle, örgü örmekle ve dikiş dikmekle sağlıyordu. Bu kadın küçük kızı yanına aldı, ona işini öğretti ve çok güzel bir eğitim verdi.

Kız on beş yaşına bastığında kadın hastalandı, kızı yanına çağırarak şöyle dedi: “Bak kızım, sonumun yaklaştığını hissediyorum, sana bu evi bırakıyorum. Seni rüzgârda yağmurdan koruyacak ve barındıracaktır; ayrıca sana bıraktığım kirmen, mekik ve iğneyle de ekmeğini kazanırsın.”

Sonra ellerini kızın başına koyarak onu kutsadı. “Tanrıya olan inancını kaybetme! O zaman rahat edersin” diye ekledi.

Daha sonra da gözleri kapandı. Cenazesi kaldırıldığında kız tabutun ardından acı acı ağladı ve son duasını etti.

Ve kız bu küçük evde yalnız yaşamaya başladı. Çok çalıştı; iplik eğirdi, örgü ördü ve dikiş dikti; tüm bunları yaparken de vaftiz annesini rahmetle anmaktan geri kalmadı. Sanki odadaki keten kendiliğinden çoğalıyordu. Bir havlu veya halı ya da gömlek ördü mü, hemen müşterisi çıkıyor ve parasını fazlasıyla ödüyordu. Böylece kız hiç sıkıntı çekmedi.

O sıralarda ülkeyi yöneten kralın oğlu kendisine bir ni-

şanlı aramak üzere bu yöreye geldi. Babasına kalırsa fakir bir kız seçmeyecekti, zenginini de zaten kendisi istemiyordu. Bunun üzerine oğlan şöyle karar verdi: “En fakir, ama aynı zamanda da en zengin kız benim nişanlım olacak!”

Kızın yaşadığı köye gelince, her yerde yaptığı gibi, en fakir ve en zengin kızları soruşturdu. Ona önce en zengin kızın ismini verdiler; en fakir kızın da köyün çıkışındaki küçük bir evde oturduğunu söylediler.

Zengin kız süslenip püslenerek kapı önüne çıktı ve kendisine atıyla yaklaşan prensin önünde eğildi.

Prens ona baktı ve hiçbir şey söylemeden atını sürüp oradan ayrıldı.

Fakir kızın evinin önüne geldiğinde kız kapıya çıkmamıştı, odasındaydı.

Prens atından inerek pencereden içeri baktı, odaya vuran güneş ışığında kızın harıl harıl iplik çekmekte olduğunu gördü. Bir süre onu seyretti.

Kız onu fark edince kızardı, gözlerini yere indirerek iplik çekmeyi sürdürdü. Bu kez iplik çok mu inceydi bilmem, ama prens yine çekip gitti.

Bunun üzerine kız pencereyi açtı ve “Odanın içi amma da sıcak” diye söylendi. Ve prensin arkasından baktı, ta ki şapkasının beyaz tüylerini artık göremeyinceye kadar.

Sonra yine işinin başına döndü ve çalışmasını sürdürdü. Derken vaftiz annesinin sık sık söylediği bir şarkı geldi hatırina:

*Kirmen, kirmen, çık dışarıya,
Nişanlımı getir buraya!*

Sonra ne mi oldu? Kirmen o anda elinden fırlayıverdi, kapıdan dışarı çıktı. Kız hayretler içinde kalarak onun arkasından baktı. Kirmen neşeli danslar yaparak etrafa saçtığı altın ipliklerini peşi sıra sürüklüyordu. Derken gözden kayboldu.

Kirmeni kalmayan kız bu kez mekiği eline alarak iplik çekmeye ve dokumaya devam etti.

Kirmene gelince, ipliği bitene kadar oynadı durdu. Sonunda prensin yanına varabildi.

“Bu da nesi? Bana yol mu gösterecek yoksa?” diye söylenen prens atını döndürerek kirmenin peşine takıldı.

Kız hâlâ tezgâhının başında çalışmaktaydı ve şarkı söylüyordu.

Mekik, mekik, ipliği ince çek,

Nişanlım geliyor mu gerçek?

Birden mekik elinden fırladı ve kapıdan dışarı çıktı.

Bu kez kız kapı eşiğinde öyle güzel bir halı dokumaya başladı ki, dünyada bir eşi daha yoktu!

Her iki yanında güller ve zambaklar açmıştı; yerde yeşil filizler sivrilmişti; aralarında da tavşanlar, yavrularıyla oyun oynuyordu. Geyiklerle ceylanlar arada sırada başlarını çıkarıp onlara bakıyordu. Ağaç dallarına tüneyen kuşlar öyle çeşitli şarkılar söylüyorlardı ki!

Bu arada mekik oraya buraya sıçrayıp durmaktaydı ve sanki her şey kendi kendine büyüyordu.

Mekik yine elinden fırladığında kız dikiş dikmeye başladı. İğneyi eline alarak şöyle bir şarkı tutturdu:

*İğne, iğne, ince uzunsun,
Artık nişanlımı bana sun!*

Ve iğne elinden fırlayarak odanın içinde şimşek gibi oraya buraya sıçramaya başladı.

Sanki görünmeyen ruhlar tüm işleri üstlenmişti. Çok geçmeden masa ve raflara yeşil örtüler serildi, koltuklara kadife kılıf yapıldı, pencerelere ipek perdeler asıldı. İğne son dikişini atarken kız pencereden bakınca, altın iplikleri peşinden sürükleyen kirmeni, daha doğrusu beyaz tüylü şapkasıyla prensi görüverdi.

Oğlan atından indi, kapı önündeki halıya basarak içeri girdi. Karşısında eski püskü giysisiyle genç kız durmaktaydı; ama gül bahçesindeki güller kadar tazeydi, pespembeydi.

Prens ona yaklaşarak, “En fakir, ama aynı zamanda en zengin kız sensin! Benimle gel, nişanlanalım” dedi.

Kız sustu, ama ona elini uzattı. O da bir öpücük kondurduktan sonra genç kızı dışarı çıkardı, kendi atına bindirdi, sonra sarayına götürdü.

Görkemli bir düğün yapıldı.

Kız kirmeni, mekiği ve iğneyi hazine dairesinde başköşeye yerleştirerek onurlandırdı!

206 | Saman öpü, Kor Ateşı ve Fasulye

Bir köyde fakir bir kadın yaşıyordu; bir gün bir tencerelek fasulye alarak pişirmek istedi. Ocağı yaktı, çabuk yansın diye de bir avuç saman attı.

Fasulyeleri tencereye koyarken farkında olmadan yere bir saman çöpüyle bir tek fasulye düşürdü; tam o sırada ocaktan bir kor parçası bunların üstüne sıçradı.

Saman çöpü, “Arkadaş, nerden çıktın sen?” diye sordu.

Kor ateşı, “Alevden kaçtım; kaçmasaydım kül olup gitmiştim” dedi.

Fasulye, “Ben de paçamı zor kurtardım; yoksa kocakarı beni tencereye atmıştı, arkadaşlarımla yanı sıra beni de kaynatacaktı” dedi.

Saman çöpü, “Sanki benim kaderim daha mı iyi?” diye lafa karıştı: “Kocakarı bütün kardeşlerimi ateşe ve dumana attı. Bir seferde altmış kardeşimi birden yakıp öldürdü. Neyse ki, ben parmaklarının arasından sıyrılarak kendimi yere attım.”

“Peki, şimdi ne yapacağız?” diye sordu kor ateşı.

“Ölümden kurtulduğumuza göre aramızda iyi bir arkadaşlık kuralım; başımıza bir daha böyle bir bela gelmemesi için de hep beraber bir başka ülkeye gidelim” dedi fasulye.

Bu öneri öbür ikisinin hoşuna gitti; hep birlikte yola çıktılar.

Derken ufak bir dereye geldiler; ama orada ne bir köprü ne de bir sandal yoktu. Karşıdan karşıya nasıl geçeceklerini bilemediler.

Samanın aklına iyi bir fikir geldi. “Ben uzunlamasına yata-
tayım, siz beni köprü gibi kullanın” diyerek bir yakadan
öbür yakaya yatıp uzandı. Kor ateşi, doğal bir çeviklikle bu
köprünün üzerine sıçradı; ama ortasına geldiğinde, altında
şırıl şırıl akan suyu görünce korktu; olduğu yerde kaldı ve
daha ileriye gidemedi.

Bu kez saman çöpü tutuşuverdi, ikiye bölünerek dereye
düştü. Kor ateşi onun arkasından suya düştü, düşer düşmez
cızzz diye sönerek ruhunu teslim etti.

Ne olur ne olmaz diye hâlâ sahilde kalan fasulye bu olay
karşısında gülmeye başladı. O kadar güldü ki, ortasından
çatladı. Onun da başına aynı şey gelecekti, yani nerdeyse
ölecekti, ama neyse ki o sırada bir terzi dolaşmaya çıkmıştı
ve dere kenarında dinlenmek istemişti. Yufka yürekli biri ol-
duğu için iğneyle ipliği çıkarıp fasulyeyi dikti.

Fasulye ona canı gönülden teşekkür etti. Ama ne var ki,
terzi onu dikerken siyah iplik kullanmıştı. İşte o gün bugün-
dür tüm fasulyelerde siyah bir dikiş görülür.

207 | Kurul Sofram Kurul!

Bir zamanlar bir terzinin üç oğlu ve bir de keçisi vardı. Hepsi keçi sütüyle beslendiği için hayvanın her gün otlatılması gerekiyordu. Oğlanlar sırayla otlatıyordu.

Bir seferinde büyük oğlan onu kilisenin avlusuna götürdü. Hayvan oradaki o güzel kokulu otları yiyerek oynayıp sıçramaya başladı.

Akşam olup da eve dönme zamanı gelince oğlan, “Keçi, doydun mu?” diye sordu.

Keçi şöyle cevap verdi:

İyice doydum ben, m-e-e-e!

Artık yaprak falan verme!

“Öyleyse eve gel” dedi oğlan ve onu ipinden çekerek ahırdaki bir direğe bağladı.

Yaşlı terzi oğluna, “Eee, keçi doydun mu bari?” diye sordu.

“O kadar doydun ki, artık yaprak bile istemiyor” dedi oğlan. Ama babası emin olabilmek için ahıra kendi gitti ve hayvanı okşayarak:

“Keçi, hâlâ tok musun?” diye sordu.

Keçi şöyle cevap verdi:

Ne yedim ki, karnım doysun?

Hep mezarlıkta otladım,

Tek yaprak bulamadım.

“Bunu mu işitecektim” diye öfkelenen terzi hemen oğlunun yanına vararak:

“Seni gidi yalancı seni! Keçi doymuşmuş! Hayvanı aç bırakmışsın sen!” diye haykırdı. Ve o kızgınlıkla, duvardan aldığı ölçek değneğiyle oğlanı döverek evden kovdu.

Ertesi gün sıra ortanca oğlandaydı. Bahçeyi çeviren çitlerin önünde, kokulu otların bol olduğu bir yer buldu. Keçi oradaki otların hepsini yedi. Akşam eve dönmek istediğinde hayvana sordu: “Keçi, karnın doydu mu?”

Keçi şu cevabı verdi:

İyice doyдум ben, m-e-e-e!

Artık yaprak falan verme!

“O zaman eve gidelim” diyen oğlan onu ahıra götürüp bağladı.

Terzi, “Eee, keçi doydu mu bari?” diye sordu.

“Öyle doydu ki, artık yaprak bile istemiyor” diye cevap verdi.

Terzi inanmadı, ahıra kendisi gidip sordu. “Keçi, karnın doydu mu?”

Keçi şöyle cevap verdi:

Ne yedim ki, karnım doysun

Hep mezarlıkta otladım,

Tek yaprak bulamadım!

“Ne vicdansız çocuksun sen! Böyle masum bir hayvan aç bırakılır mı hiç” diye haykıran terzi, eline geçirdiği değnekle oğlunu döve döve evden kovdu.

Sıra en küçük oğlana geldi; bu işi iyi yapmak istiyordu. Hayvanı en güzel ekinlerin bulunduğu bir fundalığa götürüp otlattı.

Akşam eve dönerken, “Keçi, karnın doydu mu?” diye sordu.

Hayvan şöyle cevap verdi:

İyice doydum ben, m-e-e-e!

Artık yaprak falan verme!

“Öyleyse eve gidelim” diyen oğlan onu ahıra götürüp bağladı.

Terzi, “Eee, keçinin karnı doydu mu?” diye sordu.

“Evet” dedi oğlan, “Öyle doydu ki, artık yaprak bile istemiyor.”

Terzi inanmadı; gidip kendi baktı ve sordu: “Keçi, karnın doydu mu?”

İnatçı hayvan şöyle cevap verdi:

Ne yedim ki, karnım doysun?

Hep mezarlıkta otladım.

Tek yaprak bulamadım.

“Edepsiz, yalancı! Bunların hepsi birbirinden beter! Artık beni enayi yerine koyamazsınız” diye haykıran terzi, küçük oğlunu patakladı. Çocukcağız ta ahırdan dışarı fırladı; o da evden kovuldu.

Ve yaşlı terzi keçiyle yalnız kaldı. Ertesi sabah ahıra giderek hayvanı okşadı ve “Gel canım, seni ben götüreceğim otlatmaya” dedi.

Boynuna geçirdiği ipin ucundan tutarak onu, koyunların ve keçilerin yemeye bayıldıkları o yemyeşil çitlerin ve çiçeklerin olduğu yere götürdü.

“İstediğin kadar ye” dedikten sonra keçiye akşama kadar orada otlamaya bıraktı.

Daha sonra, “Keçi, doydun mu?” diye sordu.

Hayvan şöyle cevap verdi:

İyice doydum ben, m-e-e-e!

Artık yaprak falan verme!

“Öyleyse eve gidelim” diyen terzi onu ahıra götürüp bağladı. Oradan ayrılırken durdu, geri dönerek bir daha sordu: “Artık iyice doymuşsundur?”

Ancak keçi inadından vazgeçmedi:

Ne yedim ki, karnım doysun?

Hep mezarlıkta otladım,

Tek yaprak bulamadım.

Terzi bunu duyunca çok şaşırdı; üç oğlunu da haksız yere evden kovduğunu anladı.

“Dur hele, nankör keçi! Seni kovmak yetmez, suratını öyle bir değiştireceğim ki, bir daha soylu terzilerin yüzüne bakamayasın” diye söylenen terzi, o kızgınlıkla usturasını aldı. Hayvanın yüzünü sabunla iyice sabunladıktan sonra sinek-kaydı bir tıraş yaptı. Sonra da onu değnekle değil, kamçıyla adamakıllı dövdü. Keçi oradan kaçtı.

Terzi şimdi evde yapayalnız kalmıştı. Üzgün üzgün düşünüyor ve keşke oğullarım yanımda olsaydı diye yakınıyordu; ama onların nereye gittiğini bilen yoktu.

Oysa en büyük oğlan bir marangozun yanına çırak olarak girmişti. Hiç canı sıkılmadan çok çalıştı, çok şey öğrendi; ayrılık zamanı geldiğinde ustası ona bir masa hediye etti. Bu, gösterişsiz bir masaydı ve sıradan tahtadan yapılmıştı, ama bir özelliği vardı. Onu bir yere yerleştirdikten sonra “Kurul sofram, kurul” deyince üzerinde temiz bir masa örtüsüyle çatal, bıçak ve çeşitli kızartmalarla büyük bir bardak kırmızı şarap beliriveriyordu ki, yeme de yanında yat!

“Bana ömrüm boyunca yeter” diye düşündü oğlan ve masayı her gittiği yere yanında taşıdı. Artık bir handa yemek var mı, yok mu; bu yemek iyi mi, kötü mü, umurunda bile olmadı. Canı istediğinde hana değil de, ormana ya da mera-ya gidiyor, sırtında taşıdığı masayı yere koyduktan sonra, “Kurul sofram, kurul!” diyerek canının her istediği yemeği yiyebildi.

Sonunda babasının yanına dönmeyi akıl etti. Artık öfkesinin geçmiş olacağını ve bu masayı gördükten sonra kendisini seve seve eve alacağını düşündü.

Eve doğru yola çıkarken bir akşam bir hana uğradı; içerisi müşteri doluydu. Ona hoş geldin diyerek yanlarına çağırdılar, birlikte yemek yemeyi teklif ettiler; çünkü handa yemek kalmamıştı.

“Hayır” dedi marangoz, “Size yük olmayayım. Sizler benim misafirim olun, daha iyi! Adamlar güldü ve kendileriyle dalga geçtiğini sandılar. Ancak oğlan masasını odanın ortasına yerleştirdikten sonra “Kurul sofram, kurul!” dedi. O anda masa yemeklerle öylesine donandı ki, hancı bundan daha iyisini yapamazdı. Mis gibi yemek kokusu etrafa yayıldı.

“Hadi afiyet olsun, arkadaşlar” dedi oğlan. Misafirleri onu bir dediğini iki etmeyip bıçakları alarak yemeğe balıkla- ma atladılar. Onları en çok şaşırtan şey de, bir tabaktaki yemek bitince hemen aynısının bir daha önlerine çıkmasıydı.

Hancı bir köşeden tüm bunları seyretti, ne söyleyeceğini bilemedi. Ama “Bana böyle bir aşçı lazım” diye aklından geçirdi.

Marangozla misafirleri gece yarısına kadar yiyip içtiler, sonunda yatmaya gittiler. Oğlan masasını duvar kenarına yerleştirdi. Hancının aklı masada kalmıştı; birden aklına kilerde sakladığı eski bir masa geldi. Usulca onu alarak marangozun masasıyla değiştirdi.

Ertesi sabah marangoz hancıya parasını ödedi, masasını sırtladı ve sahte

olduğu aklına bile gelmedi. Sonra yola koyuldu.

Öğlene doğru babasının yanına vardı; adam onu büyük bir sevinçle karşıladı.

“Eee, oğlum, ne öğrendin bakalım?” diye sordu.

“Baba, ben marangoz oldum!”

“İyi bir meslek” diye karşılık verdi babası. “Peki bunca zaman sonra beraberinde ne getirdin?”

“Getirdiğim en güzel şey şu masa, baba!”

Babası masayı iyice gözden geçirdikten sonra, “Bu pek usta işi değil, eski ve berbat bir masa” dedi.

“Ama bu bir istek masası. Onu yere koyup da ‘Kurul sofram, kurul!’ deyince en güzel yemekler geliyor önüme, şarap da dahil olmak üzere. Sen bütün hısım akrabayı davet et; gelsinler, yesinler, içsinler! Bu masa hepsini doyurur.”

Davetliler evi doldurduğunda oğlan masayı odanın ortasına yerleştirdi. Sonra “Kurul sofram, kurul!” dedi.

Ama masa kımıldamadı bile; laftan anlamayan herhangi başka bir masa gibi üzeri bomboş kaldı. İşte o zaman zavallı oğlan masasının değiştirilmiş olduğunu anladı ve çok utan-
dı; yalancı gibi orada kalakaldı.

Davetliler ona kahkahalarla güldükten sonra yemeden içmeden oradan ayrıldılar. Babası yine terziliğe devam etti, oğlan da bir ustanın yanında çalışmak üzere evden ayrıldı.

Ortanca oğlan bir değirmencinin yanında işe başladı. Bir yıl geçtikten sonra ustası ona, “Şimdiye kadar çok iyi çalıştın, bu yüzden sana bir eşek hediye ediyorum; ancak bu hayvan araba çekmez, yük de taşımaz” dedi.

“Ne işe yarar peki?” diye sordu oğlan.

“Altın verir” diye cevap verdi değirmenci. “Altına bir bez serer de ‘Hop dedik!’ dersen sana hem küçük hem de büyük çiş yerine altın verecektir.”

“Bu harika bir şey” diyen oğlan ustasına teşekkür ettikten sonra oradan ayrılarak yollara düştü.

Paraya ihtiyacı olduğunda eşeğe “Hop dedik!” deyince yağmur gibi altın para yağdı hep; o da onları yerden toplamaktan başka bir şey yapmadı.

Gittiği her yerde en iyi ve en pahalı şeyleri seçti; nasıl olsa parası vardı!

Bir süre böyle dolaştıktan sonra kendi kendine, “Git artık babanı ara. Eve altın veren eşekle gidersen, onun kızgınlığı geçecek ve seni affedecektir” diye söylendi.

Derken yolu, kardeşinin masasının değiştirildiği hana

düştü. Eşegi kendi eliyle ahıra götürecekti ki, hancı onu alıp bağlayabileceğini söyledi.

Ama oğlan, “Zahmet etme! Gri atımı kendi elimle götüreyim ahıra. Kendim bağlayayım ki, sonra onun nerede olduğunu bileyim” dedi.

Bu hancının tuhafına gitti. Eşeginin bakımını kendi üstlenen bir müşterinin fazla parası olmamalıydı; ama yabancı elini cebine atarak iki altın çıkardıktan sonra hayvana iyi bir şeyler vermesini söylediği zaman hancının gözleri açıldı. Hemen gidip en güzel yemleri satın aldı.

Yemekten sonra hancıya borcunu sordu. Hancı bir misli hesap çıkararak birkaç altın daha vermesi gerektiğini söyledi. Oğlan ceplerini karıştırdı, ama parası bitmişti!

“Bekle biraz, hancı! Ben gidip biraz altın alayım” dedi ve yanına bir masa örtüsü aldı. Hancı bunun ne anlama geldiğini anlayamadı, ama merak etti ve arkasından gitti. Müşterisi, ahır içerden sürgülediği için hancı kapı deliğinden baktı. Müşterisi eşegin altına masa örtüsünü serdikten sonra “Hop dedik!” deyince eşek, hem önden hem arkadan akıttığı altınlarla örtüyü doldurdu.

“Vay canına!” diye söylendi hancı, “Bu altın paralar sanki yeni basılmış! Altın dolu bir torba benim de işime gelir!”

Misafiri borcunu ödedikten sonra yatmaya çıktı. O uyu-
duktan sonra hancı gizlice ahıra gitti; altın akıtan eşegi oradan alarak yerine başka bir eşek bağladı.

Ertesi sabah erkenden oğlan ahırdan eşegini aldı; kendi eşegini aldığını sanıyordu.

Öğlene doğru babasının evine geldi. Adam onu görünce çok sevindi.

“Sen şimdi ne oldun bakalım?” diye sordu.

“Değirmenci oldum, baba” diye cevap verdi oğlan.

“Peki, neler getirdin bakalım?”

“Sadece bir eşek.”

“Burada yeterince eşek var” dedi babası. “İyi süt veren bir keçi getirseydin daha iyi olurdu.”

“Evet” dedi oğlan, “Ama bu inatçı eşeklerden biri değil! Bu, altın veren bir eşek. ‘Hop dedik!’ dersem sana çarşaf dolusu altın verecektir. Sen bütün akrabaları çağır, ben hepsini zengin edeyim.”

“Bu iş hoşuma gitti. Bundan sonra dikişle uğraşmayacağım desene” diyerek hısım akrabayı çağırdı.

Hepsi toplandıktan sonra oğlan odanın ortasına bir çarşaf serdikten sonra eşeği alıp getirdi.

“Dikkat edin!” diye seslendikten sonra eşeğe dönerek, “Hop dedik!” dedi. Ama hayvanın çarşafa şey ettiği, altın maltın değil, daha başka bir şeydi!

Kısacası, eşeğin hiçbir marifetinin olmadığı meydana çıktı.

Zavallı değirmencinin suratı asıldı; o anda aldatıldığını anladı ve misafirlerden özür diledi. Onlar da geldikleri gibi elleri geri döndü.

Yaşlı terzi yine iğnesine sarıldı, oğlan da bir değirmencinin yanında çalışmaya başladı.

En küçük oğlan işe bir tornacının yanında başladı; bu biraz marifet istediği için öğrenmesi de uzun sürdü. Kardeşleri, yazdıkları bir mektupta çok sıkıntıda olduklarını ve handa son gece başlarına gelenleri bildirmişlerdi.

Oğlan tornacılığı öğrendikten sonra, oradan ayrılırken ustası ona bir zembil hediye etti. “Bu zembilin içinde bir sopa var” dedi.

“Zembili sırtlarım, işime yarar. Ama sopayı ne yapayım? Sadece yükümü arttırır, o kadar” diye yakındı oğlan.

“Bak ne diyeceğim sana” dedi ustası. “Biri seni üzecek olursa, ‘Sopa, çık zembilden!’ dersen o sopa çuvaldan çıkıp başlar karşındakinin sırtında boza pişirmeye. Öyle bir dayak atar ki, bunu yiyen sekiz gün yerinden kıpırdayamaz. Sen ‘Sopa, yerine dön’ diyene kadar o dayak atmayı sürdürür.”

Oğlan ona teşekkür ettikten sonra yola koyuldu.

Kendisine saldırmak istediklerinde “Sopa, çık zembilden” der demez sopa, çuvaldan çıktığı gibi karşısındakilere öyle bir sıra dayağı atıyordu ki! Ve bu işi göz açıp kapayıncaya kadar yapıyordu.

Neyse, akşama doğru bizim genç tornacının yolu da kardeşlerinin gecelediği hana düştü. Zembilini çıkarıp önündeki masaya koyduktan sonra o güne kadar başından geçen ilginç olayları anlatmaya başladı:

“Yaa, işte böyle! Sofra kuran masalar, altın salan eşekler falan varmış! İyi de, benim şu zembilimin içindeki hazinenin yanında onlar hiç kalır” dedi.

Hancının kulakları dikildi:

“Bu ne acaba?” diye düşündü. “Bu zembil çok kıymetli taşlarla dolu olmalı! Dere yatağını üçüncüde bulur!”

Uyku zamanı gelince oğlan zembilini yastık gibi kullanarak başının altına koydu.

Hancı onun derin bir uykuya daldığını sanarak usulca

zembili başının altından çekip almayı ve yerine bir başkasını koymayı düşündü. Tornacı bu anı çoktandır bekliyordu. Hancı tam zembili çekmek isterken oğlan, “Sopa, çık zembilden” dedi. Bunu söyler söylemez sopa sabırsızlandı ve zembilden çıkarak hancıya adamakıllı bir dayak atmaya başladı. Adam haykırdı, yalvardı yakardı; ama o bağırırken sopa, vuruşlarını hızlandırdı; sonunda adam yere yığılıp kaldı.

Bunun üzerine tornacı, “Masayla eşeği hemen vermezsen sopa yine üzerinde dansa başlayacak, ona göre” dedi.

“Aman n olur! Ne istersen vereyim, yeter ki sen şu canavarı yine zembile sok” diye haykırdı hancı.

Bunun üzerine oğlan, “Hak yerini buldu. Ama sakın onlara bir zarar verme” dedikten sonra, “Sopa, yerine dön” diye emretti.

Tornacı ertesi gün masayı da, eşeği de yanına alarak babasının evine döndü. Terzi onu görünce çok sevindi ve bunca zaman ne öğrendiğini sordu.

“Babacığım, ben tornacı oldum” diye cevap verdi oğlan.

“İyi bir zanaat” dedi babası: “Peki, sen neler getirdin baka kayım?”

“Kıymetli bir şey! Zembil içinde bir sopa!”

“Ne? Bir sopa ha? Bunca zahmet bunun için mi? Her ağaçtan böyle bir sopa kesebilirsin.”

“Ama bunun gibisini değil, babacığım! Ben ‘Sopa, çık

zembilden' dedim mi, zembilden dışarı fırlıyor ve bana karşı kötü niyetli biri varsa, onun sırtına binip güzel bir dayak atıyor; ta ki karşısındaki yalvarıp özür dileyene kadar. Bak, masayla eşeği, ağabeylerimi aldatan hancının elinden bu sopayla aldım ben! Sen çağır şimdi onları, hısım akrabayı da davet et. Onları yedirip içireyim, ceplerini de altınla doldurayım" dedi oğlan.

Yaşlı terzi pek güvenmese de hısım akrabayı topladı.

Tornacı odanın ortasına bir çarşaf serdi, altın salan eşeği de getirdikten sonra ağabeyine, "Ağabey, konuş onunla" dedi.

Kardeşi, "Hop dedik!" diye seslendi. Aynı anda çarşafa altın paralar düşmeye başladı; eşek durmak bilmedi, herkesin payına taşıyamayacağı kadar altın düştü. (Sen de orda olmak isterdin, değil mi?)

Tornacı daha sonra masayı getirdi ve "Ağabey, konuş onunla" dedi.

Ve marangoz “Kurul sofram, kurul!” der demez masanın üzerine bol bol en güzel tabaklar sıralandı. Terzi o zamana kadar hiç görmediği bir ziyafete tanık oldu; tüm akrabalar gece yarısına kadar kalıp eğlendiler.

Yaşlı terzi iğneyi, ipliği dirseği ve ütüyü rafa kaldırdı ve üç oğluyla birlikte neşeli ve mutlu bir hayat yaşadı.

İyi de, üç oğlanın evden kovulmasına neden olan keçi ne-reye gitti dersin?

Söyleyeyim sana. Başı çırılçıplak kaldığı için herkesten utandı; bir tilki yuvasına sığındı.

Tilki yuvasına döndüğünde, karanlıkta parlayan bir çift göz görünce öyle korktu ki, oradan kaçiverdi. Derken ayıyla karşılaştı.

Ayı, “Ne o, tilki kardeş, yüzün niye böyle asık?” diye sordu.

“Sorma” dedi tilki, “Korkunç bir hayvan yuvama girmiş, kan çanağına dönmüş gözlerle bana bakıyordu.”

“Kovalım onu ordan” diyen ayı, tilkiyle birlikte o yuvaya gidip içeri baktı. Parıl parıl parlayan gözleri görünce o da ürktü; o canavara bulaşmaktansa kaçmayı yeğledi.

Ama bu kez arıyla karşılaştı; arı onun keyfinin yerinde olmadığını fark edince, “Hayrola, ayı! Canın sıkılmışa benziyor, nerde kaldı senin o neşeli halin?” diye sordu.

“Sen ne diyorsun yahu? Korkunç bir canavar tilkinin mağarasına yerleşmiş, onu bir türlü kovamıyoruz.”

Arı şöyle dedi: “Bak buna üzüldüm işte, ayı. Yolda geçerken yüzüme bile bakmazsın, ama sanırım size yardım edebiliyim.”

Ve sonra tilkinin mağarasına uçup orada oturmakta olan keçinin başına konup burnunu öyle bir soktu ki, keçi “m-e-e-e! m-e-e-eee!” diye haykırarak oradan kaçtı. Şu saate kadar da onu gören olmadı!

208 | Akıllı Terzi

Bir zamanlar çok kibirli bir prenses vardı. Karşısına ne zaman bir damat adayı çıksa bilmece sorar, adam bilmeyince de alay ederek geri gönderirdi. Bir gün ilan etti ki, soracağı bilmeceyi kim bilirse onunla evlenecekti.

Derken üç erkek terzi prensese talip oldu. İçlerinden yaşlı olan ikisi çok zeki geçinirdi; bu kez de zekâlarına güvendiler. En genç olan üçüncü terzinin elinden doğru dürüst bir iş gelmezdi; yani ancak şansına güvenebilirdi.

Öbür iki terzi ona, “Sen evde kal. Bu kafayla bu işin altından kalkamazsın” dedi.

Ama küçük terzi onlara aldırış etmedi. Kafasına koymuştu bir kere; ardına bakmadan bu yolda gidecekti.

Üçü de prensesin karşısına çıktı; bilmeceyi sormasını dilediler; deveye hendek atlatarak kadar zeki olduklarını düşünüyorlardı.

Prens, “Başımda iki çeşit saç var, bunların rengi ne?” diye sordu.

Birinci terzi, “Bundan daha kolay ne var! Onların rengi siyah ve beyaz. Tıpkı beyaz örtüye serpilmiş tuzla karabiber gibi” dedi.

Prens, “Yanlış tahmin ettin” dedi. “Sen söyle bakalım” diyerek ikinciye döndü.

O da, “Ne siyah, ne de beyaz. Kahverengiyle kırmızı; tıpkı

babamın ceketi gibi” diye cevap verdi.

Prenses, “Yanlış tahmin ettin” diyerek üçüncüye döndü. “Sen biliyorsun galiba, söyle bakalım” dedi.

Küçük terzi küstahça, “Prensesin başında bir tel gümüş, bir tel de altın saç var; yani renkleri de öyle” dedi.

Prenses bunu duyunca sarardı; korkudan neredeyse yere düşecekti. Çünkü küçük terzi bilmişti! Oysa bunu dünyada hiç kimsenin bilemeyeceğini sanıyordu. Kendini toparladıktan sonra, “Beni henüz kazanmadın. Bir şey daha yapman gerekiyor. Aşağıdaki ahırda bir ayı kalmakta. Geceyi onun yanında geçireceksin. Oradan canlı çıkarsan benimle evlenebilirsin” dedi.

Terziden kurtulmayı düşünmüştü, çünkü o zamana kadar hiçbir insan ayının pençesinden kurtulamamıştı.

Küçük terzi yılmadı, hatta keyiflendi. “Başarının yarısı cesur olmaktan geçer” dedi.

Akşam olunca küçük terziyi ayının yanına soktular. Ayı hemen ona saldırmak pençesiyle hoş geldin demek istedi.

Oğlan, “Ağır ol bakalım! Dur da seni sakinleştireyim” diyerek sanki hiçbir şey olmamış gibi cebinden birkaç tane fındık çıkararak onları kırıp yedi.

Bunu gören ayının iştahı kabardı ve o da fındık istedi. Terzi elini cebine atarak ona bir avuç dolusu verdi; ama bunlar fındık değildi; çakıl taşıydı! Hayvan onları ağzına attı, ama istediği gibi çiğneyemedi. “Amma da aptal şeysin! Bir fındığı bile ısıramıyorsun” diye aklından geçirdi ayı.

“Şu fındıkları sen ısır” dedi terziye.

“Ne biçim şeysin sen! Koskoca ağzın var, ufacak bir fındı-

ğı bile ısıramıyorsun” diyen küçük terzi, cebinden taş yerine bir fındık çıkararak ısırdı ve onu ikiye böldü.

“Şunu bir kere de ben deneyeyim! Sana baktım da, bu iş pek zor değil gibi geldi bana. Ben de yapabilirim” dedi ayı.

Terzi ona yine çakıl taşı verdi. Ayı var gücüyle onları ısır-maya çalıştı. Başarabildiğini sanma!

Derken terzi ceketinin iç cebinden bir keman çıkararak güzel bir parça çaldı.

Ayı müziği işitince dayanamadı, oynamaya başladı.

Bir süre dans ettikten sonra bundan o kadar hoşlandı ki, “Bana bak, keman çalmak zor mu?” diye sordu terziye.

“Çok kolay; bak, sol elimin parmaklarını şuraya koyuyorum, sağ elimle de yayı çekiyorum; ondan sonra gıy! gıy! gıy! çalmaya başlıyorum” dedi terzi.

“Bunu ben de öğrensem! O zaman istediğim kadar çalar, dans ederim” dedi ayı. “Ne dersin? Bana ders verir misin?”

“Seve seve. Yeter ki, biraz yeteneğin olsun! Ama baka-yım, pençelerin çok iri; tırnaklarını biraz kesmem gerekecek” diyen terzi, bir mengene alıp getirdi; ayı, pençelerini uzattı; oğlan onları güzelce mengeneye kıstırdı ve “Ben maskası alıp dönünceye kadar bekle” dedi. Ayı homurdanadur-sun, oğlan samanlığın bir köşesine çekilerek derin bir uykuya daldı.

O akşam prenses ayının homurtularını işitince sandı ki, hayvan terziyi yuttu da keyiften homurdanıyor!

Bu yüzden ertesi sabah neşeyle uyanıp kalktı ve gidip ahıra baktı. Ama küçük terzi sudan yeni çıkmış balık kadar canlı ve dipdiri karşısında durmaktaydı.

Prenses hiç ses çıkarmadı; herkesin önünde söz verdiğine göre sözünü tutacaktı.

Kral bir araba çağırttı. Prenses terziyi de yanına alarak bu arabayla kiliseye gitti. Nikâh orada kıyılacaktı. Onlar gide-dursun, genç oğlanı çekemeyen öbür iki terzi ayının pençe-lerini mengeneden kurtardı. Ayı büyük bir öfkeyle arabanın peşine takıldı.

Prenses homurtuları ve bağırıtları duyunca çok korktu:

“Eyvaah, ayı peşimizde! Seni yakalayacak” dedi.

Küçük terzi hazırды; arabanın içinde amuda kalkarak bacaklarını pencereden çıkarıp sallamaya başladı ve ayıya ses-lendi:

“Şu mengeneyi görüyor musun? Buradan çekip gitmez-sen seni yine kıştırırım!”

Ayı bunu görünce gerisin geriye döndü.

Bizim terzi de rahat rahat kilisenin yolunu tuttu. Orada prensesle nikâhları kıyıldı.

Ömürlerinin sonuna kadar ikisi de mutlu yaşadı.

İnanmayan beri gelsin!

209 | Balıkçı ve Karısı

Bir zamanlar bir balıkçıyla karısı ufacık bir barakada oturmaktaydı. Adam her gün göl kenarına gidip durmadan olta atıyordu. Bir gün yine göl başında olta attı; su çok berraktı; adam orada oturdu, oturdu, oturdu.

Oltası gittikçe derine indi, tekrar topladığında ucuna bir pisi balığı takılmıştı.

Balık ona, “Dinle bak, balıkçı, hayatımı bağışla! Ben gerçek bir balık değilim, büyü yapılmış bir prensim. Beni öldürürsen eline ne geçecek ki? Yemeye kalksan tat bile alamayacaksın. Bırak gideyim” dedi.

Adam, “Fazla bir şey söylemene gerek yok! Ben konuşan bir balığı nasıl olsa yine salıverirdim” dedikten sonra onu berrak suya bıraktı. Balık dibe doğru inerken ardında kınalı bir çizgi bıraktı.

Derken avcı eve döndü. Karısı, “Bugün yine mi bir şey yakalayamadın be adam!” diye serzenişte bulundu.

“Yakaladım” dedi adam, “Bir balık yakaladım, ama o bana kendisinin bir prens olduğunu söyledi. Bunun üzerine onu serbest bıraktım.”

“Peki, bir istekte bulunmadın mı?” diye sordu karısı.

“Hayır. Ne isteyecektim ki?”

“Yahu, bu barakada oturmak hiç de kolay değil; iğrenç ve de pis kokuyor! En azından ufak bir ev isteyebilirdin. Hadi, tekrar oraya git, seslen ona. Küçük bir ev istiyoruz de! Kesinlikle bunu yerine getirecektir!”

“Yani bir daha mı oraya gideyim?”

“Elbette!” dedi kadın, “Sen onu yakaladın, sonra da serbest bıraktın. Bu yüzden isteğini yerine getirecektir. Hadi, git oraya!”

Adamın hiç niyeti yoktu, ama karısına karşı gelmek de istemedi ve göle gitti.

Oraya vardığında su yemyeşildi, hiç de önceki gibi berrak değildi. Yerini aldıktan sonra şöyle seslendi:

*Pisi, pisi, gel beri,
Sakın gitme geri.
Beni karım gönderdi
'Bana bir şey iste!' dedi.*

Balık hemen sahile yanaşarak, "Neymiş onun istediği?" diye sordu.

"Ben seni yakalamıştım ya! Keşke o zaman ondan bir şey isteseydin deyip duruyor. Kendisi artık barakada kalmaktan bıktı, ufak bir ev istiyor" dedi balıkçı.

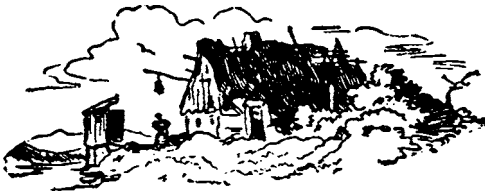
"Karının yanına dön; o, eve kavuştu bile" diye cevap verdi balık.

Adam onun yanına vardı, gerçekten de, artık barakada değil de, küçük bir evin kapısı önündeki bir sırada oturmaktaydı karısı.

Karısı onu elinden tutarak, "Gel, içeri gir; burası çok daha güzel" dedi.

Birlikte eve girdiler; burada akla gelebilecek her şeyin bulunduğu, en kaliteli mobilyalarla döşenmiş, pirinçten ve bakırdan eşyalarla dolu bir veranda, bir ufak ve şirin bir oturma odası, bir yatak odası, bir mutfak ve bir kiler vardı.

Evin arkasındaki ufak avluda tavuklar, ördekler dolaşıyordu; içinde her türlü sebze ve meyvenin yetiştiği bir de bahçe!

“Bak” dedi kadın, “Ne güzel, değil mi?”

“Evet” dedi adam, “Hep böyle kalsın! Burada rahat yaşıyoruz.”

“Göreceğiz bakalım.”

Neyse, yemek yedikten sonra yatmaya gittiler. Aradan sekiz ya da on dört gün geçti.

Kadın, “Dinle, bey! Bu ev çok dar geliyor; avlu da, bahçe de çok küçük. Balık bize daha büyük bir ev verebilirdi. Ben büyük bir sarayda oturmak isterim. Sen git balığa söyle de, bize taştan yapılma bir şato versin!”

“Yapma hanım!” dedi adam. “Ev gayet güzel. Şatoda ne yapalım?”

“Öff, canımı sıkma! Git balıktan iste! O verir.”

“Olmaz, hanım! Balık bize ev verdi. Ben şimdi yine gidip onun canını sıkamak istemiyorum.”

“Git, git!” dedi kadın, “Verir o! Yeter ki, sen iste!”

Adam üzgündü, bunu istemiyordu. Kendi kendine, “Bu doğru değil” diye söylendi. Ama buna rağmen oraya gitti.

Göle vardığında suyun rengi koyu mavi ve griydi; artık yeşil hatta sarı bile değildi; yine de sakindi.

Adam yerini aldıktan sonra şöyle seslendi:

Pisi, pisi, gel beri;

Sakın gitme geri.

Beni karım gönderdi,

‘Bana bir şey iste!’ dedi.

“Neymiş onun istediği?” diye sordu balık.

“Sorma!” dedi adam üzgün üzgün. “Taştan yapılma kocaman bir şato istiyor!”

“Sen eve git, seni kapı önünde bekliyor” dedi balık.

Adam oradan ayrıldı, eve gitmek istedi, ama o evin bulunduğu yerde şimdi koskocaman bir şato durmaktaydı. Karısı merdiven başındaydı ve içeri girmek üzereydi. Kocasını görünce yanına gelip elinden tuttu ve “Gel içeri” dedi.

İçeri girdiler; zemini mermerden uzun bir koridorda dizilen bir sürü uşak koskocaman kapıları ardına kadar açtı. Bembeyaz duvarlar çok kıymetli halılarla bezenmişti; tavan-dan aşağı kristal avizeler sarmaktaydı ve tüm odaların zemi-ni halı döşeliydi. Yemek masasına bol yemeğin yanı sıra en güzel şaraplar konmuştu.

Şatonun arka kısmında, içinde atların bulunduğu koca-man bir avlu vardı ve bir de ahırdan en lüks faytonlar göze çarpıyordu. En güzel meyve ağaçlarıyla en güzel çiçeklerin yetiştiği şahane bir bahçeden başka yarım mil uzunluğunda ve içinde geyiklerin, ceylanların ve tavşanların cirit attığı ba-kımlı bir de orman vardı.

“Ee, güzel değil mi?” diye sordu kadın.

“Çok güzel” dedi adam, “Hepsi böyle kalsın. Şatoda oturalım ve keyfimize bakalım.”

“Göreceğiz bakalım” dedi karısı. “Önce bir uyuyalım hele.”

Sonra yatmaya gittiler. Ertesi sabah ilk önce kadın uyan-
dı; daha sonra yataklarından, önlerindeki harika manzaraya
baktılar.

Adam gerindi; ama karısı ona bir dirsek atarak şöyle dedi:
“Bey, kalk da pencereden şöyle etrafına bak! Şu ülkenin kra-
lı biz olamaz mıyız? Hadi git balığa söyle, ben kral olmak isti-
yorum!”

“Yapma hanım!” dedi kocası. “Kral olup da ne yapacak-
sın? Ben bunu ona söyleyemem.”

“Niye ki?” dedi kadın. “Hadi git ona söyle. Ben kral olma-
lıyım!”

Ve adam göle doğru yola çıktı; karısının kral olmak iste-
mesine çok üzülmüştü. “Bu doğru değil, bu doğru değil” di-
ye aklından geçirdi. Göle gitmeyi canı hiç istemiyordu, ama
yine de gitti.

Göle vardığında su siyaha yakın bir renkteydi ve bataklık
gibi kokuyordu. Her zamanki yerini aldıktan sonra şöyle de-
di:

Pisi, pisi, gel beri;

Sakın gitme geri.

Beni karım gönderdi,

‘Bana bir şey iste!’ dedi.

“Neymiş istediği?” diye sordu balık.

“Sorma!” dedi adam. “Şimdi de kral olmak istiyor.”

“Sen git eve, o kral oldu bile!” dedi balık.

Adam geri döndü; bu kez şato çok daha büyümüş ve saraya dönüşmüştü; koskocaman süslü bir de kulesi vardı. Kapısının önünde nöbetçiler dizilmişti; ayrıca bando mızıkalı bir asker topluluğu da göze çarpıyordu.

Derken saray erkânının bulunduğu salonun kapısı açılınca adam, altın ve elmas işlemeli bir tahtta oturmakta olan karısını gördü. Başında koskocaman bir altın taç, elinde de saf altından, kıymetli taşlarla bezenmiş hükümdar asası vardı. Her iki yanında altı nedimesi boy sırasına göre dizilmişti.

Adam bir an durdu ve karısını seyrettikten sonra, “Ah, hanım ...” dedi. “Ne de güzel bir kral olmuşsun! Ama artık hiçbir şey istemeyelim!”

“Hayır, bey!” dedi kadın; çok huzursuzdu. “Canım sıkılmaya başladı bile. Daha fazla tahammül edemeyeceğim. Sen git, balığa söyle! Kral oldum olmasına, ama şimdi de imparator olmak istiyorum.”

“Yapma, hanım!” dedi adam. “İmparator olup da ne yaparsın?”

“Fazla konuşma be adam!” dedi karısı. “Hadi git, balığa söyle. İmparator olmak istiyorum ben!”

Kocası, “Yapma, hanım!” diye cevap verdi. “O seni imparator yapamaz; ben bunu ona söylemem. İmparatorun bir ülkesi olmalı. Yani balık seni imparator yapamaz! Yapamaz işte!”

“Nee?” dedi kadın. “Kralım ben! Sense sadece kocamsın, o kadar! Hemen gidiyor musun bakayım? Hemen git! Kral

yaptığına göre imparator da yapabilir o! Hadi git!”

Ve adam gitmek zorunda kaldı. Gitti, ama korkmuştu. “Bu işin sonu iyi olmayacak” diye aklından geçirdi. “Bu işin sonu iyi olmayacak! İmparator olmayı istemek ayıba kaçacak; sonunda balık da bıkacak!”

Böylece göle vardı; su simsiyah kesilmişti. Dipten yüzeye doğru yeşilleniyor ve pis kokuyordu; hava kabarcıkları salıyor ve her rüzgâr esişinde bunlar birbirine karışıyordu. Öyle ki, adam bayağı korktu. Yine de her zamanki yerine geçerek şöyle seslendi:

*Pisi, pisi, gel beri;
Sakın gitme geri.
Beni karım gönderdi,
‘Bana bir şey iste!’ dedi.*

“Peki, ne istiyormuş?” diye sordu balık.

“Ah, sorma!” dedi adam. “Karım imparator olmak istiyor.”

“Sen geri dön” dedi balık, “Oldu bile!”

Adam döndüğünde sarayı büyümüş olarak buldu. Büyük bir kulesi vardı ve tüm saray süslerle bezenmişti. Kapı önünde askerler yürüyor, davul eşliğinde trompetler çalınıyordu. Sarayın içine girdiğinde kontların ve düklerin hizmetçi kılığında hizmet verdiğini gördü; som altından yapılmış koskoca kapıları açıp kapıyorlardı.

Karısı altı arşın yüksekliğindeki altın bir tahta oturmuştu, başında elmas ve yakut süslü altından bir taç vardı. Bir elinde hükümdarlık asasını, öbür elinde de kıymetli taşlarla süslü bir asa tutmaktaydı. Her iki yanında çift sıra halinde koru-

maları yer almıştı ki, bunların en büyüğü iki metre boyunda, en küçüğü de küçük parmak büyüklüğündeydi.

Tüm bunları gördükten sonra adam ürkek bir tavırla:

“Ee, hanım. İşte, imparator da oldun!” dedi.

“Evet” diye cevap verdi kadın, “İmparator oldum!”

Adam bir aşağı bir yukarı tur attıktan sonra karısının karşısına geçerek bir süre ona baktı ve sonunda, “Ah, hanım. İyi ki imparator oldun” dedi.

Kadın, “Karşımda sallanıp durma be adam. İmparator oldum, ama aynı zamanda papa da olmak istiyorum; git balığa söyle” diye karşılık verdi.

Adam, “Ama hanım” dedi, “Hâlâ doymadın mı? Papa olamazsın, çünkü bu Hristiyanları ilgilendiren bir mesele. Balık bunu yapamaz!”

Kadın, “Be adam, ben papa olmak istiyorum, o kadar. Hemen git oraya, ben bugün papa olmak istiyorum.”

“Olmaz, hanım” dedi adam. “Ben bunu ona söylemem, çok ayıp olur. Zaten balık da bunu başaramaz.”

“Çok konuşma be adam! İmparator yapabildiğine göre papa da yapabilir bu balık. Hadi hemen git! Ben imparatorum, sense sadece kocamsın! Hele gitme de bir göreyim” diye tehdit etti kadın.

Adam korktu ve göl kenarına gitti; ama çok utanıyordu; titredi, yerinde tepindi, bacakları tir tir titredi.

Derken o yörede bir rüzgâr esti, bulutlar yoğunlaştı ve akşama doğru kasvetli bir hava bastırdı. Ağaçlardan yapraklar döküldü; sular coştı, taştı ve dalgalar sahile vurdu; ta uzaklarda, gemiler batmaktan kurtulmak için dalgalara karşı yol

almaktaydı. Yine de gökyüzünün ortaları hâlâ maviydi, ama yan kısımlardan müthiş bir gök gürültüsü duyuldu.

Balıkçı yine her zamanki yerini alarak şöyle seslendi:

*Pisi, pisi, gel beri;
Sakın gitme geri.
Beni karım gönderdi,
'Bana bir şey iste! dedi.*

"Neymiş istediği?" diye sordu balık.

"Sorma" dedi adam, "Şimdi de papa olmak istiyor."

"Git onun yanına; oldu bile!"

Adam geri döndü; şimdi ortada koskoca bir kilise, etrafında da bir sürü saray vardı. Onca halk arasından zorlukla geçebildi. Kilisenin içi binlerce, ama binlerce mumla aydınlatılmıştı; karısı altın giysilere bürünmüştü; eskisinden üç misli büyüklükte bir tahta kurulmuştu; başında üç tane altın taç vardı; etrafını bir sürü rahip çevirmişti. Her iki yanında da sıra halinde mumlar diziliydi öyle ki mumların en küçüğü mutfak mumu, en büyüğü ise dünyanın en uzun kulesi kadardı. Bütün krallar ve imparatorlar kadının önünde diz çökerek terliğini öpmekteydiler.

Adam tüm bunlara baktıktan sonra, "Ee, hanım, papa oldun mu bakayım?" dedi.

Kadın, "Evet" dedi, "Papa oldum!"

Adam onun karşısına geçtikten sonra bir süre baktı; sanki önünde bir güneş vardı. "Oh be, hanım! İyi ki papa oldun" dedi adam.

Ama kadın kalas gibi hiç yerinden kılmıdamadı. Bunun üzerine kocası, "Eh artık papa da oldun, sevinsene! Bundan

daha fazlasını olamazsın” dedi.

“Bunu düşüneneğim” dedi karısı.

Sonra ikisi de yatmaya gitti, ama kadın hayatından memnun değildi. Gözünü hırs bürümüştü, durmadan daha ne olabileceğini düşünüyordu.

Adam rahat bir uyku çekti, çünkü bütün gün çok yürümüştü. Kadın bir türlü uyuyamadı, bir o yana bir bu yana yatağında dönüp durdu; hep ne olabileceğini düşündüyse de aklına bir şey gelmedi.

Derken güneş doğmaya başladı; sabahın ilk ışıklarında kadın yatağında doğruldu, pencereden güneşin doğuşunu izledi ve “Hah” dedi, “Güneşin ve ayın doğuşunu ben gerçekleştirsem, olmaz mı?” diye aklından geçirdi.

Kocasına bir dirsek atarak onu uyandırdı ve “Uyan be adam” dedi. “Git balığa söyle, ben Tanrı olmak istiyorum!”

Adam henüz uyku sersemişti, ama bunu duyunca yataktan düştü. “Sen ne diyorsun be hanım?” diye sordu.

“Bana bak adam, güneşi ve ayı doğdurtmadan içim rahat etmeyecek, anladın mı?” diyen kadın, kocasına öyle bir baktı ki, adamın tüyleri diken diken oldu.

“Hadi hemen oraya git, ben de Tanrı olmak istiyorum.

“Yapma, hanım!” diyen adam, karısının ayaklarına kapandı. “Balık böyle bir şey yapamaz; imparator, hatta papa yapabilir, ama bunu yapamaz! Lütfen, kendine gel ve papa olarak kal!”

Kadın kızgınlıktan küplere bindi; saçları havaya dikilerek darmadağın oldu; iç çamaşırlarını parçaladı ve kocasına bir tekme atarak, “Dayanamayacağım, artık daha fazla dayana-

mayacağım” diye haykırdı. “Sen hemen gidiyor musun, yoksa...”

Adam pantolonunu giydi ve oradan deliler gibi kaçıp uzaklaştı.

Dışarıda müthiş bir fırtına ve yağmur vardı; insan kendi ayaklarını bile göremiyordu. Evler ve ağaçlar rüzgârın etkisiyle yıkılmak üzereydi. Dağlar yerinden oynuyor, kayalıklar göle yuvarlanıyordu.

Derken gökyüzü kapkara kesildi; yağmur yağıyor, şimşek çakıyordu; kule yüksekliğindeki dalgalar, uçlarında köpüklerin olduğu dağları andırıyordu.

Adam avazı çıktığı kadar bağırdıysa da kendi sözlerini bile işitemedi:

*Pisi, pisi, gel beri,
Sakın gitme beri;
Beni karım gönderdi,
‘Bana bir şey iste!’ dedi.*

“Neymiş istediği peki?” diye sordu balık.

“Ah, sorma!” dedi adam, “Bu kez yüce Tanrı gibi olmak istiyor.”

Aldığı cevap şöyle oldu: “Sen eve git, şimdi o artık eski barakasinda oturuyor.”

O ikisi bugün hâlâ o barakada yaşıyorlar işte!

210|Fare, Kuş ve Sucuk

Bir zamanlar bir fare, bir kuş ve bir sucuk bir arada yaşıyordu. Uzun zaman hep birlikte, barış içinde, rahat, neşeli ve mükemmel bir hayat sürdürdüler.

Kuşun görevi her gün ormana uçarak oradan odun toplamaktı. Fare su taşıyor, ocağı yakıp sofrayı hazırlıyordu. Sucuk da yemek pişiriyordu.

İnsan rahata kavuştu mu hep yeni bir şey ister ya!

İşte bir gün kuş yolda bir başka kuşa rastladı ve ona, yaşadığı mükemmel hayatı anlattı. Öbür kuş bir küfür bastı ve fareyle sucuk evde keyif çatarken neden böyle zor bir iş yapıyorsun diye çıkıştı. Çünkü fare, ocağı yakıp su getirdikten sonra sofraya kurulana kadar odasına çekilip dinleniyordu. Sucuk da tenceredeki yerini alıp yemeğin nasıl piştiğine bakıyor, yemek zamanı geldiğinde de püre ya da sebzeler arasında şöyle bir dolanıyor, tuzlanıp biberlenmeyi bekliyordu.

Kuş eve döndüğünde yükünü boşalttı, sonra hep birlikte masaya oturdular. Kuş güzel bir yemekten sonra derin bir uykuya yattı.

Ancak öbür kuşun sözlerini aklından çıkaramayan kuş ertesi sabah çalı çırpı toplamaya gitmedi. Şimdiye kadar eşek gibi çalıştığını söyleyerek bundan böyle başka türlü bir iş bölümü yapılmasını önerdi.

Fareyle sucuk ona ne denli rica ettilerse de sonuçta kuşun dediği gibi olacaktı. Bu öneriyi kabul etmek zorunda kaldılar. Kura çekildi ve odun taşımak sucuğa düştü. Aşçılığı fare üstlendi; kuş sadece su getirecekti!

Sonra ne mi oldu?

Sucuk hemen odun kesmeye gitti, kuş ocağı yaktı ve fare de tencereyi üzerine yerleştirdi. Ertesi günün odununu getirecek olan sucuğun dönmesini beklediler. Ama o gecikince merak ettiler.

Kuş uçarak onu karşılamaya çıktı; çok gitmeden köpeklerle karşılaştı; bu hayvan zavallı sucuğu av niyetine yakalayıp bir güzel yemişti. Kuş bunun apaçık bir cinayet olduğunu söyleyerek serzenişte bulundu; ama işte nafile: Sucuk canından olmuştu!

Kuş üzgün bir şekilde eve döndü, gördüklerini ve duyduklarını anlattı. Hepsi çok üzgündü; en iyisi yine bir arada kalıp birlikte yaşamak olacaktı.

Bu nedenle kuş sofrayı kurdu, fare yemeği hazırlamak üzere ocağın başına geçti. Daha önce sucuğun yaptığı gibi tencereye girerek sebzeyi karıştırdı, yağını koydu, ancak bir türlü oradan çıkamadı; ne tüylerini kurtarabildi ne de derisini ve böylece hayatını kaybetti.

Kuş ocak başına geldi, niyeti yemeği masaya taşımaktı; ama orada aşçıyı bulamadı. Hemen odunları karıştırmaya başladı, her yeri aradı durdu, oraya buraya seslendi, ama aşçı hiçbir yerde bulunamadı.

Bu arada kendisi de hiç dikkat etmedi, ama tutuşmakta olan odun kazanı çok kızdırmıştı. Zavallı kuş bunu söndürmek için su getirdi; ama o suyu dökerken elindeki kova kazanının içine düştü; oradan kurtulmaya çalışsa da, buna gücü yetmedi ve o da öldü.

211 | Tavuğun Ölümü

Günlerden bir gün tavuk horozla birlikte cevizliğe gitti. Aralarında anlaştılar. Kim bir ceviz içi bulursa ötekiyle paylaşacaktı.

Derken tavuk kocaman bir ceviz buldu, ama horoza haber vermedi. Ceviz içini tek başına yemek istedi.

Ama ceviz içi o kadar büyüktü ki, yutamadı. Öyle korktu ki! Neredeyse boğulacaktı!

Bunun üzerine, “Horoz!” diye haykırdı. “Nolur bana biraz su getir, yoksa boğulacağım!”

Horoz tüm hızıyla kuyunun başına vardı ve “Ey kuyu, bana su ver! Benim tavuk cevizlikte. Büyük bir ceviz içi yutmuş, nerdeyse boğulacak” diye seslendi.

Kuyu şöyle cevap verdi, “Sen önce gelinin yanına koş, sana kırmızı bir iplik versin!”

Horoz gelinin yanına vardı. “Gelin hanım, sen bana kırmızı iplik vericekmişsin; ben bunu kuyuya vereceğim, o da bana su verecek. O suyu cevizlikte boğazına kocaman bir ceviz içi kaçan tavuğa götürüp vereceğim, çünkü neredeyse ölecek!”

Gelin şöyle cevap verdi: “Sen önce koş ve bana söğüt ağacına asılı olan minik tacımı getir.”

Bunun üzerine horoz meraya koştu, bir ağacın dalından kopardığı tacı gelin hanıma getirdi. Gelin buna karşılık ona kırmızı iplik verdi, o da bu ipliği kuyuya verdi; kuyu da ona su verdi.

Horoz bu suyu tavuğa getirdi, ama oraya vardığında tavuk havasızlıktan boğulmuştu; ölmüştü; artık kımıldamıyordu.

Horoz o kadar üzüldü ki, avaz avaz haykırdı; bütün hayvanlar toplanarak ölen tavuğa üzüldüler. Altı tane fare, tavuğu mezara götürmek üzere ufak bir araba yaptılar; arabaya bindikten sonra ona kendileri koşuldular ve horoz da arabaya bindi.

Ama yolda karşılarına tilki çıktı:

“Nereye gidiyorsun, horoz kardeş?” diye sordu.

“Benim tavuğu gömeceğiz.”

“Ben de gelebilir miyim?”

Evet, öne oturtmak gerekmez,

Bu kadar yükü at çekmez!

Tilki arabanın arkasına geçip oturdu. Derken kurt, ayı, geyik, aslan ve ormandaki bütün diğer hayvanlar da arabaya bindiler. Böylece yola koyuldular; derken bir nehrin kenarına vardılar.

“Karşıya nasıl geçeceğiz?” diye sordu horoz.

Tesadüfen dere kenarında bulunan kamış, “Ben uzunlamasına yatarım, sizler üzerimden geçersiniz” dedi.

Ama altı fare bu kamış köprüünün ortasına gelince kamış, yana kayıverdi ve suya daldı; aynı şekilde altı fare de suya düşerek boğuldu.

Dertler bitmemişti. Derken bir kor ateşi çıkageldi ve “Ben yeterince büyüğüm, ben köprü olayım, siz üzerimden geçin” dedi.

Ve kor ateşi suya uzanmaya çalıştı, ama suya değer değ-

mez cızzz! diye sönüverdi ve öldü. Bunu bir kaya görünce içi sızladı ve tavuğa yardım etmek istedi; suyun üzerine uzanıverdi.

Bu kez arabayı horoz kendi kullandı ve ölü tavukla birlikte karşı sahile vardığında, arabanın arka tarafında oturanları da karaya çekmek istedi; ama sayıları o kadar çoktu ki, araba geriye kaydı ve hayvanların hepsi suya düşerek öldü.

Bu defa horoz ölmüş tavukla tek başına kaldı.

Mezarı kazdı, tavuğu içine yerleştirdikten sonra baş kısmında bir tümsek oluşturdu. Daha sonra da içini çeke çeke ağladı, ağladı ... ta ki ölene dek!

Ve ondan sonra her şey öldü.

GRIMM MASALLARI

CİLT 2

Çeviri: Saffet Günersel

Grimm Kardeşler olarak da bilinen Jakob Grimm (1785-1863) ve Wilhelm Grimm (1786-1859) tarafından derlenen masallar Alman edebiyatının en önemli eserlerinden biridir. Külkedisi, Parmak Çocuk ve Cesur Terzi gibi dünya çapında ün salmış ve günümüzde hemen her çocuğun dinleyerek büyüdüğü bu masallar aslında Alman halkının gelenek ve göreneklerinin temelini oluşturan hakikati içeren tarihi belge niteliği taşıdığı düşünülerek derlenmiş ve Alman halkına sunulmuştur. Başlangıçta Grimm Kardeşler'e sözel olarak anlatılan ve Kardeşler tarafından daha sonra yayıma hazırlanan Masallar ilk baskısından itibaren çeşitli değişimlere uğramıştır. Yayınevi olarak sadık kalmayı tercih ettiğimiz 1857 yılındaki 7. baskıda yer alan bu 211 masal, Kardeşler'in edebi ve ahlaki müdahalelerine rağmen şiddet ve vahşet içermeyi sürdürmektedir. Basıldığı tarihten bu yana Masallar farklı çevreler tarafından inceleme konusu olmuştur: Halkbilimciler masalları Alman halkının gelenek ve göreneklerinin anlatıldığı otantik metinler olarak ele almış ve içerdikleri hem sözel hem de edebi geleneği inceleyerek Alman masallarına özgü olan nitelikleri ortaya koymaya çalışmışlardır. Masalların barındırdıkları ahlaki öğeleri konu edinen eğitimciler ise masallardan çıkarılacak dersler üzerinden çocuklara istenilen davranışları kazandırmayı ve belirli bir toplumsal ahlaki aşılamaı hedeflemişlerdir. Bir yandan dönemin sosyopolitik yapısı üzerine ipuçlarını arayan sosyolog ve tarihçiler bir yandan da kullanılan üslup ve estetik öğelerle ilgilenen edebiyatçılar masallar üzerinden XIX. yüzyıla farklı bir yerden ışık tutmaya çalışmışlardır. Dil ve sembolik dünya hakkında çözümlemeler yapan psikanalistler içinse masallarda yer alan sembollerin neye dair oldukları ve ne için kullanıldıkları büyük bir önem taşır.

Grimm Masalları'nın Türkçede ilk kez yayımlanan bu eksiksiz ve sansürsüz baskısı "Bir varmış, bir yokmuş" varolmayan bir dünyaya değil, tam tersine varolan dünyaya açılan bir kapıdır ve bu kapıdan ancak bu dili okumayı öğrenerek geçilebilir.

Grimm Masalları Seti (2 Kit)

www.pinhanyayincilik.com